Оссолінсъкі колекції.

CD – диск виконано в рамах угоди укладеної з квітня 2004 р. між Львівською науковою бібліотекою НАН України у Львові і Національним Закладом ім. Оссолінських у Вроцлаві.

Lwowska Naukowa Biblioteka im. W. Stefanyka NAN Ukrainy. Oddział Rękopisów. Zespół (fond) 5.

RĘKOPISY BIBLIOTEKI ZNIO

7945. Papiery Rozwadowskich. Korespondencja Marii z Szymanowskich Rozwadowskiej. Listy od męża, Bartłomieja Rozwadowskiego z lat 1871-1881. *XIX w. S. 622.*

STRONY NIEZAPISANE NIE ZOSTAŁY ZDIGITALIZOWANE

MANUSCRIPTA
INSTITUTI OSSOLINIANI
I. 7945

PAPIERY ROZWADOWSKICH

Korespondencja Rozwadowskich.

z SZYMANOWSKICH

MARIA ROZWADOWSKA

Listy męża, Bartłomieja Rozwadowskiego.

Tom trzeci

Listy z podróży do Włoch

/20.XI.1880 - 26.V.1881/

sztuk 143
stron 616

Nr:7945/ tom III.

Papiery Rozwadowskich

KORESPONDENCJA ROZWADOWSKICH

z Szymanowskich
Rozwadowska Maria /Bartłomiejowa/; 1847-1922

Pisze:
Bartłomiej Rozwadowski, 1870-1881

145

/z wyjątkiem dwóch pierwszych, są to listy pisane z podróży do Włoch, od 20.XI 1880 do 26.V 1881, niemal co dzień, tak że stanowią jakby dziennik tej podróży/.

Wiek XIX.

Sztuk 145.

Stron 622.

7945/I

Babin 23/4 87 - Niedziela

7945 7945

Droga Maryniczko moja!

Potrzebuję wygadać się przed Tobą z tych kilku dni, dawniej Kuj Franciszek musiał co tydzień przeczytać cierpliwie list mój i odpisać mi, teraz Ty zajęłaś miejsce Kuja.

W Babinie zostałem najnudniejsze towarzystwo jakie sobie wyobrazić można: inżynier Niemiec, urzędnik Rubin, poludnowały głupi szlachcic i uczony za kochany — prawda — pojmiesz że mnie takie połączenie zmęczyć mogło, zawróciło mi też głowę tak że niemogłem myśli zebrać by napisać do Ciebie; za to dziś jestem sam zupełnie bo i Franio wyjechał na parę dni do Lwowa.

Ruszam się teraz jak za dawnych czasów, sprzęgam i ujeżdżam konie, opatruję i opatruję dom na wszystkie strony, godzę majstrów, codzień piszę i odbieram listy, a gdy na chwilę usiądę spokojnie, rozglądam się po pokojach i mimowoli myślę jakby to najlepiej ten lub tamten pokój urządzić, umeblować, opatrzyć, dziurkę załatać albo plamę zakryć, bo niechce mi się całkiem nowo tapetować domu który do dwóch lat bym chciał opuścić, z drugiej strony nieobawiam się niczego tak jak żeby Ci się miało wydać

ciasno lub niewygodnie.
Wieczorami przeglądam układam książki i przeglądam stare papiery; wczoraj odczytałem sobie kilka listów ojcowskich pisanych do nas- tak żywo mi przypomniały dziecinne lata i kochanego Ojca, opanowała mnie tęsknota i gdyby nie myśl o Tobie byłbym się uczuł bardzo samotnym na świecie.-
Często mi się nasuwają myśli któremi radbym z Tobą się podzielić i wiele miałbym li do napisania, ale za wiele drobnych spraw mam na głowie o których mi pamiętać trzeba żebym mógł swobodnie pisać, ogrodnika i kucharza przyjąłem nowego, ci się ze wszystkiem do mnie odnoszą, szczegóły gospodarstwa w niebytności Zdania kotrzą się o mnie opierają.-
Niecierpliwy z jakiem pragnieniem oczekuję codzień poczty i jak niecierpliwie przetrząsam ją czy niema listu od Ciebie; uspakaja mnie tylko myśl że gdyby cokolwiek ważniejszego zaszło w Sprawie, doniosłabyśmi o tem zaraz.-
Mniemam wypadnie zabawić tu do 5go Maja, czy termin podróży z Mamą do Lwowa nie jest jeszcze ułożony?
Drobne zajęcia odrywają mnie od listu którego bym

nierad pisać nigdy bo radbym zawsze być
przy Tobie ale kiedy to niemożliwe, chciałbym
módz go pisać ciągle, bo niema dla mnie
innego spokoju jak kiedy myślę o Tobie, inna
czej zawsze głowa z sercem w niezgodzie.
Do widzenia wiec jaknajprędzej . . . . .

Twój

Bartłomiej

do inspektów rzodkiewki, kalafiorów wczesnych potrzebuję, i nicowiem co tam jeszcze a co będzie potrzebował do ogrodu ma mi spisać; inspektka zakłada od poniedziałek. —

Dziś mróz ostry, wychodzę często na kurytarz, zmarzłem w palce doskonale — muszę kończyć bo trzeba mi jechać do Kalwarya. —

Radbym bardzo żebym mógł jeszcze na gromniczną być w Spasowie, ale wątpię bo i ego przypadają raty propinacji które trzeba spodziewać. —

Pocieszaj się za złamanie postu tem że ja tutaj za Ciebie pocieszę Twój

Boże

Modlam się bardzo i myślę o Tobie nieustannie. —

Lwów 20-11-80 1

Najdroższa moja.

Lwów wyjeżdżam na kolej
dzisiaj o 4ej po południu
stąd do Krakowa — przyjadę
tam jutro o 8mej rano
i zaraz do Ciebie stąd pare
godzin zostanę u Was
chwilowo — ogromnie
zmęczony podróżą, zadymą
Mama i Wujostwo.
wy tutaj tu byli,
wszyscy. zpowodu Kami
tchórzu najważniejszego
zmartwienia, bo kamy
nicy Ciebie i Was
Wszystkich wierzę

i ale siostra jéj po-
wiedziała mi że Wolfma
nówna przynajmniéj
przez 2 lata ze Lwowa
wyjeżdżać nieleco – Bartle
i Palinski obiecali
mi przyprowadzić jakiś
ale dotąd ich niema –
mię w Krakowie będą
zapewne – z resztą jéj
kupowaniem wszystko
i zostawiam Bartłomiéjowi
do przewiezienia. –
Michałkowi chciałem dać
spodnie w zamian za

biedzinę o której upomina
się, ale się rozumyślnem i
prostem Tomcia by mu dał
przez należącej pauzy 3 th
a 1 th już wcale odemnie,
nicopizemy — na rachun
nek tej biedziny a zpodnie
niech Tomcio otrzyma
Na nastepny Michałka
Sweterek na stałą zyde
po 60 d za kilo na
krosie w Babinie pod
nadzorem z wypłaty
pogdzina — Kapusa bierz
od rosu 2 głęb. 3 łoj
serek. 6 cwiatów — i w

tym stosunku po 60 d
za ważki Rubinowy. Ważki
stanowiki po 3 zły - wo
spadzy na Miesiące za dw
zgodzeniu po 2 - ale
nie gotowki niedawno
bo dwa miesiące - a na
wosnę będzie ją Rom
one potrebowali -
Jak Pomorio nataroi mi
ecanuę i okaże się dobre
mogli przesłać Wasyni rachu
nek Claytona a My go
wypłacimy. Czy to nie bied
jaka się zaczyna od Kwiet
Decyzję co za listy i pr

Dur po zapieczętowaniu
listu — otwieram go
i dodaję ciórutkę by
Ci donieść że dnia 3d
przedatum za 500
złr i prosię Tonia
by go jaknajprędzej
do Katusza wysłał
i tam na dworzec
pod adresem Maurycy
Baumann we Lwowie
aby z nasz w głowę się pojeł.
Wypuść z Dr. Winterem.

Dzień od
wczoraj 8 : 90 fl. 50 kr —
odbiór kwot. —
Dla Wandy kupiłam
od Franca Kaetka
z tuzinem srébr
za 100 fr a za
od srebrè za 100
dyweu od Hlasa
è od kirszwasa
zachciankę czarno,
orzechowa — Balzak
i z foteliki. —

Wszystko to Karolcia
wypisać prawo do
Jerzemy – od Louisa
nieotrzymałem odpo-
wiedzi na mój list. –
Wszyscy Cię bardzo
i niektórzy całemu
sercem Twój

Ty

Bakowski wyjeżdża
jutro do Bukarowic

z Rzp. dnia wejść Konie
do Dolgolowa - spra-
wonki zostawiono do
pnewierzenia Alerty-
zadku - gdyby cieja
nieodeszli - wysłać Marsza-
Kiewicz - Posłać rana
do Boinskiego Leatrabia
1. sanę kartofel jaka
odebrać Konstanty w ugodz
z Alexicin - ugoda ta jest
w Biurku w Kwiatce spa-
sowskiej - pnewieść ją
wraz z Kwitką ta do
Kaun - Boinski leży w

Kraków 22-11-80

Najdroższa moja. Byłem
u Pareńskiego, zgodził się
na Latanię dwa z rzędu
wtorek że byłby się zarówno
zgodził na każde inne
miejsce któreby mu proponował.
Zwłaszcz mnie cafleynie,
nic, kawał mi pojrzał kro-
żył z wodą, to na bardzo
rozwodnić flegmę — cała
zimę — przeciw dziurom
zapisał mi chinę, mówił

i z grand cordiem, rano —
to samo już mi Mama
we dworze zaordynowała,
i nieprześledzę kiedym te
prośbę zaraz w Przemyślu
uskutecznił nowin w drodze.
Niedziałę znalazł powrót
Rewery, Pascal polecił
administracji Forgetem, a
głównie i przedwszystkim
dobre się odżywiać —
Byłem w biurze wyjeżdżających, francuski —

mieszają, opiarują mi
jakąś mieszkę z której
nie przyjść jutro rano.—
Czy Polinski i Bielke
pisali? gdybym przyjść
kogo - donieśliby mi
telegrameem — Spo-
dziewam się po moich
starych dzieciach że
widać iż Mama mieszka
się teraz Rim wyrzucić

i więtylko same bydź
bardzo grzeczne bez by
Mamuś ulubić bydź zdaw
wáty i nadzorwaty
młodsze rodzeństwo. —
Posłam Wam fotografię
maleńkiej Wtórej tu
ciesz Wszystkich. —
Was wieli Bóg błogosławi
drodzy moi — Kochamy Was
bardzo i całuję Wasze
rączki — dobranoc
Twój

~~Lwów~~ Kraków 23 II 80

Najdroższa! Pokazało się Pani Żmaca mienia która mi Dembowska stroczyła jest w Bia. Tej więc się ze mną widzieć niebrzydła, natomiast zproszę wyrabiać mi Panią Wyrobiec siostry Heleny — ale to delikatne — osobny pokój, 500 zł — nie dla nas. — Przykro mi bardzo myśleć jak Ty tam sama obciążona być musisz, ale niemożesz

dotąd nikogo, bym Ci mógł
postać spokojny że Ci nie
przyspore[illegible] kłopotu. —
Dziś rano czynności komisyjne
ukończone, jutro się wyjeżdża
rada nadzorcza — o 4tej
mówiłem się z Benoem że
pojedziemy razem do P. P.
Tarnowskich tymczasem przed
samą czwartą spotkał ich
na mieście — więc projekt
odłożony — miałem dziś list

do teatru na Horsztyńskich, ale
zapewne zostanę w domu, woląc
się wyspać dobrze. —
Na obiedzie spotkałam też Hanię
Skrzyńskiego, nie się nie zmienił,
prawie taki jak był przed
10 cia laty — z Kuźmianem
miał jeść razem, który
się spóźnił. —
26 a najpóźniej 27 wyjadę
zapewne z Krakowa, w
Wiedniu Weisskirchen

przenoszę, 28 stanę za-
jęcie w Wiedniu u Kra-
sowej gdzie zabawię 29 ty a
30 go dalej w drogę, mianowi-
cie jadę dalej na noc, dniem
Ci, ale projekt drogi przez
Szwajcarję upadł stanowczo
Wiedy mam jechać do Latami.
Rosa cry odjechała? Jak by
się mnie chciały moi serdeczni
Was z serca i wszystkim całą
duszą Twój
Załączam fotografię starca z okolic
Lyncu w miejscowym stroju.

Kraków 24-II-80 17

Najdroższa! Dziś zwróciła się Pani Kozłowska do mnie prezentowano, gdyby ją nie zawiadomiła, zdawałoby się że wszystko za nią mówi; egzaminowana nauczycielka była w rodzinie Turbic lat 6 - potem w 2 miejscach w Krakowie i na Śląsku po 2 lata - mówi biegle

i po niemiecku i po
francusku umie, ale
chuda lafirynda z mało,
wańki ustanki, nblau,
rowana — mówi dzio
a pretensjonalnie i
wyperfumowana jej wiatr
ją aż mdli by potrafi
rówieśnicy żeby — zapewne
wstawiane — powiedział
że Tobie się pewnie nie
podoba wie smakuj

ínej. — Musíes byd
zajeta jsbowaurem zů
jsner z Dnič lístu — odlišné
nicniaku — oyscíc
tyjko zdorov' wayscy? —
jsy Francis už jur upsa,
Kott? —

Dzis' bylo pjerwsie zebrany
nič rady nadzorscj —
obiad jadlem u rewerse
za grešny idz na kon
nscje — Ktore zi do

večerná mi čas zajímá —
pro to přesto do tvého
bez pány nicholivého
života tvar potřebuji
rád sem — v sobotu pole
chytám ráj o 8mé a
v neděli tam dej o ½ do
8mé — počítám ti
pondělí do večerního pole,
prosím mato být stroj
mi ven pokládá 18 v.
teror se tak vrátí Rolo
Zpráva — Vrchní se zeptám
Tvůj Ty

Kraków 25-11-80

Najdroższa. Dziś znowu odebrałem
jakąś Pani Świtkowską, skąd
sama się cofnęła jak jej wspomniałem
tem o nadzorze nad dziećmi — ona
tylko do nauki — prosiła Państwo
mieli mieć boną. — Przeczytam
już nadzieję bym Ci mógł z tąd
posłać co przyzwoitego — a prędko
tocznego. —
Za dwoje idę z Szenocem do PP.
Tarnowskich — jak wróci dopiszę
jak mi się podobało. — Tymczasem
załączam dla Tomcia prowizję
z rybów, niech się w nie zagłębi
by mu post w adwencie nie tak dokuczał.

czy niepodobny do naszego Andrusia
od braci starszego – tylko mu
czapę zmienić. –
Wczoraj dopiero tydzień minął jak Cię
pożegnałem – jakże długim mi się
już ten czas wydaje – jak to pomyślę
jeszcze całych 2 takich tygodni, tak
zdaleka – zamienia przebyć. – Boję
pomnie byle się ta pomyłka "trud
i boleść które dźwigamy, przydały
na co. – zobaczymy. ———

26-11-80

Tarnowskich nie zastałem – a żałuję,
bo i oni sami za ludźmi bardzo
tęsknią – i bezteżem od nich pozdro
wienia zakazałę do Rzymu

i bo oni tam pewnie kogoś
dobrze znajomego mieszkają.
Od Romera wczoraj list
list i paka książek, nie wiem
jak ja to wziąć będę, ale że
będę musiał co czytać to pozna-
prezydent mi jak za Dalem
same książki o Włochach
ale niektóre zbyt obszerne
niewiem czy dam im radę.
Zdaje się że dziś się skończy
posiedzenie — wczoraj
sam Baum jeździł do Wiednia

Za takie pojdę na Rokoj do
wiedeńć wszystkym dzieś jeszcze
w Werszkirchen nicmogł
stanąć bo ipo poniedziałku
niemam tu co robić Dzień
takki odbiorą wieczorem
takiemo Pan. Wiktor.
Kochamy Cię bardzo i całuję
dłonie rączki Twoje —
Dzieci wszystkim pozdrok im
ze sbrytem dla Tasia 14 do 16.
M. R. a dla dziewczątek po 12 fl.
Kasperki się w Dziadzia — Twój Jó

Krakow 25-11-80

Najdroższa. Wczoraj otrzy-
małem list Twój z fotogra-
fią Stryja który mnie upo-
koił co do zdrowia Waszego. -
Stelmacha zacnego nie bierzcie,
w zimie zarobić z Kalusza
lub z Wojnilowa młodego
Kopyraka na kilka tygodni
by narobił kół na cały rok,
taki zrobi lepiej i wcześ
za miesiąc niż stary za 3

a będzie Rozrzutność dużo
mniéj- zresztą niemasz nawet
gdzie umieścić zbytecznego bo izba
koło tego potrzebna na sto,
sanów i innych majętności.—
Niepodziewałem się by żyd
który kupił cegły tak długo
się wstrzymywał, weź prawie
obligacyę którą mi on za,
miast to ze zostawił,
a która leży w kasie w ca,
ratowej, tedy, razem z
kwitami i kontraktami,

wymotuj jéj mnie i serjo,
te mi przeslej, a sama obli-
gacyę schowaj do trezoru mieby
moje afekta w cerátowéj
torbie.—
Chwała Bogu że Francyja już zwoln.
Wczoraj zastałem bilet H. Tar.,
nowelicyo — wyjeżdża mi dziś
być u niego — wyjadę zapewne
27 na noc do Weissbirchen
28 stanę w Wiedniu u Strauwaldy,
30 wyjadę zapewne z Wiednia
a 1go stanę w Venecyi hotel de
l'Europe — 3go wyjadę zapewne

do Florencji stanę ~~hotel~~
w albergho Luna - piszę
Ci to bo wiedziałe gdzie mnie
listami szukać - mymistrzego
Baedekera mieniam jeszcze
wiele dalszych hoteli podać
Ci niemogę - napiszę Ci to
z Wiednia. - Pozdrów Ci
Wrakowskiego piffferara -
spotkamy go z neapolitańs-
kim który jest u Fauste-
Bochcem Cię bardzo i serdecznie
uściskam a ślicznej pani
całuję Twój Fr

Wiedeń 28-11-80

Najdroższa. Nimem się ubrał i rozpisał listy – była pierwsza, do drugiej jadłem, a potém w miasto za nieznośna gorączką, w której tu zakątnie miałem. Niepamiętałem wczoraj że dziś niedziela, i zdziwiłem się wielkiego po wielkiej części żydzi niedzielę niepobelwodą – tymczasem dziś dzień – najważniejszy moja gorączka jest czynniejsza pieniędzy – chodzę po wszystkich głównych ulicach, i wiele sklepów, wydt, których prawie by wstał, bo dnie

między nie przez otwarty sklep
tabl lub inny – ale wskazana
ani jednego – wszystko obchodzi
między ——— bez tego musiał
jutro na dworze mieniać pić,
między – co jest nieprzyjemne.
Dla Francia zamówiłem spodnie
Tweedowe, grube mają być a
między – zadatku dałem 5 zł
a 15 odeszle Francia po odes
braniu, według zaleconego
adresu z tem zastrzeżeniem że
gdyby mu się spodnie nie spo
dobały wolno mu odesłać je

zdaje mi się być zwrotu
zadatku. —
Szukając wskazania siadłem na
kanapie i kazałem się obwieźć
wokoło ringów — ale się
skrzywił — zdaje się niedawno
byłem tu — a tutaj zmiany —
te gmachy które mi wydały
wyłożone z fundamentów
otoczone rusztowaniami
widzę się na wskroś —
mimowolnie mi się przykuwa
styl nie będzie taki — ale
raczej gotycki z ostrołukowemi
okienami wcześnie bardzo wyglądu

Tadeusz i powinien
patrzeć sprawiedliwości z dalekim
marmurowym francuskim
wejściem przypadki - ale gmach
parlamentu w czysto greckim
stylu z kolumnami korynckich
win, kapitolem z toconym
imponuje - ogromne i wielkie
dumi przywodzi na myśl akropol
Muzea w renesansowym
włoskim stylu robią wrażenie
ogromem i symetrją a 58
kolumn w naturalnej wielkości
Kobiet nadzwyczaj marmurowe
podnoszą efekt - wszystko

to jak wtedy ciągnie się
wrotar obok siebie za
nazwisko od wotowego
Kobiela – ale ten przy tych
gminach niemieckich –
te wsy są wiejskie a
gdzie nie ze pruskie,
mowią polsku na Lasach,
Kiedy Którego ciocowa
Kowalska Jawalscy się
ze chuba we śnie tytko
mnie bije widziano. —

Teatr nowy jest w tym
stadium w którym widzę
Ciemny tapety gmachy temu
z tata. —
Pierwszy raz mi się zdarzyło.
żem w Wiedniu wszystkich
mi[illegible]kich znajomych spotkał
żem ich wszystkich, jak wy,
jeżdżąc z Krakowa gdzieś
się. wszyscy i "oni" mi tak
dymi, wystawiam sobie: no,
Teraz pół roku wszystkich
tydzień i widzę kelg. jak R

ryba — a tu w Wedrii w tych
wązkich uliczkach niewiemy
jak powietrze przeciąkowate
wymacamy a w restauracyi
Kawowej nie mają dwóch
pokoi gdzieby wygodnie
razem się mieścić mogli —
tam się kontuszy i nóżkami as mi
wstyd. — Jutro tedy o jacej
z południowego dworca odchodzi
mnie 17 godzin drogi, a trudno
ją sobie wygodniej
z miasta trzeba mi wyjechać o

o 6stej wyszwstać o 5tej
prato zamiast do teatru iść
bendam spać o 9tej —
w tej chwili siedzicha wieczorem
Ty musisz dzieci bawić a sama
growne cyrygnąć brata — gdyby
tam niebyło tyle dymu radbym
być z nimi — ale Ciebie Ciebie
bym rad mieć ~~tu a tu ze~~ przy
sobie — pod warunkiem gdy
byśmy jesnie byli nareszcie —
Żonnie nocnie nieprzerwała
Uchamm Cię bardo całuję
sercem Twój

Wenecya 30-11-80.

Wyobraź sobie najdroższa moja jak mi się dobrze wczoraj podróż udała, jak zwykle zająłem cały przedział dla mężczyzn, by mi konduktor że niema takiego, ale świeci czytałem regulamin że być powinno, więc żądam by mi jedno przedziały dla mężczyzn — dano ich dostatek kolejna Rawa — magnicznej, opowiadało pora zamknięcie a za dwoje siedziałem sam w całym przedziale z oknami na 3 strony dla lustrowania trasy, wygodnie, z stolikiem, lustrem, mapą etc. rad byłem z tego, tylkom żałował że za mojim życiem z wagony się nie, bo mi za stanęły trasy, ale że było mgliście i ciemno — mniejsza o to — ale to że Badenu, pierwszej stacji, pozostały a moje wagony zostają i jadą za Wiedeń a kto o się dzieje —

Na marginesie: Wenecya Podróż Wenecya z Rawy — do Wenecyi miesiąc miesięcy

i w Neustadtl pogoda się zrobiła
ślicna, a owemitem moje położenie
naleyście dopiero jadę na Semmering,
kilka razy już przebywałem tę drogę i
znam ją dobrze, ale nigdy jeszcze nie
zachwycałem się tak doskonale jak tym
razem — niebo brzegiem zielonawe
błękitu środkiem po tym błękicie
szafirem, kaida wstęga, kaidy strumyk,
każda kaida, wystająca z pośród śnieżnej
tkanicy, cały drogę wyżwia, przed sobą
i za sobą którą przechodzi kolej, miałem
przed oczyma, a tu i owdzie wyjrzeniem po
kryte szczyty, podobne były do bab wiel
komoczych, po których białych głowach
cukier ścierkami ścierka. — Kaidy świat
widziałem na wybór, jeśli tylko słońce
nie był zbyt zmarzły — gdzieniegdzie

tworzyła brama turecko gotyckie ramki w których zamglony przedstawiał się widorek – a szyny stalowe wypolerowane błyszczą w cieniach turecka jak miecki srebrne. – Na samym Semmeringu wiatr był gwałtowny i zimno się zrobiło nagle, ale słońce świeciło, bo po przejściu tułacza głównego jakby postanowiło Kto świat zasłonił znowu mgła, chmury i zimno zimowe jutro które musiał za kołdrą obuje kołnierz. W Wiedniu pożegnałem się z rakietowi Lenorinskiego jemmie wiosna w marnej części ziemi precie sił aby odzyskał i stracił te bole knypów i kości które mi rozkruszały.. Na Bruckiem wróciła pogoda, od Leoben znowu świeciło słońce ale nie grzało. Kolej Rudolfa która nam tak dokuczyła w powrocie z Aussee, bardzo się rozszerzyła, a z wielu rzeczami gałęziami jest teraz jedną z najdłuższych w Austrji.

Po obiedzie w St. Michael przedsięwzięliśmy wspaniałą, obfitującą tu przestrzeń być górzystą, przypominającą Wrzeszczowice lub Dolinę, tylko cyganerią, bo lepiej uprawianą mnóstwo tak i pastwisk wirydarzami nazwać można. – W Lamdorf Tatry zamek wspaniały, powracając góry Kalwarię nowi, krajobraz Tatry bez wątpienia dalej jak Koło Cilli i w ogóle na dobre do Wrzeszcz. –
Jechaliśmy brzegiem jeziora Ossiacher, długiego a wązkiego, w spokojnem jego łonie zwierciadle przejrzyca się stary i zamieszkany Klasztor, w którym miał schronienie Bolesław Śmiały. Z pod gór wyzierają się białe olbrzymy, to Jezioro i Precil obłane zachodzącem słońcem pysznie wyglądają – najpierwo w dali, a za chwilę mamy je przed sobą – nigdy jeszcze kolejno wspaniałe widzieliśmy tak blisko tak wielkie gór. – Za Villach zaczęliśmy się na granicy w Pontebba zwiedzać wsi i miast – a póź do głębokiej nocy w Udine, tam jak zaczęliśmy obwarzanie się aż w Mestre by się spotkawać do wyścigu

Bologna 1-12-80

Jak widzisz Najdroższa moja Siostro, wróciło mi się bez Ciebie w Wenecji i zamiast wyjechać jutro jak miałem w planie, przyjechałem tu, spędzić jeden noc. – Dziś otrzymałem Twój list z listem Rosy, niestety ony Adela nam się nadal, zapewne natura jest i nowi profesorka żeby się tylko nie rakochała w Teodzie. W każdym razie sądzę że nie wróci na jej planie 600 fr jakiemu oświadczali Rosie. Listu Polinskiego nie otrzymałem, musiał ugrzęznąć w Krakowie – ony też by otrzymał jeśli wszystkie listy moje przez Sodexa z wyjątkiem dni które

i mi droga całkowicie zajmuje.
Wczoraj byłem w teatrze na Damie
Primerjezza Giorgio, Valeria Tessa-
mistwo słów nie rozumiałem, ale
treść mi nie umknęła, bo grali
bardzo dobrze, mianowicie mo-
no gesty kalowali, w drugiej
sztuce komicznej, w której mię-
dzy lerijo w słowach, nie rozumia-
łem prawie nic, przez cały teatr
wiadł się od śmiechu — w ogóle
Włochy mówią bardzo szybko i mu-
szą mówić tak, niechcąc być zbyt
klumi, bo słowa ich są tuzin
nie w innych językach —
Dziś który ci posłałem z Wenecji

pieniądze w tym pokoju gdzieśmy razem mieszkali, ledwoim go poznał, bo na ciuchy wydziela w nim ay, tutaj, zdaje się że wielka sala nie dałaby się opalić. —

Mimo pasaportu który u nas panuje że za granicę tylko 1 klasą jeżdżą mnie jechałem drugą i pułkownik się że wcale nieźle towarzystwo tam jedzie nie u nas, (prawda że jadą z niepalącymi, ci raz za na rowni z kobietami przynajmniej o jeden stopień w cywilizacji wyżsi niż ci co z nut robią kominy - wprak wiem jak trudno było Rzeczanowiczowi odgadnąć co jest właściwie Roma) dziś tu[illegible]

i na 2 włoski i z bardzo uprzej-
mych a wesołych włochów, tak iż
miło mi było słuchać ich rozmo-
ów nie mówiących, które nauczy-
wały prawie całą drogę - lubią słuchać
jak mówią po włosku bo się tak
przyglądam sam, jak się rozmawia
często mi się zdarza idąc, że za sobą
lub przed sobą słyszę mówiących po
polsku - pomyłka ta pochodzi z
wielkiej ilości ich i ich które ma
włoski język. Dotąd nie spotkałem
polaka od Chmielowa gdzym ich wiele
przejechał na dworcu Kolei południ.
W tej chwili wstałem od obiadu w
niemiłe jestem nicbytem - Kochana
Cię bardzo Twój JM

Florencja 3-12-80

45

Najdroższa moja! Wczoraj tedy wy-
raj z Bolonii bo mi się tam źle
było zrobiło, a mianowicie pokój
źle opatrzony - niewiele ile było złotych
ale palce mi grabiały i marzłem --
Gdybym był znał tę drogę to byłbym
z Wenecji niewstępując nigdzie jakby
prosto do Livorno a z tamtąd morzem,
ciepło jest tylko nad morzem, i
teraz byłbym Florencyę pominął
gdyby nie listy które tu adresować
~~Wam~~ kazałem. —
Miejskiny Bolonii niemamy wcale
znać parasolów a dżdżu nie mało
wokuny nigdy, sprzyjał sobie

/.

Leszczyńskiego 2 Poznań Turcya za Lwowem Austryi

Ż.

Dwie miasto w którym z małymi wyjątkami każdy dom ma od ulicy kolumnadę szerokości prawie 2° tak że po obu stronach ulic wszystkie chodniki są kryte arkadami w różnym stylu i wysokości - dla mieszkańców to nie bardzo wygodna i tania dla obcych. Kto nie widział włoskich grających w teatrze ten nie wie co jest realizm na scenie, byłem na przedstawieniu Fernanda Dumasa ojca - grała tamta trupa która dwa lata później w Wenecji wystawiała - co za życie, z jaką werwą oddawano scenę.

w których pilkanaście osób do
Bałogu się niesie, z pikia talentem
ornamentowany tam tajemny dom gry —
ale pomimo chytrej reklamy i wierności na
turze, wywołują ogólne przeciwny
efekt niż zamierzony — w najpiękniejszych
okolicznościach uczucia nie są się
dzić. — Bolonia posiada za przykładem
Lwowa i prowincji w ostatnich cza
sach nowy zwyczaj ulic, a że mam
Baedekera starego który nam pod 3
laty w Wenecji służył, więc niemogłem
się w wielu miejscach zorjentować —
Spacerowaliśmy się po tym mieście
cały ranek wyjechaliśmy po obiedzie;
Wczoraj tedy przebyliśmy Apeniny —

na przestrzeni 20 kilka mil prze-
chodzi kolej 46 tunelów z których
niektóre długie, jedne ciągnące się
z pół mili, jedzie się wiec prawie
tylko pod ziemią co na wiosnie
podróż teraz uciążliwa bo mgły, auge
nie zastawiają wszystko, widzi się tylko
rzadki las utworzony drzewami mono
kultanowi, wierb, osik nawet rodz.
drzew dzikich tak jak nasze wierby
a gdzieniegdzie widziałem jii zwany
palmowe - jii parasol - pnącza dziwa
tropika rzek potoki kamieni, na nich
dwie mosty murowane, ale wody ani
kropli - lub gdzie się tam zamy zaledwo
Ogrody ciekawią się roślinami, karaibskami
różnego rodzaju ostrzewy - pnącze tu
Apowinnaniu ciepłej niż w Polonii - czy kto

CATTEDRALE DI FIRENZE

Hotel Rossini già albergo Luna
3 grudnia 880

Najdroższa. Dziś rano wyjechałem z hotelu odebrałem Twój list z 28/11 który mi tu z Wenecji odesłano. Czy też to prawda co Meilech mówił o Róży Rozmarinskiej? ta Tadra, mitas, żydzi, na dziecinę nierzyję? biedni rodzice. Radunek Krajewskiego zapłać po sprowadzeniu i zamów te rzeczy które chciał mieć - jurci mnie żadnych niepotrzeba. I mnie tęskno

i żal mi że Cię niewidzę, tych
2 tygodnie od wyjazdu z domu wy-
dają mi się jakby kwartał cały, tyle
ludzi, tyle spraw, tyle przedmiotów
przemineło mi się przed oczyma od
tego czasu — Ci co Ci się dziwią że
rzadziej Dzieci niepojechała ze mną,
niepojmują widać obowiązków, gdybym
dla przyjemności jechał, niejechałbym
bez Ciebie — ciężki obowiązek spełniamy
oboje rozdzielając się — czy mój lżejszy,
czy Twój? Bóg to wie, i Twoja praca w
domu nie jest bez pociechy — i moja
samotność w oddaleniu, ma swe przy-
jemności — jak pójdzie dalej, zobaczymy —
daj nam Boże obojgu wytrwałości. —
Rad jestem że niebyłaś przy tej suborni która

→

mi obrzydła - Tomcio niech się nagra, ar' mu
także obrzydnie; szkoda że Franio niebyt na
Baluckiego komedji „zasiadł", cwicka stroi
niesłusznie i natto tam szlachty chabasi,
ale ten rys karciarski pochwycił trafnie.
Paporków mi niposełaj, cobym porząd z nimi,
ja w zaufaniu zostawiłem Tomciowi wszystko
i tychdziennych nieczytam prawie, ale te
mi posełaj bo mnie informują o codziennych
szczegółach waszego życia. -
Dużo się spodziewałem po Florencji i dziwno
o niej słyszał, ale rzeczywistość przeszła
wszelkie oczekiwanie moje - piękne
miasto, niedarmo „Firenze la bella" -
równie Padwy nieodwidziałem, Paryż
większy jest, nie tyle przestrzenią
co stopniem swym - stolica świata -
ale co do piękności daleko mu do

Florencji – wsi" powiedzieć, wiesz
co ma mnie znaczy „Paryż".
To położenie u podnóża gór, ta rzeka,
ta roznaitość – te pałace jakich
nie spotkałem nigdzie, te muzea
will Tadnych i świeckich, te wieże
stare i pyszne Kościoły – ta cię,
lowość, czystość, elegancja –
Po Polonii mieszka duszą ale
pustym we Florencji czuję się za
raz na wstępie stolicę – na ulicach
gwar, ludność ruchliwa, domy
ogromne, a wystawy. ile marek,
muzeów, korali, ile kamei, bry-
lantów, marmurów, aż za oczy chwyta
niepewność mówiąc że wystawy na
placu św. Marka pod względem świet-
łości – w Rzt. J.

4-12-80
53

PALAZZO PITTI FIRENZE

Najdroższa! Gdym wczoraj z hotelu
odebrał mi drż dwa Twój list o 5 dni
późniejszy bo pisany 30/11. więc to dwóch
ciężka amorta. — Nie wyjeżdżaj z domu, wszak
w całym kraju panuje szkarlatyna, we
Lwowie, Sihu, a w Spasowie i okolicy
różnie jak gdzie indziej niedawno chore,
wad syn Rzeźnika, i wiem że na wsi takie
umierały dzieci i w Tartakowie, nieba,
pieczeństwo więc jest wszędzie różne, a
w takim razie, niemalży nasuć się z
domu, sama podróż zwiększa obawę, a
gdyby Bóg za dniem spotkało nas

/. niemożecie mieć chyba żadnej sobie
to wyrzucać więcej niż chronić się
w domu, a gdyby nas Bóg dotknąć chciał,
nieuchronnemu sprzeciwić, dziejże się Jego
wola - wszak na skarbatym zwykle nic
nie tracący. -
Jutro tedy wyjeżdżam o 7 do Rzymu gdzie
stawię o 4tej - zabawię 6 i 7my a 8go
zapewne statkiem do Neapolu i Messyny.
Po otrzymaniu więc dzisiejszego listu adresuj do
Messyny hotel Victoria. -
Niemiałem nawet czasu zwiedzić dziś
żadnej muzeum których tu jest tyle
do widzenia, cały dzień zeszedł mi na
włóczce i w kościołach, w Santa croce
który zwą pantheonem tutejszym znalazłem
grobowce Polaków i polek - pałacz -
/.

. taki sam nagrobek jak w Trastevere
Skotnickiéj – tu Skotnickiego
rzeźbił Ricci – obok Michała
Anielskiego – w zakrystyi koło śliczney
nagrobku pracy Donatella, serdy Mos-
ciska – w drugiéj nawie Cieszkowska
z Tuckich, i z Bartorypskich Łanckoriskiéj
drzwi pomnik, roboty Bartolomieyo 857.
W kościele tym mnóstwo nagrobków,
dzieł sławnych artystów Giotta i Taddeo
Gaddi – Starona Cimabue – i terracotty
della Robbia. –
Przed wieczorem siadłem do fiakra i kazałem
sobie "do kościoła" w koło Rzymu dawne
go miasta gdzie świeże zatrzymane
rzymskie balwany nierozbudowane jeszcze,
od czasu do czasu przerywane wiązami

storożytnemi bramami miasta —
cmentarze tutejsze pełne białych marmu-
rów cienistych cyprysów i cieloni, wesoło
wyglądają — jadę aż tu patrzę z jednej bramy
wychodzi 3 pary koni zaprzężonych wóz
pogrzebowy bliżej a tam trumna, 5 karawa-
6 ta i niewiele wieńców — wtoku wóz,
kwiatów bardzo służby stajennej i ogro-
dowych widzę do których się pomyśla
czyłem — upomni uregulowa ale ~~skrzynki~~
wykrzyknęła — pytam co takiego, mówią
mi że to Amerykanin jakiś który
tak nierad 10 par zaprzęga wydał i
bez pogrzebu sam nimi powozi, dusza
tem to wydziś i aż kazał z krzyżami,
ale nie widzieć odemnie dziwaczka bo
wszystkie srebrzano kowie i odprowadzano.
Ostatnia moja wizyta w Florencji była na

Florencja 5/12 80
57

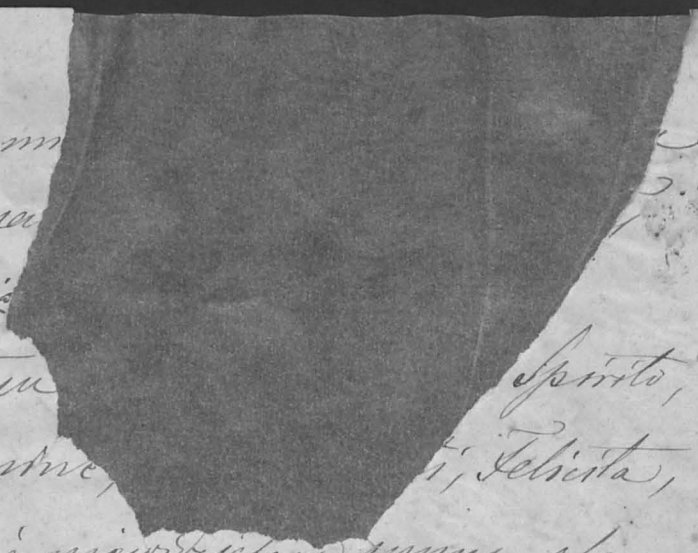
[redacted]

do Rzymu bez wątpienia tu wtorek
a we wtorek do Livorno gdzie stanę
o pół do 4tej, z tamtąd zaś o 9tej
wieczór do Messyny gdzie mam
wyładować w piątek popołudniu.
Za zmiana projektu żal mi wyjść
Za na dobre, bom tu odebrał twój
list i Tomcia z 1-12 - 2 listy
Tomcia, które by mnie były
nieuchronnie gdzie i jak długo
Za adres Antoniego dziękuję, do

[redacted]

osiedlę się [redacted] we
będę Rzym [redacted] mię.
Bo nacze[redacted] natem
ostatecznie [redacted] obyte we
Włoszech dziś sobie ułożyłem —
bytoby mi za ciężko w jednym
miejscu wysiedzieć kilka miesięcy,
a ogromna jest różnica w kosztach
jeśli się gdzie bawi kilka dni a
kilka tygodni, przeto zamierzam
stanowczy w Messynie w piątek
t.j. 10 bm. wyruszać tam sobie zaraz
pensję i mieszkać w niej miesiąc,
po tem miesiąc w Katanii, miesiąc
w Syrakuzach, miesiąc w Neapolu

[redacted] — tak warto [redacted]
[redacted] [redacted] [redacted] do Krakowa.
[redacted] [redacted] [redacted] [

Tomé' m
Dzieci na
wracenie
Dziś byłem
vel eamme
wprawdzie niewidziałem
ectha
wiają — jak u nas, tylko przejrzyście
tak jak w Neapolu. — Potem zwiedziłem
galerję w pałacu Pitti — mianowicie
ją porównać co do bogactwa arcy-
dzieł z galerją Liechtensteina —
potem spacerowałem parę godzin
po ogrodzie Boboli, Luksemburg
Schönbrunn — wcale brzydkie
mi nie wydaje się, porównywałem
dla wprawy do języka dziennik

S.M.NOVELLA FIRENZE

Florencja 6 grudnia 880.

Über alle Gipfel ist still,
Über alle Wipfel spürest du
kaum einen Hauch
Die Vögelein ruhen im Walde
Warte nur – balde
Ruhest du auch. –

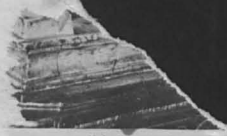
Najdroższa. Jak brak zaczyna gadać w zamknięciu, tak mnie najpiękniej poezja w samotności. —

Dziś niewidziałem nic, choć miałem dobre zamiary na 3 kościoły i 2 Akademie sztuk pięknych. — Nim napiszę coś listy do Tomisia i Wuja będą [illegible]

Parę godzin zeszło mi na dobieraniu fotografii które nakupiłem dla pamięci; była 1 sza — obiad — a przy nim znakomite wino stare bardzo dobre, podobne do starego węgra Todkiego jakie — ćwiartkę się podlunicliśmy, reszty kazałem zanieść do wieczora — o 2giej zaś potrzebę słońca i powietrza, wsiadłem pojechałem tramwajem do cascine — wśród olbrzymich drzew podobnych do wierzb naszych a z których całkiem jak u dyla, wśród kwitnących magnolii i laurowych szpalerów, napadł mnie powyżej cytowany wiersyk Goethego z Tassem — i nie dał mi spokoju

ar go przedtuwadrijeau sobie:
Pogodna cisza u wierzchołkow gór,
Na szczytach drzew zaledwo czujesz tchnienie,
Ptaszki spoczywają w gaju,
Wkrótce tam — w — Mszynie
spoczniesz i ty —
Wygrzewałem się tedy tak na słońcu
aż przed wieczorem najechało znowu
jeźdźców, welocypedów, powozów,
koni, wyprzęży, ludzi rozmaitych
mnóstwo — widziałem wreszcie
cmentarz Rawina jadącego konno koni,
10 par gniadych zaprzężonych wdzięcznie,
lice od każdego konia przeciągnięte
pomiędzy uszyma kłosy u wieńcach
Oba dochodzą rąk — rzemienie
wyciągnięte — potym ten płotem

chodem rovnym i spokojnym jak
zrcadlo vody — za to stávám
bárce výtek, kdo myslivosti
za kvůli povědí, kterak jiní
se pakovaty a obok i za vinu
z stájemných sídlí; — o vzkladu
na tyčko z cugla ale každé
chvíli může mně vzejíti 20,
prozrazuj Tomíčka že co jsou podo-
bnosti neviděl nikdy v
Paříži, a v Paříži zabíjají
z oudra ryzí — dvůr na Tobě. —
Ta rozmanitost předmětů, ta
pestrost jistra, ta stoje vpra-
vují mně v dobrý humor
chci vám že mám zmužilosti
co je vodra. — A více o tom

L'Arrotino
Statua Greca

Najwcześniej od tej
tej popołudniu spoko
Neapolu – byłem Koło groz
Pawilonu, i przyglądałem się
Wezuwiuszowi przy wschodzie
słońca, w południe i przy
zachodzie. Tuż wczoraj
widz spać widziałem cudowny
słup buchający z Wezuwiusza,
który w dzień tylko dymem był
widać czyste, ale jak tylko
się zmierzchło zaświecił

[illegible] gory,
[illegible] w wrotni za
[illegible] siekiery brodna,
[illegible] ste rany z Bratem
[illegible] wojey wiorgd — w
[illegible] czas był Wenwirus najstar-
[illegible] repey — Nabraliemy tu tabaku
ogrowiny, a z pasarów wbyto
7 za to 9 przybyło, jednak
przy tej rawnanie wpakowa
bo mnie postawiono w kapuce
samego chrii i dotąd nanekać
mnemoytem bom miał jakiegoś
bardo dobrego, spokojnego
towarzysa mowy, co domy
ślić pałiej był narodowości bo

zorowno po angielsku
po francusku jak po włosku
wyborno no wit z niemiecka
Natwoskij – musiał być chyba
Moskal – bo francuz, Anglik
ani włoch, nie umiałby
się tak dobrze [illegible] z Polaki.
Zamiast o stół usiedliśmy przy
a ze się imp zmówiwszy
wreszcie kazał herbaty dać zjadł
wcapol podobał mi się – nie widz
rają ludzi jak w Lwowie, żebractwo
mniej natrętne nie w Florencji
pauperyzm ktoryś umiejętnie
różnego wieku roi się na mieście
zdrowe, tęgie chłopaki, ogromne, wesołe
grają w gurki – są najspokojniejsi
z ludzi

Messyna 10-12-80 mo

w Messynie, tj na wsi, spoczy
jw — przejechawszy o 11stej stymy
sallę, Charybdę — rad bytem ieu
jw stanął na lądzie, odkrzyta
mi podróż morską, długą i mudną
lecz wprawdzie — ale nierosną,
niechorowałem, ale mi nie
tak po nerwach chodziło ieu ledwo
ustać mogł. — Najgorsze jest dla mnie
wyprostanie ruchem maszyny, która
nie ustaje ani na chwilę, i w nocy
i w dzień — ten nawet niepokojem,
ledwom ustał, jakbym się dziwił
znowu. — Nie zaraz znalazł mnie
obrzęd na swój pokład, chyba jak
będę wracał. — Zastałem tu
brzeg Włochy odrodzony w Wenecji,
radzi mi jest ten kredyt a to tadzie

Catania 13-12-80

Najdroższa! Za 1 as voulu George Dandin - mam tedy czego chciałem, ciepło, godzina 8 na wieczór, okno otwarte, wypoczynek zupełny, dymnić mi nie ma komu, gadać mi nie ma z kim - jak mi się tu płuca nie wyrestaurują, to chyba tyle warte co niebożnika Gruszkiewicza. - Odpowiedź na ten list otrzymam zapewne w dzień bożego narodzenia, mnie wieczór, 12 dni - i to jeśli morze pozwoli - cóż robić. - Gotuję sobie tedy herbatę, pierwszą szklankę piję czystą, drugą z cytryną, zamiast mię tytułu z Kawy bym się tu nie wzpił z deperacji - cytryny po cenie

prawda że skórę mają bardzo grubą,
i potówka zaledwo wystarcza na
szklankę – jutro sobie kupię filiżankę
bo szklanka jedna już mi pękła
od herbaty – Mamo sobie będę go-
dował bulion i to zajmie pół
godziny – a Basię zabiorę czasu
to mój zysk – bo niepodobna ciągle
czytać z uwagą – choć w książkach
mam odmianę wszę. – –
Gdziekolwiek spojrzę któreś z Was mi
się przypomina tak jestem otoczony
waszymi; najpierw bulion
schnący, rozwieszony na oknach
przypomina mi Mamę, fyrtka
nóż widelec – własność Jasia – gmerety
haftowane przez dziewczynki – Katarzyna
dar Bonka – portefeuille Franią,

mój wyborny hygrometr od parnoki
i poezję dawna przypominają mi
Anicię, Kwiatki Pomera — siadając do
herbaty myślę, że i Wuj w tej chwili
do herbaty siada z P. Wiktorem i
Wiktorym z Obertyńskich — wreszcie jak
zwykle w koło siebie i na usługi
którą sobie sam świadczy, przypo-
mina mi moją Emmę Zuzynę.
Niemówiąc już o mojej drugiej o
mojej jedynej, ukochanej mojej
dziwnej Pannie która wszystko i
wszędzie na myśl mi przywodzi
tak że obraz Jej nieustępuje pra-
wie z pamięci mojej i co chwila
pytam „co też Ona robi w tej chwili?"
14-12- Kończę list zaczęty wczoraj
wieczór, gdyż gdy na niebie cała
jedna chmurka — ciepło — na balkonie
Dobranoc siostrzeńcu.

wiatr od zachodu — a z całego
odlatuje mnie głos trąbki zwiastującej
się — Maszerujemy tu jak armia, za
całą dobę, kiedy grosika dostaje
2 soldy — gnaty mi spuchnęły ale
twarde —
Cóż Ci napisze więcej? że Cię kocham?
tyle razy Ci to powtarzam że boję
się by Ci się wreszcie nieprzykrzyło
To czytać ciągle to samo — a jednak
niemogę się wstrzymać i zawsze Ci
napisze Kocham Cię z całego serca całą
i zawsze cała jestem Twoja i w Tobie
tylko żyję — i pragnę bym mi tobie
napisała codzień a nigdy mi się czytać
nieprzykrzy — chyba ci boję swoją to
samo usłyszeć czyż się kiedy doczekać
jakiej przerwy — Twoja stęskniona

i i gestykulację, przypomina
Na myśl moja Scena w Komedii.
Za tłum ogromnie długi mamy
różnych bractw, w różnych
Kapach, z chorągwiami, i
godłami, potem zakony, księża
i Kanonicy w fioletach, za
białych sutannach Prałaty
i Biskup, w czarnym stroju
i birecie z ciemną sutanną
Prokurator — za nim ogon
wielki sługa — tłum ludu,
a wśród tłumu porucza
dzą coś co chwila za Kanonicy

BIBLIOTEKA PAN

i wziętem, stanęła Matka
Boska większej niż natural-
nej wysokości, pod baldachi-
nem na złoconym poście,
mocno pniesto 2 czyniś
wysokim wieńcem z
wyjętemi pnar 40 kwiet
biało ubranych, co chwila
stających do wyścimienia,
za nimi cała muzyka
a przy Kaplicy zatrzyma
mi się niewielki kwiat
nakrył i groźnie modlitwy
głuszący Kapelę. —

Kelnor który o znaczeniu
tego obchodu zapytuje, winien
wiedzieć, że to obchód święta Matki
Boskiej" z 8 bm. powinien
my na miejscu, co roku
się tu z taką ofiarnością
uroczystością. — Za chorą
Anię przeszedł a piękny
obraz tutejszy w parafii
Wspaniałe dzięki
po pod mój balkon
z kąd wszystko dobrze
nale słuchowatem.

—

P. Cato to miasto stoi na
lawie Etny, gdzie ogień
kewa, budzi z lawy, na
okrętach wyrabiają lawy,
bo ten kamień raz już
Catania lawą zalana i
zniszczona była. Chcę
opisy Rawa T. do wulkanu
odsłonia. Smutno mi, ale
to minie, jak raz systematycznie
sobie dam zajęcie — i jak ci
wejdą listy Twoje za
którymi stęskniłem się tak
że stare odczytuję i całowanie je
mam ochotę Twój Fr.

Catania 15-12-80

Szczęśliwej podróży. Wczoraj posłałem Tomciowi Emilce i Franciowi fotografię krakowian jako typy tutejszych strojów, czy się też zarar na Kamienicę poznali?
Dziś 4 tygodnie, właśnie w tej chwili mija, od godziny kiedy mnie na kolej odprowadziła - droga moja - kocham Cię bardzo za ten dowód przywiązania z zalecam i z miłością przypominam sobie chwile pożegnania z Tobą - 4 tygodnie - jeszcze 6 razy tyle ma trwać wygnanie moje, by choć na co się przydało. -
Dziś miałem gorący dzień niezwykły choć nic mi nie brakuje, tylko wiadomości o Was - jakiś wypadek byłem wypłakałem się to na dzień bo się zachmurzyło, ale pogoda trwa.

Cały czas w przypuszczeniu, obliczam kiedy który list mój być będzie, kiedy trzeba go wysłać być go otrzymała w dniu w którym chcę by to go otrzymała, ile czasu ta zabawę, i. t. d. i. t. d. jedno jest pewne (jeśli w ogóle co pewnego na świecie) to że 13 marca chcę z tąd wyjechać co najpóźniej, bo w tym dniu uroczyście mieszczanie mi wychodzi – a najdalej tego chcę być w Rzymie by wielki tydzień tam spędzić – wszak wiemy że 10 kwietnia, kiedy też rusztu święta wypadają w ~~1901~~ r. 01.

Wysłałem jej mój zapas papieru który miałem ze Lwowa, dziś zaopatrzyłem się tu w 200 ćwiartek które na czas pobytu w Catanii wystarczyć mi powinny.

Obliczam że dziś mieniesz listu otrzymać.

bo dziś 6sty dzień od czwartku który spę-
dziłem w Neapolu a wieczór na obrzędzie, bio-
rę wczoraj odebrałas list datowany z obrzędu
a w Neapolu oddany, zaś od jutra
powinnas mieć znowu codzienne listy
bez przerwy. W piątek musiałas
dobrać list ostatni z Florencji, więc jeśli
w sobotę do Meyny odpisałas tam
powinien pojutrze w piątek mieć list
od Ciebie – oczekuję go z upragnieniem,
wczoraj owegdaj minął tydzień jak ostatnią
wiadomość od was miałem i to z wieczora
że w Zawadzie dużo dziecko znowu chore,
pojmiesz że trudno mi być spokojnym.
Na zabicia czasu zabrałem się do kuracji,
rano i wieczór nacieram się wodą z octem według
Heichenbergskiej rady Czerwiakowskiego,
a opaski zmieniam 3 razy według powi-
wyznaczonych w Tiroltschopie. –

I. Jedynego wiernego towarzysza mam który mnie dotąd nieopuszcza, to dobry sen, 10 godzin – żeby tylko tak do śmierci chciał mię ~~towarzyszyć~~ nieodstępować bo na tamtym świecie wiem że mnie nieopuści. –

Niechcę Ci posełać próżnej koperty a z własnej głowy i monotonnego życia mego nieskapetnię dwóch ćwiartek, Tobie łatwiej, wtorujesz raport [illegible] i koniec, ja w zamian posełam Ci fotografię z Florencji – Van der Werff z galerji Uffizii – i cavaliere z opisem Neapolu który mi się podobał więc Ci go posełam z Greyerowina. Kochamy Cię bardo, bardo – i całuję Diane małą moją

Ja

Dzieci ściskam – Tomcia pozdrawiam

Catania 17-12-80

81

Najdroższa! Kiedy ten list do Was dojdzie będziecie może wkrótce zasiadać do wilii — myślą i sercem będę z Wami. Starszym dzieciom moim na gwiazdkę posłałam obrazki, Lodi i Aniołci po aniołku z życzeniem by byli tak dobre i grzeczne jak aniołki, Tasiowi Matki Boskiej z Panem Jezusem obrazek dla zachęty by jak Pan Jezus dla swojej Matki był dobrym synem.

Niech Bóg opiekuje się Kochanemi Twojemi, i niema od Niego nawet Wielkich — a mnie samotnej wysłucha zdrowym i pogodnym życiem na Co. Kochani Ci Moi całą Twoją [illegible]

Wicusiowi daj od Tatka opła-
tka z miodem tak jak ja je
lubię – a Franiowi wujcio zrobi
bopa pa ani do usnita. – Dziś
dostałem Twe listy z listami
cioteczki, Krnacowskiego i Dla-
mandy – najserdeczniej dziękuję
za Twoje – Dlamendowi odpiszę
z tad – przecież list z Catanii
powinien sobie więcej cenić niż
tych kilkadziesiąt z których
się domagają. Zboża niemiały prze-
cinę niemieckurowań, Tomcio
niech Szöpfelda nauczenie o
worki, a jak się zawinie i od-
stawi wszystko co przedane

/

/ to i nieviele do zaskarzowania
zostanie – stychtej stony owcta,
mój bydlu niedawającie, chorobą,
Toby. – Niech też Tomcio Kaić zuba,
ek wszystkę wyke jaka jest, so kbz.
treba zatrzymać na nasienie, a
gdyby owcom zabrakło to zastąpić
im wykę siancem. – Rzuniej mi
od czasu jak mnie listy Twe dochodzą,
opowiadaj mnie przykadowaj różne
smutne przypadkowania i dompty-
które niewoli to do jednej to do
drugiej z drogich mi osób się w myśli
mej przytrafiały. – Napisz mi
jak uzywać trawy, bo Pareńscki orde,
mając mi kroczek wyrazić się co to
zamiast trawy, którego ogdzie się mój

Złotek by niemowlę, które radbym
spróbować tam, pije ja tamto mleko,
zadzieciństwo, wyżyłem już pół klasieczki,
ale bym nie chciał kupować drugiej, bo
jak tak Turój zarzywać będę z różnym wo-
tem - gotowem zostać wodowstrętu.
Obrazki które posłałem dzieciom na
gwiazdkę są Fra Angelica w galerji
Uffizii we Florencji, na złotym tle
w laurowych wieńcach, te niewin-
nie uśmiechnięte twarze ideal-
nie robią wrażenie. Powiedz dzieciom że
jak przyjadę, przywiozę im do nich
ramki, tak że każde będzie mogło
swój obrazek powiesić sobie nad
łóżkiem. — Tomcia pisz o postępach swoich
odemnie i życz(mu) za jego cnotę
i uczciwość — Bóg sprawiedliwy nagrodzi.
Pamiętaj mojej najdroższej - co będę żyjący.

Catania 18-12-80

Najdroższa. Posłałam recepis podpisany i żądane pełnomocnictwo, na takich dokumentach mogłabyś zmiałto mnie podpisać sama. A na gwiazdkę mojej Żonie, mojej Pani, mojej słodkiej, jedynej, kochanej - drugiej mojej dziewczynce cóż posłę? Ze wszystkich Madonn Rafaela mnie najwięcej lubię Madonnę del Granduca - malowaną dla Pawowicza Medyceusza wspaniałego - jest podobieństwem ideałem - jak moja Żona, dla tego mi się najwięcej podoba i tej fotografii poszłam Ci. — Takie i Tobie przywiozę ramki - żebyś się cieszyła moim powrotem. — Słodkie ramki złote - a Ciebie samą oprawię w ramy uczuć mego.

Ucieszyłem się serdecznie wiadomością o Franiu że do chodzenia się zabiera, a jak tam z zabkami czy mówić gadać nie próbuje. Chwała Bogu że dzieci zdrowe chorują, tak powinny - żal mi tylko biednego Tasia że na to ucho tak cierpiał, czy był wyleczony? czy mu wypłukujecie je teraz? Co do mego trybu życia o który się dopytujecie, zdaje mi się żem Ci go już opisał niegdyś, znajomego mieszkania nikogo, brak tam czyż, ale trudno mi zaradzić, niewiele nawet czy prócz mnie jest jakiś Polak w Catanii; mało kiedy spotykam, może traf zaznajomi mnie z kim - o dobrą znajomość nietrudno. W Rzymie wyjednam Autorycję i będę Wam chowańcy prosił o rekomendację. Dziś pierwszy raz dzwon tu miałem, w czasie obiadu padał kapuśniaczek ze

:

i.

3 kwandrans, potem znowu słońce zaświeci, cieplej niż przedtem bo wiatr ustał zupełnie. — Teraz żmia wschodzi znowu dość mocno sypie w szyby i wiatr się zerwał silny, mimo to na Rickty strzelają — żeby choć nie trwała słota bo musiałbym sobie parasol kupić, kalosze mam, nawet wyjeżdżane do Krakowa. — Spacerują zwykle po ogrodzie miejskim, dobrze utrzymanym, są tam tedy araucarje, ale nie to co w Neapolu, tak poplątych drzew jak tam w villa reale niespotkałem — te potężne kutasy zawsze buRicty jakimi tam okryte są przypominają kolorem i objętością piórop[illegible] jenerała austrjackich. — Jest tu przy ogrodzie i mała menażerja

i.

i kilkanaście małp zwinnych lubiących
krzyki ruchami prowadzących się po krawędzi,
kilka jeleni, daniela, niedźwiedź
brunatny obłamuje wodę kołyjąc po swej
klatce – pobudzasiny z jednych stron,
pomyślałem, jemu dość stuli ten klimat
choć się mrozi, może i mnie posłuży. –
Z jednej z ulic brukowanych kamykami
drobnymi w deseń jak pamiętasz w
Miramare, stoi po obu stronach kilka
naście biustów marmurowych, tutejszych
znakomitości – proboszcz Lavorna, Marzinicyo
i Stefanon greckiego, niestety nie znam
o tych znakomitościach – i niedziw –
wtedy by takie pomyślenie do Lwowa
spotkał biusty Skarbka, Narusze-
wicza, Brackiego lub Ossolińskiego, o
których nie słyszał nigdy. – Tak, cmentarz
jest do miejsca przywiązany – prawie jak
drzewo, gdzie przesadzone więdnie. Kocham Cię
i wiedzę z miłości Twój Ty

Catania XX-80 19-12

89

Najdroższa! Napisałem był
list do Tacia skąd go do
niego zaadresować by go
dostał w dniu imieniu
jego, ale mi przyszła re-
fleksja że to by mu sprawi-
dnie przyjemność sprawiło,
ale mogłoby źle oddziałać —
podarłem więc to lekkie kali-
grafii, bom chciał by mógł
sam odczytać, ale załączam
fotografię daj mu na wigilię
jaka dowód że pamiętam
o nim —

Po wczesnym dniu ostatniej
nocy, mieliśmy tu poranek
majowy, pochmurniało trochę
ale zawsze było koło 10° ciepła,
Nocne któreś tutejsze lawa
miodowe twory zniknęły,
drzewa pozieleniały jasnej,
w powietrzu świergoli i wil
goć. — Wychodzę z domu, patrzę
na północ a moja Elna
cała biała wzięci się do
słońca jak głowa cukru
który się z cyprysy kuny.
Niebo połknęło w części obłoki,
wiec i morze srebrnej nabrało

/.

Corrvy. – Dziś chodziłem
bardzo mało, rano byłem w
katedrze na mszy i na kazaniu
bardzo mądrem, które czytał
kaznodzieja co chwila wiel.
księmi imionami lub
datami z historyi, ale
zabawnie wymawiał imio.
na niemców, Gotee
Schiller lub Federico Schlegel,
mówił twierdził że poezye
Goethego zgubiło że jest protestant
pisał, więc duch chrześciańsko
katolicki – Kiedy wtaszczą jego
nazywają „der grosse Heide"
wielki pogaonin.

Po obiedzie siedziałem na mym
balkonie i przypatrywałem się
dawnej Katarynce s. A. jak
dzieci z całej ulicy tańczyły
do Rota. — Przeczytałem za to
dzisiaj więcej mię w innych
rzeczach — ale mi się upamiętało.
Więc Mama sama została w Spasowie
mieszkanie czy zrobili dobre zostawia
ją ją samą — widzenie chwa —
a przynajmniej mogą podróż
mogą być smutne. — Piszą do
Spasowa z czasem nowego
roku — jakieś widzę niebędzie
Mama miała wesołych jakby wy
trwa i w Spasowie spędzi je
zechce. — Całuję ślubne rąc
ka moje — Jy

Catania 20-12-80

Najdroższa. Cóż ja pocznę, chciałbym koniecznie pisać do Ciebie, a tu ciekawego spotrzeżenia żadnego Bóg mię zrobić nie chciał, odpowiadać mi nam na co bo wczoraj i Bóg mię miłem liście od Ciebie – a pisać chcę koniecznie; chyba zrobię tak jak Niemirki sobie radzą, Rtanię w, zapalę świecę całą owiartkę, a jutro będę odwo Tyvat. – Może zaczęnatem, wyborny sposób na to dał mi ten baidak paradoks!

Jak kto dessen ma nato,
niech kupi parasol, zaraz pone,
stanie, tylko treba żeby parasol
był z jedwabiu miejscowego, jak
ta, wyrobionego w Catanii -
spróbuj tego sposobu w Babinie,
ma być niezawodny. —
Napisałbym Ci jeszcze parę dobrych
konceptów ale ty powiesz List
Wujowi i Mamci a moje konceptu
ta niedocenitkie kwalifikują się
by jeszcze kto[illegible] przez siebie -
a przynajmniej nie chciałbym by je
czytał kto z wiedzą że moja siwa
je czytała. — Ot będzie bo nie mam
co pisać, banalnych opisów poczekać

Ci niebiesc – Konwencya nicwiczen
ony sie podobaja, bajs sie mini madrzic
Cie – bo przeczytac je przecie jakos ci
wypada – a zreszta nabiczaja one wam
tacni dopiero gdy sie opieszanie przed
onoty widziało, lub na widrzic. –
Niewiem jak tu obchodzą Boże narodzenie
ale po sklepach widz ozdob związkowy
wystawy bogatsze, miandzicie Komo
tiblow – byłem dziś w cukierni
w której siedzic niemca zwyczaju
jak u nas, na to są Kawiarnie,
gdzie znowu niema dziennikow,
tylko w osobnych czytelniach gdzie
sie miesiecznie abonować trzeba –
Stor w cukierni przypomniał mi
sie Rotlender przed wojsławi

P. S. Takie mydełko pachnące pakowano tam różnemi cukrami. Czy rozumiesz że mając tu być 3 miesiące a bawiąc dopiero tydzień już układam plan powrotu i obliczam który dzień w którym mieście będę i jak długo tam zabawię? Tymczasem miałabyś czasu na takie projekta 3 miesiące naprzód. Tak z gruntu! – Abeli bym miał dość ale jak chcesz – jeśli do wiosny nie znajdziesz Francuzki to ja wracając przez Szwajcarję wybiorę tam na miejscu. – Fotografja która załączam z obrazu Van Dyka przedstawiającego Karola I angielskiego, jego żonę miała służyć za dowód że w galerjach Florenckich nietylko włoskich malarzów są arcydzieła. —— Mój samowar kipi, herbata gotowa – Kochana bądź zdrowa – Twój Ja

Catania 21-12-80 97

Najdroższa! Dziś otrzymałem Twój list z 14 i 15 najserdeczniej dziękuję za opłatek i życzenia, opłatek podzielę z wami w czasie wilii, ale na Twoją stylizację życzeń w żaden sposób przystać nie mogę, żeby mi życie jakimś mniej cierpkim uczynić? wszak ja moje życie od czasu jakbym się ocknął uważam za jedno z najszczęśliwszych między ludźmi, otóż ja życzę Tobie i sobie by nam Bóg dalej pozwolił żyć w takim

1.

wszystkie, jakiego ja doznaję
od czasu jak żyję z Tobą razem.
Ta Ma Mama dobra że Ci Anioł
pomyślała, dobre zrobić chci że
tak pospiesznie do Spasowa
wrócił, by Mamę Tuzo samą
nie zostawiał. — Sześć tygodni
pod przybyciem ostatniego (na
teraz) powinienem być w domu,
bowiem mi smutno bez Boga moja
jak się czuję, o każdym objawie,
bym znał radunek — słuchała
Bogu że tak jest - ja powstanam
że nie wiedzieć niemowlęcia
Ja nas dobre a co że — roznie

1

ten w zgodzeniu się z wolą Boga.
Jak też Tomcio rozumie z chomonta?
czy ma takt i energję? —
Wino za które 108 tk postać
miałem jeszcze wyjeżdżając i
w tym celu zostawiłem przekaz
wypełniony, przysłało już dawno,
jest w piwnicy w beczce. —
Czy Tomcio pamięta września o lodzie?
mieby z lodowni wyrzucić podłogę
krakowa — Tomiś przypuszcza że
przez to lód u nas gnije ze dołem
jest przeciąg. —
Żaj przysłała mi gazetę lwowską a
dziś przysłał mi też 4 numery
zrudła — dotykające głosowe

i innego barona Kiemiałkowskiego
gubernatora Wołodzkiego i nadę
miejscu która zaraz wypuszczą
powodu na wypoczynek utwy-
mata; — Wuj Stanisławowi by
się niepodobał, ani Mamie,
bo Cecylkę też obrabia. —
Za Tomcia posłałam fotografię
pobawienia które się lepiej udało
niż tamto w studyjnem
losie. — Posłej też po 6ty do
Redakcji Bana i Dziennika pol. K.
Ze mnie adresem by mi od tyg.
1-stycznia
Kwartale przysłali na gazety do
Cataniu. — Miane ręce Twoje
całuję, Wiktora i siostrzeńca
serdecznie ściskam Twój Fr

Catania 23-12-80

Najdroższa! Wczoraj miałem 3 listy i 4 gazety, zajęto mnie czytanie ich tyle czasu że do książek ani zajrzał, dziś żadnego listu ani gazety, mogłem więc po kolei odrytać wszystkie moje książki.— Wiatr ustał, pogoda cieplejsza, słońce świeci i ciepło jest, a Etna która kilka dni chmury zakrywały dziś znowu świeci się całym ogromem swoim, i z dwóch swych otworów [illegible] dymu.— 2 kłębki

Jak okropnym mi się wydawał kwiecień, przecie dni przywykłem, przyjęć go prawda bardziej zrezygnowanym niż w pewnej nadziei, ale prawie bez wstrętu.—

i wypitem jur 1 flaszeczkę wczoraj
a dziś zaczątem nową, w tutejszym
preparacie czuję więcej dziegciu niż
kreozot który w równych tam się
zawiera ilościach. — Z opaskami
takie zmienitem, nie biorę ich
teraz 2 razy w dniu jak z razu,
na to trzeba badera i dzwonka,
ale tylko na dzień o 10 tej biorę
opaskę, o 4 tej zrucam by na
noc wziąść ją znowu, tylko wolno
go onem zostaję że opaska pone,
ale trochę pneduje morę. Sobą
niezaopatrzeńca od Florencji. —
Apetyt mi się trochę wzmogł tylko
mięsna tu co jeść chyba biftyki z
kalafiorami powtarać Rikka razy.

Kiedym tu zamieszkał, much nie było, gdzieś między jedną; mucy być słodki bo teraz tak ich się namnożyło prawie jak u nas w lecie. — — Letam chłopi, o emeu tam mieszkają? trzeba ich zabić do mego powrotu, mieli tym czasem chować na starym, jest tam jeszcze tyle miejsca nieuprawnego od czasów niepamiętnych, że im wystarczy choćby na rok; a ja napiszę list do mamy, wtedy ich wstrzymam do urządzenia dobrej wędliny starego amerykana i ma, ja tu przedemną (na papierze) wzory niektórych starożytnych pomników, pomysłu mi nie brakuje, która ci zapowiem jak wrócę. —

P. S. Książki które mam od Romera,
proszę tych opisów różnych innych
nie włączać z których wyjątki ci
posłałem, zajmuje mnie opis Som-
pejy, bardzo ładny przegląd histo-
ryczny i opis Rzymskich kata-
kumb, wreszcie opis życia Gre-
kow i Rzymian który dopiero
zamyka być zajmującym bo obej-
muje tylko budynków publicznych
które z Rad innych już znałem.
Do książek które z domu pożyczam,
niemieszczą się jeszcze, nieznalazłem
czasu, ale radbym je przejrzeć nie
prędko, by przed wyjazdem módz je
posłać do domu wypisać, gdyż mi w
Rzymie zawadzają bardzo. — Ściskam
rączki całuję i kochanemu bardzo Janowi moją

Ja

Catania 24-12-80

Najdroższa moja. Miło mi w wyobraźni widzieć was stół nakryty śniadaniem a dokoła biegające dzieci, gapiące się, ciekawe i nie cierpliwe – żywo stoi mi w myśli zeszłoroczna wcześ z Jasiem i komedją po wieczorzy – miło mi myśleć jak wczoraj dobry dla mnie jesteście – a wiadomo tego nieznawdzie nam tylko Tobie – bo też kochamy się nad wyraz. – Rozy jużeśmy by garbatą siostrę adoptować – a siostra która tak gorliwie za cnotę bachiguje sporządzała – czy zachorowała humor? figle jéj się trzymają? czy też dokuczają to w kuryerach to w topolach? jak ze zdrowiem? a moja Pani

Langlois w cielonej sukni z
pomerańczową burzą, z piórami na skroniach
i ametystową broszką — śmiać mi
się chce jak przypomnę tę poważną
minę. — Mademoiselle Eugenie czy za-
wsze ma kark skrzywiony? Da Bóg
za rok — spodziewamy zwrotu te święta
wesoło, razem. — Jak tam się dzieci
mury napiekły ryby? czy niektóre się
które o nią? — jakie w kroju? czy suto
tujeż tylko z Twoją drobną czeladką, czy
też rzęsiata się do Ciebie rodzina. —
O w pół do 6 tej otrzymałem list Wuja z
opłatkiem, wyjątek chciał że listowne
miesiąc mnie rano, wiec uprzedził
życzenie wyruchowanie Wuja który pewnie
swiętuje w Drozdzie, jeśli we Lwowie wiecznie.
Niemogłem dotąd zorjentować się z latarnią
zegarowej ten bije o 3 ią, ten o 4ty — ten

/

Lata, tamten dziesiąty, wczoraj dopiero
się dowiedziałem że tu wiele zegarów
wskazuje godziny wyjątkowe 12 dnia
i 12 w nocy biją od rana nie od
południa jak my i znacznie cześć
ludności latami jakiej nie dzieli nam
znanej tylko wskazy tych zegarów. —
Dziś ciepłej niż innych dni, rano
byłem nad morzem, patrząc nań
od słońca, mieni się mgiełkiem,
niedarmo zjawisk to zwiemy — pod
słońcem świecącem srebrzysto — dalej
niebieskiem, potem cielonawe aż w
dali całkiem w fioletowe wchodzi.
Zamiast kutii mam dziś winogrona,
takie ranytas i tu, bo od 2 tygodni
pierwszy raz dostrzegłem je na targu,

— zdaje się że przed świętami powyciągali zapasy jakieś byty, lub sprowadzili je skąd. — Moje panny gospodynie już od tygodnia chodzą codzień wieczór na nowenny do Mniorytów, per vedere il bambino" a ciotka nowenny pewnie nieodprawia, prawda że te panny stare i brzydkie, a ciocia Tadzia i młoda jak jagoda. Po herbacie poszedłem i ja za niemi, kościoły zastałem ciemne i zamknięte, tak i wiele innych kościołów, a u Mniorytów ścisk, dopchać się niemogłem, stałem u wschodzie więc widziałem mało, jedynie że środku ścisk niebyło taki jak bywa u nas bo tu jest zwyczaj że za centa dostaje się z kwesta, dla siebie i na kapelusz, więc siedzący wiele mięsa zabierają —

Kościół rzymski oświetlony
żyrandolami z cienkich woskowych
świeczek które mi paliły dobrze pokaźny, ale śpiew był rzeczywiście
bardzo słaby – zdaje się że chłopcy
ryci mają przywilej na muzykę
kościelną bo i w Wiedniu bywają w
ich kościele same słabe śpiewaczki,
co niedziela schodzą się tam amato-
rowie. – Zdawało mi się że Włochy
nieobchodzą wcale wilii jak u nas,
bo widziałem na ulicach ruch zwy-
czajny, sklepy pootwierane, przed
wieczorem licytacje, bo jest tu zwy-
czaj że codzień wieczór na ulicach
ich głównych wiele sklepów urządza
licytacje, za to powszechnej ozdoby

i mówy baranty, lampy, naczynie kuchenne, zabawki dla dzieci, wy wołują przed gromadką złożoną z killkunastu i przedają kto da więcej. Otóż i dziś takich licytacyi odbywa się kilka — wracam do domu i siadam by Kochanej list do mojej drugiej Kochanej Panienki — ale tu moje gospodynie obiad po polsku z zapro, sinami bym przyrzadzi razem z mieni spędzić ten wieczór ostatni w roku — że tam będzie ich kuzyn, ka, prosiło się tłumaczę że niemam ochoty, mówią że za mnie i za siebie gadać będą — bowiem mnie mają za Kawalera — trzeba będzie tam pójść do nich na chwilę pour greeuose. — Ale moe Dziecięce

Ciepła przejrysta, a tle gwiazd
widać aż się rozjaśnować między
niemi niemogę, jedyna dla astronoma.
Przyległy do pokoju otworzyłem
na oścież drzwi od balkonu by uszedł
ten zapach palonego cygaretu który
po herbacie pozostał. –
Fotografia z obrazu Rubensa przedsta-
wia jego samego, brata jego, Tomasza
Mora i – jego nieprzyjaciela – ale dobry
jest takie Lenski biust w niszy. –
Nieprzyjacielem w Rzymie do moich gospodyń
bo obym tam między niemi robił. – 28/12
Późno w noc nieustawały strzały za
Rzeką, krzyki, śmiechy, chałasy
gwary, tak że ciągle budziłem się,
przed rankiem była dwoista ciszy,
ale wreszcie znów zaczęły bić

wszystkie dzwony i armaty
na ulicach rozpoczęły się znowu.
Moje Panny wymawiają mi że
skłaty na mnie, że był u nich
Profesor który po francusku mówi,
ja dziękuję za uprzejmość ich i
staramy się nie chory pieleg-
nować o ile w Twierdzy być można. -
Tomcio czy polował na wilki? w
tamtych latach było zwykle polo-
wanie w Sercowcu dnia tego. -
Kochani bardzo drogą moją żonę
i przyciskam ją do serca - cały
dzień Twój JP

Catania 28-12-80.

Najdroższa. Dziś otrzymałem dwa listy Twoje z 22 i 23, chwała Bogu że dzieci już zdrowe. Niemożebnie jak miło mi czytać w listach Twoich, na gorąco spełnionym obraz Two- jéj czynności, życia Twego co- dziennego i dobroci Twojéj, że pny tylu pracach i zajęciach niezapominasz o mnie i znajdu- jesz czas na list do mnie. Projekt Twój bardzo mi się podobał, szczególnie że się Pada tak dobrze z wyjazdem Wojciecha Kielanowskiego

15 go pojechalibyśmy razem z
mimi do Wiednia — tam byś
wsiadła na kolej południową
którąby Cię jednym dniem
do Wenecji przywiozła a w
Wenecji czekałbym na Ciebie
wyjechawszy naprzeciw. —
Z tamtąd pojechalibyśmy sobie
do Kairu do Tunisu do Madery
a wracalibyśmy na Londyn
Paryż — całkiem jak młode
małżeństwo po ślubie, pony,
pomnożeli byśmy sobie miodowe
miesiące — U stóp Pirament,
Basalibyśmy się portretować

X

w grupie przedstawiającej ucieczkę
do Egiptu — a nawet dla pozostałych
dzieci naszych powinnoby to być
zdrowo, bo Wicus któregoś my
miéli z sobą w Wenecyi wydaje się
najżywszym z naszych małych.
Tylko jak odpowiedzieć na pytanie
Tasia zadane mi po urodzeniu Franka?
Ale bez żartu serdecznie miło mi
odczytać w listach Twoich to pragnie-
nie które ja tu czuję często, pragnie-
nie uściskania — słów zabrakłoby
mojéj drogiéj Kochanéj jedynéj
Pauny — a tu za tydzień bodro
Ha czyż wyganiania mego upływa,
jeżeli 3 razy tyle!

To młoda Aktorka chyba całkiem
oślepnie, bo jeśli oko wybiłi jéj
w lecie, szkoda Klacy — sama ona
sobie tego nie zrobiła. — Z tych
które są zamiate, 18 powyda się do
Kwaterek których najmniéj 1 ma
być w każdym pokoju
9 — 12 mich zostanie w zapasie, zaś
brakujących 6 mich ustawi sklan
po 17 d. — ale mich swoje suchy
wszystkie da w góre bo
będą Tabac od naszych a dołu
bardziéj za naszone na Stuacie-
dziwi mnie że zabrakło, czy potłu-
kły się w drodze?
Wiele porcelicy Tomcio odstawił?
Czy co do odstawy czyta porozumiał

się z Fauricem?

Herrowi powiedz jak się zgłosi że za 600 tr rocznie gotowiśmy wypuścić Karcmę z młynem i pieworem na stary Kontrakt. Ale do rady Wojewódzkiej niech Tomeš wniesie podanie według wzoru powiéj który trzeba przepisać na 2 arkuszach, każdy ostemplować po 36 kr. — i niech prosi o prędkie o wczesne wyznaczenie terminu, bo bez tego mógłby mi się Major nieustąpić — Pierwotnie wypuścić tem mniéj na 3 lata ale potém

zmieniliśmy za obopólną zgodą termin
na 1 rok. —

16go pamiętałem o zaćmieniu, a rano
zwróciła na nie moją uwagę gazeta
lwowska która wtenczas w ręku czytałem
ale go niewidziałem, — pochmurno
było tego dnia, ale co za pochmurno
się nazywa, to uchodziłoby u nas za
pogodę. —

Fotografia z obrazu Juliusza Romana
tamten mur, na złotym tle. —

Kiedy święta 17/4 nie 10 jak myślałem
to zmienia moje projekta — trzeba
ułożyć nowy plan. — Serdecznie Ci
wdzięczny jestem za listy Twe. Kochana
Cię — Kochana Cardo. — Twój

Norowe po 3 zły nie chcą Tomcio
nie zapomni potrać na kolei —
i fracht worków —

Catania 29-12-80.

Najdroższa! Więc Mama wiérna zwyczajowi swemu - nawierzta wzięła, kiego, to dobre, widać że zdrowsza, i Tobie się pewnie przydadzą barzo te zapasy, mając przyjść więcej osób - więc dzieci miały drzewko - to dobre - szkoda tylko że mnie tam niéma, bo bym się Mamie przymówił o co, a tak pewnie Mamie do Chorina dziś dam wyroście. - Franio ai tu mi pisze że się wybié, za do Babina by wygrać od Mamy miód, bubon etc. - Miciata téż Mama nawiérc" Kalendarzów przechowuje

być niepotrzebowała nadawać się do
Klucznicy — każdy ma swój Kalendarz,
dar, ale takiego jak mój nikt
nie ma — mój Kalendarz z bukiem,
każdy krążek podzielony na 20
porcji, więc jak mi krążek wyjdzie
to wiem że już 20 dni jestem tu,
a jak zasnę ostatni krążek to
będę już bardzo blisko domu — ale
niestety mam jeszcze krążków 9. —
Nigdy w życiu jeszcze nie czyściłam tyle
mych obowiązków jak teraz obkładnic i
skrupulatnie jak tu od dwóch
tygodni — odżywiamy się, mówię
Ci jak ten chomiczki co go mam

w karmniku — może by i jemu dobrze
było zaordynować krwotok! po obiedzie
to mnie ciśnie, jak niegdyś Józia
Głogowskiego, o. Aniela miał chyba
odruch na strychnie spasowskim
swą stynną ~~tabę~~ kiścień gutaperkową,
jeśli chce mnie przewyższyć i w tym
roku jak przewyższała w zeszłym.
W wmieszaniu że przy obiedzie zamało
mam potrawo mięsnych, owoców prze-
widziałem trochę kłopotu, musiałem
w nowy zaryzować sobie, ale się to już
dziś nie powtórzy — utrafiłem miarę.
Mamy dwie niemiałem jeszcze w
rotach od czasu jak wyjechałem z

Babina — tu mam wariejszą
czynność i obowiązki — mniej —
odczuwać się. —
Dziś napisałem do Kuja Tytusa z czyn-
nikami pytając przy tem by mi
przysłał adresy swoich znajomych
w Rzymie, będąc tam temu 2 lata
z ~~tego~~ deputacyą całej Polski musiał
porobić znajomości — tylko nieznam
czy zachował je. —
Trąbią mi capstrzyk nad uchem —
Mamy rpie ucałuj odemnie —
Amelę i Tomcia pozdrawiam —
Dzieci ściskam Ciebie kocham
bardzo i całuję ślimie rączki i buzię
całą duszą Twój Jp

fotogr: la bella di Tiziano —

i czterocentowy chleb przy herbacie.
Z Krowotem zaś nie tak się ma,
dał mi Pareglicki 3 recepty, i na
na 3 gr. krwotu w 60 gr. glycerynę,
tyleż ciągu
2 ga 5 " " " " "
3 cia 8 " " " " "
pierwszą i drugą miałem po 2
razy powtórzyć a dalej przyjmować
ciągle dalej — otóż w Krakowie
sporządzili mi 1 mg. była kolorem
różowego, wyjąłem ją stamtąd i chciałem
powtórzyć, zamiast ciągu aqueo-
nego dali mi coś tak ciemnego, gęstego
i śmierdzącego że to zabito smak
całego lekarstwa — wyrzuciwszy to
poszedłem dziś do innej apteki,
tam po wypytywaniu się, naradach,

Zwracamię mojemu zię S. gr. Krecotu do dnia, pytali cy urjwam tego wadnętrznie cy też do smaro- wania, wreszcie zpozakli mi recepte II ale z dzięgeiu i krecotu tak dobrze cyszczonego zię cało le- karstwo jest jak woda, bez koloru, a w smaku wcale niepsujące od Slaszczki I.

Teraz rus Twój list przeczytałem i ściskam Cię cali serdecznie całujęc burię i rzadki Sinus - stawd mi cięzko w oczach Wam jak Kaszki rozmacać, gdy mi go opinajcz smakajcego soto- grafii po albumach - chwała Bogu że dziecia zdrowa. - Podatek tych z etr za Lucznelkuje trzeba zapłacić.

Bredni Romowicy – czy to może być by nieznośnie u tak małych dzieci choroba Brezta się rozwinęła – wszak to choroba ludzi przeżytych, może być jakiś chorobowy objaw podobny – ale młodość to zmoże, one wyjdą z tego. –
Co Wam to urodzić się Bolkowskiemu małym podtapiony? im więcej mamy wody tym dla nas lepiej, a póki arendarz mieszkamy się i utrzymamy niebezpieczeństwo, niema powodu do skargi czy Emil takie materiał do zarobienia. A Pan Tomiłowi tak zależało na tym dziełku – musiał jej jechać. Nad brata ryby na święta – gdybym tak mógł z tutejszego targu posłać Ci parę potworów – choć dużych ryb to

niewiadę, tylko wiele i dziwne.
Fotografia z obrazu Michel Angelo
przedstawiającego 3 parki – baby
podobne do naszej Krystyny.
Dziś po raz pierwszy bolałem Cię, przede
to boby dziennik, bolałbym temu pisać mi
tomik z dokumentem o biografii Mikołaja w
Revue des deux mondes, że tej niemasz
się miarky naszymi literatami zabrać coby
odpowiedział na to, jak na zawołanie
jest w cudzych artykułach Pana
rozbiór tego pisma, spokojny, wytrawny
wyborne pisany. — Dla mnie Rev. D.D. m.
staje się ~~na~~ coraz bardziej na wzór
nowej Wiary tam dla djabła świę-
conej wody — wtępujmy przyjemności
czytania tych rzadkich pisanych z zawrócia
przeciw nam z góry powieści, falszywa
fakta i jadem żółci zatruta. —
Kochamy Cię bardzo Twój Ty

Catania 4-1-81

Najdroższa. Koszton podróży całkiem dokładnie podać ci nie mogę, gdyż nie prowadziłem szczegółowego rachunku, ale przez sprawowanie wydatków w ciągu dni 13 jadąc tu z Krakowa około 200 złr z których około 80 złr powracała zaraz Kolej, 52 złr. Powracała podróż okrętem wraz z wiktem przez 3 dni, około 40 złr wyniosły rachunki hotelowe, a około 30 złr wikt przez dni 10 — czy Ty na serjo myślisz o jakiej wycieczce? Twą kartę kor. odebrałem, czy też moje listy dochodzą wszystkie, mianowicie te w których po 3 fotografie były czy nieprzepadły w drodze?

Jasiowi by trzeba coś radzić,
może by trzeba zarządzić? a może wiele
na niewiadomy, co też dostaje rano?
i czy zjada śniadanie we czwartek?
w tym względzie trzebaby się zastosować
do jego dyspozycyi chociby się ono
gimnazyum wydać mogło. — Jakie
do Lwówki pisząc miałem to na
myśli i zapomniałem napisać jej —
powiedz więc odemnie, ażeby się
na ostatecznie, niechże się poradzi
z Mamą i z Lekarzem a odtąd
małego jeśli niewymaga środka etc.
niby jej w krótkim czasie stu pod
nieść — bo Karmienie obce jest kto
silny, ale dla niej może być szko-
dliwem i nieprowinna narażać
zdrowie swe dla małżonki Konyecznej
jednego dziecka

V. mamunka lub Hanusia wyrzeźby
ją wyborniè. —
Dziś posłałem Ci ostatnie z większych fotogra-
fij, zostały na końcu bom niekontent
żeńe je kupił — przyglądając pilnie całą,
często nieśmie się coś co potem niepodoba
się, mianowicie gdy w twarzach za tanie.
Kat na obrazie Bernardina Luini
nemia Andrea del Sarto wygląda
jak Cadet z Varini parowej pytającej
czy do remizia głowy nie dać żółtka?
Herodiada zaciekawiona jakby usłyszała
kompliment miły choć rubaszny. —
A w uniesieniu Fra Angelica
całe klęczące towarzystwo robi wra-
żenie jakby admirowało ex P. Jezus
w tej pozycji się utrzymać może z
obawą by nie siedział — tylko trupia
główka ma wyraz potulny. —

i. p. Statua
~~Lorenzo~~ R św. Antoniego w klasztorze św. Monka we Florencji
Statua Giovanni da Bologna.
Catania myjącej, brukuję, nalewanie na przyjazd rodziny królewskiej zapowiedzianej
na 13 bm. na tu zabawić
Król 3 dni. —
A nie zapomnij też w swoim
razie postać i mój bilet Pani
Ościńskiej Matyldzie do Pohorzyna
p. Narajów. — Dziś niemia.
Jem biletu więc Nowinę ty - ale
Kochana moja żono bardo

Catania 5-1-87.

Najdroższa. — Dziś dwa Twoje listy mam z 30 i 31 — dziękuję serdecznie za wiele miłych wyrazów serca i uczucia tak Twego jak Dzieci które mi czytał bardzo przyjemnie. — Obawy Twoje co do pyta teraz płonne, bo przyszła pora w której dzieci od czasu do czasu kaszlu zupełnie zmywają, ale nie ma stołu któraby do kąpieli, jak u nas nie ma — dzieci pokropi i Rosica, wczepiła nachlapała mi ich woda z balkonu do pokoju, ale przed zaduchem uchroniła i Rosica — Sorrento to (wedle słów Rajskiej) dobre na wiosnę i jesień, nawet lato tam znośne, ale na zimę zawysoko jest położone. — Co tam Tomciowi tak

/.

i.

Wygrzało że się chce ekspatrjować?
Amerykanie stoją wobec nas lepiej w
2 Rzeczach: mieszaną w wojsku
i nie płacą na wojsko podatków —
inne korzyści jakieby się zagranicą dały,
wszystkie się zwarą poza brakiem które
oni mają a których my nie mamy.
Ale jak pogodzić Amerykę z Francją bicby
to pod wielkim względem przeciwne bicjemy.
Dziś mamy tu pierwszy dzień stale pochmur-
ny — ale termometr wskazuje 14° — mo-
że zmienić kolor — zrobiłem się zielone
tylko w najdalszym skrajnym pokoiku
ri w piekarni. —
Żal mi was że musicie za mnie spełniać
różne roboty i znosić ugryzki — ale
nieraz mi przychodzi egoistyczne usmie za-
dowolenia, że to nie ja jeżdżę po starostach

z podaniami. —
Do pomacy przy dzieciach, trzeba być sobie
kogoś obrała Konfederację — trzymając się
planu którymi wypośnić ułożyli, wolałbym
wyprzedzeniu Polskę, ale i Niemcka by mogła
być, bo co do Francuzki to bym Konfederację
chciał mieć z wyjątkiem boru, do mniejszych
dzieci. —
Równocześnie z Twymi listami dostał
mnie list od Stryjenki z Bordeaux i
od Karmiena na które zaraz odpisać
muszę. — Pisałem też do Konfederackiego
przedstawiając mu by nie rezygnował
choć przyznam się że z takiej rady jak
nasza teraz, niechciał bym być na jego
miejscu. —
Ty bajer jeszcze 24 tygodnie? — ja mniej — ja
liczę że od dziś za 21 tygodni uciekam —

Mój Drogi jedyny Kochanku Panie — natu-
ralnie jeśli niema przypuszczenia
przy Ciebie eventualności zakochania
się w Włoszce. —
Wiesz listy z fotografiami dochodzą, to
niech Ci wiedzą recenzja — z grupy Niobidów,
dwóch ma znakomity wypad — Manie
by się cieszył „comme ils se fendent
bien".
Twoje mocne współczucie o mnie poświęć
na intencyę mego zdrowia — pomyśl
to jest bardzo, ja takie bóle czasem po-
dobne ~~miewam~~ — ale cóż robić — jeśli
mi Pan Bóg zdrowie przywróci to chyba
za skutek Twoich modłów, bo w ubiegłych
latach byłem już zupełnie zrezygnowany
a teraz nadzieja wstępuje we mnie.
Kochamy Cię bardzo — cały duszą Twój

Catania 6 - 1 - 87

Najdroższa! Bardzom Ci wdzięczny za melancholię ciotusi na kusicielka. bo listy Twoje stały się dla mnie potrzebą - jak ryba pływające w wodzie potrzebuje od czasu do czasu powierzchni by zaczerpnąć więcej powietrza, tak ja po całym dniu różnych zajęć potrzebuję mieć wieczorem parę słów choćby, od Pani mojej drogiej by mieć coś dychać do jutra wieczora. Jeżeli rzeczywiście niemożebna, list Ci mogę albo muszę mam zmuszony, niewytrzymuję by koniecznie formalny list wypisać - ale parę słów „zdrowiejemy - kochamy Cię - spodziej mi zawsze bo inaczej smutno mi.

Cześć wszystkim znajomym. Pozdrowienia Ci Garcia.

Żal mi Cię gdy pomyślę jak sobie
stra obchodzitaś – czy też stajnie za
wietrzone? niech Tomcio nieposwala
zamykać otworów pod powałą chyba
w bardzo ostre mrozy.
Dziś z Wrôbli – czy były zaleśniki z migdałami
Tam i kto migdała dostał?
Zgadnij od kogo mamie dzisiaj list? od
Damazego – gotów tu przyjechać, bo dopytuje
się czy ten klimat dobry na rozdrażnione
nerwy – pisze mi Franio że on wciąż
takie coś Hunnady – tak jak ja – tylko
biedak nie ma komu poskarżać Hunnadek swoich –
Żal mi go – taki rozsądny – czysty
i przyjemny człowiek jak on – by tak
nagle ciężko pracować na pośmiewisko bez
winy. – Bo to wirtuozowie czyje. –
Mortkowi powiedz że wcześniej nie mogę nic
w tym roku – tych parę ost. przydatków

się i w przyszłym. – Wiele też waiyt
Chocimeki – oy brat Kreorot – radbym rozgnić,
skować wiele też warta stonina która ja
tu nakładam –
Od Frania miałem takie list dzisiaj;
jak go robaczyc daj mu kilka ciórastek
papieru listowego, by wstorijt na drie,
to co na jednej miesiéi pisiac do mnie –
porto zapłaci to samo. – Dziś rzepisty
dziesięć lat, ciepły prawie jak bywa
w czerwcu, ale bez burzy. –
Cz. mianowali kilku starostów a Włoski,
mnie nie? Pani Bilińska musi się gniewać.
Z fotografii które załączam Madonna przez
Michelangelo znajdzie się w tumie
florenckim – w środku kościoła za
wielkim ołtarzem, bo tam stoi

głowny stoi pod samą kopułą a
dobrze ostacają go kaplice – otóż statua
ta stoi w takiem oświetleniu że trzeba się
jéj dobrze przypatrzeć by rozeznać kształ
ty – na fotografii to tatuowéj, niemal
czarna, ale na marmurowy wrok, jak
większa część dzieł Michelangela ma
jest piękna – ale potrzeba wyrazu –
on jeden posiadał ten sekret – że
miał nawet brzydkie przedmioty
mające które je natchnął tchnieniem
czynić dziełami – nadzwyczajny jego twórczy
przesadne talenty – jego sekret leżał
moim zdaniem cześć w tym że widział
dzieł niekończących, a skończone mier
wypracowanie, przez co mógł i wydoby
żyła mai urzeczywistnić dzieło po danym
impulsie – nasze nerwowe wyko

Catania 7-1-81-

Najdroższa. Przed chwilą otrzymałem Twój list z listem Otonii, jakto dobrze cię się niepospieszyła, odpowiedź moją postałem już wczoraj - trzeba koniecznie być Kogoś wzięła bez wyjątku na narodowości i nauki tylko na charakter - bo sama niedasz sobie rady - zmęczyłaś gdyby odjechała Anicia - ale zawsze dobrze zaczniesz czas próby. - Francuzi wtakie przyjęli jakąś młodzieńską - (wróżby wreszcie) wróciłaś do siebie, coż Roza dla niej wymagała? - byłaś podobno bardzo nehuncą, a to dużo. Pisałem Ci już że amfiteatru greckiego oznaczonego na planie Catanii, w niczym nie dostrzegłem, bo cały ten plac zabudowano nowymi domami.

za bytkow sztuki starożytnej które wzięli
list do muzeum które tu jest i jego wazy
nimi — Chciałem je zwiedzić ale zamknięte,
na zdziwienie me z tego powodu wyjaśnił
mi przewodnik że mistrz Ks: Biskup który
mieszka w Florencji przysłał ze archeolog
ofiarujący mu do przedania kilkanaście
dzieł sztuki które Ks. posiadał że z jego
muzeum pochodzą — dochodzenie wyka-
zało że jego ludzie przedawali je amatorom
odkupił wprawdzie co odmówił, ale od tego
czasu muzeum zamknięte jest dla
publiczności. — Tak więc widzicie
już niektóry rozpoczęte osobliwości Catanii —
dzisiaj jedziemy Króla zobaczyć i przyjęcie
jego z rodziną będzie mieć prawdziwie
naszym wystąpieniem jedynym. —
Kochani Ci bardzo dziękuję za listy i
serdecznie całuję Wasze rączki —

Twój Jp

Latawica 8-1-81

Najdroższa! Listonosz niepręd-
ko chodzi – choć jest pół do 6stej – za
karę zapłacić. —
Zbliżają się jarmarki zimowe
w których trzeba odwiedzić sinusa
tam roboty – Każdy wie dokładnie
kiedy i który jarmark gdzie odbę-
dzie. Emil także ma się na tem, a ere-
ta data pod którą w Księdze rachun-
kowej w r. z. Kupno wołów zapi-
sane, objaśni was o terminie, mo-
na wprawdzie jarmarki i w marcu
Kupić, ale miejsce nabycia ceta
tunej chowby, a zresztą trzeba wy-
patrzyć jarmark na którym wolytanie.

Chciałbym tak jak w r. z. kupić
4 pary. W tym celu zbiorę na tydzień
przed jarmarkiem swoje papiery
w nominalnej wartości 3000 złr,
potrzebuję żydowi by je złożył na
mój rachunek bo, a natomiast
by Ci pożyczał 800 złr. Pomoc zaś
mieli sobie kasę pożarać 4 pary wo-
łów roboczych które w r. z. w procen-
cie po 103 złr. płaciłem i mieli mi
takich 4 pary kupić, nieradbym by
za parę płacił więcej niż 220 złr. bo
zacne wołki do roboty wielka ale
Koniecznym warunkiem jest by były
młode, mogą mieć nawet tylko po
6 zębów, — ale niebardzo chcę wyrów-
nały jak zęby, byle tylko stare nie były.

Do powozu pary kupnie najlepsi
(2 pary i 1 kl.)
niże Motia który się ma, ale zaufać nie
wypadnie nikomu. — Niekoniecznie
razem 4 pary, może i po pare skoczy
powozi — jeżli będą dopiąć to minijsza —
byle niebyły biedne. —
Dziś od rana kapuśniaczek trzepie a
termometr spadł na 9° — pierwszy
raz też wzięłem kalosze które dotąd
darmo mi w kufrze zabierały miejsce;
dziś się przydały, bo gdzie niegdzie błotka
tam błotko jest przyzwoite. —
Benvenuto Cellini którego z fot. Ci posłałem
stanowi moim zdaniem prawdziwy
typ Michelangelo — znać na dziełach
jego że był w gruncie złotnikiem,
wszystkie swoje wyprawowane dobierzyno

całość nieprzyjemna — Michelangelo
w dziełach swoich rozwiązał zagadkę ideału
realistów z idealistami rozstrzygnął — dowiódł
że wolno odtwarzać wiernie przedmioty
brzydkie jeżeli głowa myśl Twórcza jest
tak wielka — zagasił swego Mojżesza
przekonał że sztuce wolno wszelkie brać
sposoby oddania myśli nietylko z życia
rzeczywistego — wyposażał dziełami swoimi że
istota piękna jest w myśli, a bez niej naj-
doskonalsza technika może być tylko sztuczką
jakkolwiek najpiękniejsza myśl oddana
niezgrabnie — jak wypowiedziana jąka-
jąco lub złym językiem — stanie się
banalnym frazesem. —
Dziś 4 tygodnie jak tu przyjechałem —
jeszcze 8 zostaje mam zostać —
Rzeczam Cię bardzo — choć dziś listu
niemam ani gazety — całuję Siostrę ręce
Twoje

Catania 10-1-81

Najdroższa. Dziś otrzymałem Twój list z 3. wraz z listem Rozy w odpowiedzi na mój, którym jej życzyłem nowego roku i wiadomością zmiany stanu, wnosząc z jej listu do ciebie że na nowy rok jej ślub - patrz na jakim nieboszczyku pisze. —

K Tomciem nie dwoje - całkiem mi rozpędzić słabość. — Nie żal mi że Teofil odjedzie, opamiętał się bardzo w ostatnich czasach, a niemało było mi starcy tajać i odprawić trudno - nienawidzącego go tak żeby został bez po obiadowaniu powiedzieć mu że pisałem iż mi żal że odchodzi bez zatrzymywał go niemogę, zostawię mu całą [illegible] prócz nowego pałasza, i wydając mu kwartalną ordynarję z oznajmieniem że do śmierci będzie pobierał po 5 hekt. rocznie. —

podziękuje mu za wierną służbę
przez lat 22 a coby został zwinięty z
obrachunku, zynowić odsłuży. — Chata
niech zostanie wolną. — W jego miejsce
niech Tomcio zgodzi Michałka Petryna na
32 lub
zwykły ordynarjo, liboyo i to zt powoje
gdyby żądał więcej (czego niesądzę) dobre mu
za pensyi; bez ordynarji podwyższać niemożna.
Zastróż trzeba obowiązek nocowania i jedzenia w stajni.
Franciszka też zalecać niechcę, żeby tylko
wszystkie nasiona oddał w porządku i żeby
stania się za nim nierządu bo to byłoby
bardzo niebezpieczne do zapalenia. Dmytra
Wyrostka obermanczyo z chmielem trzeba
będzie zgodzić do nadzoru nad ogrodem za
100 zt rocznie bez ordynarji z obowiązkiem
by codzień rano ogród opatrzył, o ~~ile~~ ludzi się
postarał i zadysponowanych mu robót dopilnował
nocował — przy naszych skromnych wymaganiach
wypadnie nam z Tomkiem — oraniem zamienić
mimy na kuchnię w czasie kiedy nam

w oficynie mieszkać przyjdzie, z kuchatów
czyś damy do pielęgnowania Ostrowskiemu
a czyś na gaweli i do pokoju; sługy
i rzeczy sprowadzimy gotowe, a obsługiwać będziemy
sami. — O kredens mniejsza — zawsze się tam
znajdzie amator oblizywania talerzów. —
Wołów, jak się trafi dobre można kupić choćby 16.
gotowcem wydać na nie aż do 2000 złr. pru-
dzą się bardzo do pary. —

Co do planu mego powrotu, postaram się
mówi jak drugi, i tem już zmienię
bo mi za krótki czas w nim zostawał
miesięcy wyjadę z Rzymu 9/5 a terminem
w Krakowie 19/5. Dziecię rad za mało
na taką podróż, nacyólnie że i w Wiedniu
chciałbym zabawić dni parę. — Czy Tomcio
zostać zechce, i my skorzystać z nich? —
Teraz mój plan jest następujący: 2 marca
o 8ej rano do Catanii do Taorminy gdzie o
3ej z ruin teatru greckiego wschód słońca
będzie się obserwować; — o 3 kwandrans na
2gą zje się obiad w Messynie, obejrzy się

Kateby, a o 4 téj wigdy na statek który
mnie 3go rano o 9 téj do Neapolu dostawi.
3go Października wyjadę do Rzymu z nad
3go maja do Florencji; tu zabawię pnez
4 tj. — 5go do Medjolanu, zabawię 6 i 7my —
8go do Como, 9 do Genewy zabawię pnez 10.
11 do Zurich — 12 do Bajjscwyl — 13 do
Monachium zabawię 14tej; 15go do Drezna,
minister — 16 do Wiednia, zabawię 17
i 18 a 19 stanę do Krakowic, wyjedzie
wyczekawszy wszystko co po dodze ciekawego.
Mamie powiedz że bulionu mi wystarczy,
jeszcze jeden krążek przywiezę do domu —
jaja mi bardzo smakują, zobaczymy jak
długo to potrwa. — Plan drogi mam jeszcze
tylko w głowie tylko niemam skąd mam swobodnego by go na papier rzucić — co do mam ludowy,
zamierzam do jesieni 81 postawić dach i ścianę
w 82 wstępić, dać okna piece i posadzki a
w lecie 83 sprowadzić się. — Co daj Boże amen.
Kochani Cię bardzo Twój

Catania 12-1-87

Najdroższa! Jakbym ja bedę zaw„
pany jak do was wrócę wy tyle tam
rzeczy czytać chciałbym których ja wcale znać
nie będę – jakbym chętnie bym się prze„
słuchiwał Anieli czytającej dobrą
książkę i bardzo wzięłą mam ten
w żółtej mapie Tainc „les origines de
la France contemporaine" – przywiozę
z sobą tom II. – Ale że ten ty mając
tyle zajęcia trudzisz się jeszcze prze„
pisywaniem podań w rodzaju, ekonom
Biennalli lub profesor zrobiłby
to doskonale, a nie trzeba robić zamam
tam gdzie się dobrze wypisać można –
do tego profesora mógł bardo mi się

i podoba - mieszkańcy nietylko wiejscy
ale i dworzanie uznawali sobie za
stawił jaką pamiątkę - zostawił pewnie,
ale boję się by tą pamiątką niebyło
zamieszanie pojęć i zamieszanie w
nauce - czy też nabrał lepszego sposo-
bu nauczania - w każdym razie
Fadnie z jego strony że Ci czasem zasta-
pnie boxę. -
Przed tem miałaś wygrać w tow. przed.
wyr. prenumerata na dziennik polski bo
wtedy niedowiem mnie ani jeden numer,
a czas i kowertka regularnie przychodzą.
Plan domu zamieniłem o tyle że między
siemą wchodową a salonem skoc
mniejsze okienko mające światło
z góry przez szklany dach - myśl tę

nacieszyły mi płaczu pomyślałkich
dowodów które teraz studjuję. —
Niepodobało mi się że Waj zarządał
swych papierów pewnie chce braki
Rasy Spasowskiej kryć swemi fun-
duszami, bo wiem jak skory jest
do płacenia, a niepisze mi o nic,
rasach Spasowskich ani słowa.
Wiem że to niedobry znak, więc wolę
niedopytywać się zbyt natarczywie —
bo z tąd trudno radzić. —
Jakie tu mnóstwo chorych o salonowych
barwach powiewa wgłębionych ulicach, to
znowu niech się schowa Sroród. Zamiast
naszych świerków tu cielenieją palmy z
myrtu silnie pachnącego i laury. —
Czy tez ciocia ma w warsztacie myrt?

Franio miał na 15 bm. jechać do Ubro-
wa – ciekawym czy też upatrzył Mikó-
lasza między tłuszcza Tomicza, tegoby jeszcze
było potrzeba, a wtenczas że miał z
nim interesa. –
Na Rakowcu tam musiało zostać tarło nad
wiekiem też Tomcio kazać je zgromadzić jak
się da, wyprzeźrzi na Kuchmistrzostwo pod
burakiem, na które trzeba wybrać się z
mocy nad intymościa od Korca. –
Ubliża się pora czyszczenia dużo zgniłych i
suchych gałęzi, niechby Franciszek dopilno-
wał tego przed odjęciem. –
Tomciowych akcjonatów się Ha Tasia niebo-
tercz niepsuje zniku, nic, ale jak będzie
w cieniu Tomcia to bardo być mi że po-
dobnie rzeczowo być będzie – jeśli niebo
dzie sensat – sensaty zwoi bywają zbyt zaro-
zumiałe – niech go Bóg ma w swojej opiece.
Kochamy Cię bardo Twój Dyd

Catania 13-1-81

Najdroższa! Wracam z Etny
z którym powyglądałem się pięk-
dworu Króla, wspiąłem się aby
blisko by wnikać wielkiego sci-
Ku- ale obawiam sobie miejsce
na wyższym trotuarze widziałem
wszystko dość dobre. Ulice
pomyślnie świecące ~~ida~~ ada,
maszkin, aksamitów, atłasów
i innych materji w dniach
sklepach sierokich wisiało
mnóstwo z balkonów w różnych
kolorach obok powstających
a oraz trójkolorowych festonów
i chorągwi - Kilkanaście innych

przygrywało, ulice, balkony i okna pełne; najpierwo jechał konny oddział kawalerów, pewno z pancerami, kilkunastu z gwardyi konnej na dużych koniach w ciężkich podkowach, ludzie w świecących pancerach i hełmach, król w granatowym mundurze ze srebrem, na głowie kapelusz z białą kitą ogromną, obok królowa w podróżnym ubraniu, naprzeciw miejsca konne i cyrkuł miasta — witało, powiewania chustkami kto było i kwiaty sypały się z okien.

Król jechał wolno w powozie parowym z powozem liberyi - wiózł na bycie capstrzyk z podwodziami; oświetlonym go powodzeń z lampionów. Mama mi się skarżyła że w Babinie zawodzą, że nicima tam co robić bo wy wszyscy dzieci a potem czytanie jak Robinek czytanie jest potrzebnie, ale z pomyślnością, Kasia się Mamie należy, powinna zawsze, we napomnienia Franka, Sobota a w braku tych domowego profesora uprzedzić Mamie. — Rekomendowanego listu do Mesyny nie otrzymałem dotąd mimo że się on 2 razy na pocztę dowiadywał. — Do Kilku dni nasta wszystko się biéda, robią mi się na głowie

Strupy i pryszczyki dobrze idzie
i swędzą i uczesać mi się dobrze, pra-
wda że – dawniej myłem włosy
mydłem a rano oblewałem mydl. ma-
sowatem, teraz ciepłą wodą nawet
rano, ale nie pomaga, przeciwnie
~~zwiększa~~ mnożą się strupy – może mi co
poradzisz na to. Wyjaśniam ja
Ci poradzę – jak jedziesz do spowiedzi
to odziałuj 5 ctr. na mszę i Koronkę
dru ciekaw na siebie – Kto widział
tak strudzić się – on jest prosto
mówi że to robisz pan Majestat.
Od Wuja miałem dziś pocztowy list razem
z Twoim z 9 go. – Kochamy Cię
bardzo – Twój Ja

Catania 14-1-81

Najdroższa! Wczorajszy list
mieliśmy odebrać o dniu prze-
dtej niż inne, gdyż wieczorem
wyprzedzony po napisaniu
listu zobaczyć illuminacyę,
rzuciłem go pny tej sposobności
do skrzynki, kiedy zwykle
listy napisane wieczorem wpie-
rw na nazajutrz przed południem
odają. Co do illuminacyi to
daleko do Lwowskiej, przynaj-
mniej widziałem tylko nie-
które domy poświecone lampy
umieszczone zewnątrz co kilka

Tokei dokoła domu. Niektóre hotele i publiczne gmachy uwieńczy kunią płomieni gazowych, ale tego nie można nawet porównywać z tymi strumieniami światła którymi dwoi się i troi się w jesieni. Cały Nicea mongramowa, na gimnazjum wyrosła się z płomieni gazowych nlita Catania oparta na słoniu z tarczą na której rowa wieńcita — Słoń bowiem jest od niepamiętnych czasów herbem Catanii jako godło mądrości powagi, siły i spokoju. Dziś dzień niesamowity, wicher potworny zachodni dmie bardzo silnie, słońce piecze, a tumany kurzu zasypują oczy i nos — trudno się wkryć przed tymi dwa potencjami

i w domu też drzwi zamykać
trzeba przed wiatrem i kurzawą,
tak więc pisarze cały dzień dzi-
siejszy spędzicie w kajutach
słuchając muzyki grającej na
pokładzie i czytając przywiezione z sobą
książki lub gazety; nawet nad wie-
czorem cygaro, pogwarzycie nad
filiżanką czarnej kawy. – Wróci
mniej więcej na miesiąc, nie przyjdzie
się po nim tak często jak nasz
ojciec po domu, prawda że będzie z
familią, trudniej mu, dziś koło 4tej
widziałem go znowu jadącego na
spacer, nie w kołpaku lecz w kap-
nie z białym obfitym pióropiaskiem
spływającym na ramiona i kitą
taką jak przy naszych kołpakach.

5-ro ich siedziało w 1 powozie, obok
Królowa, naprzeciw bad Admadeusz
następny król hiszpański i cyndyka
we środku stał mały następca tronu
ubrany po marynarsku - Król na
wozie blond nie dame jak go zwykle
malują, przez co twarz jego traci tak
wyraz surowy i awanturniczy jakiego
po najwojskowej czyli przedstawiają. -
Deputowanych, liberyi, pocztu, rożnych
przepychów mnóstwo się teraz tu widzi.
Widziałem też Cesarskiego 1 ministra, jechał
w drugim powozie za Królem i był
przedmiotem licznych owacyi. -
No dość tego na dziś na Twój list z 8go do
powrotu jutro - zmartwiło mnie że wam
zimno - mnie nicbyło palić - wcale
dotąd bywało rzadkie. - Kochamy się
bardzo i serdecznie całuję Słońce nasze
Twój

Catania 15-1-87

Najdroższa! Kilka razy brałem pióro aby na piśmie adresu mym uwiecznionem że mam list od mojej żony – takiż śliczny kwiatek – bardzo tedy pragnąłem wam tej zrobić. – A niemysł żeby papier i koperta listu obojętna były mnie – Dziś powracam się, mam z Twoim przyjęty listy od Banta, Wandzi i Racibora Kicyo, Twój pierwszy rozcięłem i czytałem czytałem, bo w najodleglejszej był koperce. – W raporcie Niemackiego widzę że w Browarczyńcu zarobił pan 300 czapek, ale nieprawdę czy jest przestał

1

rabac, czy na te 300 wystarczyła
trzecia setkja, czy zaraz czwarta
i wiele z niéj urabat. Dalej niéjed-
ne mi wiele rzgów z siódmego
tysiąca Stern wywiórł - mieli ma
nieba ponebrac 4000 póki nieboży
3000 Th. Nic mi nieuspokaina
takie co robi z dybami wyhowora,
nymi? czy nabie je w wygi, czy lecą
powalone? co zdatne na materjał
treba samemu zwieźć do domu, złożyć
koło drogi wiodącej do gumna od
wołowni, na sprzęty wybrać
perszcet odziomków i pokłać zaraz,
a reszte złożyć w capy klatce; —
co się da, sprzedać chłopom, czego
zna, lub dać na odrobek. /.

Czy pner geometrę powołane brony w
Gaju na lewiu z tobołu w capy? czy pić
miodu wypitaue z kim wspaniał Tom
ciowi?
Wiek za tydzień konicy 3 lata, Jas w tym
wieku Duś już umiał bajeczki, – czy on
też za wsze jestue tak zabawnie się natęża
niewinnejsze nawet rzeczy o których mówić
pragnie?
Rad jesteue żeś Konstanta z Kuchana, miedy
cała stulbę to najwaruiejsza osobistość,
żeby się tylko dobry Kuchta trafił.
A teraz powiedz mi, jeżeli czytasz te
ćwiartki co Ci posełam, gdybyś
tu była na moim miejscu i wczyst
ko to czytała, czy uiekorzito by Cię
obaczyć i poznać Palermo? mnie

Też kroci – i pisałem dziś do Franci by mi przysłał szczegółowe relacyę jak mu tam było, odpowiedź jego wstrzymać zapewne na decyzyę co do dalszego planu mego pobytu – bo jak Król pojedzie i zobaczę Taorminę – to cóż więcej w Latanii widzieć, poznać lub skorzystać mogę, kwestyą tylko czy w Palermo klimat równie dobry. – Rodzinie królewej, której przyszłem się dziś 3 razy całkiem z bliska. – Jak też Tomcio bawił się za drzwiami? czy w Karlowie było dużo gości? Całuję słodkie rączki i kochamy Cię dzieci cały Twój D.

Catania 16-1-81

Najdroższa! Franio musi być chory kiedy tak długo kwestye spać waszą miodaje – możeby dobrze było dać na przeczyszczenie. Więc Amelcia 10 stycznia skończyła 6 lat – a ja byłem pewny że ona 10 lutego się urodziła – byłbym pisał o jéj urodzinach kiedy takta gracza i Mamusia tak chwali.
Co do depozytu Wuja, domyśl mój był trafny.
Co odpisać Wandzie? podobało mi się to że zrobiony amajorace belgijską i skomplementowany z téj grzeczności co do bony dla swojego dziecka, chciała ją

wiję za biuro wywiadowcze. Co?
warunki? miejscowych niemiec.
mimy, pokój prywatny, ubieranie
rzeczy – nadzór nad bieliznę, wyre-
cznie gdzie można; słowem takiej
nam trzeba jak była Rosa – przede
wszystkim trzeba mniej dobrej; o dobra
trudno! a co do wynagrodzenia,
mieliśmy wyruszać piechotą, pie-
cie dobrej dałbyśmy wtedy
rozsądnie zarządzać mogła. –
Ale sprowadzać z Pampa na nicwi,
dzenie, pytanie podróż – wielkie wydatki.
Już gdybym ~~innej~~ lepszej niewidział, wo,
łałbym wtedy" Adela na rok, a choćby
i na 3 – dobra i uczciwa, ~~teraz~~ ona

to wiele, tym bardziej że teraz
ma więcej wewnętrznych niż kiedy
przyszła do Świątyni — prócz tego
mogłaby wyczytać i więcej rozumieć
Polski jak się trafi ale to trudno — a
Adela racjom z powodu niedostatku,
żeby jak żadne więcej nie zna Francuz.
Dziś wiatr mniejszy niż dni ostatnich.
Zamiast dziennika polskiego ~~za~~
musiała Mama zaprenumerować
Straż[illegible] — bo dziś dostałem cały
pakiet tego pisemidła — bardzo
mało mnie zna, kto zadzi zibym
ja to czytał chociby w Latanii —
ale niepowstanej już prenumeraty
dziennika, mam dosyć gazet

a. Wuj mi przysłał co tydzień
Kronikę – to mi wystarczy. –
Dziś Królewska rodzina jeź-
dziła do Syracuzy z Rzymu przed
godziną wróciła – jutro jadę na
objeżdżkę do Messyny. –
Kochana Liz bardzo zdrowszej za-
listy z wiadomościami o
dzieciach, chociby jaknajbardziej
szczegółowe i chociby jaknaj-
częściej się powtarzały, dostaną
zawsze – zawsze mi za bardzo
mile i pożądane. – Ściskam
raz[illegible] całuję i do serca przy-
czekam moją drogą żonę
Kochane dzieciątko. Twój

Catania 17-1-81

Kochana Siostro. Zgadzam się zupełnie na kupienie w Spasowie mięsa i słoniny – kiedy swojej na nas mięs niemożemy – wolę daleko żeby Spasiów zarobił na opasie dla nas, niż żebyśmy mieli kupować niewiedzieć jakie rzyć.

~~Zawczoraj wyjechała do Spasowa~~

Jutro tedy będzie Tomcio na jarmarku kupował woły – ciekawym jak mu to pójdzie. – Listu Kaudi nie otrzymałam do Twego z 11 tu. jak w nim pisałaś – wczoraj posłałam jej mo błogosławieństwo.

Kochana Siostro. Zgadzam się zupełnie na kupienie w Spasowie mięsa i słoniny. Kiedy swojej

Ulubiona Panienko Twoje za listy
proste bo Ci brak przedmiotu do
pisania niczego słusznego, wcale
w Twoich listach niemiłem wiadomości ze świata; jak się dzieci
mają, jak się kaide mamy, jak
sprawia, jakie postępy robi,
choćby najbardziej mego słowo
i najczęściej powtarzane wzięci
o nich i o Tobie są dla mnie
najciekawszym przedmiotem
listów Twoich które mi są miłe
już przez to samo że widzę pismo
Twoje i wiem z pewnością że
jesteś Ci tam bytnie wszyscy

zdrowi i nic wam nie dolegało.
Gdyby o przedmiot chodziło to, ja
mniejszym się wstydzić że nie zaj-
mującego, żadnej ciekawej wiadomości
Jan Ci wiadomości bo prowadzę życie
bez monotonne, nie dowiadują się
o plotki i zdarzenia a nawet
gdybym je słyszał, coby Cię mogło
obchodzić co tu zaszło.— Król pojął
chat dziś rano, wczoraj już wie-
działa że odjedzie, odprowadziło
go stronnictwo Tłumno, jak go przy-
witano, wie Cię to obchodzić
nieprawda — ale spieszę codzień
bo czuję że tak jak mnie sprawiają
przyjemność Twoje listy, Ty też rada

jestes mieć moje - zresztą do spotkania
to potrzebne, a codziennie napiszę
zapewne. Ciż dlatego że to codziennie pisać.
Dopytujesz się o zdrowie moje, zdrowie
moje zmiany w niem nie ma,
a kaszlu kaszlam nieustawam
jak dawniej ale pokaszlujo po
trochu i drugiem oddzielam
flegmę - to mniej, to rzadziej;
zresztą apetyt stały, jedzenie
trawię dobrze, zasypiam wstał
prędko jak dawniej, ale to
przypisuję życiu spokojniejszemu
niewiele mam ruchu fizycznego,
umysłowego jeszcze mniej - ale
realizowi nerwów o których pisałem
do Mamy - i strzyg we włosach na
które zgoła tem rady - nietały. -

Catania 18-1-87 175

Najdroższa. W czasie jak
poczty mi przynoszą rano zamiast
wieści, odbieram regularnie li-
sty Twe – zaczem się tylko zdaje
że jednego dnia przyjdą dwa a
drugiego żaden. Dziękuję ci za list
Twój, nieczywiście niemyślałem
by już potrafiła napisać list sama,
ciekawym czy też różnie dobrze
czyta?

Jutro 9 tygodni jak cię porzymałem
zostaje jeszcze 19 a kiedy ten list
cię dojdzie będzie już tylko 18.
Co dzień nastała tu powietrze
bardzo miłe – zaczyna pachnąć wiosną.

Chodząc po nad morzem przyglądam się budowie nowego portu, bo wokół tak zwanej uchwały parlamentu dostanie Catania dużą nową przystań – na którą mnóstwo zwozi bloków kamiennych – na spód zatapia ją ogromne stulli'awy a górę postawiają olbrzymie ciosy, prawie 2 metry długie metr wysokie i 1½ m. szerokie kwadraty przywożą ujęte łańcuchami w okręcie na przeznaczone miejsce gdzie wyporność parowych żórawi ustawiają je w miarę potrzeby.
Z drugiej strony ciekawy widok przedstawiają rybacy który zarzuc

po 5 w barce a po 2 barki
razem się trzymają – miesz
wyjściowy na miejsce połowu
stoją kilkadziesiąt mniejszych
obie obok siebie wolno połączone
sieciąg, jak wpadną do środka
dwoje rozsuwają się obie barki
nadrzucają wybko w przeciwną
stronę, a w każdej wiosłują a
i spuszcza sieci, tak że w kilka
minutach zatoczywszy koło
barki razem jak nasi dziadowie
sieciami, czekają z pół godziny
na połów, potem po 2 z każdej barki
ciągą powoli sieć a 3 drudzy wiosłują

w przeciwną stronę by barka na
miejscu stała – na targu dwie ryb
różnych, trafiają się i dwie stadki,
niektóre mają dziobu długie na
pół metra – płaskie jak u blaszki.
Czy też mały powoził chodzi jiż na nowych
kołach? jak odjeżdżałem były gotowe tylko
je miał lakierować Ogrodnik, jeśli dotąd
tego nie zrobił to pewnie je do Wojnicza
na Grodzkiemu by je polakierował jak
powóz. –
Czy bydło je chętnie wyki? Jak tam
porosły zasiewy? czy pamiętasz
o łodzi? Kompania mówi jemu zadrze
go? ciekawym czy je wypruchą gęsiąt?
mróz zmarzły? –
Kochamy Cię Drogą całą Twoi

Jan

Catania 19-1-81. 179

Najdroższa. Josiowi powiedz że niemam dosyć zdrowia by w Babinie dobrze gospodarować więc niemogę przyjechać jeszcze i Przewodnicz;- o cenę nie pytaj. -

Co do guwernantki, byle tylko dobrą znalézli, pomiéwiemy ją wybornie w kasie, Serji, kasę przemieniemy do wypisalnego, a kancelaryję

urządzę sobie doskonale
w oficynie i niebędę
Ci zawadzał na kurytarzu
interesci których tam tyle
miewaz ciż gromadzi.
Dziękuję Ci za list dzieci i
za wszystkie o Wiesiu i dzieciach
czytałam – możeby dała
mygta już zacząć powoli
lekcje z nauczycielem – choć
prawda że tam mieszkanie
mu – trudno mu więc dawać
dziecko przed czasem. Cały

ona sama niekarmi się w tym
kierunku ambicji? —
Miałem niespodziewany list od
Flami — co za fatalia. Skarży się
na Vonnika że rozstrzepany — a
Żorio niemając gospodarstwa
radby się polowaniem zabawić
a tu jak na złość niepolują
nigdzie.
Przyglądając się Rosalom by się z ich cenz
dobrze obeznać pośl pojadę do
Neapolu — i Topasom na gwiżki
do Lipana których b niegrzecznych
sobie Rupiłem, znalazłem dziś

Kamieńcu który we Lwowie Wasz
oczekuje tak jak był zaręczony -
bym w 10 rocznicę naszych zaręc-
zyn miał ten pierścionek. —
Dziś dzieci pouczyłem, wróciłem do
Lotnicy pattota ale właściwie
mówiąc jeśli chodzi o wiosenny
surdut. Przed obiadem było tak
spokojnie, ciepło i słonecznie
że mi żal było iż Was tu niema
byście się wraz ze mną tym wio-
sennym powietrzem napawali.
Kochamy Cię bardzo a ściskamy
serdecznie Twój

Jo

Catania 20-1-81

Najdroższa! Szkoda nam Adeli,
a ja zadrżałem że się na nią
zdecydujesz, moja wprawdzie w
tym wina że się tak niestało
bo pamiętam że w pierwszej chwili
z Florencji pisałem odradzając
Ci od niej. - Z kad Rosa wzięła
wiadomość że ja w lutym jej odwiedzę
tego nie wiem, bo w liście moim
zapowiadałem poprawdzie mój
przyjazd do Szwajcarji; ale o cacie
nieboszczce tam wzmiankę.
Francisci powróć że jeśli na dwie
premiery na Dzierżkę Prewoźca i

.

i na kupno inwentarza to
zwracam wystarczyłoby mu na
dziecinne Babina z inwentarzem.
Ja prawdopodobnie Jej
gospodarować osobiście, jeśli nie
Franio lub Olo, to jakiś (niech) radca
lub dzierżawca bawić się dalej. –
Dla mnie wystarczy zajęcie przy
budowie domu. – Miałem dziś
list od Frania pisany na wyjeździe
do Lwowa, pisze że Tomciowi na
wystarczyć stowy do cmentarza, niechże
się stara zakupić u Bogusza wszystkie
okoty ile będzie i zwienie je przy
zamku – potem potrzebuje o roku
po 12 st od sztuki, – z gumicznym
rancem wynosiła kopa j.w. Chętnie
bym kupił choćby 20 kóp do mamy.

co posyłać. – Stara tam zaraz mówi
dla wołów na maj do roboty, najlepszego,
najlepszą byłaby kominiczną z góry, ale
tę trzeba zwozić w zimie by nie
z jeździć pszenicy, więc słomka na
Tarce nad młynówką, lub na Kwadrze
pod Kudłatówką będzie nam najlepsze.
Jak z burakami? –
Siedzą te Emilka że ją zapalenia płuc
tak przestadzają – wybielikacona. –
Pytasz mnie o mój Kasel? jak czasem,
ostatniej nocy n.p. niewiem czym
Kaselugt nas obudziwszy się; rano
wychodzę Katem słęgnuy dość – w dzień
niewiem z czego zaułatem kichał za,
nas też i Kasel czerkiej pomyślił, ale mi
go baba jakiś pustyłki tatwo tagodzą.

Jagoda się zmieniła, chwilkami nie
ma nagły przed zimnego wiatra a
w południe pokropi i deszczyk
nagle spory słoneczniem niebie.
Tańcować bym jak przed arkę Król
Dawid, przez kwiata bym skakał
gdybym ci mógł już dziecię się od
Kilku dni ani razu niekaszlnęło,
lecz dotąd tego napisać nicmogę. —
Trzeciąc mam się jedwabnowo, może nawet
lepiej trzeba zdaje mi się że na twarzy
zaczynam nabierać pirogów. —
Posłałam ci fotografię placu katedralnego
tutejszego z 2 innych nieco stron niż
wczorajsza. — Z całej duszy kochamy
moją dogą jedyną pociechę i przyślam
ją do serca dziś cały Twój

Catania 21-1-81

Najdroższa. Dziś nieodebrałem
listu od Ciebie, może piętro
przymiotu mi dwa, ale cały dzień
czuję się jakby niewoj, jakby
mi brakowało czegoś podobnego
uczuciu doznaję jak niewar w
dzwon gdy coś zapomnę zrobić i
czuję ziem zapomniał coś, i
szukam w pamięci: co też to
ja miałem? - aha - listu od żony
niemiałem. —

Po obiedzie (jaki to obiadem nazwać
można) przedrzemałem chwilę,

/

przeczytałem [illegible] [illegible] [illegible]

/.

Snilo mi się wczoray byli racem
w jerzickim ogrodzie, dzieci
bawiły się wesoło, dzień był miły,
słoneczny, i co tak zabawnego
się zdarzyło – wieczy wtoszła zapu-
kała do drzwi by przynieść lampę
światło natarcz i chleb na podwie-
czorek; – ety byłem za pierwy, ale
niemogłem sobie jej przypomnieć
co to było, choć połorzyłem się na
powrót mrużyłem oczy, na próżno.
Dzień wietrzny i zimniejszy mi tamte
były, rozkazano do grubego palitota, choć
tylko 2 godzin dziś byłem za domem,
teraz zdaje się jakby się ociepliło wiatr,
może jutro będzie przyjemniejsze.
/.

Jutro dzień tygodnia jak tu przyjechałem,
zabawię jeszcze 9 a 12 lutego wyjadę
do Palermo, tam klimat musi być
podobny, orzeźwi najgorsza ogień zimny
będę miał już za sobą – a tu nicnia
co jeść, ta jedyna restauracja gdzie
co dzień po 3 bifsztyki z kartofli,
rano lub wieczorem zjadam, wprawdzie
skrzypi mi się, próbowałem innych
ale te za dla człowieka z północy
najwięcej niewzględne – mięsiwa całe
się ci ludzie tu żywią – wszelkiego ha-
wałka mięsa mięsa, tylko same
rybki w oliwie (nieotrawne to) ryby
cebule i inne głąbie które tu jedzą
/. na surowo.

Jeśli Cię gazeta lwowska dochodzi to
musiałaś zauważyć w No 10 tym z 14 go
~~[illegible]~~ odcinek o rodzinie Lenego — Tabory
obrazek — idealne życie człowieka pracy
Za to Czas fuszeruje od jakiegoś czasu,
bieda ~~[illegible]~~ z powodu Kłamstwa nowej
Prasy przebrzydła wielką miarą,
w artykułach o szkołach i książkach
szkolnych dziś bredzi, a w odcin
ku powtórny dziesiątkowicz mnie
je Wawel prawdziwie jak z
Kamienia. — Z fotografii które załączam
przedstawia jedna widoczek z tutejszych
wyborczy — druga zatokę w Aci realo ~~[illegible]~~ pa
której przejeżdża się do Messyny — a 3cia studn
nieczynna tu wiedzy targowe a placem kaz
walnym koło której najmniej z razy odzw

Catania 22-1-87 191

191-198 1.

(p. na odw. str.)

Bura

Na mojéj najdroższéj nKochanéj
żony. — 1.) za to że mię od Lichć
dowiedziałem się że Wojciechowska
zapalita nad Wojtkiem swoją siecią,
Ma na to by mąż ratując ją
popamyt się. — Z tego powodu że
w Mentonie są mustyki, a tu
ich niéma, więc mimo zgorszenia
Wandy, dobre zrobiłem że się
wybrał tu nie do Mentony. —
2.) Że mi napiszesz gdzie bywał
Olcio i co nowego z bratem Marią —
przeciw Twojéj listów prócz mnie

—

Wracając ćwiartkę wróbla
wróć zamiast jérzej – z tąd
list taki nieporadny – chcąc
więcéj ćwierćek – zrób jak ja –
obroć 2 ćwiartki za jédną –

× Tu mnóstwo błędów niema wprawdzie
ale codzień wiecéj mnie
męczących rozwodzić bólnemu
chcę mieć nie spokojną –
prócz pchieł są tu dobre chrząszcze
zwykłe czarne, znacznie większe
od pchły, w palcach się rozeście
rają – ale mają zwykle długie i ostre
kłujące jak ćwiartka chróścia. –

Z tym wszystkim Anczer Fontainowa,
bóżer Fontainowej — nie ja — ale Ty
jesteś przeciążona i potrzebujesz wypoczynku.

ENB 198

nikt tu czytać niebędzie – a ja
jestem ciekawy wszystkich plotek
miejscowych, bo
chcę wiedzieć co sobie gadacie. –
3.) Żeś wstał niepunktualnie bowiem.
4.) Że masz ochotę nabrać sobie
flonder wprost pnącza pragnąca
jakiśmy wypoluć ułożyli. –
Fontanowa z powierzchownej
ni niepodobała mi się w każdym
razie (ogólność) choroba jest kardynalnym
błędem w guwernantce a mianowicie tu, w cenach kiedy żyć
najtańszej wyprawienia potrzebować
będzie – ona pojedzie do Iwonicza,

Ty do Krakowa się wybierasz, coż
ja powiesz z dziećmi?

Jeśli chcesz słuchać mej rady
to napisz zaraz do biura zleceń
Pani Dembowskiej w Krakowie ul.
Mikołajska by Ci przysłała pannę
wyrobioną z którą mówiłem w sprawie,
opiekuny jej [illegible] i Kuby,
Talunię i Rosia podróży - będzie w
Krakowie niezmyślenie jej jedynie
dla tego że wtedy miałem smutki
bony nie guwernantki, ale jeśli
o guwernantkę chodzi to ta mi się
podobała, skończyła szkoły, znakomicie
na pianinie, przyszła siostra Helcia

podobno gra na fortepianie i mówi po francusku, jak mówi? tego nie wiem ale uczyć potrafi a nawet uczeni wymawiają ją jako takto. Trzeba wypytać się o nauczyciela i napisać o obowiązkach jej będzie uczyć i pilnować 3 dzieci od 5-9 lat — za to ma Wiedeń i Francuz przyjmuje Wiedeńskiej za 50 zł na 4 miesiące, będzie kontent to zatrzymać ją, a mnie, to G[ó]w Maja wypuszczą Francuzkę za Szwajcarji. — Niech zdrowi i cieszą biorą słabych, my sami słabi i chorzy potrzebujemy zdrowych — Wynobrażona poprawdzie takie delikatna — ale zdrowa.

Dziś dzień słotny i zimny - tylko 8° ciepła. -
Siostra Wanda, zdawałoby się z jej listu że niepewnyjść marca, a zwykle sucholubnym nadziejom, pozwala i na drugich - ja także mam nadzieję, czasem aż się śmieję z siebie takie mi się roją dalekie plany i projekta, ale plany moim chyba tu nieodpowiadają, jakoś niemam do tego - ta ani ochoty, ani miejsca odpowiedniego, ani światła, ani stołu dużego, ani papieru ani słowika, ani konia, mieli cała mego powrotu.

Chce obowiązku się czy powrócisz
zechce mi się wejść w jakiejś bol.
wiek pracy - tak się tu rozprzężyło.
Załączam fotografie 2 starożytnych rzeźb
z galerji florenckiej po ~~nich~~ niemia sa-
mii o ile w starożytności dzieła
sztuki wśród były rozpowszechnione
jak u nas - w Pompei znajdowano
posągi, rzeźby w prywatnych domach
wielu, po kilkanaście a nawet kilkadziesiąt - a w naszych salonach gdzie
są nerby, a jeśli są, czy mogą się
w porównaniu z tamtymi co do arty-
stycznej wartości? -
Wolham Cię bardzo - nie zapomnij
tej o mnie - a przebacz burzę -
Twój Dz

Catania 23-1-81

Najdroższa! Dziś oczekiwałem do południa na listonosza ale niepunctualnie, wprawdzie tedy tajże w domu poczty za ich winę, gubiono". Po obiedzie słuchałem przez godzinę muzyki grającej w publicznym ogrodzie, i przypatrywałem się ekwipażom. O 4 tej wracam do domu a tu zastaję obydwie gazety i muszę i list od mojej Kochanej Pani. Ani przypuszczaj nawet jedyna moja bym ja mógł mieć kiedykolwiek żal do Ciebie - jest to wprost niemożliwe - Jeślim do Mamy co napisał - przypominam sobie - że Twoje rady mi za tak

Mieszczę jak Mamusię, to jeszcze tylko
by pochlebić Mamusię, ani przypuszczam
żeby Cię to obejść mogło – a skoro na
nieregularne przychodzenie listów
przecież tylko żartem Ciebie tyczyć się
mogła, jak i żartobliwą wymówkę
temu Cię karzę – wszak i tak powinna
być jej musiała – przecież ja widzę i
wiem że bardziej pilną w tym względzie
mieć nie może być od Ciebie – wiele
razy się pisze byle napisać – Twoje
zamuty przecie Katolickie jakie
mieją słuszne, porównywałem daty
na kopertach z datami listów, zawsze
są cyfrowe, więc widzę że listy tego
samego dnia expedycyę w którym
są oddane – ale w takiej odległości
coś dziwnego że jeden lub drugi list

się opóźni, mianowicie w tej porze
wiatrów i śniegów = coż zwyklejszego jak
spóźnienie pociągu - a drugi mnie nic
ucieka - jakeśmy się sami o tem prze-
konali wracając z Anglii - ja też zupełnie
się nie niepokoję choćbym z dni listu
nie miał, tylko brakuje mi czasu,
a że tu niemam się komu pożalować,
skarżę się mojej żonusie dopiero w liście.
Kiedy niema surowca to nadaremnie robić
karnie zdjąć skórę i wyprawić, jeśli
w Kalisza nie wrócimy już wyprawionej.
Co do odwiercenia trzeby to już w jesieni
zamówiłem parę angielskich wierteł Benoy.
który rodzicom z Anglii sprowadził,
na wiosnę będę się starał widzieć je,
a przyjdę nam taniej - para odessana 20 tr.

Od niego też Wuj Stanisław weźmie
Wiwurka w zeszłym lecie; - Ciekawym
widzieć gospodarstwo w Niegowicy i
jeśli mi tylko czas pozwoli dojadę
tam z Krakowa. W Zarzecznie także
chciałbym po Bodze bilajtka wybrać,
mieć tylko jak to się da pogodzić z
pospiechem z jakim będę leciał do Was,
po tak długiej rozłące. - Tylko sobie do serca
miejcie moich Mary i gniewoszo, bo to wszyst,
co tu ziemia - wierzajcie bura także biedna
wcale że lubię pisać do Ciebie swobodnie
co mi na myśl przyjdzie - a zresztą
znasz mnie że w gruncie jestem gbur
i mimo edukacyi jaką mi od 10 lat udzielił
Pan - przecie natura czasem przemoże.
Za to kocham Cię tak że niemożna więcej
i tęsknię mi do Ciebie - całą duszą Twój

Catania 24-1-81

Najdroższa.. Nigdy jeszcze niecierpliwy
malcu na nas Listu listów co
dzisiaj, Twoich 2 z 18go i 19go
od Mamy, Tomasia i Romera.
Żałuję że Twój z 18go niedoszedł
mnie wczoraj, niebyłbym bowiem
począł wczorajszego listu mego
z tłumaczeniem się, ten list
Twój bowiem dowodzi mi że żadnej
żal do Ciebie, byto to tylko skutkiem
nieporozumienia nanowego o które
w Ciebie nietrudno, mimo prawy
(a może właśnie) który jestes

Fotografie z pobytu we Włoszech, zawarte do mini-albumu

jesteś obarczona. Bieda z tym romatyzmem, zapewne teraz w zimie to trudno, ale na Maj mogłabyś z 2 starszych dzieci pojechać do Trzcinicy, troje młodszych zostawiając z bonną w Spasowie – w Krakowie mogli, bujny się zjechać 29 maja – niemałej zwłaszcza kuracji ale złe nabycie szczerych rozmiarów. – Amelia powinna na korzystać z zabaw towarzyskich jeżeli ma do tego sposobność, choćby ją nawet niebardzo bawiły, przynajmniej to towarzystwo i widzieć tych ludzi jak się bawią – co mi to podejrzane że Janina unika zabaw a do Królestwa ciągnie – czy niema tam jakiego brata?

Na zapytanie Starostwa co do dochodu trzeba odpowiedzieć że z pasy dochód mieba się obliczyć osobno od dochodu z całego gospodarstwa którego inne grunta ucze pasza stanowi; gdyż owcami mianowicie ją jako rolę, owcami które jak stanowiska, a owcami spasane potami krowami jałowiznami i końmi, to miarę potrzeby; że, ustą podatek od pasy opłacam w podatku gruntowym, niemiasz więc nieco potrzebnym jest Starostwu wykaz osobny dochodu z pasy od którego przecież 2 razy podatku płacić mi nie karą. — Z częścią niemam żadnego dochodu z powodu braku odbytu, zamiłowaniu też zaniedbania

ją i cegły więcej niż wypalać.
Co do propinacyi i młyna, trzeba
wyszukać między papierami urzędowymi w żółtej teczce na półce wykaz
dawniejszych faszt, według niego
powtórzyć dochód z roku 878 i 879
a na r. 880 podać dochód niższy
o 160 złr z uwagą, że o tyle niższe
propinacyja w 2. r. wydzierżawiona
została. — Co do owych planów pobożnych
wspomnień się zwrócę do niejakiej zwłoki
mianowicie w Latarni, głównie przez wzgląd
na spokój, jaki mam tutaj i na ozon
wiosenny, gdyż tu niekosztuje mię nie
więcej niż 240 franków, a wiem
że w Palermo Neapolu czy Genui
musiałbym wydać najmniej o 100 fr.
więcej. — Dziękuję Ci za powitanie Twoje
i pozdrawiam Cię gorąco Twój Ty

Catania 25-1-81

Najdroższa! Po wczorajszym przypływie listów, dziś posucha, nawet gazety mi niepynnieśli, za to na dworze mokro, błoto, śniegiem krupi od samego rana. Mama pisała mi o liście Olcia do ojca Któremu niemoże darować niewdzięczności, pisze iż cieszyłaby się gdyby to on zamiast Ric. zgubił 100 fr. tylko że on z egoistycznym usposobieniem swoim, najpierw niebyłby nagabywanym o instancyę, a potem nigdy by się niedał tak zaskoczować

by o pieniądzach choć na chwilę
zapomniał. – Długi list mi Mama
wypisała z rożnymi wiadomościami,
szkoda oranżerji, pasowości jej; gdyby
to Mamę odrodziło od spekulacyi
ogrodniczej i od trzymania kontowego
ogrodnika, toby nieźle, ale
Mama będzie się starała jakiejś
prędzej zimowi dojść do zapasów
które zjedzą, a które prawdę
powiedziawszy handlowej wartości
niewielką mają. –
Wieczorami nieuchodząc z domu
miewam często koncerty, Włochy
naród muzykalny, gra gdzie i
jak może, a gdy mówią na ulicy
grać to śpiewa – o dzwoni moje

zejdzie się ich troje albo czworo
i chórcik gotowy, jedna śpiewa
prym, druga wtóruje jej półgłosem
a brat lub jaki znajomy muzyk
zna akompaniuje: tum-tra-
ra, tum-tra-ra, tumtum,
tumtum. — mimo że to do
śmiechu potrochę pobudza, miewa
z przyjemnością słuchane tych głosów
małych bez dźwięcznych; — a na ulicy
miewa w nocy miłe bardzo chóry
powstające jedna głoska jako akom-
pagnament do pieśni, którą
jeden z nich śpiewa z całych sił.
Co też tej porabiacie o tej chwili, o tej
porze, po herbacie? czytacie romans fran-
cuski

co Mamie zawadza bardzo, a dzieci
Sąs pacjansa kładzie, Dziewczynki
zabierają się do spania. Mnie cały
wieczór zajmuje pisanie listów, nim
skończę drugi, czasem trzeci, ani
się spostrzegę jak ta nadejdzie.
Godzę się coraz bardziej z myślą zostania
jeszcze miesiąc w Łatanii do 12 marca,
muszę się oglądać za książkami, bo te
co mam z sobą nie wystarczą mi na
tak długo - chyba Romer mi poradzi,
napiszę do niego. - Tomcio jak dobrze
ego
ze od zyskuje 520 złr (360+90+70) mie-
sięcznie z nich zapłaci podatek kwartalny, książki
ka i artykuły za w córatowej tece w kasie.
Kocham Cię drogą całą Twój

Ja

Catania 26-1-81

Najdroższa! Tak tedy trwała w postanowieniu wyjechania tu jeszcze 6 tygodni; - dziś sam środek mego tu pobytu, 45 dni mam zasobą i przed sobą 45 - a właśnie od południa tak się wypogodziło i tak pachniało wiosną że mi żal tylko że Was tu niema bysmy razem oddychali tym balsamicznym powietrzem i zajadali macedarynki, które tu świeży zapas w bardzo dobrym gatunku nadszedł.

Przypomniawszy sobie przed chwilą że Maryni zniewinny jéj tak blisko postawionem postaci jéj na wiązanie paseczek którą adresuje do Katusia z obawy by jeśli pójdzie Koleją nie prędzej nie kazali im poczekać po nią do Buczatyna. — Napisz mi jak te pomarańcze były i czy lepsze nie kwaskie, ja też obliczę koszta, a jeśli się opłaci że warto, poszlę i Wam. — Dziś odebrałem Twój list z 20go, widzę z niego że po sprawiedliwości tak jak ja, i Ty dostajesz na 2 moje listy to znów jednego — niemamy więc sobie nic do wyrzucenia. /

Kiedy się Tomcio tak dobrze
spisał w Kalusza miesiąc wezmie
jeszcze 1200 złr i jedzie na 14 dni
do Stanisławowa; jeśli te 2 miejsce
pary wołów kupionych będą mogły
dobrze robić, to niech dokupi tylko
1 parę roboczych, a za resztę
pieniędzy niech nakupi byczków
po 2 i 3 lata naturalnie jeśli
będą tanie, przynajmniej niech
drogie — jeśli zaś te 2 pary do
szpilki roboty jeszcze zamłode,
lub zasłabe, niech dokupi robo-
czych 3 pary a byków za resztę
pieniędzy. — Wołów chce mieć tyl-
ko tyle ile trzeba do odnowienia
robaczego inwentarza bo wół potem
buje biada którego mamy niewiele,

Żeś byłki można pnetrzymać
na słonie i plewie do maja, a
w maju na pasy bardo nasz
się przydadą, późniéj się tego
niedostanie jak trawa będzie blisko.
Gdyby Zosi żołądek niedomagał dać
jéj nocić opatki w dzieku i w wody
a rano pnescieradło na 20°.
Panna Paulinka — gdzie tam w gardero-
bie lub kredensie potrzebują tamtych
mocno rodzaj wszystkie moje
płótno tylko tam są w szafie.
Ogrodnik umiał się gdzieś na za-
wsze przyjąć. — Na noce tylko
pnescieradła z letniéj wody dostają
bardo uspakajająco — albo jeszcze lepiéj,
dać sobie kąpiel codzień przygotować
w wannie. — Kochamy Cię wszy
cała Twój Ty

Catania 28-1-81

Najdroższa! Dziś znowu otrzymałem z listu Twoc z 22 i 23, pewnie pismo niebędzie żadnego, bo też ten z 23 nazywiście nie dostanie bardzo szybko - 400 mil w 5 dobach.

Chwała Bogu że Ci się gubernant, na podobała, będzie miała choć ogólnowe wyrozumienie, szczegółowe, bo francuszczyzny chyba sama pielnować będzie by dzieci z niczemnia nieopuściły, najlepiej Bóg nie dozwoli nauczyć się przez Takich wiersy. Naturalnie że niemożna pozwalać kogoś oddalonego z tak złym świadectwem jak Kowalska dała swej Francuce.

Co do nasion, radzę że należy
wyczekać ar pryjdzie wiosny czasu,
kiedy, o ogrodowych musisz sama
decydować; dla folwarku, tomcio
zapisze gdzie będzie najtaniej,
pewnie u Hirscha w Troppau,
50 kilo końskiego zębu który po,
radzimy za gmmnau gdzie baraki
były i na klawatku miały ogro,
dzenia cebulek a cmentarzem,
tylko tylko by truba zgnoić pierwej
Prócz tego zamówi Tomcio po 1 kilog.
nasienia świerku, sosny czarnej
austr — białej sosny, i modrzewia
by było czim zasiać szkółkę, buczyny
i żołędzi takie bym rad szkółkę
założyć ale nasienie wolałbym
wszelkie gdzie w zgniecdzeniu.

Nadto będzie folwark potrzebował białej koniczyny i tymotki; tymotki też może będzie miał Konowicki, Rauiborski lub inny kto znajomości wyrachuje w późniejszym liście, — n. b. radbym wiedzieć wiele też mamy własnej produkcji nasion, nia tymotki i białej koniczyny, z r. z? zostało też coś tymotki spasowskiej i mięsnauki w stodole. — Tamiano Iwanka na Petra jeśli tylko się uda, bytaby bardo pożądana, pewnie Petra znaleźy wreszcie wodny jego sobie ślicznych zdolności, jeśli niemnie nic, natenczas w pierwszych czasach nauczyła więcej nić pewna by wyniosła, a jeśli będzie w wojsku nauczyć się chciejć, to dajcie mu na pocieszek prózr.

Liberyi i wikta 3 tn. miesiąca,
liberyi codzienną sprawcie mu e
baji którą ponyrostem w jesieni za
Lwowa, a od wiosta pnyda się
na wiejo ślubna. Twemu Rowi zas
trzeba od dnia pnuniesienia
do stajni liczyć miesiące 2 tn
zamiast 4. –
Bogu dzięki cesnie podrowili mia,
nowicie Tonia, ale mimo to sadzę
że opadła pnez kilka tygodni nowo
na niemoc dziecka – Ogrodnikowi
nakiwaj teri, bo zapalenie płuc
to zła choroba – mieli się porządnie
strzelby i ogniste polowanie. Co teri
tam Francio ponyrobi z tamopola –
Kochanemu Ci serdecznie i tęsknie
mi bardzo do mojej jedynej – cała
Twoja Tyk

Catania 29-1-81

Najdroższa. Dla Tomcia zakupiam tabelkę z wykazem gdzie jakiej trawy i wiele zasiać należy, według niej potrzebowalibyśmy 6 korcy koniczyny, tyle zamówiłem przez Alecia, tymotki (około) 7 hektol. myślę że swojej będzie ze 2 razem z spasowską pozostałą z r. z. trzeba by więc pięć (około) 23½ hektol. włoskiej koniczyny trzeba a wiele jej tam na gruntowny nawóz. Gdyby co było niejasnego w tym wykazie, mamy czas jeszcze się porozumieć. —

Rachując wielce jasne wystąpić między nim moją kochaną uciekam chodzę co dzień nad morze przyglądać się

wpływającym i odchodzącym statkom
z uczuciem żalu że wraz z nimi
na pełne odpłynąć mi niewolno;
morze każdego dnia zmienia swój
pozór i barwę – tak wzburzonego
jak onegdaj nieoddalenie jeszcze
nigdy – pasy żółte, różowe, dalej
zielone prawdziwa aqua marina,
potem w szmaragdowe wchodzi,
aż daleko ginie w fioletowym
odblasku, tego mnóstwa rozmytych
barw, wiele odgraniczonych tonów
wydumanych sama gra światła,
musi to być powodem takiej różny
wodzej wód które powypływające
morze z portu zabiera. Bałwany
wzdymają się na parę sążni, duże

cróltwa w niewielkiej odali służ
lami całkiem grupy z oczu to znów
wybiegały w gorę na grzbiecie fali,
rybitwy nadbrzeżne których tego dnia
mnóstwo połatywało po fali, siadały
się w dół i ugorę jak chłopcy na desce
o skliste brzegi lawy rozbijały się
białawemi wypukłościami wieniec
na sę w gorę i rozpryskując się
w białą pianę — a cała tama
morskiego portu pod którą się
przewalały białawe wygłady
jak krtka zgięci wypuki wał bia-
łego puchu szumiącego grozicie.
Dziś woda się oczyściła a morze znów
nabrało barwy ciemnej ultramarine
pomarszczonej srebrną falą.

Za 6 tygodni mniemię ta fala i mnie
bliżej Ku Tobie; — obecnie układam
sobie takie plany — Z Rzymu wyjdę,
by do Palermo gdzie zabawię dni kilka,
do końca marca chcę być w Neapolu,
potem 3 tygodnie w Rzymie, tydzień
w Florencji, kilka dni w Wenecyi,
z Rad prosto na Wiedeń 14 maja
chcę stanąć w Krakowie, wracałbym
więc tąsamą drogą com przyjechał,
niewstępując ani do Rzymu ani do
Mediolanu ani do Szwajcaryi, chyba
że małym poleceniu wybrania bym
w przeciwnym razie najlepszą mi jest
droga najkrótsza i najtańsza. —
Dziś więcej nie będę pisał bo otrzymawszy wczoraj list od Dziś przemawiam
niemiałem cały dzień Twego słowa które
mnie odżywia moralnie i podnosi. —
Twój Dr

Catania 30-1-87

Najdroższa. Dziś miałem nie spodziewaną, wypowiedziano mi mieszkanie, brat moich gospo, dyń wraca z wojska, ja zajmuję jego pokój a innej izby do pomnie, mucnia go nienawidzą; może to wpłynąć znowu na zmianę mych projektów bo jeśli mieszkania wygodnego znajdę do Palermo – dziś oglądałem się jeszcze za mieszkaniami, ale na 2 tygodnie pierwej nicma co myśleć bo niektóre z zajętych opróżnić mogą się do tego czasu, a wtedy mogą znaleźć natychmiastowego

Sokratora, ja zaś mieszkam ochoty płacić bez potrzeby za 2 tygodnie w każdym razie jak się usadowię, zatelegrafuję Ci nowy mój adres a Ty go udzielisz Kantami korrespondencyjnymi Wujowi, Tomiemu, Kamiowi i ~~reszcie~~ administracji Dziennika — będzie to najsympatyczniejszy i najtańszy sposób zawiadomienia wszystkich o zmianie. — Jak tedy niebędzie mi wiedzieć do końca w jednej dziurze, — może to i lepiej, w każdym razie będzie jakaś odmiana, to mieszkanie miało wady, daleko od miasta, plac niebrukowany i dwór, nawet bardzo brudno, za to miałem w południe trochę słońca, miałem do czynienia z uczciwymi i instytucyami

Kobietami a przedewszystkim tami. –
Chętnie wydam pieniądze za coś realnego,
choćby zbytkownego kupię chętnie –
ale zbytkowne niepotrzebne, i wiesz,
i prezenty
Kiego rodzaju wydatki na podróże wydają
mi się tak niepotrzebnymi że
w tym względzie najwięcej oszczędzam.
Piątego lutego św. Agaty patronki
Catanii najwspanialsze święto lutowe,
jutro już zaczynają się różne uro-
czystości których programu kupiłem,
i trwają tydzień cały. –
Od Killu do Nicolosi nie mniej i nie
mniej słonny odrucam, w dnie
Nicolosi mnie 3 razy, rano w południe
i wieczór – niemiecki oficer przysłał
to polecenie chyba ciepłe i pogodne
które wróciły od Killu – choć

Dziś znowu dworkami silne
fale wiatru pędzą kurz tumanami
w różnych kierunkach. – Ci
Cieszę się na myśl że jutro będę
miał Twoich 2 listy a może i 3
bo wczoraj ani dziś nicmiałem żadnego.
Obok capstrzyku Kanonada salwic
powtarzających w powietrzu kilka
razy – zdaje się że to już
na cześć św. Agaty. –
Kochamy Cię bardzo i do serca
ściskamy Twój

Catania 31-1-87

Najdroższa! Jak przewidywałem przyszły dziś 2 Twoje listy, prócz tego od Twojéo Franciszka i Tytusa. Najpierwo tedy odpowiadam punkt po punkcie by niczego nie zostało bez odpowiedzi. — Francuski od Romanowskich natu, valuie nie brać, my potrzebujemy tamy do nadzoru dzieci, a niepotrzebujemy dzieci którebyśmy nadzorować pragnęli. — Co do Lokaja to najchętniéj bym rad mieć go z Petra, gdyby nie to jednak niedało, to wolałbym tego który nie zgłaszał w [illegible] a dawniéj

służbie.

w Średniem stoigt. Na Starówce
cięży podobno podejrzenie że Pani
Bilińskiej wykradł pieniądze,
dla czego odszedł do Skwarczyńskich!
wreszcie wydaje mi się drogim, pod
ją 60 ctr liberja 50 ctr razem
110 ctr= za tę cenę można we
Lwowie znaleźć "jonzwolitego lokaja
znającego służbę, a pod tym względem
ludzi we mnie stanek pewnie wątpli
wości. - Co do krów to doświadczenie nie
pozwala Strachy która jest niechce, nich
jej Tomcio wypędzi z Kmowskiego lub
Staubera recepty gorzkich ziół jak
gentiana, tatarak etc. a powróci
jej apetyt i mleko- zaś za ~~krowę~~ krowę
~~która~~ w jak da 70 ctr a za Dziunę
60 ctr nich biorą. - Dla Stanki gdyby

Za mąż iść, wybrać z młodych, zdrowych krów najgorszą. Zaś wesele zgodzić wyraźnie w Bejni, aki lub innej gospodyni, dać za ony 30 złr i nietrzymać się dalej o nie. — Nie wiem, który to Kubij, jeżeli Iwan co miesza w rzecznie, to skoroty, ale chyba owdowiał, bo zwałem go żonatym. — Nie wiem dla czego Tomcio zapytywał Krawca gdzie odstawić nepak, kontrakt mówi wyraźnie że loco Kalusz jest przedany; że z krowę żyta dodatkowe naturalnie, mniejsza o cenę dogrodzoną dla Kupca znaczy tu więcej — dobry administrator nie powinien w takiej sprawie do potrzeby telegrafować — żyto

przez Wiedeń telegramu wyjdzie
na 8'35 zamiast 9'25. Twierdzą
drutka za 2 centy wysłana przed
tygodniem wyjaśniłaby wątpliwość
daleko lepiej. — Różnica czasu
przechodzenia listów Twoich a moich
polega na tym że do Wiednia idą
pewnie trzy na stacjach o 24 godzin
więcej niż z Wiednia tu — jadą
z największym pospiechem z tąd
jest się z Rosicem 6 tej zoby w Bur-
stynie z wyjątkiem gdzie się wy-
jechało we środę, które z Burstynu
tu można [illegible] dnia wyjechawszy
stanąć z końcem 5 tej zoby. —
Szukam mieszkania, zdrowego a
tanicyo znaleźć trudno. — Kochana
Cię bardzo i całki Stasię całuję
Twój

Petersburg 1-2-81

Najdroższa. Potym być uczęszliwy póki
mię amicorum rysować pisanie dnia,
niewiedzieć skąd mi dziś ta myśl
przyszła – czas moją nauczycielkę w
tym kierunku – zacząwszy o 3ciej, teraz
5ma i ledwom się odemnąć od tej roboty,
schowałem ją z razy do stolika, nadszedł
list Francia na 4 ćwiartki, wypiłem
herbatę, niepodobna mi gdzieindziej
myśli zwrócić, tylko wracam do pisania
i rachunek – ale papierzyk i taki
dzień jak piszę listu do mojej drogiej
żoneczki odmawiały mnie od szkicu i
do niewiem czy na długo, potrzę się, to
mi zdaje niedobrze. –
Że dziwieniem czytam o mrozach które
mamię, trudno mi je tu zrozumieć
przy pięknej pogodzie, dziś przeszedł rano
deszczyk i pochłodziało trochę ale zawsze
było 13° R. – Mieszkania wtzd niemam ale
mi obiecują że do kilku dni będzie.

/.

Widzisz jaki ze mnie lekarz, jak Rojecki zgodzić się ze mną co do opieki dla Zosi i nauczania, tylko tymi aptecznemi środkami niekarm ją długo by jej niepoprawić żołądka, na co lekarze z zawodu za mało zwracają zwykle uwagi. Oczu zmarnujesz ogniku Wieniu! Romatyzm Twój ciągle mi wraca na myśl i dałbym wiele środka leczenia go, otóż przyszedł mi projekt który nieboiem się dla wiadomości ale możeby się dało i romatyzm wyleczyć i skorzystać z mojej tu bytności by poznać Wiedeń choć powierzchownie. Wiesz w tych 3 tygodniach lekko tomy właściwie na romatyzm, może Neuhaus, Bożnę, Bad lub inne, trzeba by się poradzić Napiełowego lekarza, lub lepiej Kwiatkowskiego który ma Rojecki. — Gdybyś naprzykład do marca wyjechała z domu prosto do Neapolu, gdzieby stanęła 24go — tam spędziłabyś cały tydzień, z pożytkiem

wyjechawszy

Święcenia do Rzymu z Nat Lago
mogłabyś xxx mieć lub 5 tygodni po
Wodze z powrotem spędzić w Termach
a 1 czerwca wróciłabyś razem do
Domu. – Obliczam że kosztowałoby to naj-
mniej bo 1tr ale znacznie ogół tego wy-
datku pokrylibyśmy wyrzekając się
portretu a resztę juści trzeba wydać gdy
chodzi o zdrowie. Największa trudność
co począć z dziećmi przez tych 10 ty-
godni. – Czy naradziłaś się Bojeckiego
o swojej romatyzm, i cóż? co jej poradził?
Szczerze się ucieszyłem że wesele Wan-
dzi odbyło się tak wesoło i tak pry-
zwoicie i że z jego rodziny przecie
było kilkanaście osób, i Franiowi
wdzięczny jestem za wiadomość o
tém. –
A może lepiej trzymać się Trouville
i jechać tam w początkach maja
na 5 tygodni z trojgiem starszych
dzieci. –

Niewiarygodnie z jakim zadowoleniem wypisałem na dniu: lutego — to znowu słup milowy na podróży ku domowi — pamiętam jak w grudniu marzyłem — kiedy też ten luty przyjdzie, to już będzie blisko Rożica — wtedy to od jutra za tydzień, kiedy ten list dojdzie mój Tworóch będzie już 12 tygodni od naszego pożegnania — a jeszcze mamy przed sobą 16. — Wczoraj Tadziowa pojechała na owe imieniny do Lwowa, co, to niebędzie dała o zapowiedzianej niespodziance. Zaraz za mieszkaniem wypatrzałem sobie drugą restaurację miejską, jadamy tam teraz zamiast Malafiejów do bifsztyka cielęcy grosek, ale za dojrzały i muszę zaś płacić osobno, prawda nie wiele bo porcja kosztuje 25 fr. Wypatrzałem także przyzwoity hotel z pensją kosztującą dziennie od osoby 10 lub 12 fr. z śniadaniem obiadem kolacją — wcale nie drogo — a po europejsku. — Bączki Twe śliczne całuję kochającym mnie Ty

Catania 2-2-87

Najdroższa. Mimo Twych delikatnych
rozwód i mimo wstydu jakie
wyrzucałaś niegdyś na chwilki,
przecucia Twe okazały się zwodnicze.
W dniach kiedy byłeś tak zamiejscowy,
jonę o mnie, miałem się wcale
dobrze, tylko dni pierwej; między
18 tym a 22gim całem się jakoś
niewój i wstrojony ale 22 to minę,
to i powrócił stan normalny; w
ostatnich dniach jak Ci to już
pisałem zamawiałem że kawałę
mniej i mniej odrzucam flegmy:
To samo zamawiał wczoraj mój pier
dzwi; chciałbyś wiedzieć już z listu

mego do Stryjeńki że zasiaduję
z lekarzem; Kapitan D. Morzego
rodem z Wenecyi widząc po gorpo,
wyi moich że jestem tu dla kuracyi,
napart się przez nie by mnie
auskultował, wypowiadając się
przewej ay niezadrżeniu się innego
lekarza tutejszego; — przyzwoity
jakiś człowiek, mówi po francuzku
i po niemiecku, spędzi również
samotne życie jak ja, tylko mu je
rozrywa liczne zajęcie zawodowe,
a wolne chwile spędza na czytaniu
i rozmowie z psem bardzo zmyślnym,
podobnym do naszego Trucia). — Do
takie powtórzył mi że defektu w
płucach moich dostrzedz się nie

inoć mimo że pułkat i służbat
długo i na wszystkie strony, znalazł
tylko lekkie zajęcie górnych części
płuc i wyraził nadzieję że klimat
tutejszy powinien mi pomóc stanowi
cco. – Rozrzewniła mnie wiadomość
o Łosi która mnie przez was witała;
jeśli będę miała jechać do Berkawskiego
to zapewnij się wprzódy czy on nie
jest w Wiedniu, jako ulubieniec nasz pewnie.
Co do Województwa, oni bawią pod-
tuo od września roku 5 miesięcy to
według mego doświadczenia między
innymi byli we 3 osób wydali z podróży
więcej niż 4000 zł jeśli wydała 5 to
moje uwagi lordów – choć choroba to
kosztowna rzecz – dla tego ja niepogrzebuję

się do niéj i tylko dla parady wzywam lekarza po troche też żeby potem powiedział że pogoda – ale gdybym miał bogatego papę coby chciał za mnie płacić Rimayi takiebym pewnie wydał z raz tyle niż wydaję – i tak dobrze.

Bardzo dobrze się urządziła z guwernantką, ale nadzór nad Wincusiem i dwoje dzieciorne zajęcie metodą Fröbla powinno takież do niéj należeć. Czy też Fedio przywiózł wtedy z daudetrem Nimyms? nieklepiące do niéj przypadł Kiciu okucia, bo kompletne leży w mieszkaniu. –

Miarkuję że Pani podobało się zwiedzanie z pod wpływem wczorajszej chłody mi podsuwa projekta tak gruntownej kuracyi jak Rojeckiego – mieli oni się jedzie kurować do Antiayry – gdzie Filip Menelaterowi jechać radził. – Całuję rączki Pyz

Catania 3-2-81

Najdroższa. Zakochałem się —
Ty myślisz że to żart, a tymczasem
tak jest rzeczywiście — ja sam
myślałem że tylko raz w życiu
kochać się potrafię — ale serce
nie sługa — zakochałem się po-
wtórnie, im lepiej Ją poznaję
tym więcej mi się podoba; nie
jestem jeszcze zakochany jak
to mówią po uszy, może i to z
czasem przyjdzie, ale tak po pas,
i gdyby nie Ty z dziećmi tam w domu
do których mnie jeszcze trochę serce
ciągnie — nierozdzielibym się z

nowa Kochanka moja pewnaj
mniej pół roku; tak tedy jestem
zakochany – ale w Rzym. czyby
zgadła? lecz niebawiaj się, o
rozwód podawać niepotrzebujemy,
urządzimy sobie życie we troje
tak żeby nam wszystkim dobrze
było, bo zakochałem się w
Katanii – niemożnaś miejscowości
średniego miasta tak miłego jak
tutejsze, tyle słońca, tak ciepło,
powietrze takie balsamiczne,
ludzie swobodni i uprzejmi, znaczny
ruch a przecie niema ciasnoty –
wszystkiego dostanie a niedrogo, pry-
teis tylko świąt występów i uro-
czystości jak mało gdzie w stolicy.

Tak się tu aklimatyzuję że mi
przyszło na myśl czyby niewybrać
w części programu Rojeckiego i nie
przyjechać tu na drugą zimę ale z
żoną i z dziećmi – Dziś prawdziwie
zastanawiam że dzieci mieniu przynumie
gdym się przyglądał paradnej pracy
ich w południe i fajerwerkom
wieczornym. Każdy cech ubiera sobie
kolumnę złotom, z drzewa wypoka
parę sążni ubiera w nożby pudeta,
wiązkę św. Agaty w wieńce jarzeb—
ubiera w kwiaty lampy i chorągwie;
każdej kolumnie taką dźwiga 8mio
chłopów a ci mierzą się w ten sposób
że kolumna postępuje tańcząc, za
każdą muzyka i tłum ludu.

Pelikowie prowadzi arcybiskups
w pontyfikalnych stolowym drabo,
wicestwem, dziś nabożeństwem 12
infułatów, zdaje się że tu Radzy Rano,
nik prawo mieć w infule której też
od wielkiej parady używa, bo najpierwo
wiadomo że co niedziela inny kanon
mszę celebruje a zawsze w infule -
dziś znów widziałem wszystkich Rano,
ników którzy zwykle z wieżami
w katedrze - wszyscy w białych sza,
tach i z mitrami i przed arcybiskupem.
Wieczorem gospodynie moje Rano,
ty mi koniecznie się na pole pro
katedry - których fotografię posłałem
Ci - napodziwiej - illuminacja miej
obfita niż dla króla ale za to i katedra

i oświetlona. Kiedy w teatrach całkiem ciemno było — słoniowi zapalili płomyk gazu na końcu trąby, wy„ glądał jakby palił cygaretę — o jacyś nerwusta się z Kazią w loży, pajacyk na placu ulic wiwatują, Kazia otoczona bezalkinu fałbelegycznie. Najrozmaitsze ognie sztuczne trwały pewną godzinę — a ludzie do nich tak przywykli że ani jednego wyrazu zdziwienia lub upodobania nie słychać, zresztą; coby to u nas było ach! i ach! przy tym prawdziwym dziwie gwiazd barwnych — tej masie światła strzałów tylu i różnych pirotechnicznych ewolucyi. /.

Po 8mej zaczęły się chorałne
śpiewy i potrwają niewiele
do której bo spodziewany się
zwolnienia siostr wracającem
do domu o godzinie – byłby i ucieszył
widziałem jedną panią emdałą,
która do odśpiewania w Kantatami
uniesienia – stoi obok mnie –
widać się że potrzeby udawała. –
Jutro znowu zima uroczystości,
pojutrze znowu zima, i tak
zawsze tu w Catanii – jak Sas
o Wilnie mówił – „tutaj u diabła
zawsze tak." – codzień barania. –
Wieś postanowiona – w listopadzie
zabieram się z żoną i z dziećmi
na pół roku do Catanii – tylko

na to trzeba się przez lato podwinąć
po wodzie — ja pić zaczynam,
dziś Rupiciem = stownik i dekameron.
Bo cóżbym przez zimę robił w Ba-
bińcu — gospodarować rodzinie
stanowczo niechcę więcej — zrada lub
dziewczyna w tym wypadku zmienić
musi — na budowę domu dość
letniego półtorca — a na zimę zabiorę
się jak niedźwiedź, wśród rodziny, ksią-
żek, słońca, morza, Etny i nieba —
do pejzażu trzeba — punktu widzenia,
światła, ansamblu i nieba, nieba
włoskiego. (jak mówi Hrabia. — Wolno Tobie
śnić, Zbóju śnić, to wolno śnić i mnie.
Dziś przyjechał mój doktor podziękować za 10 fr. które mu pożyczyłem

i w liście, niezwrócił mi ich wprawdzie ale kilkakrotnie się zastrzegał że on tego tak nie myślał, że anulluje mnie jedynie „jako rzeźbiarz" – i na przyszłość wprawdzie tym się dość udawał w Rzeźbiarze bez tytułu jako do rzeźbiarza." Z Hrabiowicz spotykam bardzo dużo uprzejmości u tutejszych ludzi – w jednym tylko Mlle, przy której mieszkam na ulicy Obejście i dowiedziałem się że właścicielem jest Francuz z Sabaudii. – Dziś odebrałem Twój list z 29 – ciężarowym kiedy też Zdrowia słyszeć mnie śpiewającego? Miłuję nowej mej miłości – Kochamy Ciebie po staremu a Ilsinie zwłaszcza i buzię słodką całuję serdecznie Twój Franek rakiet bez kija trwa jesienne. —

Catania 4-2-81

Najdroższa. Cóż to się godzi? przecie mówiłaś codziennie pacierz 2 razy i wszyć Tego, a w pacierzu musisz odmawiać ojcenasz, a w ojcenaszu „bądź wola Twoja" i czegoż się niepokoisz bez przyczyny? od czegoż rezygnacyja chrześciańska — mianowicie gdybyś miała złą wiadomość lub inną jakąś przyczynę niepokoju — ale tak dla nonsów, o tyle musisz nad nimi panować, by wiedzieć że to one za przyczynę niepokoju Twego a wiecznie sobie innych przyczyn w domysłach i urojonych przeszkodach. — Przepraszam

za wygowor, ale mi się zdaje że w
ten sposób dzielność nerwów w sobie
wzmagasz. Bo jeśli tak się mężo„
Rosie to pozwól sobie zbytku na
telegram, gdy już lanowa woda ani
żaden apotek mężowie – ja Ci ob„
szernie odpowiadać niebędę bo tu się
pytań od słowa, tylko odpowiem Ci
albo „ryba" to znaczy „zdrowo jestem
jak ryba, albo „rak" co będzie znaczyć
że ubyło mi wagi.
W dziennika polskim który mi ktoś
przysłał znalazłem ogłoszenie które
Ci załączam, wszak to jakby dla
nas stworzony był chłopcie na tę
chwilę, zgłoś się jakuś przedaj pod

wspaniałym obrazem, a jeśli jest
pewne do wejścia, poinformuj się o
bliższe okoliczności albo proś o to Ksia,
i przyjmij go na łaskę Dziecka. Bez
porównania lepiej niż 16 letnie od
Romornickiej.

Dziś znowu cały dzień procesji,
muzyka, illuminacja, śpiewy fajer,
werki. Obwożą w paradnym z
kamieniami złoconym i posrebrzanym
relikwiarzu św. Agaty po miście,
zawarte są w srebrnej trumience
rzeźbionej pod baldachimem, cią-
gnione przez ludzi ubranych trumna
ciekawych; ; Na wieczór był zapo-
wiedziany śpiew przy wieczerzach w

katedrze, chciałem to słyszeć do
tadnić tu śpiewają w takich razach,
ale już pół do gtej a procesja ledwo
wraca do katedry po całej dopiero
ma się zacząć nieszpór, wróciłem
więc do domu by porozmawiać z
moją jedyną, drogą, kochaną a potem
lulu. — Powm miłosierny to prose,
wrzom tutejszym i duchowieństwu
które tym wszystkim paradom zapisto,
wać musi. — Cóż ten Janowy — trzeba na
niego przecie wypróbić jakiś sposób, przyjdź
mi myśleć jeś ja mnóstwa zabawiać. —
Żeby choć dobrym (Gorinem) — miał upić się — ale
w Soboty. — pewnie nawąchał kwasów
wszelkich i miodu. — czy Natusia takie
się upił? czy tylko udawała? —
Całuję śliczne usteczki moje — Twój

[signature]

Latania 5-2-87

Najwyższa. Najwrzystniej brako-
wać krowy w maju, kiedy je
na pazę już wypuscić można i
kiedy więcej mleka dawać zaczy-
nają - W maju trzeba je trochę
ukarmić podając im więcej niż
drugim, to pewnie się na nie
trafi na Jura dobry kupiec; jeżli
Żydowski chce kupić tenar, niech
kupuje, ale niech płaci dobrze -
Na Rug zadnemu ze sztuby folwar-
cznej lub drzewnej mleczarza
dawać krowy, a gumiennemu
można dać litr mleka jak drugim

jeśli dotąd go niebierze ≠ jeśli
nie na krowy w mojéj stajni,
bo w domu niech sobie trzyma
wiele chce. — Ja bym rad porbyć
się rzepetnie krów cielarnych ze
stajni, a dajęc je na odrobek, dżyl
bym w przeciwnym wiemnku. —
Co innego gdyby który z gospodarzy
na wsi, zgłosił się a na kredyt
zasługiwał, takiemu można dać.
Stan dom się mnie wcrepił i już
niemogę odrepić się go, rysuję szkice
i profile, wycieram zmienione i
rachuję bez końca, ale po wyrysowa,
nie rzymskie atrium z szklanym
dachem o którym Ci pisałem

posito prac, trzebaby je chyba
ubrać dziećmi sztuki lub kwiata,
mi z aciptami żeby nie zaczito pu-
stką - a na tockie ozdoby niestać
nas, przytem z pokoje wchodowe
byłyby zamałe, wyrzuciłem wiec
te oswietlenia powiększające salon i
te z pokoje. - Lekie zmniejszony
do 1/4 planu pocelu li zapewne
wbotce. - Czy może byli by te
korespondencje w inseratach o których wzmiankujesz,
~~Odpowiedzieć~~ pochodziły z Serajewa. Przyznam
się że toby znowu już było zawiele. -
Bardzom ciekawy jak li się nada
nowa guwernantka przy bliższem
poznaniu, wszystko co pisarz zdaje

jej bardzo dobrze świadczyć o niej, i świadectwo Gmiewanów gdzie była 3 lata także bardzo zachęcające — żeby tylko z dziećmi tak zachować umiała. —

Kiedy ten list Ci dojdzie, Tomcio pewnie będzie jarmarkował w Stanisławowie, donieś mi co tam nakupi. — O wyce przypominam by niebrakło do sieczki, a będzie trzeba ze 30 hektolitrów. —

Mój doktor zasiadł, zrobiwszy znajomość ze mną odwiedza mnie teraz codzień, dostaje za to mandarynkę jedną, lub dwie i odchodzi po kwandransie rozmowy. — Kochana Ci tak się wyrazić tego nie zdołam — Twój Dz

Catania 6 - 2 - 81

Najdroższa. Dziękuję Ci za list z wiadomościami, z listem mamy i Soboty. Stary nawet się trochę dotknięty żem go wielkim tabanem nazwał przy życzeniach pomyślności; - lubię go i cenię z wielu względów, ale bezgraniczna dobroć jego mimowolnie mnie usposabia że niemogę przejąć koło niego by go nieudłość trochę, widząc że go to nie boli; - jest w tym pewnego rodzaju psychologiczna ciekawość, jak też głęboko trzeba go znać żeby znaleźć tę stronę dobroci która go otacza. — Bardzo pocieszny choć krótki list mi przysłał, niewiele z moich życzeń pomyłek zdobyło by się na taki. —
Co do Twych uwag z których wynnawasz że

mnie kochasz więcej niż ja Ciebie,
nie będę się sprzeczał, mianowicie wobec
silnego argumentu którego Ci dostarczyła
poeta, składam broń i konstatuję z
przyjemnością że jest tak jak być po-
winno, bo najpierw w ogólności mężczyzna
ma siłą uczucia niedorównującą kobiecie
tom, a zresztą w dobranem małżeństwie
powinien mąż żonę przewyższać głową,
więc żeby była sprawiedliwość powinna
żona męża sercem przewyższać; —
wprawdzie granic mojej miłości dla
Ciebie określić nie byłbym w stanie,
ale wierzę z radością że granice Twej
miłości dla mnie są tak odległe, że
zarówno jak mojej ku tobie, dostrzec
i określić się nie dadzą. Choć

w liście Twoim znajdzę jeden wiersz,
gdy który w tym wyjdzie na moją
korzyść przemówisz, to wyczytałem w
nim że Ty dajesz nagrody temu kto
Ci przysłała w pisaniu listu do
mnie (Lukier Franiowi) kiedy ja jestem
bardzo zły jeśli masz przeciw w tym
najmilszem dla mnie zajęciu z dnia
całego. –
Co do zrymek i połdrożcy mówisz czego żału-
wać, bo tu dostanie, wprawdzie nie
takie i nie tak dobre – ale od biedy
wystarczą, pomyślę sobie że wróciłyby
zrymki z poczty do Babina jak moje
mandaryńki przemawiają do Maryni.
Wreszcie boli mówisz się co martwić
jak sądzę, a do gimnastyki przyjdzie

ochota jak się trochę wzmogą siły.
Kto wie, możeby dobrze było przewietrzyć
twoje najstarszych w jakim miejscu
kąpielowem.—
Josiowi powiedz że jeśli chce rostać na
dawnych warunkach to mu przy-
ślę dziesięć na rok, a jeśli niechce
niech wreszcie powie, bypiny się
o innego arendarza postarać mogli.
Co wczoraj tańcach na dniu św. Agaty
przyciekła Catania w oczekiwaniu
karnawałowych zabaw, które w tym
roku będą podobno mniej świetne niż w
innych gdyż arcybiskupia kuria
nie kontentuje z sędziego myśli się wtedy
mać od udziału — a właśnie ona daje
najwięcej blasku zabawom. — Garoty
wypędzają za to na sędziego. —
Rzadki śliwnic całuję Ty

Catania 7-2-81

Najdroższa! Sądzisz w liście Twym z 2/2 który otrzymałem przed chwilą że się boję nudzić zostając jeszcze miesiąc w Catanii, zapewne że tu niebardzo mi zabawnie, to też od czasu do czasu wyrywałem się by jechać wcześniej i zmienić miejsce pobytu, ale reflekcja że głównym celem mojego tu pobytu nie jest rozrywka lecz zdrowie, a obok tego pierwszym powinien być wzgląd na oszczędność, zdecydowałem się zostać tu do 9 marca tj. do popielca a to z powodu że tylko raz w tygodniu i to we środę odchodzi z tąd statek do Neapolu niemający się wiele

po Wodze. — Jutro ma się rozstrzygnąć kwestja mego mieszkania, chybabym niemalaby zrobiącego tobym może wyjechał wcześniej. — Jedno to napisałem, przyszły do mnie gospodynie z żalami że brat ich napowrót do wojska odejść miał — więc mieszkania niepotrzebują i muszą mi je przydurzyć jeszcze na jeden miesiąc. — Bardzo jestem rad z tego że niepotrzebują się przenosić bo pakowanie się z mnóstwem książkami, papierami, futrami i. D. to niemożna nie dla mnie, i kosztują pieniądze — a to pieniądz często wyrzucony w błoto. — Uciszony tą wiadomością dałem im 10 fr. dla

brata który narzeka na głód o ~~krowie~~
żołnierskiu wiarę a one niemogą
mu nic podać; uradowane były,
obiecały się gorąco modlić do Św.
Agaty za moje zdrowie – a ja się z
mini podziękiem tylko zapłacę jaki
mam z powodu powołania najpewniéj ich
brata, bo najtańsze mieszkanie jakie
mi się trafiało, na piętrze i dwie bardzo
kosztowało po złr. 40 m. miesięcznie –
a potém też koszta przemowią się. –
Proszę też kartkę do Zuzi że wiadomością że
zostaję pod tym samym adresem. –
Jaki się z Frania znawca zrobił, że jest
w stanie oznaczać ~~pary~~ wołów na 5 złr. –
powiédz Tomciowi niech go nie słucha,
a jak się trafią byki dobre, niech się
nie ogląda na 5 ani na 10 złr. bo

tego nikt nie może oznaczać. —
Więc stało się jak przewidywałem, że
lekcje francuskie muszą z dziećmi
robić zamęt. — Ciekawym co to za chłopcy
o których Ci pisałem mowa?
Pan domu postępuje powoli; ale
okno w dachu przecie będzie nad pi-
żarką obok jadalnego pokoju. — W
ogólności jednak zostaje plan dawniej
ułożony prawie zupełnie, z nieznacznymi
tylko zmianami; i to jedynie prawie
w rozmiarach. —
Dziś niedostatek garet z powodu imienin
Maryni — mam więc czas wolnego
więcej niż w innych dniach. —
Pozdrawiam Cię drogą całą Twój

Catania 8-2-87

Najdroższa. Już rano kiedy wyjeżdżałem na miasto, zrobiło na mnie wrażenie świąteczne, najpiękniejsze stroje i rakiety, księgarnia do której mam interes zamknięta, bija we wszystkie dzwony, wogrodzie publicznym gra muzyka jak w niedzielę, po ulicach snują się wyświetnione ekwipaże, wszystko znaki świąteczne, lecz jakie święto? zaglądam do Kalendarza, niema żadnej wzmianki, wpisuję wieczorem dowiedziałem się że dziś jedne tu obchodzą Koniec św. Agaty i że o 6tej będzie, mszą giro" t. jest obchody, a że mnie dziś

niewiem dlaczego poczta niedosła,
dla odmiany więc powtórzę się
ku Tobie by zobaczyć „mszo
giro" który na tem polega że wśród
illuminacyi, rakiet, strzałów i
okrzyków bez końca odwożą relikwie
św. Agaty z katedry do kapucynów
(zdaje się bom nigdy do końca) z tąd
przed tygodniem je wyniesiono. —
Szczęście że Catania na siarce
blisko i tanio bo inaczej trzeba,
wataby się na te mnóstwo strzałów
rakiet i sztucznych ogniów. —
Rad jestem temu że się zdecydował
zostać tu jeszcze 4 tygodnie; we
dług planu który układałem

i przed miesiącem miałbym za 4 dni jechać do Palermo które podobno zimniejsze jest od Catanii, a i tu jeszcze powietrze jest tak zmienne że raz to wypadnie bez palto, ta i było mi ciepło, w południe wróciłem po kapota, a wieczorem brakowało by mi gdybym niemiał zimowej; — tak nagle powstał wiatr chłodny. ~~po~~

Więc nic niebędzie z moich projektów kombinowanej kuracji na rematyzm z podróży włoskiej, a z tąd rozkaz układania sobie planu wspólnego zwiedzania Neapolu Rzymu i Florencji

a przedewszystkiem radowała mnie
nadzieja że za 6 tygodni uściskam
Cię droga Kochana jedyna moja —
Ale Bóg wie, kiedy mamy
pokutować za jakieś grzechy —
niech ten zawód idzie na zdrowie
spodziewanych gości. —
Co się stało Pani Hejdlowej tak nagle?
czy powróciła słabość zwykła?
jakie z tamtąd macie wiadomości?
Amicia niedobrze robi że wcale bywać
niechce we Lwowie bo tam ma
majątny dom otwarty — ale na Jej
miejscu — zrobiłbym jak ona. —
Kochamy Cię bardzo Twój

Catania 9-2-81

Najdroższa! Dziś prawdziwy bal miałem, gazety z dwóch dni i 6 listów mieliśmy tych które do swego załączyłaś, 2 od Ciebie 2 od Franci i jeden od Mamy. — Zaniepokoił mnie obraz cierpienia a raczej słanie Lori który mi przysłałaś, przyczyna niemoże leżeć w nerwach tylko objawy za nerwowe, najprędzej będzie siedziba choroby żołądek lub nerki — czy dawaliście jej chininę na te dreszcze na które się uskarża? Jeśli ją dasicie spreseiradła na 20° próbowałbym ciepłej picia w dobre

ogrzanym pokoju. —
Dobrze że Pan Bielanowa tak z całym taborem się sprowadziła, może zostanie u nas przez czas dłuższy — co byłoby bardzo pożądane, mnie zdaje się z tego jak dotąd z niej zadowolonę jesteś. — Mama przypisuje chorobę Zosi zawiedzeniu obciążeniu jej naukami. — Czy to przypadkiem nie solitér?
Więc Panna Jeniuszka idzie za mąż, nasturlać za Bojomira Borzęckiego, dobry robi wybór i pewnie z nim szczęśliwszą będzie niż z Olciem który ~~za dużo~~ z wiekiem nabiera sobkostwa papy. Ale mnie cieszy też

że Głogowski na swojem postawieniu
oburzały mnie po trochę zarzuty
jakie mu z tego powodu robiono,
że skłonne litowanie się nad biedny,
mi zachowaniu którym ojciec
potwór do zupełna przeciwadza -
jak gdyby ojciec mieniał prawa
i obowiązku czuwać nad wyborem
synowej i niepozwolić synowi
zabrnąć na całe życie w studenckiej
miłości; nawet osobista sympatia
lub wstręt zdrowo moją tu mo-
ją zdaniem swoją wagę; - jestem
przekonany że dzis przebaczy Tatwo
ten cios swoją i będzie kiedyś rad,

Wdzięczny ojciec. — Teściu dotychczasowych można prędać tylko te które macie za liche, z bytkiem zaś proźr liche mieniaby przedać dobre tylko w takim razie jeżeliby za nie bardzo dobre zapłacili tj. przynajmniej po 35 ct. za kasdy decim od urodzenia. — Arendarowi powiedz że miesięczne raty w terminie nieradzęca mnie do wypłacenia przydłużenia mu dzierżawy. Tak da za zimę Barcinę 800 ct. to mieli biere. — Piwnicki mieli kazę warzyć w Browarowym jest że 100 osik co najgrubszych, mogą być krzywe a potem kazę je rozrzeć i okorować by wyschły nim pójdą w ścianę domu.

Kochanie bardzo Twój Dz

Catania 10-2-81

Najdroższa. Zbyć mąż znowu mniej kocha żonę kiedy listy o dzieci później jasne przybywają. Bieda z tym mężem, coby trzeba wymyślić na niego – sądzisz że może by pomogło gdybym się zabrał do angielskiego języka? z żoną to zapewne, ale zamężna, cóż? tyle co potrzebuję umieć, by czytać i rozumieć a bez mówienia nie zabiorę wprawy w angielskim zarówno jak we włoskim, jednak włoski (gdzie chodzi o damę na miłość) wydaje mi się właściwszym, zabrałem się przeto jak Ci już pisałem do Bellamorowa, może to pomoże na poczęcie listów, nie,

wątpliwie pomoże, ale Rutek bę-
dzie dopiero za 4 tygodnie widzianym.
Chwała Bogu że Emilka lepiej i że
ją tak silna znalazł Tapeinor,
jednak ta kuracja jakąś jej ponoszonej
wygląda raczej na pogłębienie życia
o lat kilka – życia w chorobie, bez
pociechy dla bogobojnych, przeciwnie
tworzącego ciężar dla otaczających. Chor
bym nawet mógł z innych względów,
to nie przyjąłbym na taki regulamin,
wyjechałem tu w nadziei że mnie
zima spędzona w ciepłym klimacie
powróci mi zdrowie, jeśli to nie cudotwór
bez zastarzały katar – uda się próba?
Dobrze, nie uda się? to wolę nierzyć

miż żyć bez pracy i pożytku, bycie ciężarem sobie i drugim. — Może Bóg da że się uda, a nieuda się, to trzeba się zgodzić z wolą Boga pochrześciańską, tj. ochoczo i bez narzekania — czytam w opisie Katakomb że tym się włościanie różnią napisy na grobach pierwszych chrześcian od pogańskich, że między w nich niespotkać miłych nazwisk, zamiast, Margi, wyprutów, nanetan, żałobnych i to cechuje prawdziwe chrześciaństwo którego podstawą jest miłość, a śmierć jak kochanek dla kochających zmartwia jak Maryi rozdział, jako przejście do lepszego życia — żalu budzić niepowinna. — Zgadzić to jest pojęcie. i dla kochających po ludzku, niekatolickich. — Dobra myśl żeby Kaip kąpać w mleku, gorące

albo flaszach – ale przy tem niemoże
zgrzmiał z oka powtrzywać za przyczyną
chorby. – Pani Biłan musi przystać na to
by ją pisać jak się wymawia lub wymawia
jak się pisze. – Czy tylko to dobre że
Tas się przygotowuje się sam do lekcji z
profesorem? – Możeby pożyteczniej było
użyć ten czas Pani Biłanowej na zabawę
z dziećmi z Wincia i Dziewczynek? Chłopiec
powinien umieć nauczyć się sam
uczyć – ieby niebyło jak z Romcem
który do egzaminu uniwersyteckiego brał
sobie korrepetytora. –
Kocham Cię drogi cały Twój
Jan

Catania 11-2-87

Najdroższa. Śniłeś mi że wi, że mnie w myśli nad brzegiem morza nadabyś być przy mnie, wyjść na moje zawiadomienie — żebyś wiedziała jak często ja myślę o Tobie i kombinuję co też robisz w tej chwili i jak serdecznie mi tęskno za Tobą — gdybym to przydało na co zatowałbym że się na tak długo odjechał, ale że zatowai niemogła rzecz i nic niepomoże, myślę nad sposobami jak by można przyjść, czy zdawanie się i rachuję dnie ile ich jeszcze w oddaleniu od Ciebie spędzić mi trzeba. —

Szkoda że inspektor nierabiał sobie

Twój Fr

profesora byłby to najlepszy sposób.
Dziś ranek był słoneczny choć wietrzny, przed wieczorem wiatr się uciszył, ale już nastał znowu. — Wyszedłszy z domu i wyprawszy Stasia świeżym potrzebą śniegiem, którego białe cyzelowane kontury rysowały się jasno na tle jasno niebieskiem — a coraz wyżej podnoszące się masy chmur robiły wrażenie jakby w 4 piątrach olbrzymich gór się wznosiły, jakie zdobywałem że Ty na to niepatrzysz razem ze mną. —
Dziś miałem list od Tomicia, w listach spieramy się o wychowanie dzieci, przysłał mi obszerne powody

które go skłaniają do prowadzenia
ich wojskowo, niepokoi nad mnie,
ale mu wdzięczny jestem że się roz-
pisał o tej sprawie bo w odpisie
motywuję moje zdanie, sam sobie
jaśniej zformułuję ~~Zapatrywania~~
w tym względzie. — Inaczej się mówi
o wydawaniu i kierowaniu ruchu,
dzieją w teorji" — a inaczej kiedy o
własnych synów chodzi. —
Co do porpicia w odpowiedziach,
Francis niema powodu narzekać
na mnie, dotąd odpisałem mu na
każdy list w tymsamym dniu
w którym jego list otrzymałem — ale
co do trzeci — może mieć" pretensje

bo przyszła we mnie wielka
pewność na listy i tak mi
trudno napisać do Rogatkowicz
prócz do ciotki jak niepamiętam
dawno. – W Zakrzewach ozy-
wiście niebyt Fanio bo wiem z
listu Zuja że Maryniа do Jgo we
Lwowie zostać miała musiał wie
zostać przy dzieciach. –
Z formalnych Klary chyba jedna
Felcetyng Stanowić warto resztę
dać pokój – ale zapewne wszystkie
i wszystkie miłe które 4 lata dziecz.
List Mamy zwracam – ale tego
wyraźnie jest pisany do Ciebie
nie do Ancieli – Dzięki wszystkie
listy Twoje i załączone – przywieź
do domu. Kochana Cię uściskam

Catania 14-2-81

Najdroższa. Dziś miałem Twój list z 9 z listem Ciotki Kiel. Dziękuję jej jakem za adres hotelu bo to tak mięmiło próbować i często się źle trafi, a tyle ujmuje lub dodaje powabu pobytowi gdzieKolwiek jeśli się pod względem mieszkania i innych życiowych potrzeb ma spokojną głowę. Restaura- tor Wiennice z Klagenfurtu u którego jadam od tygodnia i kontent jestem, rekomendował mi w Neapolu znajomą mu dobrą pensyę – więc będę swobo- dny w wyborze. – Tu w Catanii dziś południe dni miałem z tego powo- du zmianę się obcnać, że mając niedrogiego przewodnika, niewydałem

Mr. Hewitt, malarz, był – ale sobie nie życzy się widzieć mnie. Mar. K.

gdzie się udać w jakim kolwiek wypadku i mieszkać trafiałem źle – a później przekonałem się że tuż obok, albo trochę dalej, i lepiej i taniej. – Więc dwieścia powtórzę oprócz tego, czytanie wypełnie ustało i powróci z nią z mojej miłości – a z moich prozy, które wtedy lubię. – Układałem sobie że we dwie z nią razem zjedziemy do Neapolu, razem spędzimy miesiąc w Rzymie i w Florencji tydzień, i wtenczas przypomnimy sobie, – gdyby nie słabość twoja, a głównie gdyby nie dzieci, których tak niepodobna zostawić, nie, wtenczas pilbym ja tak tatwo od tego pokoju. Gdzież ja mógłbym przypuszczać by Ty nawet na błogosławieństwo które nas Bóg dary – byle się dobrze chowały

i na ludzi wszystky - wszakże 6 to
Twoja liczba; najpierw po oodziwiaiu ją
odziedziczyłaś bo i rodzice mieli 6 -
potem o mało nie orbitaś się banku
w Homburgu i z wielu innych względów
liczba to bardzo dobra - mnie się żal że
cierpisz przy tym, tak samo jak mi
się przy pierwszym żal było, ale gdyby
nie to, mieniałbym nie przeciwko
przekonaniu Estki, że to takie bar-
dzo dobra liczba - zaśmiewatna,
święta w starym i nowym zakonie.
Ale gdy te rzeczy nie od nas zależą,
zostawmy je opatrzności i zgodźmy
się chętnie z jej wolą. ——
~~Jest~~ Zajście Tomisia z Szczuckim
dziwne jest, zdaje mi się żeim li je
sam opowiadał - twoim zdaniem

——

zgorszył niewinnego – ~~czyn~~ jest to grzech
jeden z ciężkich – a cóż dopiero gdy tym
niewinnym własne dziecko. Niezdrów
by to za taki hańt fakt uważał by
jemu w pół roku tym się chwalił. –
W bardzo wielu rzeczach nie zgadzamy
się z nim – onegdaj postałem mu na
4 ćwiartkach odpowiedź przeciw wojskowym
i Bolcom dla ~~Dzieci~~ na chłopców nazwy,
ale jestem pewny że go nieprzekonane –
wdał kontakt z siebie kiedy chce
mieć takich jak nam czynów. –
Niepodniesiemy się by w tej sprawie Melusia
mnie miała zdanie od mojego. –
Dziś zimno się zrobiło po obiedzie, niebo
dzisiaj patrzyć na termometr ale nie
musi być gorzej niż 6 stopni. –
Kochamy Cię – Kochamy Cesarzu.
Twój JP

Catania 15-2-[illegible]

Najdroższa.

Dziś rocznica imienin 14 lat temu, wszoło było w Spasowie, pamiętam jak mieb. Lubiu Niérab. z 18 paniami po kolei mniejd Kotylionu tańcuje. – Ileż to się zmieniło w tym krótkim stosunkowo czasie. Jestem 14 lat a nasze dzieci będą tam gdziesmy wtenczas my byli. – Daj im Boże zdrowszych czasów niż były tamte – żadze że będą zdrowsze, bo w tych niewielu latach dokonał się w społeczeństwie naszym stanowczy przewrót, pójść i pogłębiu tak na teraźniejsze jak na przeszłość naszą. – choć być może że zmiana ta wydaje mi się większą niż jest rzeczywiście – Dlatego żeby się sam

zmienił. — O ile przecie cała okolica tamta miała wtedy szlachetniejszą cechę niż teraz. Wtedy było tam kilku intruzów, a teraz ledwo kilku powiatowych ludzi by naliczył. — Mieć majątek w Sokalskim, bardzo dobrze, ale mieszkać tam, między tymi co tam teraz mieszkają — nie chciałbym nie. — Już wolę nasz samotny kąt, przynajmniej kolej blisko. —

Chwała Bogu że kasia lepiej, przypominam sobie że mi mówił Krzemieński iż siłuje dyarję powstrzymuje zimnymi okładami często zmienianymi — co 5 minut. — Szafy niechaj robi temu złodziejowi i z wypełtaniu robionymi mu trzeba być ostrożnym, kordę rozpiąć w kontrakcie który ma odemnie, bo gotów

kiedyś zaprzeczyć. – Prosi Wuja by Ci wybrał u Krzyżnera szafę olchową z nastawą, suchą – o 2 uszy o jednym skrzydle, z półkami czy szaragami, jak potrzebujesz i niech Ci ją wyśle kolejką do Kalisza. –

Emilce powiedz że jeśli chce kwiatów, perek, obrazów, serc, miraży i.t.p. niech tylko przyśle franki, najlepiej, niż podejmę się wyboru – ale wszelka włościanka pospolita, obrzydła mi tak że nieuwierzysz podjąć się jej kupienia, znajduję katalogi za tą papierową drzeć i mnóstwo ich, ale w gatunku daleko im do naszych. Zaś co do burków o których jej Hanusiewicz mówił że je tu nowo jedzą, to nie

Żeiwona bo oni tu różne głąbie i
nepy surowo zajadają – choć one
słodsze od naszych nić ma. –
Apropos listu Schwarcynskiej – przecie
dwóch Niemek niepotrzebujesz. –
Niewspomniałaś nic czy jego powtorzyło
się poruczić? –
A propyjemnowcią czytałem o postępach
Żeiwi Dalpotowskich – czy z bony
Kontenci? czy też sami się nimi tak
Konsyntnie zajmują. –
Ciekawym czy też mnie Wicuś pozna jak
wrócę, wątpię, że nawet Lola by mnie
niepoznała niebędąc uprzedzoną. –
Pamiętam że w Korowie miała około 5 lat
niepoznałem ojca gdy ogolił brodę. –
Ręce Twe ślicznie całuję – i kochamy
Wasza cała Twój Dj

Catania 16-2-81

Najdroższa. Za 3 tygodnie też będę już na okręcie płynącym do Neapolu - 3 tygodnie to zdaje się tak krótko komuś co już przeszło z tu wyjechał, i w Neapolu tylko 3 tygodnie, w Rzymie tylko 4 - tydzień we Florencji, tydzień w podróży. i już w Krakowie, prawie jak w domu - a jednak razem jeszcze 15 tygodni na minąć nim Cię uściskam - Twoja Kochana. - K każdym dniem ciepłej się robi, dziś przed południem kąpałem się w morzu nad morzem które jak olbrzymia ryba niebieska połyskuje się ~~tak~~ pochyłe od stóp mojch aż horyzontowi - a w oddali

patrz: czy trzoda bydła pasie się na morzu? większe i mniejsze jak krowy i owce – gdzieniegdzie sterczą rogi jak u węgierskiego wołu – to cielęta mniejsze – i większe bez ~~rogów~~ i z nastawą oddalały się od brzegu za pożywieniem tak że je ledwo dostrzedz można – a Kastalion mówi – że wiał wiatr – a moja trzoda zmieniła się w stado gołębi białymi żaglami muskających morze gromadami i pojedynczo wybujałe. Pierwszy raz przechodziłem między nią a ląd ponr wybrzeże wzdłuż portu – widzę ryby mnie gromady leżących i stojących, zbitych w kupkę jak pszczoły w roju tu jedna kupka, tam druga – zbliżywszy się poznałem jedną z nich które ci postałem w opisie Neapolu –

W środku każdej gromadki takiej stał
przelegent, ten z książką w ręku grubą
i całe czyta patetycznie rozmowy jakieś i
deklamuje z akcentem dialogi powieści,
w których różnym głosem różne naśladowcia
i charaktery - tam znów stary jakiś
niegolony artysta z cwikierem opowia-
da z pamięci coś bardzo ciekawego
a całe otoczenie siedzących i stojących,
rybaków, majtków, tragarzy i t. p. rozu-
mów portowych słucha z powagą i uwa-
żnie - widocznie zainteresowani opowia-
daniem. - Nieraz się chce rzekomym gar-
nkiem by tam nie słuchać co opowiadano
wszędzie mi było widzieć, scenę która mnie
zajęła tak czem ja to opisać. Prawdziwe
żywe słowo to ogromna potęga - i to jest
religia która moim zdaniem na lud
nasz najściślejszy wpływ być mogli
tylko by nam jednego wrzeciennych rekrutów.

Pocieszyłaś mnie wiadomością że Ania
zdrowsze – mianowicie taki apetyt do
mięsa u Zosi, zdawałoby się że znak
to bardzo dobry. – Nieprzyjaciół mi który
to Kalinowski chorują w Berezie, jeśli
Marcin to dobre by Dziłowski zrobił
gdyby mu dał jaką pigułkę – bo ten nie
mogłby rozumniej portugeć Kwiatkiewicz.
Postronkiewicz principes y nigdzieś,
na co i za co biedy nie narobi. Jak
sam powiada. – Biedy oddoły tak
wojnę to się obejdziemy – będziemy
mieć budynki czynszowe zamiast stodoły,
ale niech tonącio pany owsiach kaczę na
ciąć trzeby i suwarów po ochotach i tym
kaczę siedzieć w zimie, by nam słomy
wystarczyło choć do lipca. – – – Doktorowi
powiedziałem że go chcesz uściskać – żałował
że z tak daleka. – Kochamy Cię Anno
całą Twój Tł

Catania 17-2-87

Najdroższa. Dziś niewesoły dzień dla mnie gdyż niedoczekałem się od Ciebie, może jutro będą dwa. — Moja babska przysłała mi drugi kluer od miesiąca gdyż sama idę na bal; — zresztą objawia się tu karnawał przez to że na ulicy pempry w maskach biegają — a więcej jeszcze bez masek wysmarowani kredą na całem ciele i na twarzy, a co drugi trzyma na białawej ręce różne mieniającej kartaty, to znowu po prostu w drugiej przyłożony murzynek, inne wygięte jak rogi, lub pokręcone jak waltornie — inni znowu z kosza i miecz drugich dwie wyrobywają tony, jak tytany w bitwach morskich bogów. —

/.

Latem po mieście przypatrzyć się
ulicznej młodzieży jak się zabawiają,
podobnie jak u nas w gurtki grają,
tak tu na każdym rogu na każ-
dej ulicy można widzieć grupę wy-
rostków zmiejscych i większych jak
w różne sposoby wzajemnie ograć
się starają – jedni orzechami jabłk
zapędzają do jámki wygrzebanéj w
ziemi, drudzy rzucają grajcary do oz-
czonego celu – inni pomarańcze
toczą po rynsztokach tak by się
spotkały – jeszcze inni rzucają
kamieniem o kilka kroków
tak by mu trafić drugi kamień
położony na ulicy i odskoczić ukryty
pod nim pieniądz, zabawy te

Zajmują mnóstwo chłopców a często
można i starych widzieć jak w nich
udział biorą -- gdzieby nasienne
chłopcu choćby tylko dorastającemu
chciało się bawić w ten sposób? zresztą
wstydził by się, unikało by to jego
towarzystwa. Tu chęć rozrywki przemaga
wszystko. -

Apropos chłopców, z potrzeby cancelaria
chcę skorzystać by spory mi z zamku
cmentarz załatwić - chcę więc zabrać
by w zamian za grunt pod cmentarz,
Cyrzewski i ś. innych wzgórków
jego zmiękło się swych pretensyj do
kawałka sutra po tej stronie rzeki,
o którego ustępowanie i własnowo spór
ramy się, a nadto by mi działka z

niwy swej idącej przez wieś Ku Dworzyskom ustąpić kawałek na drogę której potrzebują; — w zamian za to dług im wypracuje nowy cmentarz tak duży jak stary ale nie obok lecz o 15° dalej zachowując tych 15° na Kaplicrkę — dla siebie. — Lecz nic wspominaj o tym projekcie przed nim przyjazdem — chyba gdyby potrzeba ich mogła przybierała charakter pogłosek. Kaplicrkę zaś chcę postawić na 4½ metrą szerokim i wysokim podmurowaniu z gipsowego Kamienia 4·15 m. szeroką, 6 m. długą — Słupy 50 cm. grube 2·5 m. wysokie — a między słupami po 75 cm. przestrzeń — w estylu pojedynczym czystym stylu doryckim. — Ale to kiedyś, jak w nowym domu mieszkać będziemy — i wydatek ten rozłożony nam nie zrobi. — Kocham Cię z całego serca a ramki ślubne wymienię całuję Twój Jk

Catania 18-2-87

Najdroższa. Równocześnie piszę do Rory odsyłając jej fotografię ze prośbą na wannki Pny Franel mianowicie gotów jestem zapłacić jej 200 zł za pierwszy rok, po którym na nowo się ułożymy, co do kosztów podróży które z Szwajcarji do Katanii 2 kl. wynoszą około 50 zł, gotów jestem powtarzam jej 100 zł pod warunkiem że gdyby z jakiejkolwiek przyczyny od nas się oddaliła, sama zapłaci koszta powrotu. — Żeli się zdecyduje jechać na Li donicę, a Ty jej powtórz odrzutną posłaną 100 zł. — Cierpliwym kto był ten sklepu chłopczyk

którego ancora Ci posłałem. –
Dotąd byłaś obciążona pracą z dziećmi
i nadzorem ich, teraz jak będziesz
miała z guwernantki, obawiam się
byś nie musiała ich nadzorować by jéden
drugą się nieoczyszczała ~~bić~~ wzajemnie
lub żeby się niekłociły! ciężkim
jak to będzie z francuzinami, jeśli
Pani Brian źle wymawiają – będą ją
chyba dzieci poprawiały? ale jeśli
to dobieta z taktem jak wnosz
nieoczyszczę z tego co piszesz, to
potrafi mitigować wszelkich kolizji. –
Kiedy tak sypiasz nieumorzesz to
kup sobie chloral poleć, zażywaj
po 4 pigułki, sprowadza sen

lekki i spokojny. —

Na wiadomość o cenie jaką Bibiuski za swą Romanynę żąda, telegra„fowałem do Chocima by mi Smil zatrzymał 500 kilo, potrzebuję tej do niego równowieśnicę – a gdyby jéj przedał lub z innych powodów odstąpić mi jéj niemógł, proszę żeby mi kupił we Lwowie 5 wozów. —

Dziś dzień pochmurny i słotny. —

Dziękuję za powołanie Kochania się gdzie, kiedy i w Rim miejsc podoba – mając je na pamięci, będę się starał korzystać z niego –

Tymczasem – kiedy taka dobra
jesteś – Kochamy Ciebie. –
Kiedy to wypypka ii Zosi żebyś
jéj przypadkiem nieprzeniebiła.
Słodkie ręczki całuję
Twój do śmierci

Catania 19-2-87

Najdroższa! Szkoda Antosia, dobry chłop był – gdyby była żona i syn że go tak opuszczono – ale że chorom go nieodwidzieć i niekarać go obiturjé. – Jeżli taka zawieja i mróz był jak pieszer to Tonciu musiał dawno jéchać do Stanisławowa – któżby na taką porę było wyjść na jarmark. Moiesz zapisać u Marszałkiewicza na rachunek wszystko dom potrzebujé ~~co trzeba~~, tylko rachunek jego dobrze sprawdzić trzeba i schować. –

Daj Boże by to dobre było, jeżli dzieci a szczególnie Jaś ograniczy się na tobojach

Pani Biesiadowej, może ma dobry system,
pewnie lepszy niż Markowskiego. –
Przekona nas o tym egzamin który już
w tym roku Jan zdawać powinien. –
Co do Tomcia, ten jest już prawie pełno-
letnim, ani wy, ani ja mamy prawa
dawać mu lekcji obyczajów, zapewne że
uwaga bratenka lub siostrzana może do-
bre nań wpłynąć, lecz z drugiej strony
żadna z nas niemoże odpowiadać za jego
zachowanie się, tylko on sam, kto go
powagę umie utrzymać w przyzwoitej
odległości, tego nienadepce berłami, a
kto zwoli cierpliwie gdy mu po nagnio-
tkach łaszą, sam sobie winien; trudno

się też dziwić że takiego rozrusaka
jak on bawi, gdy na jego wybryki który
się wykrzywia policzenie a ogłodzić się
niemnie - sama mieniałaś niekaz z
przyjemnością spiącego po nocie klocem
Tankotać i śmiać się z min jego. -
Jeżlibyś przedawała co z trzody, kaz
zawsze zwarjć stulkę, to tylko może
być trwałą dyrektywą oceniania - wtedy
że niewarione byty te dwa które
za to to przedałaś. - Mizernym browarem
niechby kasia czym podawała. -
Winszowałem jej wygranej; Mamie, a
szczególnie księdzu - namawiając by
dla zachęty ogłosił to w gromadzie. -
Mnie zawsze robi wrażenie kiedy widzę

i Rim że na loterję stawią, jakgdyby miał wery. — Dziwne są dyspozycje te obawy Mamy — czy Rzymski ma jej pełnomocnictwo do wydzierżawienia sprawowa? Czy Tomuś i Anielcia są już pełnoletni i takie mu dali pełnomocnictwa? jakie mnie Ktoś cudzą rzeczą dysponować? i z tymi pojęciami administrowała Mama majątkiem pewno potrwa jeszcze, niżeli że ta administracja się tak skończy. — Tu ciągle ciepło, od południa nadstał dzień i wiatru nicuia, może będzie pogoda. — Całuję Wasze buzie moje a Kochanie dzieci całuj Twoj

Jan

Dzieci całekam.

Catania 20-2-81

Dobrze robisz żono droga że piszesz do mnie choć nieodbierasz ciągle listu mego, jak robię takowo poczynając się, że jutro będą dwa — i odtąd niepewnością się ja bez wiadomości zostać przykro. — Co do lokacyi, Mikołaja bardzo ja lubię, prawda że w cudzym domu zawsze się ~~obcych~~ lokaj lepiej wydaje niż u siebie — ewentą niewypada go brać Kiedy odchodzi z Dolgorowa, najlepiej byłoby gdyby go Francuzi zatrzymali, albo gdyby się otaczawszy trochę, prosił. — Z pomiędzy innych wybierając sami, trudno sądzić w takich rzeczach niewidzącemu. —

Z powodu tylu świnek które w ostatnich czasach przedawałaś, przyszło mi na myśl dla czego u nas nie ma zwyczaju bić ich na kuchnię, jak cielęta lub skopy, mięso to bardzo smaczne, wyborne pieczenie wieprzowe tu zajdziesz. ~~W~~ Chowają tu rasę podobną do Berkshire czarną, i dosyć tłuste spotykasz prosięta pod wiosnę gotowe na rożen. – Co do czego trudno wyrokować niewiadomo – wiele tu nie stanowi – zależy od tego jak są utrzymane, pamiętam ze jeden raz mieli z wieprzki półtorarne za które inni wzięli 60 etc.

J.

Od czasu jak tu jestem pierwszy raz trwa słota dni kilka choć z przerwami; — Książki moje com miał od Konrera dotychczas Wodzińskiego pocztą z wyjątkiem jednej — zabieram się do moich rzeczy, te mi wystarczą jak sądzę, bo sobie obiecuję że w Neapolu i Rzymie nie będę prócz guida czytał wiele. — Ciekawym co też Tomcio Kupi w Otyni, mi, gdyby się skontrafetło na tej jednej panie Stanisławowskiej to stałaby się rzadzą o całe koszta pobytu w Stanisławowie i Rzymie. — Jeśli to był kur u Łosi, to prawdziwe

Trzeba że niewiedzą nie ma się
bić go – córka tatowiejszego jak
w mniemaniu że to nowy, pisać
ją było na Kurytan, lub nawet na
dziedzinie przy dniu ciepłej[illegible].
Franio musi być we Lwowie – z tego
co mi pisze wnioskuję że najbiorą
Golejowskiego i Hallera. —
Uściskam Cię bardzo i serdecznie
ściskam – Twój do śmierci

Józef

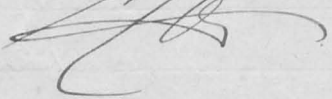
Catania 11-2-87

Najdroższa. Ostatniéj nocy spałem źle bardzo, toż i dzień cały jestem ospały – Kto wie czy nie wybił mnie ze snu telegram, przy czém zakazał mi się Rot do pokoju i kilka razy w nocy mnie obudzał swymi ewolucyami, a ja sądziłem zawsze że to w sąsiednim pokoju się dzieją te hałasy – aż nad ranem przekonałem się o przyczynie – do tego nie otrzymałem listu, choć gazety przyszły – więc zły dzień miałem. W ogólności im bliżéj wyjazdu tym utrudnienia wydają mi się dnie

a to dla tego głównie że jest zbyt
często sama się - i dziwi się po-
obiedzie że tylko mi jeszcze dni zostaje
ile było razem. —
Siedzę tak sam, sam po mieście
łażę, sam jadaję, sam sobie
gotuję śniadania i podwieczorki
a dla odmiany jedno czytanie
drugim przeplatając, mimowoli
przypominają mi się studenckie czasy
a jeszcze więcej (bo tamte niebyły
między samotnie) miesiące spędzone w
Berlinie przed 10 laty — ale po powro-
cie niespotka mnie już drugie takie
szczęście jak mnie spotkało wtedy,

prawda że tam i miasto i
klimat nieznośne były – a tu
pod tym względem nanosić
nieznoszę. —
Stryjenka z Hadek pisała mi że dzieci
w Rurowcach miały dyfteryę, ale
przy pomocy homeopatyi wyszły ..!!!
Taka to była dyfteryja. —
Zamyślam się, aby Ci jeszcze dowiesć
coby się zajęło – a że niepsychologicznie
mię – Konius – bo się wstydzę postać
Ci porcyę Boccacia jak obiecywałem –
~~Hed~~ Bolę Ci go opowiadać jak wroże –
2/3 w nim bajek nadających się
wybornie do opowiadania dzieciom,

ale w 1/3 tak naiwnie opowiada
takie zdarzenia że mimo ~~ale~~ zasady
~~ale etc~~ „castibus omnia casta" niedałby
bym ich czytać młodzieży — mniejsza
o sceny lubieżne — ale kłamstwo,
duch powieści umniejszający
wszystko naturą — fatalny. —
Serdecznie kochamy Cię i uściskamy
jak wąż — Twój do śmierci

Catania 22-2-87

Najdroższa Kochana Żono.
Dobrześ zrobiła zwracając na uwagę że popiecke tego nie gryzo bo wyrachowawszy sobie że powinnaś być 40 dni przed wielkanocą na gty niemasz datum do Kalendarza, i byłbym niewiedział nawet zapust włoskich, a to przecież warto. —
Od kilku dni znowu mniej mam Kochaną żonę, bo listy pewnie znowu się opóźniają, a to dla tego że od dni kilku, pory słotne, nie wychodzę wieczorem z domu bo oddaję jak dawniej narajtu po napisaniu

Dziś cieplej i dzisiaj niepada,
przyjęcie jest tylko tydzień Karne-
trzeba mnie przypatrzyć
wału, pojdę więc zaraz po napi-
saniu oddać list na pocztę. Rano
otrzymałem 2 listy Twoje z 16 i 17 —
tak mi zapragnęła głowę wiadomość
o zamiłowaniu Tasia w naukach — że
niemogę myśleć o niczem innem, wyrzu-
cam sobie zdaniu mu dali zostać
pod takiem kierunkiem ~~pół~~ pół
roku — dziwnie z tych nauczek jest
zawsze coś trudniejszem niż nauczę —
myślałby ~~[illegible]~~ prosić Wołchańskiego by
sobie zabrał tego apostoła, albo niewiemco?
w każdym razie wątpię taki niemiec
zostać bez śladu w umyśle dziecka —

nauczy się lekceważyć [illegible] i nauczyciela
i nauki. — Wyrzucam sobie rzecz przed
wyjazdem nieuregulowaną tak ważnej
sprawy choć ją już wtenczas jasno
widziałem; sam postąpiłem bardzo
nieostrożnie, wtedy jak pamiętasz
pewnie, gdy na żądanie nasze
zadał Tasiowi do przepisywania
tyle, że chłopczyska płakali nieznośnie
dokończyć — bardzo fatalnie wtedy
postąpiłem zwalniając go do Rożca,
należało żądać koniecznie dokończenia
całego, a przeforsować należało dać
nazajutrz ostrą lekcyę; — ja zaś wprost
przeciwnie zrobiłem, czy przez lenistwo

czy pner zapomnieć, nawet ile pa-
miętam niepowiedziałem mi Matko
Bicia — prawdą że to stracony
trud gadać do Rogoś który nicilec
lub niewie rozumieć. —
Na Słobódkę trzeba do nadworu nad folwar-
Bicia szukać Rogoś obcego — nie ze wsi
a póki się nienajdzie zawsze wzgl.
Ro na Rlwr a Rosi" niech odzieli obojmy
czy gdzie szkody niema. —
Ekonom powinien starać napomnieć
że dat pierwiastkom tak zimierniec, coż
na robić w zimie jak nie dopilnować inwen-
tarza. — Dzera rozpadat się znowu na
wsze — wiec baronet — miłości mieć
spadł o 1 lanię — wstawienie list o dzieci
pośniej — niewinnej pner to mnie Rachaj
bo ja Cię Rochana jak mieni najwięcej

Tatarnia 23-2-81

Żono droga Kochana. Dziś 14 tygodni jak Cię pożegnałem na dworcu barsztyńskim i 14 tygodni jeszcze minąć ma nim Cię uściskać będę — połowa — która mi się tak daleką wydawała gdym przybył tu, minęła już, to mi daje otuchę że i druga minie jeszcze prędzej, zwłaszcza że i pora roku i zmiana miejsca pobytu przyczynią mi się do przyspieszenia jej — żeby tylko Bóg pozwolił uściskać Was wszystkich zdrowych i dobrej myśli. — Nie wiem co pisać, Ty tam tatarnie moje do

od łóżka do łóżka chorych dzieci przechodzić, jeśli to u Wielkiego łóżka go, rzeka pomocnica biura była, wyraźnie dziecko katarzowy był przy tem bardzo jak piecuch, ale jeśli na kudłatowce biur panuje. — Tu dziś przewodnicz marcowy dzieci, i słońce i zimno i dżdżu na przemiany — obserwowałem dziś parowicze którym za 2 tygodnie znowu odpłynąć, miał stanąć tu o 4tej rano a przybył o 11ej. — Morze było tak wzburzone, że duże statki słuchały się jak czółna. — Tonie na dziś bo już późno a wskutek

I listu który otrzymałem od Rosińskiego dnia jesnie wiś napiszę do Tomcia i do Mamy Wszystkim list serdeczny całuję

Twój Ty

Gdyby Tomcio podwoził pszenicę wyprzedzającemu Spasowa, co będzie on robił i oleś, powiedz że oleś może jak dotąd mieszkać w Spasowie i kontrolować dzierżawcę, a on gospodarować w Babinie w razie Ruch którebyśmy utworzyli za powrotem – lub vice versa.

Catania 26-2-81

Najdroższa Pani moja. Musiał tam
listy zbroić coś na północy bo
mnie dziś niedorty listy ani
gazety. — I tu po wieczorajszej po-
godzie i słońcu, dziś dzień pochmu-
rny i kapuśniaczek sypie. Włosi
już myślą cyby nieprzydłużyć kar-
nawału, choćby potym i post miał
być dłuższym, bo czas krótki odbić
za tu zabawom głodowy urok.
Widzi że karnawał we włoszech wyma-
ślono kiedy przypada w tej porze, u
nas powinien się obchodzić miedzy
wielką nocą a zielonymi świątkami;

Latkiem inną cechę ma Karnawał tutaj jak (na północy) ~~u nas~~, coż u nas znaczy karnawał? kto o nim wie? kogo on obchodzi? ten kto się żeni pragnie lub córkę wydać, i niektórzy zastęp młodzieży którym się chce tańcować po całych nocach, i jedno i drugie mogą sobie zrobić zresztą pozwolili i pozwalają sobie w całym roku z wyjątkiem postu i adwentu i z naszych uroczystości i obchodów możnaby porównać do tutejszego karnawału dzyby krakowskiego konika zwierzyniekiego; — tu jestto narodowa zabawa powszechna nasza, cona zwyczajem, której otwarte

formy urzędy publiczne władze,
wydają rozporządzenia jak się ma
obchodzić, gdzie, o której porze, p. T. p.
Tor ogłoszono że maskom wolno
chodzić po ulicy od godz. 2 pop.
do rana dnia następnego, niewolno
nosić strojów wojskowych i duchownych,
niewolno im nosić broni zadnej
ani Rija, ~~zdzie~~ do mieszkań i tor
tylko na wyraźne zaproszenie wolno
wchodzić, miasto wydza tombole,
wyznacza premie dla najładniejszych
masek, osobno dla powozów a osobno
dla pieszych i komnych; Zarząd
się Karnawał tamtej niedzieli kiedy

o 3ciej popołudniu wyjechał na
dwóch wozie wśród tłumu masek
i odgłosu muzyki, za nim powozy
i fiakry pełne masek, furmanki
w maskach i pawowicj, niżar
po 4 ich siedzi w powozie, każdy
ma przed sobą paki konfuddów
jedną ręką sypełką z mąki czepia
rucając w twarz stojącym dokoła
i na balkonach, a w drugim ręku
trzyma każdy drucianą maskę, do
zakrywania twarzy przed gradem
wypiązujących się na nich pocisków,
mało jest dobrodziejów którzy tylko
cukierki rucają, te tłumy natychmiast
z krzykiem rozbiegają, inni

zastępują je zwierzęcia krowowym
który za dotknięciem bicia; we
czwartek bywa druga taka zabawa
po obiedzie, a wieczorem od 8 do
11 muzyka gra na placu i
bal publiczny w maskach
pod gołym niebem, tańcy to
wszystko z Rim morc i jak
mnie, chłopcy z chłopcami bo
dziewcząt mało, a wszystkie
maski które tam widziałem
należały do niższych warstw
społeczeństwa, tańcy się przebiera
jak morc i zwie tańcyć lub

patrzyć jak tańczą. Między maskami na ulicach najwięcej dzieci, zabawna podróżuje pendaki 4 i 5 letnie poprzebierane w kolorowe kostiumy różnych narodów, tu w pasowym mameluckowym fraku z pęcherzem i pończochach, chłopczyk taki jak dela, tam grek, tam hiszpan lub wyglądają wystrojony w mikroskopijnych rozmiarach – to znowu malec we fraku, cylindrze i białej krawacie rozśmieszą patrzących. – Dziś o 10 zaczyna się maskarada w

teatrze, ta będzie pewnie podobna do naszych – a z dnia od jutra zaczęły, zapełnione za programem zabaw różnych publicznych; ++ prócz tego na większych placach powstawiano dwie budy z desek w których za opłatą wstępnego można widzieć i brać udział w tutejszych zabawach ludowych z przyborami gimnastycznemi. i.t.p. –

W tej chwili choć to już pół do trzeciej przyniesiono mi list Twój z datą, i przypiskami Amelci i Wincia. /.

Dziecioné odpisuję piątro. Chwała Bogu zdrowie wszyscy zdrowieli. Jan Biranowa rozmiłe w myśl onacha za Twoim liście, opis zgonów z Tasicou bardzo mi wygodził. —

Dobrze że piszę niedaleko do wyjazdu bo niedawno mi się pierwej co teraz że ubrawszy się i po śniadaniu spojrzawszy na zegarek i wyszczotkowawszy pokój — ~~wtedy~~ godz. 10ta — cóż będę robił do obiadu? mianowicie w dzień dzisiejszy i słotny, bo jak pogoda biorę książkę do ręki, siadam na świeżym powietrzu, czytam lub wyglądam się na słońce rozmyślając o Was. — Całuję się serdecznie całym

Twój J.

Catania 27-2-81

Najdroższa Pani moja. Dziś znowu jakieś spóźnienie na pocztę bo 6 już minęła a ja nie przyszła. — Widać że przyjaźń zawarta w lesie między myśliwymi bywa tak silna jak żołnierska ~~za~~ od czasu wojny, kiedy Tomcio sympatję do Bilińskiego i na jego konicyznę rozciąga. — I Tosiem mowa pryjść na zamiany pastwiska 4 mt. bydła za pastwisko na kawałku urzędu gościńca odkopanego od lasu rowem na browarowy rynek. — Około 10 marca

przyjdzie tam z filii zakt. trzeb.
wervanie by płacić za wino do
Burzyńskiego, odesłać je z Taski
swej wypowi by z rachunku by
zapłacił co się należy.—
Cóż ogrodnik odchodzi? to mowa
mu się robi konieczna, jeżeliby się prze
sił że chce zostać dalej; to trzeba
mu wypowiedzieć jego wady, mianowi
cie upijanie się i z tąd zanie
dbywanie obowiązków, niekarność
wobec zwierzchników i coroczne dzię
kowanie za służbę, jeżeli chce
zostać, to trzeba by w tych trzech
punktach zmienił swe postępowanie.

Co do podłogi w oficynach, należało,
by zacząć od kredensu, sieni i kan-
cerji gdyż te z pokoje przenosimy
na Kancelarję tymczasową, choć
jeśli zaczniesz układać, niech już
ułożą w całym domu — jeśli się
tamten nieczyści, można zgodzić
tego od utrzymania, większa część
roboty gotowa, bo deski wychcblowane,
trzebaby zajrzeć do Księgi Kontraktowej
jak tamten był zgodzony od całej
roboty i według tego zgodzić resztę. —
Moja babcia popsuła się, jedna
za pajaca, druga za Harpunika z ro-
sprzerzonemi włosami, i poszły mi

/.

się pokarać i posty razem z Kuzynem
pobranym takie, tańczyć — ale inn
nogi same skarg. — Szczęście pod
stawicie teatralne widziałem też dzisiaj
pod balkonem szpiczastego domu
na ulicy stoi z obdartusem i z pan
ci recytują wierszowany dyalog, z
gestami i intonacyą jak na scenie
tak przez półgodziny, za co potem pan
grosy dostają. — Karnawał w grud
na ulicach zaczęcia przebrańców
Krzyczą au, au, całym chórem
gdzie zresztą karnawał ani na
każdym kroku. — Kochamy się
bardzo kochamy Twój Fr

Catania 28-2-87

Najdroższa Panno moja. Pod
chorią otrzymałem 2 listy Twoje
z 22 i 23 - z Romanyna nic a nic
nie rozumiałem tylko tyle pojmałem
nie, trzebaby było choć telegrafo-
wać że potwierdzam jego Rupno
i kopy nie ma, bo on gotów jeszcze
odwołać umowę z Bilinskim Dworzeckiemu czy
ecie u Emila Rupit, i zostaniemy
bez Romanyny - w takim razie należy
prosić Wuja by ją Rupit na targu
Lwowskim -.
Boże nieprzedawajcie niczego ani za
wagon - spichlerz pomiarów i

Gdyby Pan Dworzecki Emil nabywał nieruchomość [illegible]

4 wagony — tylko go trzeba
tynkować by nie tchł, a zawsze
trochę odbierać na obroki.
Przyszło wreszcie zmitrować na
tutejszy kamarat, nastała pogo-
da, już wczoraj wieczór wyjątkowy.
To się niebo tak i zajaśniało
gwiazdami, że się w nim zaledwo
mógł zorjentować, tyle przybyło
gwiazd jasnych, tylko Orion z Belle-
gurą i Aldebaranem i Syrjusz
wielki pies chwytał za oczy jak
księżyc, choć mniejszy ale światło
ś'tutejsze ma od księżyca.

Dziś rano słychny dzieci, dziś
niemuszę latem się co robić do obia-
du, bo patrota wprost pod siebie
za miasto ku morzu, gdzie się
już lawa Roiciny a zwirzyna różny
brzeg piaszczysty – pokryty muszl,
kami i z rzadka kamyczkami
różnymi. – Woda morska żółta
jak cur piętrze się na falistym
wybrzeżu tworzyła sumej sobie
tamy przez które dalsze falowiny
wzniesione przewalały się jak
przez sługę, szumiąc i pieniąc
się natami stygini na brzegu
ziemi. – Tak mówię bo patrota

byłem, a było mi gorąco, wracając
zrobiłem odkrycie — te ogromne głazy
z ciosu o których Ci pisałem że z nich
wierzch nowego portu budują, to cały
tylko nicpalone, widziałem jak
się glabrykują — w ogromne kadzie
sypią mączaniec grubo, piasku i
cementu z wodą, to ubijają mocno
potem zdejmują ściany kadzi, a kloc
betonowe stwardniałe na powietrzu
wiozą do morza gdzie prawdziwy cios
zastępują. —
W odpowiedzi na bilety Tasiowe
posłałem mu takie bilety. Cena
areudy 1600 tr — jak da 1500, pisze —
stary kontrakt, 4 sit. byłoby pasuje. —
Kochamy Cię bardzo Twój Jo

Catania 1-3-81

Najdroższa Pani moja. Wczoraj
mianec. ar odéchane wéreéj,
zaroba mcm pár listopad, gru,
dzień stycznia, luty, pond sobą
mianec pár, kwiecień tylko i
maj. — Takby umysłnie dla
ułatwienia mi widzenia Ramowa,
tu, poczęstało bardo do dni kilku,
nawet wieczory ciepłe są, wczoraj
wracając z teatru po 10téj niemalem
wcale chłodu, dziś o 10téj pojęłe
zobaczyć na Ramy a po tamé o
zwt. 1/2 do 12 pałacu Ramowatu.

i. W teatrze bawiłem się wiele, ale
pusto było i to moje szczęście bo
zaraz wszy od żołnierzy w obozie,
a skorpiony na łóżku wszyscy
palili; gdyby tak było pełno,
wyskoczyłby mnie. Wiele
różnych ubikacji napatrzyłem się
dziś, różne koncepta, to drzewo
pomarańczowe kroczy, mając
zamiast nóg dwa wazony, to
tabędź płynie niosąc pner kotka
i pomarańczę głową i skrzydłami,
to na ronie akrobata w trykotach
tańcuje cudaki, tam powóz
ustrojony w godła wiele i wiele,

Z jętności wiecie grupę dzieci
stosownie przebranych, tam
zwoni obręt cały się porusza
a Krawców, rzeźników, kominiarzów
i najróżniejszych rzemiosł z
~~rodzaju~~ gotowemi swymi bez liku. —
Przy zamykaniu biletu wierszowego wy-
leciały widzi biletu które Tasio wi
postać chciałem, bom je dziś rano na
stole znalazł — zabrałem je więc. —
Kocioł z postawieniem w wiązkach (z tego z żółto czarne w wiązki bardzo porządne)
i te wystawiały dołek, przeto się
nimi nieuskrywają furmani, to
będzie ucin nakrywać Konie, na
to przywiezie w jesieni z do
gminnego pokoju i stuka bajt

Śmiatuć na Rok, z tej Par
nRoić że 2 do nabrywania sau,
ale nieb je odroszą do wrjcia na
gaiek - bo do stajennego wrjstka
są zaścienkić - - Gdyby się obejść w
żaden sposób nieuorica, to pros
Wuja by Kupił i pomysłał z tamić
Roc u Haasa po 375. - Co do
arendy zapomniałem zastrzec że
nieuorzina zostaiorać arendarowi
wyboru na rok ~~czy~~ lub na 3, nieb
bierze albo na rok albo na 3 bez
wymowy; - nietreba się spieszyć,
ale gdyby niedawali wrjsc; to wypada
na rok tak jak sia dotąd. - Wchaw
Się drucy cała Twoja

Catania 2-3-81

Najdroższa Pani moja. Dziś popiołek, dla posta, zjadłem na obiad aż 2 ryby, a wieczorem powróciwszy ze spaceru nad morze które się ułożyło tak spokojnie że ani zmarszczka na nim niedojrzysz, jak zielonawa tafla szklana; zjadłszy wieczerzę i przeczytawszy gazety, listu niebyło, pomyślałem: może by dziś dla odmiany nienapisać do mojej żony — czy też ona się zemści? a nuż mówią kobiety oddaj wet za wet, trzeba pisać; a jeśli będzie list postny, niech mi za wymówkę służy popiołek. /.

J.

Biedne to dziecko ten Franio że go się jeszcze i to zapalenie okostnej uczepiło. Musiały się dzieci gdzieś przy zębie że się tak zakatarzyły. — Za Twe poczciwe pełne miłości słowa serdecznie Ci wdzięczny jestem, ja też często rachuję ile mi mnie od Was dzieci i z niecierpliwością widzę jak powoli się wloką. — Za tydzień będę już na okręcie, o tej porze będę mijał wyspy liparyjskie i wulkan Stromboli, księżyc będzie już po I kwadrze a jeśli morze będzie spokojne, powinna być podróż ładna. — Sycylię i Maryboc przy pełnym o zachodzie słońca, a w czwartek o 11 rano zawinę w Neapolu. J.

Rozmyślając o Was, o domu i ogrodzie
różne rozczyty mi na myśl przycho-
dzą – chciałbym zatoryć za rzeką sad
śliwkowy a na Stobódce wiśniowy –
obfitość owoców jakąż chłopi miewają
tu sadzonek tam czereśni, zdaje się
przenawiść za właściwością miejsca.
Cały plac wolny nad ogrodem Kubory
kiczy i wygon za tym ogrodem chciałbym
gęsto zasadzić wyjerkami młodych drze-
wek dostanie tatko za rzeką gdzie tyle
moją sadzą, zaś na Stobódkę chciałbym
sprowadzić z 50 sztuk tutowych wiśni
i świętojanek a i spasowskich czar-
nych gdyby dostać można, Koło

I leśniowski powinno być dla nich miejsce bardzo dobre, a w dole w zacisku radbym z radka nasadzić zimowych jabłek i gruszek. — Koło domu niepodobna drzewek puszczać na sad obawiać bo warzywa i ~~owoce~~ gazony takie dużo miejsca potrzebują. — I Kuroń się niedrożą tylko zwarzyć go każe. — I leśnej szkółki chciałby Wernacki zasadzić oba zręby dla Browaru czyniąc zczasu tegoroczny, a nadto stary zrąb który jeszcze Kazio rabat po leśnej stronie pod do Wojnilowa. — Myślę że mu zostanie jeszcze placów, te nieb w świerkach zrębach za nieką wypadzi. Kochamy Cię serdecznie całym Twój

do zobaczenia Pt

Catania 3-3-87

Najdroższa moja. Z 25 miesiąca
mam list, przypuszczam że zakłopo-
tana chorobą Francia nie pisała
mi tego, więc otrzymałem z 26-
Dziwiło mnie że rekomendowany,
a gdy na wstępie wypytałem mia-
nowicie o pogorszenie się Francii
i sprowadzenie Dziekowskiego
na noc, natychmiast mam złe prze-
czucie które po części nawet
końca listu, jednak niemogę
się spodziać tym myślom choć
zawsze mi tłumaczy że gdyby

dziecko uległo chorobie, miałbym
już wiadomość telegraficzną -
Biedna Ty jesteś że do tylu prac i
trudów przybywają Ci jeszcze
ciągle coraz nowe niepokoje. -
Co do wymagań szkolnych dla
Tasia lepiej się zapytać Mochnackiego,
go niż Baranowskiego który na
bez tego dnia zajęć wielkich i nadto
jest obarczony pracą by można
od niego żądać szczegółowych in-
formacyj, a najlepiej zapytać
profesora który w Katowicach całą
klasę prowadzi, bo w Katowicach

będzie Tas zdawał egzamin nie we
Lwowie, — a jakkolwiek przepisy
są różne, różne muszą być wymagania. Wkrótce zaraz bliżej do
Matusza. —
Przy sposobności miałbym też Tomcio
poprosić sędziego w Wojnilowie
by mu wydano odpis wyroku
z Tatkiewicem który 24/8 r. z.
z nim zawarłem. —
Do Kilku tygodni pije bulion
2 razy dziennie a obiadowy był na raz
przeto z bryjanem do Neapolu
skoiąc 6 sty Krajek, zostanie
mi tylko 3— razy jednak że

i to wystarczy gdyż nadbym się umieścić na pensji, więc chyba tylko wyjątkowo sam gotować będę. —

Przyjdź koniecznie w sobotę zapowiedziany na 29 - niedzielę Ci na zdrowy pony, chorobę dzieci. —

List ten zastanie zapewne Mamę w Babinie — ucałuj Ją ręce odemnie i Anielcię pozdrów serdecznie. —

Pochwalony Cię bardzo Twój

JP

Patanice 4-3-87

Najdroższa jedyna moja. Żal mi dzieci, że chorują, ale katar nie straszny, najwięcej mi żal Ciebie że ciągle masz w domu szpital - może to i lepiej że mnie niema w domu, bo kto wie czy zimując w kraju nie byłbym tylko jednym stałym pacjentem więcej, i Pani Biernacka niemiała by gdzie mieszkać. -

Kombryna biała jest trifolium repens, hibrida jest nazywa się po polsku szwedzka, ma ziarno czerwonawo niebieskie drobniutkie, w r. z. zebrałem i szwedzkiej kilkadziesiąt europo więc powinno być nasionic, dziwi mnie że biała tak zmieszana z trawami, bo zebrałem ją czystą całkiem czystą,

ale to nic nie szkodzi, bo i tak będzie
siana na mięszance, co zabraknie
mieli Tomcio uprowadzi w połowie
tr. repeus a w połowie hybridus,
tamta jest trwalsza i na pastwisko cała
siwica, ta wyższa i obfitszy daje pokos,
(przy) takiej uprawie trwałości. Dzikie
przywiezione z lasu niechby okorowali
przed wiosną, czy z dębów odrywają od
ziemki zdatne na szprychy i czy je za
raz kłoją? Niechby Dmyter wybrał ze
20 młodych grabów na płozy do sań i
wygiął je z wiosną. Wyłę na nasienie
dług posiać na czystem polu N. 6 morg. 13.
na pasze w przemyczku N. 8 w Korzeniku.
około 16 m. –

W świetlnym korowodzie chcę począć prace. —
Dziś wieczór ciepły, o zachodzie słońca
bytom nad morzem spokojnym i złotym,
w milczeniu przejmał je tylko parowiec
idący do Messyny zostawiając za
sobą warkocz czarnego dymu. Etna
się wyłoniła z za chmur świecia
rysując swe olbrzymie kontury białe
jaśniej niż Kiedykolwiek a na grzbiecie
jej czarny kopiec z ona kraterami
przypomniał mi kopiec Kościuszki —
tylko na olbrzymiej Krowiańskiej —
na niebie jasnym jeszcze jaśniały się
gwiazdy po jednej, najpierw blednie razem
z rogatym księżycem zaświeciła, potym
Jowisz potym Mars, ale później zajęły się

wystawiać z cieniów gwiazdy stałe. —
Równocześnie na niebie zapalały się po
jednym płomyku lampy a za chwilę przybrały
niby to z sznury świecących pereł. —
Nic tylko na wsi, w mieście także wieczór
spokojny dnia ma urok — ludzie po
skończonej pracy wyciągający z za drzwiczek
z muru ze zamkiem, dzieci witające z
chałasem wracających do domu ojców,
a głównie świeży odbeli natury i ten
lekki powiew cichego wiatru ~~wyjaśniają~~
ten urok — wroda że Ciebie tu niema
bym raz ze mną odychała spokojnie po
wietrzem tym — i śmiała się razem z
~~tych dzieci~~ niemowlątek, który mimo powtórzy
wymyślanego z dalekka policaja, opierając się
na świeżo polakierowanych sztachetach drugi,
malują sobie na żółto płotty. — Droga
moja kochana Cię wiesz cała Twój Ty

Catania 5-3-87

wajdrowna moja. Jak tak pójdzie
dalej, tomcio wystąpić nasypstwie
jątrobić to i zajęcy będziemy miś
więcej i mniej wróbli bedą pić
przeciw; - ciekawym gdzie, w
którym miejscu i w jaki sposób
on to urządza.
I jak tu zachować saviorkie
stosunki z ludźmi którzy zapo-
wiedziawszy się na obiad nie
przyjeżdżają, a przyjechawszy bez
zapowiedzenia siedzą do 11 stej. -
Żal mi się było serdecznie gdym

i.

czytał opis zwierciadła Twego,
a z wcześniejszego listu przypo-
minałem że Cię omnia nicbrid,
ni gościć wiedzę że mam dzieci
chore. — Zdaje się że trzeba
będzie wystawić z dwóch kart,
a przynajmniej ograniczyć
ją bardzo, bo to one zgrzewają
takie ekstrawaganje. — Nie;
zdaje się wcale że do Podhorzec
nie będziemy, przeciwnie dziwię
się Emilce a smygłemu Annie
że mają do tego ochotę. —

Ostatnie dnie pobytu w Catanii wydają mi się dziwny, nie mi inne, w czytaniu też mam mniej odruchu, więc zabrałam się znowu do planu, ale niebardzo dobrze mi to idzie. — W gazecie czytam bardzo smutny proces o samobójstwo pewnego Włoszki z Archerona — znajomi moi, prywatnie czytać o takich upadku, bezwzględnie bezkompromisowy, brak

i wypełnienia i rozkwitnienie
cnót rodzinnych prowadzi
ar na Tamę ostatnich. –
Mój zacny doktor tak głośno całuje
swego psa – że ci mi zerwał
Kochana Cię ściska cały

Twój Jp

Catania 7-3-87

najdroższa moja. Ale Kasieńko!
wciąż się trzymali kalendarza,
wszak to 2/6 był ślub jeśli dobrze
pamiętam, czy tylko niepewnie
mnie? — Niestety mi pozostaje
wciąż żyć o zbyt wczesnej
zmianę adresu mego, dziś przy-
szły z gazety. — Rano chodzimy
za miasto, najpierw pojechaliśmy
na zachód w pola, zobaczyć co
też tam włosi w nich robią,
ale tuż za miastem spotkaliśmy
niewiarygodnej ilości wozów który

sprawiał tam taki, ziemi coraz
prędzej powrócił do miasta i
w północną stronę, na wschód
ku morskiemu wybrzeżu, które
ze tu lawa tworzy podgórje.
Stąpa nadeszła mimo do miasta
wszedł, mimo że ciągle widział
wodzie wybrzeża, bo nad brzegiem
ciągnął się wilkowód ogro-
dzio które obmurowane wodzie
zacmują prystęp — wiele tutejsze
stępą ze stopniami, wszystkie
pomalowane jaskrawo, różo-
żółto lub niebiesko, budowane
bez żadnego stylu a nawet w

i malowidła i rubaszki mających
je zdobić, zły smak cię poniża.
Dziedziniec wszakże gdzie cię wille
Rozsiadły i z malarstwem się tuli
nad przejrzystym morzem wśród
ogromnych głazów lawy zbrązowych
po wierzchu [poner] wodę osłaniających
je nieustannie. Woda była tak
czysta żem żałował że nie miałem
szklanki taka mnie brała ochota
skosztować jéj. — A kolor całej
morskiéj przestrzeni [illegible] tak
z kolorem obłoków że nigdy
dobra była oznaczyć gdzie się
pierś Rosiny a gdzie zaczynał.

Dzień był tak gorący że zacałem
żałować iż miewszystem radnego
płociennego ubrania. W ogrodach
wśród miasta wyrywają teraz żyto
które przez zimę do kolan urosło,
bo Ramy dla matołów i osłów a
natomiast stawiają buraki i kapu-
sty, roboty które my robimy
w Maju. — Biedny Kamil z tymi
wrodami, ale jeśli to objaw skra-
fulicznej, to zdawałby się wtawił
wszyscy Twoim mż Krymica.
Tatarami zmieniejszony plan
drum — Kochamy Cię bardo
Twój Jos

Ajon 9-3-81

najobrzeższa. O ósmej rano wsiadłem na okręt który otoczony gołarami różo towarów ładował, 2 galary zboża, 2 siarki, 2 pomarańcz, 2 pełne beczk z oliwą i 2 galary pak z sumakami, prócz mnóstwa mniejszych paczek różnego rodzaju; - o zórawie windowały te masę wpychając ją jak słoń trąbą do pasuty, w niezapełnioną otchłań magazynów okrętu które w 3 piętrach tyle mają miejsca że mówiły jeszcze drugie tyle zmieścić; w tym czasie tu ładowali mar obrar głównej produkcji Catanii: siarka, oliwa, pomarańcze, —

Ładowanie to zajęło godzin 7 tak że zamiast wyruszyć o 6tej a o 3ciej jeszcze zawinąć w Messynie podmiejskiemy z Katanii kolwiek o 4tej miałem wiec czas dość przypatrzyć się jeszcze od morza ostatni raz (Katanii i Etnie) która opuszczam sad że jest w Catanie tyle bliżej, ale z żalem bo mi te trzy miesiące zeszły w niej spokojnie i prędko, choć bez przyjemności, choć w ciągłej tęsknocie, ale w cichości i jednostajnym spokoju który znów chyba ani w grobie mieć będę. — Ranek był śliczny ciepły, pogodny, cichy, morze w dali niebieskie i nieruchome ale z bliska zielone tak głęboko zielenią że do

sprzwidło przygnieść zamnienia
się w tej przejrzystej zieleni. –
I południa powstał wiatr wschodnio
południowy który się zwiększył gdyśmy
wypłynęli na pełne morze, fale
wzrosły się na parę sążni, okręt
chwiejąc się w taki mnie wprowadza,
że musiałem wstać od
obiadu przed deserem i legnąwszy
położywszy się przedrzemałem z tamtem
hałasem obudził mnie fortepian; dziwny
czar wywiera na mnie muzyka, przysłuchuję
mi na pamięć pieśń Kilkunastoletniej
rauki w Bojanie w której mnie
wuj Artur tak muzyka budził, mimo
oburzenia miłego. Czyści żarne

z nowych dzieci nicokurć do mnyszki
talenta? Niemuzykalni nie mogą połowy
rozkoszy życia – a ci co nie grają sami
przyjemniej słuchają jej trele. Tym razem
obudziła mnie Angielka a raczej Londynka
XIII. dobre mi znajoma, jedzie ich dwie z
mężczyzną w średnim wieku, jedna
zdaje się być córką a druga jej towarzyszką
bo do niego mówi pani – przed tej trójki
jedzie w I klasie 3 grubych Włochów, i
Niemiec doktor – do sąsiedztwa z doktorami
mam szczęście – W restauracyjnym salonie
spotykałem pana ostatnich dni kilka
razów Niemca który mi się z powierzchow-
wności tak niepodobał, że nie odważa-
łem się go zaczepić, wybrał sobie
ten sam wagon co mnie na
stacji, a na dobitek dają go do jednej

że mną kapitan, i kto mnie siadł
przy stole, przeczytawszy list, prze
mówiłem do niego po niemiecku i
dowiedziałem się że jest ks. Reitmajer
rodem z Paderborn, osiadły od lat
kilku w Casa misiole na wyspie
Tochii która przed kilku dniami
tak straszną trzęsieniem ziemi
była nawiedzoną — 4 marca między
1 drugą w południe przez 7 minut
tak ziemia drżała że całe miasto
leży w gruzach które około 200
ludzi zagrzebały, 130 trupów już
odgrzebano, ~~ludzie~~ kto został żywy
uciekł do Neapolu lub w okolicę. —
Układałem sobie wyjechawszy aż do
wieczora być na pokładzie by się przy
oglądać wybrzeżom i Stuć, ale projekt

Tam zpełut na miecie, jak tylko mi
nęliśmy Cataui i Jatiglione — skały
piłowo wystające z morza, zawołano
na obiad, a (niedowierzonym) podobiedź rad jestem że
mogę pisać spokojnie i mieszkanie
mnie jak na wóz. Wyjeżdżając z
portu trafiła ręja na trochę ryb
morskich dziwnego kształtu, zupełnie
jakby olbrzymie (piłczarki) ryby z pyszn
wym rabbitem dokoła kapelusza,
a takie ich było mnóstwo że cały
powierzchnię morza (dokoła obryta)
zakrywały, zmieniając kolor wody.
Druga klasa dość jest liczna i wesoła
śmieją się tam na pokładzie (pełnym)
głosem, między nimi jest jedna klerycz
w obszernym chałacie z (fioletowego) atłasu, kamka bez kołnierza
wracający z Kartu na (dalekim) morze

z południowego Egiptu jedzie przy
mnie jezuitow był profesorem języków
greckiego i francuskiego – rodem z
Leonporte w Sycylii którą się zachwyca
jedzie do Brynni gdzie się ma wypuścić
ić i tam miejsce urządzi prywatne.
Niewiele mnie powiedział o ciekawym
kraju w którym spędził lat kilka,
nie miał stycznosci z krajowcami
tak że języka ich wcale nie zna, bo
ciągle był zajęty w szkole, ale mówi
o tamtejszych ludziach że są źli bardzo.
Meszyny wirnić niebędą, ani ciśnienia,
koło północy tam będziemy, za to
jutro może lepiej będę widział wyspy
wjeżdżając do Neapolu. Obok mnie rozwija
a nagotowie cierwony tor.
z podróżnej torby Włoch adwokat wraca,
z Egiptu sprawunki które nad Y.

Nikt nie powiedział między innymi tak
ci z kawałkiem tonowej kości słoniowej
ne, wcale tanie — to mam obraz
położyła mnie na obrazie, weszła na nią,
jutro będzie ciąg dalszy, teraz
się do pisania pory, którym mi
zawsze czas szybko schodzi, [illegible]
Napot 11-3- [illegible] pojechałem
[illegible] [illegible] [illegible], zastałem Twoje
3 listy za które serdecznie dziękuję.
Spieszę z wyjaśnieniem tego, byś miała wiado-
mość o mnie jaknajrychlej wczorajsze
poniedziałkowe z opisem podróży i pier-
wszem wrażeniem [illegible] drugiego dnia po
[illegible] samotności, do miasta
najchastliwszego na świecie — sam go
jestem ciekawy — Kocham Cię mocno całą
Twój B

Krapol 11-3-87

Najdroższa. Wczoraj tedy o tej wyjechałem na pokład ale wiatr północny był tak silny iż za chwilę wrócił do kabiny i położył się, skąd o czwartej nieszczęście o 11stej stanęliśmy w Mezynie gdzie nam przybyło bardzo dużo pasażerów, zaczęło wpierw po północy kręcić nieźle rumor spakowania, spałem nieźle do 6stej obudziłem się z wielką chorobą tak silną iż do południa nie mogłem się ubrać, tyle wiatrem spokojnie aż leżał, tylko co podawał głowę chwytały mnie wymioty, poniedziałek tak silna, że, a przódy żołądek powrócił

chorobę — jeżeli gniło z żółci pochodzi
to chyba przez Rivera niemiły. nadzieję
mógł się gniewać tyle żółci i flegmy
z siebie wyrzuciwszy, kasztanem przy-
tym nicowicie, mniej mi zwykłej odpo-
wiedzi tej zrobiwszy się, zjadłem skrzy-
dełko z kury, trochę rosołu a o chwilę
wyjechałem na pokład. — Przypływaliśmy
właśnie koło wyspy Capri, która jest
grafją pory Rzymian i zatoczam koło
dużej wyniosłej wieży Neapolu, jakby
obraz z ruinowych ogniów, w pożą-
rnych i rozsianych kamieniach ogromnego
nie wznosiły się wysoko, leżało
przed nami piękne miasto, a po prawej
na zamglonym horyzoncie bielejące
pojedyncze jeszcze niemi mgłami.
Scenja Neapolu mi się podobała, chociaż
pokoik na dole, z okienkiem w dziedzi-

i czysty i wygodny, za 8½ fr. dziennie będę miał śniadanie obiad i kolacyę, oświadczywszy marki, ewentualny, pranie etc. wymieszać mnie dzień 10 fr. kosztuje w Katanii dostawać mnie i wpuszczą, ale niebędę już sobie sam gotował, mieszkanie mam bez porównania lepsze, a droższe - Stolica - ma swoje prawa - choć pono to że Neapol zachował ton i zwyczaje stołeczne, przestawszy być stolicą nerwowiście, popadł w stan jakiś że o zagospodarowaniu narodu prosi. — Szczególne miasto, wiele w którem o nim prawią nieczy ponsadzone, powietrze jest mylnie ma w sobie coś elektrycznego, morze dziwnie świetlane, widoki cudowne mare, a przedewszystkiem ten szczery obrazek jego, - przeszłości wspomnienie,

i ale radzę [redacted] wróć do nas go takim jak
wyjechałeś, bo wydaje się, że inaczej
nie jest tak smutno - a potym ta
jesienna Rita wynn - to każe wulkanowi,
a stoi wszystkich wzgór, równiejszej,
symetrycznej piramidy, w natury chyba
nie ma. Do stołu siada nas 19 osób z Moskali,
ona o polityce gada dużo i niewzpiewnie
swoje, ale niemało słuchać co wygadują o
nich po francusku uprawdzie, ale bo
trzeba cały stół niemiło potem i
Belgijczyk włoży jej potrzebę. -
W tej chwili otrzymałem twój list z go-
dziny Francuj; wiadomości o Rondka
zasmuciły mnie, niemile trudno mi je
pogodzić z świeżym podniecieniem pusz,
wrak 300 zł rocznie więcej, to coś znaczy,
wtedy niemiał się odrazu udawać Lorda,
co mu i Tobarnpki jazdę ułatwi, i wielu
wygodów zrobi. Pozdrów Twe ślimaczę całuję
Twój Ja

Neapol 12-3-87

wczydrosza. Odpoczywajże z placem miasta w ręku po obfitym obiedzie właśnie otrzymałem Twój list z 8go z maminym. Dwa razy w dniu przychodzi mi poczta, wieczorem gaz. lwow. i Twoje listy a rano dziennik pol. i inne. Moje śniadanie wstaje o 8 kawa i bułka z masłem, o 12 dwie potrawy z winem, a o 6stej zostaje 3 potrawy, legumina i deser — najadam się też po uszy. —
Po latarni Neapol to widać po Krakowie, choć biorąc bezwzględnie, w Wiedniu więcej jest mieszkańców i ruchu, ale przez to że tu życie jest skoncentrowane w kilku głównych punktach, staje się ruch poziomo ożywczym i gwarliwszym, już przez sam temperament mieszkańców.

Domy tu są w ogólności wysokie, 4 i 5 piętr mieszkają się zpołyka, a że się wzrosta ku górze i często od jednego zaczyna się tam gdzie się kończy 4 piętro drugiego płaskim dachem ma się wrażenie jakby 8 piętrowe domy stawiało. Ulice dość wązkie i nigdzie tyle niespotkałem ulic bez wyjścia i zaułków czyo wprawdzie pewnie dosyć czytelnie. Po tej wycieczce by odbić listy, a potem chciałem się przejść przy Księżyca nad morzem, same wspomnienia fal o brzeg mrowiony przypomniały mi morską chorobę — zasiadłem w miejscu znajomą drogą, a chcąc ją zobaczyć skróciłem się zwróciłem w nieznaną mi stronę ulicę — za Rosendahls znalazłem się w zaułku, wróciłem trochę by go obejść,

/. za Rwadrans znalazłem się w Drymi, i tak krzyczę się zabłądziłem że nic widział żywej jestem a ci pii było pod vo 11 wrzątem dorożkę która mnie do domu odwiozła. Ulice głośne za dnie, odczytosii znacznej wozowej zmęczony chodzeniem, postanowiłem teraz się tylko do najbliższej trasy tramwaju lub omnibusa których się potem cały dzień nieprzerwanie. Rano robiłem 1 dzień wycieczkę do porządnia miasta, po południu drugą, od 2 godz do 4 spędzałem czas w muzeum Kilczego 4 pierwsze niewidziałem tak jest obszerne i obfite, mianowicie bronzów starożytnych i mamutów mnóstwo; Oglądałem też malowidła z Pompei z których z mała kopie li zatrzasnąć, ale nie mógł by w nieczynności tak wyglądały, z małymi wyjątkami są

wyblade, sptowiate tak, lub zni
sroine pokostem mby dla konserwacyi
że dobre się wpatrywać treba co prze
stawać mają; widziałem malana Kopcie
jacego jeden obrazek, ale oryginału od
szukać niemogłem, dopiero śledzę
gdzie oryginał od czasu do czasu okien
nica, dostrzegłem coś co mogło być pod
dyć podobnem do Kopcia. Z kolorami
wybór trudny, najtrudniejsze być twarzowe
a byle jakich niechciałbym kupować,
żółtowe czuć prawie w dwojnasób tyle
co cienkie, napisz mi cy i coy o tyle
wyżej je czuć? i cy lepiej kupić 1/2
sznur gruby cy Rólka cienszych.
Jestem dziś sammy - dobranoc droga - Bóg
Cię dzisia całą Twój. Jk.

Neapol 13-3-81

Najdroższa! Co się Tobie stało że się wybrałeś w strzyżkie, czy to nie mogłeś napicia się naszej wody ich sprowadzila. Co do wina, szafuj czerwone którego jest dosyć, czerwonego też daj Biernackiemu i Romanowi, a do śniadania, lub gryb, kto żądał białego, niżej wgiorskie od Herc, kosa z Przemyśla, xx dwóch butelek z cyfrą B.R. powinno jeszcze być Kittmanowie. Dziś dzień pochmurny, 14° ciepła ale chmiła, mi pociągał chłodny wiatr; rano z widziałem z kościoły, z zewnątrz bardzo niepokaźne, stoją w jednym rzędzie z domami mieszkalnymi, niczem się od nich prawie z pozoru;

Tobiasz z najdroższych wspomnień przesyła serdeczne ucałowania

za to bogate wewnątrz, po skromnie wy-
tynkowanych w Katanii, olśniły mnie;
marmurów mnóstwo, na podłogach na
ścianach, gdzie spojrzysz marmur w róż-
nych kolorach. W kościele św. Anny na
Montolivetto uderzyła mnie terracotta w
naturalnej wielkości przedstawiająca złoże-
nie do grobu Chr. P. - Alfons I. Aragoński
Książę Mauzonicum Guidonowi który pod
nazwiskiem Modanina da Modena występował,
przedstawił siebie, syna swego (Ferdynanda) i dwóch, jako
Józefa, N. Rodenia, św. Jana etc. klęczących
nad ciałem Chr. P. - Podobieństwo twarzy musiało
to być zupełne, bo w wyrazach i w całej
tyle jest prawdy, że by je można uważać
za postacie żywe. Kościół Jezu mowo świątecz-

i bogaty, w ostatnich czasach odnowiony zupełnie, świadczy dobre o tegoczesnych rzeźbiarzach włoskich.

Także w kościele Santa Chiara jest obok (Massuccia) grobów, córo rodziny Andegaweńskiej, godnych pod względem architektonicznym, a ciekawych archeologicznie, bardzo ładny nowy pomnik Paoliny Pauieri pour de Maray, w opisie kościoła mianowicie o nim wzmianki, bo nowy, choć co do mnie patrzę głównie za ładnymi rzeczami, bez względu na ich wiek, starych, lub szczególnych, niebyt ciekawy jestem widzieć, dość mi wiedzieć że są — takich widok sprawia mi przyjemność.

Na Montolivetto są też bardzo ładne nagrobki Donatella i warsztatu jego Rosellina w kaplicach patrycjuszów neapolitańskich, Balzo, Berardinci, Cabanilla, Piccolomini, a (Benedetta da Majale) Giovanicyo da Nola ołtarz ładny i grobowce w kaplicy rodziny Magistro Andrei — z rodziny tej bardzo mało

7. swego czasu żyje w biedzie jeden jenerał w Sorrento starożytnym gniździe rodu swego. Zbliżała się 12 więc zgłodniały wróciłem na swe danie. — Po południu chciałem być w muzeum, ale w niedzielę od 1 aż zamknięte, pojechałem więc na Kapo di monte, neapolitański wysoki zamek, jak z tamtąd dwór tak Neapol z różnych stron wybornie widać z tej góry; jest tam pałac Królewski ze zbiorem nowych obrazów i starych zbroi, niewidziałem go, tylko z pałacem obszedłem górę wśród sadów kwitnących wiśni i wielu innych drzew, z widokiem zamiewającym się na Vesuvium zatokę i miasto. Z omnibusem do omnibusa pojechałem do riviery, gdzie muzyka, tłum elegantów, dużo ekwipaży o lichych koniach ale niektóre śliczne, wreszcie parę angielek, ciężko tłuszczyć się na wybornych wieczorach. — Zatrzymuję całe całem (umiłuj i pisz),

Neapol 14-3-87

Najdroższa. Dziś mieniła listu od Ciebie; może jutro przyjdzie; jak mieniam słowa od Ciebie, smutno mi. Dzisiejszy dzień zmarnowałem, zwiedziłem tylko Kaplicę Księcia (de Sangro) di S. Severo gdzie są Fadre z marmuru - Chr. P. po zdjęciu z krzyża, Antoniego ks. Sangro i żony jego wszystkie 3 pod zasłoną z marmuru, a Karol robił inny artykuł z 3 morskich miast włoskich z Genuy - Wenecyi i Neapolu. wszystkie z 18 w. ale Fadre. Po południu obejrzałem Katedrę w której mi się Kaplica rodziny Caraffa d'Andria podobała. /.

Za granicą nie dostaje się "Kraj" do rąk prywatnych, tylko do Ministerstwa Spraw Zagranicznych, skąd dopiero przesyłają go adresatom. Stąd wzięła się cała ta zwłoka.

J. Potowy czasu straciłem na drogą
nie przy zmianie ommibusów;
gdzieniegdzie jechałem bo to near
Kosztowna, chodzić niechciałem by się
nie męczyć – a stać i czekając czas
tracić niechciałem takiej myśli wziął
nad sposobem by pogodzić te sprzeczności. Zdobycie Neapolu, tak
ja je rozumiem, wymaga toby burzą zdobyć
i piechotą – ja niechcąc marnować
jednego ni drugiego, ograniczę się na
powierzchownym poznaniu, gdy
najwięcej czym jego urokiem zostanie
Wezuwiusz i morze, a te widać
zewsząd bez trudu i kosztu. Jednak
żałował bym dnia tego gdyby nie przyszło
z Petersburga o zabiciu Cara, J.

w 63 im roku życia powołał go
Bóg przed sąd swój, niech mu tam
tego roku nie pamięta. Podaj żyrom
sprawiedliwy. Sądząc z czynów jego, on
to winien, że pan ciągnęły mnych i
pan to że nicości potężnego stano-
wiska jakie zajmował, tyle rodzin
nieszczęśliwych pogrążonych w nieszczęściu
i tyle krwi przelanej bez potrzeby.
Śmierć jego uważam za większe
dobro, bo zdaje się że prześladowcy zmia-
my, na których zgoda po trudach
zyskać tylko można w obcym
położeniu. — Drama wczoraj tu już
o tym zdaniu wiedzą, tylko Moskale
przychodzą po 6 na obiad wczoraj
tej z wielkim zdziwieniem każą
sobie opowiadać co zaszło — tak im słoń
wrzy.

Jak jestem zatrudniony nie mogę się zajmować się gazetą i zmienić teraz nie mogę.

Moskowska o której głośnym politykowaniu
Ci pisałem, nienawidzi Niemców i twierdzi
że ich nienawidzą wszystkie narody, jak
gdyby był na świecie naród który by
mógł być Kochanym? ale jeśli
jędrosika nienawidzi naród jakiś, to za
pewne wygląda jakby kto nienawidził
Alpy bo lawinami zasypują ludzi, ale
bo morze bo tyle okrętów w nim
tonie, lub powietrze bo w nim
zalęga dżuma — lub ogień bo pieczę
narody za jak stworzenia, z tłami
natury, w których są ludzie głupi i
rozumni, chciwi i rozrzutni, uprzejmi
i gburowaci, podli i szlachetni, natrętni
i sympatyczni? a szkodliwość lub pożyt-
teczność narodu dla jędrosiki, zależy od
tego który się na porozumieniu zmie-
niającej się w czasie jak porozumienia mo-

Neapol 15-III-887

Najdroższa. Dziś już lepszej myślom czasu mego nie wrócę, nauczyłem się lepiej nim rządzić. Wstałem rano z chęcią do południa odbyć wyścieczkę do Pozzuoli, ale przekonawszy się jak zimny wiatr północny wieje, zmieniłem projekt, do której pisałem listy do Torelowie, odczytałem Twoich 2 które właśnie nadeszły, by, tym, poźniej wybrawszy się obie dobry omnibus zwróciłem przed południem z Kościoły, Marja mowa z grobowcami Piotra Navarry i Lautretta, Incoronata z freskami Giotta zwierzchnymi zupełnie, z San Giacomo degli Spagnoli (z pomnikiem Piotra Toledo) nie w nich tak szczególnego niema zresztą wszystkich trzech. — Po południu

Na dni 3 [illegible] wrócimy do Neapolu i [illegible] [illegible]

i. byłem do 4 tej w muzeum, będąc
po raz trzeci obejrzałem zaledwie
zabytki pompejańskie, bronzy i
marmury starożytne tj. prawie
1/3 całego muzeum, ale ile razy
najciekawsza i najstarożytniejsza część.
Muzeum gmach ogromny czerwony,
pierwotnym przeznaczeniu jego
było służyć za schronienie koniom
i powozom wiceKróla Ks. Bruna,
służyło za uniwersytet, trybunały
też potym w nim mieściły, potym
kasernę, i znowu teatry, aż w r.
1790 oddano je sztukom pięknym
i starożytnościom — światło złe,
rozkład niewygodny bo przegląd utru

→

drzwiny, w lecie musi być mile bo chłodno; stosunkowo nieznaczna część przedmiotów oznaczona, inne oczekują nowego katalogu który częstym ulega zmianom; co najgorsza że w całym ogromnym gmachu zaledwie jest kilka kominków, to najczęściej zajęte przez artystów lub stróżów, tak że zwiedzanie nad wszystko męczące jest, to też ja między tamtejszej nie spędziłem więcej jak godzinę jednym. — Od 4 tej do 6 tej lustrując wystawy kobierców i fotografii kupiłem kilka drobnostek, przy czem się przekonałem, że tu jak w Wenecji jest

/.

Wilka Sklepów z cenami stałemi,
ale w ogóle można kupić za dwa
co cenią 5. —
Wczoraj Pani Kalinowska wiecie sprzała
do Włoch, zapewne, klimat ten dla
rekonwalescentów bardzo jest ustawiony,
ciepławym się ich spotkam; dziś w
mieście otarłem się o jakichś dwóch
po polsku mówiących z których jeden
wymawiał jak jakiegoby był synem em.
głuchoniemca. — Wczoraj mieliśmy urodziny
Króla, na placu przed pałacem było
rewia Konie mają chude ale dobre.
W Sobotę ma się obchodzić uroczyście
święto św. Józefa — jedno z tutejszych
huczniejszych świąt połączone z jarmarkiem
Kochamy Cię bardzo [illegible]

Neapol 16-3-87

wycieczka. Dziś 17 tygodni jakom tu
żegnając wsciskał po raz ostatni; jakie
to już dawno, całych 4 miesiące —
a jeszcze blisko 3 mam przed sobą,
jakie to długo. I mam ochotę-
niedy tyle planów i projektów w życiu
zmieniałem, zmieniać i tu, zerwać
się, i nierważając na wielkie wydatki,
wracać wcześniej - bo i dziś ja tu w
końcu wyjeżdżę?

Dziś znowu dzień wietrzny a wiatr
zimny mimo tem więc zamiast
jeszcze wcześniej wycieczkę do Pozzuoli
odłożyć znowu. Spędzam więc dzień

i blisko domu Twego i przypatrujesz się wystawom, — żeby tylko zima pozwoliła niebieściata potrwać, a stypsy przy stole od tych co tu od kilku lat bawią że mance zwykle cały byłaś tu bywała zimny i zniemny. — Przy obiedzie siedzi koło mnie po lewej stronie stary Niemiec rozmawiający z żydkiem siedzącym z drugiej strony a mnie ci tłumaczy że ze mną równie ciągłej rozmowy nieprowadzi, tym że głuchy jest na prawe ucho więc rozmowa ani mnie ani jemu nieprzyswiałaby przyjemności, zaś niebieściata bym go miał za niegrzecznego.

Po prawej stronie siedzą obok mnie
dwaj młodzi mocKale, umawiający się
nad carem że on przecie zawsze chciał
dobrego; — byłby więc przeciwieństwem
djabła o którym mówi Goethe w Fauście
że jest siłą która pragnąc złego wciąż
wiecznie, dobre tworzy. Naprzeciwko
nam dwie niemki których mężowie chorzy
niepunktualnie na obiad wcale; inne zaś
zwierzają się prawie codzień przy rodzin-
nym życiu tutejszym wśród którego
to ten to ów, każdy prawie codzień
dalszą lub bliższą robi wycieczkę
która nieraz na obiad wrócić nie-
zwala, mianowicie jak o śniadaniu
na które z 24 obiadowych gości

i przychodzi 10 - za to wiecznem kazdy
opowiada co widział w dzień, jak mu
się powiodła wycieczka, i rozpytuje
jak by jeszcze tam lub owdzie najlepiej
urządzić ekskursyę. -
Wino możesz sciągnąć zarówno białe jak
czerwone, tylko trzeba beczkę skoniczyć w 1
dniu, butelki czysto pomyć i dobrze po-
korkować; butelek nowych jest 400
w beczkach jeszcze nieotwieranych, po
200 na czerwone i na białe, po 100 małych
a 100 dużych - najpierw napełnić trzeba
wszystkie małe, a dopiero resztę do dużych
sciągnąć. — Beczkę odegrzmy jak tę robotę bowiem wykonanie.
Przyszlij mi też dobry odcisk naszej
wspólnej pieczęci herbowej. -
Kochamy Cię bardzo

Neapol 17-3-81 391

Najdroższa. Zasmuciłem się
wczoraj bardo zdaniem
Wolańskiego że to angielska
choroba a Francia; list Twój
z 13 który dziś odebrałem
pocieszył mnie trochę, może
też Wolański się myli
jak się to często lekarzom
zdarza – ale jeżeli sądzicie
że zmiana miejsca mu
jest potrzebna, a Mama
by chciała przyjąć na siebie
ten ciężar to cóżbym ja
mógł mieć przeciw temu,
mieszkanie tylko jak Mamie

/

bo za to dziękować. —

Kasia niema prawa odchodzić
przed końcem roku jeśli najś
mniej 6 tygodni przed końcem nie wypowiedziała nam
służby, mniemam ja więc w
danym razie zatrzymać jeśli
mniej Klemens niemajdzie
Dziś wiatr projekt i wróciło
ciepło ale zimno jak w
Marcu. Rano spacerowałem
wzdłuż wybrzeże a popołudniu
jedziłem do Portici Resiny
, Torre del greco - a powrócą
Wezuwiusza, byłaby to wyjąt
ka bardzo ładna, gdyby ją

całe droga niebyło zabudowania
domami, tak że tylko gdzie
niegdzie przez bramę Kamienną
miasto, lub ulicę popatrzeć
otwiera się widok na za-
łoż która dziś wygląda
jak błękitny obrus posy-
pany ziarnem kryształów
srebrnych i brylantów
w których się słońce bliż-
ce blask posebijał. —
Zapytujesz mnie o zdrowie,
dziś dobrego niemogę ci o
nim napisać, zimno
jest, zaz lepiej to znosi

i mnie dobrze się czuję, apetyt mam wyborny, chociaż przestałam do Katani" urywać kwestę, zjadam po 2 i 3 kawałki z 3 mięs i tłuste podaży, obiadu oczekuję niecierpliwie i trawię go dobrze — śpię także spokojnie, kaszlę mało za to chrapam i jakiś humor zależy od pogody — w ogóle mi wiele na wadze i zdrowiu roślinie, mianowicie zadychuję się jednakowo, ale mi nie bolało i nie boleje mi nic tak dalece — Wszystko zmienia się, tylko Cię zawsze jednakowo kocham i tęsknię za Tobą — Bądź zdrowa pisz mamie, całuję duszę Twoją

Ja

dla dworzan. Ani przez myśl
mi nieprzeszło darowywać Fran.
cierkowi zelaza nalisty nawet
nieprzypominam sobie by
kiedykolwiek była o tym mowa;
należy je zatrzymać tym bardziej
że niewiem na pewno czy one
nie są własnością Tomicia.-
Jaśkowo mam 4, przeciwrodet do
napieli 2, i 2 do pościeli.
Dobrze że kmur przedmy, bo takie
dwiąc sztuki, a kmura niedobre
zawsze kamnie, ale za tego

i wieprza pamiętasz, cośmy kazali dla siebie, wzięliśmy 100 zł. a warzył 200 kilo - przypuszczam jednak że tamten był tłuściejszy od tego, a właściwie tłuszcz nie płaci -

W Słobódce jest 140 morgów całego obszaru wydzierżawionego, w tym jest lasu jesion nieużytkowanego, ogrodów, siedlisk którychś oraz nieużytków, pastwisk i pod budynkami około połowy z pozostałych 70 m. mniej więcej jest coś zasianego kartofli, tych nietrzeba orać, zostanie

/

przeto do obsiania owsem około
60 morgów na które 120 hekt. owsa
odłożyć należy; — w nawozie, w pszenicy, hreczce i prosie, posiać
w Roeki, zresztą nasiać wyżej
Rieyo. — Natastralne zaklasowanie gruntów należy przetutyno-
wać dokładnie, ale z reklamowaniem
spieszyć się nietreba, niewiedzieć
jakie zmiany mogą jeszcze zajść
w tym względzie, byle na 1 czerwca
całą rzecz mieć zupełnie przygotowaną.
Dziś dzień pogodny ale wietrzny, wiatr wsch
około południa i riviery, nastawiając ucha
dnie usłyszę jakie opowiadanie zajmu-
jące, słyszałem też następujący fakt który

: jeżli prawdziwy świadczy że tutejsze
społeczeństwo jest prawie tak pracujące
jak rzemieślnicze: Kilka razy do roku odbywają
się tu uroczystości urządzane przez pewne
bractwa lub zakony które na pogrzeby
koszów z tąd wynikłych, zbierają po miedzy
składki; nowy syndaco (burmistrz) tak
wiele prawy, wiedy się ten zgłoszono po
datek który miasto dawać zwykło, zaś
rząd do miejscek ile w tamtych latach na
ten cel wydawano, a ujmowany pozwyż 3000 fr.
od kilkunastu lat się powtarzający, oświadczył
wprzestanowi że finanse miasta nieprzedwidują w
b. r. na wydatek tak znaczny, ale że swój hrabia
ni ofiarował 300 fr.; wreszcie zdziwienie
niemiecki nie się nadziwować, zarzucając
że dotąd od gminy między wszej niedostawali
nad 100 fr. zapisanych 3000. Że też na
posady zaufania, powołują najczęściej
półwariatów Włochów — Wreszcie się

Neapol 19-3-87

Najdroższa moja. Niewiem czy
jak mi tu nieraz ciężko, jak
mi brakuje towarzystwa wanego
i jakbi mnie cieszył ogarnia
smutek w samotności, mimo
wiele jak zajęcia niemam.
Musiało mi się ódeńcie listem
od Tasia lub Loli bo takie dosta,
Tam torticolli jak oni, i jak
w domu parę razy mi się tra,
fiało, niewiem nawet gdzieby
się tej biédy był mógł nabawić.
Niemiecki wiele robi żadnej

+ wojskowski

Siedzę w domu sam wreszcie
nieodpłatnie listów, gazet i
godzin tabledota by przynajmniej
stypsji" jak ludzie gadają. W
Katanii byłem się wrodził do
samotnego siedzenia, miałem
porozrywane książki które
na przemian czytałem, a tak
zajęty czas szybko mi schodził,
tu biegę na to że wreszcie
miasta i okolic czas zajmie
cały, nieodpakowałem nawet
te grosz książek moich, tylko
Tania literaturę mam na

+

wiadomu, jakkolwiek bardzo
nitelijentnie pisana klajzka
jednak po godzinie lub dwu
trudno mi utrzymać myśli
przy tymsamym przedmiocie.
A szkoda mi dzisiejszego dnia bo
prześliczny jest, jutro znowu niedziela, muzeum będzie zamknięte,
a chciałbym je parę jeszcze odwiedzić.
Zbieram niepodawające pióro
moim przyjaciołom, w czasie
będę wypisze coraz tak za żydo
jak za owies i kukurudzę, a
przytym będzie można obliczyć
się Tatrzej by potym nie kupować.

1.

W planie domu zmieniłem tylko rozmiary i urządy niektóre, nie mogło być inaczej, gdy tamten jest owocem tak długich rozmyślań i tylokrotnych przeróbek, ale co do umieszczenia dziecinnego i bilardowego mniej się myliłem w każdym razie będą dwie dziecinne. — Niechcę pisać o tak złym usposobieniu jak dziecięce, bowiem wszystkie poczytają to za zemstę malowania — Stefkowi mój [illegible]

Mamie powinszuj za Karolka zaślubiny w liście twoim i ucałuj ją ode mnie.

dzieci i nadawaniu tonu domowi.
Dopisywać gospodarskich zajęć można
bez uchybienia swej godności, zresztą
sposób znany tu bardzo wiele.
Dziś byłem z ciekawości w angiel-
skim Kościele który tu za wakacje
Anglikom powstał i z chóralności
kilku Pań angielskich się ucie-
szyć, mam go o kilkanaście
kroków i widzę go z okna,
obraz w nim tylko i na wielkim
ołtarzu, i okna malowane;
otwierają go tylko na czas nabo-
żeństwa, podobało mi się że
są organy i chorałowe śpiewy
którym wszystkie wtórują, ale ja

mi się niepodobało że za Twoją
to trwa i że w nocie 1½ godz.
my najmniej 10 razy się to
wstaje, to klęka, to siada, mówi,
rozmaitemi ani słowa. —
Dziś dzień poświęcony mnie popołudniu
uradzę jako wycieczkę, chociaż
Karol mi się jeszcze dobrze
nocami niepokoiła. —
Jeżeli by Tomcio pisania godził stale,
niech zastrzeże, że w nocie niepo-
kojenia potrzebnym lub opieki,
zatoczi w służbie każdego czasu
odbytym być może. — Kochamy
Cię bardzo Twoj Jn

Neapol 21-III-881

Najdroższa! Serdeczne Twoje wyrazy w liście z 16 bm. są dla mnie wielką ulgą w moim osamotnieniu i tęsknocie, ja także liczę dnie do powrotu i żądza że gdyby nie listy Twe które mnie codzień wzmacniają, nie wytrzymałbym tu tak długo i mimo wszystkie względy dawno już bym do domu powrócił. Dziś czuję się już zupełnie dobrze, głową mogę znowu na wszystkie strony

i. Dzień dziś trochę mglisty
ale ciepły i miły; rano byłem
w kościele św. Franciszka z
Paulo jest to bogata sala na
wzór pantheonu wymalowanego
ebudowana, posiada marmurów
z kopuły sklepionej
i spoczywających na kilkudziesięciu
słupach marmurowych kolumn
w stylu Korynckim, ołtarz cały
wykładany szpiglem i lapis
lazuli, ale rzeźby i obrazy nie
podobały mi się; choć mają
być dziełem pierwszych artystów
stów tegoczesnych - wogólności
malarstwo neapolitańskie nie

odpowiada jakoś moim pojęciom
o piękności – trafiają się obrazy
niebrzydkie, ale nie potrafiłem
jednego któryby można porównać
z arcydziełami mistrzów 16 w.
północnych Włoch. Po napi-
saniu tego listu wybieram się
znowu na miasto. – Czy sądzisz
że piąterko dwuwadziestoby sy-
metrję wnijdy okrami parteru?
w dwuziemnych domach wydaje
mi się piąterko niewłaściwem
ilości pokojów
a pony rozmiarach domu zamie-
rzonego wydaje mi się zbyteczneym.
Do podniecenia pasieki mogłaby
mieć Pawła Pawlikowicza z Kudłatówki.

i. p. 1/20 od szrina podłogi, to nic
jest tak bardzo dobrze jeśli na
zrobić porządnie, mianowicie
gdyby chciał figowac za to co
to pisałem, ale niekoniecznie
zdaje figowania, wystarczy
że do d. zastrzeż figary ~~nie~~,
co niżej i pisałem. —
Wiec dziś rozstrzyga się we Lwowie sprawa
Wiedeńskiego Spasowa, ciekawym rezul-
tatu. — Chwała Bogu zresztą zdrowi
i że Franiowi lepiej. — Jantek
Franio Dobrotowski miał śmiano powybijać
okna w swoim domu dla czystości —
mim będzie mi ganił moje plany i
buntował ciotkę. Której jeszcze niepo-
koi Kochać cała cała ar
do swojej Twój Jo

Krapot 22 - III - 81

Najdroższa! Ty się tłumaczysz że mi donosiciel co Wiesi powie, dziad lub jaki jest stan Krzyżowy i innych Francuzi, ale to właśnie najwięcej mnie obelżywi, aniżeli choroby najdrobniejsze o Tobie i o dzieciach najwyższą przyjemność w listach Twych mi sprawiają bo mnie utrapnują ani jaki co się z Wami dzieje - niedziwię się Francuzi weale że tak kocha swą Mamę bo któżby nie kochał takiej Mamy choćby nie

i nawet niebyła matka.
W kwicie Mamińcj Ktory zaty.
czyta do przedostatniego listu
Twego jest też wzmianka że
pewien guwernantka wyjeżdża
gdzie ją w Gymnazjach do nicj
należących, ale jak tylko Ty
zadowolona jesteś z nicj to
mniejsza jeśli się Mamie
nieprzykrzy; Wczoraj właśnie
miałem list od Tomicia Który
również jak Melunia w tym
Który mi zarzuca wyrzuca
zadowolenie z Tadzia, chwali

Bogu. oby zawsze tak byli
zadowoleni ze wszystkich swych
dzieci, co do naszego Taty, stąd
mieliśmy powody nadal,
może Bóg da że i nadal tak bę-
dzie, jeden nie może być całkiem
jak drugi — każdy ten wady
swe ma" mimo. —
Dziś" padał przez pół godziny
dla odmiany rzęsisty wie-
czorny deszcz, po którym ni
mniej się odżycha bo przybił
prochy i kurz którymi tu
więcej nie gdzieindziej. —
Gdybym ~~nie~~ się nie stęsknił być w Neapolu

i. a niepewność go i niewidzenia
jego ciekawych stron tobym
skrócił czas przemiany na
Neapol – ale prawdopodobnie
dotrwam do 31 [illegible] to jest
tylko 9 dni; a w Rzymie mo-
że by jeszcze zachodnio było.
Spodziewam się w Rzymie zastać
to co lubię, miasto wielkie,
pełne pomników sztuki i
historji, oczywiście w marcu,
ale nieopętane salonym
ruchem cechującym porowe
miasta. —— Bachan
Cię bardo i przyjaciół do
serca Twój [illegible]

Neapol 23 - III - 87

Najdroższa Listem z 18 sor.
dzisiaj sprawiłaś mi przyjemność — Dzięki tem stworzy pnc.
tom stanowczy w życiu moim,
od niego się liczą lata których
dziecięcia nazwałbym jednym
dniem szczęścia i rozkoszy
gdyby nie chmury które
mieć muszą stałe winy
pno, z których wiele darować
sobie niemogę; — ale winy
takie płamią i dawniejsze
życie nie, a od dnia tego mam
pny sobie pochodnią która
jak czysta gwiazda życia

i mocy oświeca mi drogę
ostatka każdą przykrość, i
tworzy bezpieczny port w
którym z upragnioną spokoj
nością każdy się burzami życia
tego skołatanym czuje. W mi
łości Twéj datas mi poznać nicość,
słowiane krzywdę jakiegoś niewiasta
zadrzeć z dołami. — Datas mi
dzieci które mnie do życia
wiążą i niepozwalają wy
zdrowieć nieszczęsnemu bez któ
życie to byłoby mi ciężar
i wydawnyciem je tak że
wzniesienie i podziw dzieje
wyrazić ci mogę. — Ach to

i wszystko tobie kochana
Cię – kochana jedyna droga żono
moja wszystkimi siłami duszy
mojej i gotów jestem dla dobra
twego i dzieci naszych każdego
czasu oddać życie. —

Franciszkowi i Kasi życzę jakiej
lepiej, Tatkowi wynagrodzenia
dać im wiejskiem w stanie, i
zgodzę się chętnie na wszystkie
ich z życzeniem by im się dobre
[illegible]wodziło, ale nieupadnie by tak
[illegible]stnie miejsce otrzymawszy,
[illegible]go pia nim zostać, bo sądzę
[illegible] nieuna potrzebnej dla tej
a mojej zamierzowania nauki
mu brakuje. — V.

Co do tamy, szkoda czasu
się niepostarali o zatwierdzenie
jej, bytoby najlepiej gdyby
upoważnienie nakaz mianowania
notaria postarać się najprzód
o takie zatwierdzenie w zadnym
razie nie odbierać jej prawa
nieKorzystnym orzeczeniem re-
kurzować, w ostatecznym
razie odbierać ją powoli tj.
~~zabrać~~ odebrać jutro to co się dziś
~~dopiero~~ dorobiło, i nowiadomić
władze o wykonaniu po-
ale nie odbierać na prawo
woda ją rozbierze samo. —
Uściskam Cię drugą datą Twoj

Neapol 25-III-87

Najdroższa. Rano byłem w muzeum w mniemaniu że w takie święto jak dziś, równo jak w niedzielę darmo mnie puszczą, tym czasem skarali zapłacić franka, byłem po raz 4ty, a jak że przyjdę raz jeszcze w nie dziele będę że znał dostatecznie dziś zwiedzałem resztę pompei jaskółek zabytków, papyrusy których dziś zniszczono w mnie mamie że to węgiel, bo teraz wygładzają jak Kawatki węgla, ten Ks. Antoniu Pizzy znakomity człowiek rozmawiałem i odbyłem z nim.

Potem zwiedzilem galerje obra-
zów gdzie tylko kilka jest
godnych. — Wyprodany zostałem
dosyć ubogo który jednak
mogę siadem wziąć do pisania
listów Konnygnowczyka nabyć
tych fotografij poczem by je odpowiednio
umieścić wybiorę się do
fotografa. — Poki mieszkałem
pierwszy byłem w emplotach
bardzo skromny, ale jak mi
22 nadeszło 1000 fs. wróciłem
się tak że w 2 dniach wyra-
wiłe pokrzywdzonym sprawom
Ri, które znałem upatrzone
i staryowane, ale wydałem
na nie jeszcze fotografij.

otrzymanych pieniędzy.
Kwiaty dla dziewczynek wy-
bratem według tych wskaza-
wek, ale się obawiam że do-
znam zawodu, bo cena z wie-
kością rośnie bez widocz-
stosunku — i tak kiedy wiel-
kości grochu biorą kosztuje
10 - 20 stu, jak tak jak nasze
porzeczki duże, cenią 150 - 600
a jak zwykle cieniutkie 600 -
3000 w miarę czystości, wy-
głosi, kolor i dobre —
Dobieranie tych sprawunków za-
mawiało mi dużo czasu ale mi
chodzić sprzeko i przyjemnie.
Od Surgny i od Hani dostałem
trudne Romiery do Rzymu.

Pani Malinowskiej nie spotkałem
i wątpię bym ją tu widział, chyba
w Rzymie, bo tu już tylko 5
dni mi zostaje a te będą zajęte,
Kościoły jeszcze mam, Pompei,
Porzuoli, katakomby, i muzea
prywatne i pałac Królewski,
a moje zwiedzanie postępuje
bardzo powoli, bo wole nieuwidzieć
niż naprzód zdrowie. —
Senków wyjdzie, takie chmury
panują Tatrzej zapalenia, stary
Wieneja i Brutus pewnie oby
dożyli tadnego wieku — marca
niemogli spotkać — dowiedz mi
jak się ma Romanicki mały. —
Kochana Cię duszo cała Twój

Acapol 26-III-81

Najdroższa. Także mnie cieszy że Wy już także macie słoneczne i ciepłe dnie które tak potrzebne dzieciom naszym a szczególnie Francówi – żal mi tylko że mnie niema z wami bo kiedy tam ciepło już to czuję ja tu ciebie. – Tu po dniu majowym nie ciepło tak nagle że ani mowy wyjść przy ranie w paltocie na

na cały dzień z domu
będzie mi ciężko i gorzko.
Dziś dla odmiany nie jadłem
na pensji tylko w mieście
raz dlatego że mnie mamy
zawsze na 12 stą do domu
wzywają daleko wracać, a powtóre
że obiad Kochany się tu o
godzinę za późno, nie
mogę go strawić przed pół-
nocą do łóżka. —
Ilustrowałem dziś ostatecznie
naszemu [illegible] dziadowy o
zimie bo o godzinę, mierzą
jeszcze Brymu, ale zdaje się tydz

że tam wśród Pompei, ~~[illegible]~~ wnosz
że pod względem historyi stało,
sztuki, tutejsze wśród różnego
przepychu bramy - niektóre
siedzenia inne ar: niebieskie że
starości wyglądają jakby z lapis
lazuli były wyrobione. I marmury
tutejszych dwór a bisztów postaci
historycznych, brudnych za
pomocą Rauci: niedaleko
których zbiór takie budzo boga-
ty — Herkulanica. —
Skusiło mnie dziś jeszcze Villa
Arbuzelli tamtejszej sławy, przyszło
mi jednak że to co w jednym
albumie po Targach płaci 5 fr.
w drugim mi [illegible] franków! —
ale przyniosłem do domu,
widzę różnicę. Zwiedzę na
Rovaleb nie tak tanio. —

Ty, bez wiśnia obejmuje ochotę do tych początków probierskich bardzo rad że się mnie zajmują więcej – ale muszę go zawodzić, bardzo [za] [jest] [można] ciągle. – Teraz niech się prosi Tomcia którego dziękować by mu powodził został nadal, mój przyjaciel w tym nic niemiecki. Żeby można bezpieczeństwo ostrożnie Rumiejskiego [za prezent] co on się też zgo- dziewa dostać odemnie z wiedzą, niechcąc by dostał zawodu, a nicowicie poprawdy chciałby mu wygodzić. – Tatro zgodnie nie się dnia pogodnego i obiecuję sobie zrobić [illegible] wycieczkę. – Kochamy [illegible] swój. Dyk

Obrazki przedstawiają malowidła na ścianach domów pompejańskich, [illegible] ozdoby etc.

Neapol

Dziś 19 tygodni od chwili
gdym [illegible] wiadomości
Kaj[illegible] moja. Jesteś
z mam przed sobą. Daj
Boże bym was zastał wszystkich
zdrowych i wesołych. —
Dzień który się zostat w nocy
nie dał mi jechać do Pompei,
za to zwiedziłem jezioro Fuciów
Lac Lucrino Maggiore który
pierwej bytem pomiąt, jest
w nim bardzo [illegible] Fadrych ryb.
Giovanni da Nola i Masuccio
z pomnikami Durazzo z
14 w. pozwiedzałem. —
Po południu pakowałem
się, przyszedł dopiero pan

Tam się jak jestem do
miasta — po zamówieniu
z Kupcem musiałem wyje-
chać, prawda że od wczo-
lekka migrena mi dokuca,
nicpatem też jinor mię dobre
wiec wiele się składa na to
nieszczęście. — Siedz tedy
między Kupcami zamknięty,
tymi, jeden tylko nieba jeszcze
na pościel która jutro zamó-
Rzymy o 6 stąd wyjechać
mam by o 2 pop. stanąć w Rzymie.
Ciekawy jestem miasta tego i
wrażenia jakie mi sprawi;
gdyby tak przed Kilku laty
ten wjazd się odbywał, mówią
że by mnie w radzie radnego
uprawił — idź /.

co zimnego — Tabe[illegible]
stanowcze na każdym kroku
kmyczy nieprzestawałam, że i
duch przywykł chodzić okrężnie.

Wiec Ziembicki radzi wódz Bania
za 6 tygodni — za 8 ja będę
już we Lwowie, więc może
się to złoży, — rad jestem że
wierzata Ziembickiego, lubię
go i mam go za lekarza zaufanego, przy tem tak ciągłki
i uprzejmy, — gdyby nie asekuracja
ojca który Ci zostawiłem, obawiałbym
się być pozwolowy mi kochać
się dawali rauj zakochiwać,
być sobie w tym względzie nie
rościła prawa wzajemności. —
Bez żalu opuszczam Neapol — miasto

...ykle, ciekawe, Tabor,
ten ma w sobie coś mierni,
tego – mieszkać bym tu niechciał,
prawda że w tym względzie Tatry
ja niepiszem, bo jakbym gdzie
chciał mieszkać, to w Babinie
w nowym domu – naturalnie
z zastrzeżeniem, żebym też był
kontent tak jak zadowolony
jestem z mego placu którego
nareszcie w dwóch wolnych
w Prymie wyłosować sobie
obiecuję. Dominia warta nora
dla mnie byłaby nawet miesz
ób tego kilkorazowe białe
babeuny mającego olbrzyma, gdy
by mi tylko nietamata twarz
i z chłopami mnie nieróżnita.
Kochamy Cię bardzo Twój

Neapol 29-III-87

Najdroższa! Będziemy musieli znaleźć środek by Dania w lecie do Twojego dworku. Dobre robisz że się nie zrazisz do kobiety dla plotek które mogą być całkiem fałszywe, w każdym razie, Biedyś z niej zadowolona, trzeba czekać faktu któryby stwierdził co o niej gadają, by tego nie nieć za obmowę, wprawdzie Twój mąż tak bałamut że ktokolwiek byłby, jeśli tylko białogłowa, romans w domu mieć musi, więc też niema się czego [illegible] gdy rady niema.

dworze - Długi, sporo roj. - Pozdrawia Cię Gawdo Twój

i. Wypogodziło się, korzystając ze słońca dni ostatnich pobytu, jedziemy prosto do Pozzuoli, zanim stamtąd przejdziemy drogą przez tunel wykuty w skalistej górze jedziemy przez Bagnoli dla skrócenia drogi do Bajae, dalej jedzie się wzdłuż zatoki wsiadając na wzgórze wyjątkę Nisidę i pokryte drzewami owocowe drzewa pokryte białym i różowym kwiatem; podróż trwała 3 kwadranse w, z Pozzuoli są Tabae wyciski dalsze na Solfatarę, wulkan wygasły bez dymiący jeszcze,

i do Bajae, Ancyum, świątynie
greckie i ruiny Cumae
zwiedzają ciekawi, ale to
biedą zrobić bez trapienia
po górach i kamieniach, wrócić
tam na obiad do Neapolu.
Po obiedzie byłem w aquarium,
niektóre egzemplarze ryb
raków, płazów i zwłaszcza
mięczaków, bardzo ciekawe,
piękne gatunki ryb. Wczoraj się
w piasku tak dobrze się go
miodać udało, widziałem jak
akanthurus ryba pasiasta,
która farbuje wodę na piękny
żółty kolor, znalazłem tego
gryba który tyle spotkałem

i w morza wyjeżdżające
z Katanii naryna się Rzeotom
Quiori. — Hoorzy się wzgore
przeszyte się przez chorobę zbite
2 Lokiowe i Homary, których
wąsy pół metra mają długości,
niektóre flegmatycznymi ruchami
swymi opinają się ku sobie i
stają nieruchomie, a
mają acie bo karda noga kończy
się nożycą — gąbki, korale,
kwiaty morskie chowające się
za skałami jak ślimaki
a za chwilę znowu
swe kłosy spirahne. — Krzyżki
to zdaje się nieżyć tak cicho leży
na dnie wody, a jednak wszystko
odżyda, rusza się, a odkryci do
chwili gwałtownym ruchem wstaje

wyjeżdżam. Nie o długiej bo
o żmiej tu przyjemności bo
mnie zbudzić za późno bym
mógł pojechać pożegnawszy.
Dzień był słoneczny i mglisty,
wyjeżdżając z Neapolu tylko
klasztor San Martino i pałac
na Capodimonte widziałem
mimo to Wezuwiusz, potym
prawdziwie jak w Abruzach
z dużo i wiatr zimny i słońce
przyświeciło Wezuwiusz ze
nad chmur wyglądało
aż zupełnie. — Wyjeżdżam te

mniej więcej o 6 tygodni
wcześniejsza niż u nas, wiosna,
tam zjeżdżają wycieczki jak u
nas po św. Łopii, tubiim
mnóstwo w kwiecie, bobu
dużo, ogrodowiny o wiele
dalej powstąpiły, kapusta
już ma głowy na 4 cale. —
Kraj pięknie zielony dużo ale
Tatary, Aborygeny podtrzymują
Kanał swą nagością, ~~do~~
miasteczka miły, ale bardzo
gmiarda popsuje się ~~do~~
dziany. Rad na których nocujemy
to domowiek to klasztor to

1

i. to ruiny zamku wyglądają —
Przyjeżdżałem często pałac Krotoszyński z parkiem który Neapolitańskim wesołem nazywają,
Capuę gdzie armia Hannibala
w delikacie przebyła przez 1 zimę
Sparta i Warnowici. Klasztor
Monte Cassino, ogromny
gmach na szczycie góry na
którą wyjeżdżać Rotami nie,
można — słynny z nauki
Benedyktynów Którzy też nawet
nad włoski przy zniszczeniu
klasztorów z tamtąd ruszyć
nie mogli. — Aquino,

i rodzinne miejsce św. Tomasza.
Od Sanzoli zaczynają dolinę
się rozszerzać, zwolna potoki,
wijące pola drzewa gęste
potarowane pastwiskami winnej
latorośli; — ziemia po większej
części uprawiana rzeka choć
wiosną suchy i bronny
płuczki ciągnione końmi i
wołami, wszędzie nietylko zboża
ale i uprawa rodowa nawet
zbóż kłosowych, — dużo roli
pulchnej i przymiłej ale
wiosną też i mokrą gliny
zapasty jak nawa, wiejące od
słońca wilgotnemi ciemny które
na niej ciężkie bryły zostawiło.

Koło Albano przejeżdżałem
z wielką trudnością przez zgliszcza
wozów do Brandeburgii, wy-
borny bruk i po bokach mnóstwo
mnóstwo kamienne stoją dotąd.
Velletri, Castel Gandolfo,
Marino, Albano, Frascati
ciekawe pozwoliły mi Rzymu do
widoku zachodniego słońca,
ruiny villi Cathyna widzia-
łem z kolei dwie Tuskulanie;
3 mile przed wjazdem do
wiecznego miasta potkałem
mię się we mgle zachodu wrzo-
ta Kopuła św. Piotra -/.

Pamiętam że wyjeżdżając do
Paryża dorastałem niema
tej chwili, dnie niewidzialne
mi coby ja powodowało, przy-
czyna jej została we mnie;
takiej jeźli nadzieniem, by-
łem wtedy zdrów i młody
o lat 12, ale i dziś nieumiałem
powstrzymać uczucia radości
na widok tych gmachów,
tych ruin starożytnych, tych
pałaców pól i lasów i pastwisk
po których oko biegły bez
przeszkody daleko jakby na
naszym podobu lub na po-
lecie kota opóźnia gnie

i prócz tych nic nie widać,
tak i tu — stabuni pasą woły,
a w miejsce tych jak u nas
na tatarskich szlakach mury,
wieże figury, tu pomniki,
nagrobki; to owo kryte
to kryte, to berkowate
to resztki łuków orlowa-
nych — wszystko zrujnowane,
powalone i niedziw, to
wszak to dwa tysiące lat
jak to stawiane. Impo-
jący akwedukt Roma vecchia
ciągnie się długo wzdłuż
kolei — odwodowy pone
Grzegorza XVI.

I z rana z dworca tego wyjdziemy jakimś kolejowe z omnibus który zawiezie nas prosto do hotel Molaro. - Niemożliwe gdzieś trafić - wszystko zajęte, jedna izdebka z oknem na podwórze i inna kuchenna w oficynie która ją ogrzewa, umeblowana niedostatecznie tak że ledwie prawie na powietrze pierwszą dostała mi się za 12 fr. dziennie z wikcie - Gdybym mieszkał Gdybym mieszkania, to jutro jeszcze i to samo przeniósł się do innego hotelu. Kochana Cię bardzo

Twój Ty

Rzym 1-4-81

Najdroższa. Cały ranek
chodziłem szukając za
mieszkaniem, przedpołu
tam najbliższe ulice bez
skutku, wszystko co na
południe i co niżej, zajęte,
przechodzę przez ulicę Del
Moronte Korzystałem z adre-
su Bolleyiusa polskiego
który mi dał Pusyna do
do prałata Gr. Grabow-
skiego, przyjął mnie uprzej-
mie i dał i wskazania mi najbliższych
mieszkań, było jedno na 2 pię-

wszystko się układało, tylko
wreszcie się ustuje. — Prócz
tego dał mi ks. Grabowskiego
adres ks. Arbujewicza który
niemając tu zajęcia, mógłby
mi być pomocnym, zjadłszy
śniadanie w hotelu powróciłem
go szukać, nie zastałem, bo on
nie siedzi w domu dzień cały,
ale dowiadując o swojego syna
Natana ks. Krzyżanowicza
rodzonego brata znanego
sekretarza który się podjął
prowadzić mnie, wróciłem go
tedy do domu i za godzinę
spotkałem się do nowego

mieszkania na via Gambero - 5 -
które płaci dziennie 3 fr. z usługą.
Mam pokój duży obszerny i czysty
na 1 piętrze z oknem na wschód.
Przyjaciel mieszka tu przeszło od
20 lat, ma wiec Rzym wybornie
widzieć rad że mu się przymnie
trafiła gratka bo mniejszość by
niespodziewać Ks. Grabowskiemu
nie chciał jakoby on mi się w niczym
Arbitrium narzucił - biedaczysko
żyje z 150 fr dziennie które za
mszę dostaje, musi być [illegible] lub
[illegible] potrzeby Nieby mu skąd
stałego utrzymania tu nie wynikało.
Skarżył się na towarzystwo które
go rabiera, [illegible] mu bodźca
na monte Pincio skąd pojechał
biedny konstatując z miłością

1

i ma 2 godzin fiakra – jest to Padry
ogród, na górze panującej nad
Rzymem toteż widok z tamtąd
~~bardzo~~ bardzo na całe miasto ciekawy.
Po powrocie skamyt się na obiad
na stołówkę a potem się położyć
że tylko trochę ma w kieszeni,
zaprosiłem go więc na bulion
który zjadł ze smakiem, wtaczając
po nim nalewkę sobie, której
wszedł Arbijczyk którego już
ks. Grabowski o mnie uprzedził,
spotkawszy się ze już został
upomnianym, powiedział z pół godziny
i zabrali się oba. Pożegnał mi się,
wychodząc, wypowiedział mi
wyraz, mówi wszystkie i

i spokojnie, pony tym nic
bez logiki – Kiedy biedny
Krzysiak – podobny do brata
jak z kropla wody; ma mi
jutro cyceronować, myślę jak
się go pozbyć, umówiłem
się z go pozbyć, umówiłem
się z nim w restauracyi, zapłacę
obiad i odprawię pod jakimś
pretekstem, bo w zwidaniu
z nim przecie, bo w zwidaniu
z nim przecie, bo w zwidaniu
z nim przecie

I. Zna Wuj Tytus, a może też odrukam Autorowego Owid. W miesiąc przechodzieniu koło wielu tadnych ruin, koło kolumny i form Trajana, fontanny di Trevi – kolumny Antonina, Kapitolu i obelisków kilka, ale prędko, widzieniu tylko, nie widzieniu jasne nic, – jutro zaraz pomału rozglądać się, czasu mam dość, ale bo jest i co zwiedzać, ja jakie fotografie! Kolosseum 2 razy tak drogie jak nasze chcę kupić dla Wuja Tytusa. – A dzieci ściski!

J.

Od Pauliny mam konie na
wyścigi z Stanowej Woli,
w okolicy Darcemnic nakaleny
tu już dzień przejrzałem dość
tadnych, i muszę mu powiedzieć
sprawozdanie do otrzymania
wyboru. — Inne wystawy,
choć świetne, nie zajmą mnie.
Dziś otrzymałem Twój list z
27 nadesłany z Neapolu —
bardzo chętnie zastosuję się
do Ciebie ze sprzedażą, ale
wybierz Ty dzień, Tobie trudniej
sprowadzić Księdza lub do
wojskowa wyjechać, kiedy ja tu
przy tylu polskich kwestyj,
każdego dnia bez różnicy

J. wypowiadać się mogę,
pojutrze o pół do 11 będę
miał Ks. Sanscritko pod.
skie Kazanie w śś. Klaudiusza
w Kościele Lmarów. Który niam
o kilkanaście kroków. W
ogóle mojego mieszkania mego
bardzo jest wygodne, blisko bar
głównej arteryi Rzymu, obok
poczty i prawie w środku
miasta całego. — Kochamy
Cię bardzo — i pragniemy
do serca całej duszy Twoj

Rzym 2-4-57.

Najdroższa. Do jedenastej
siedzę po Rzymie oglądam
się wciąż kołaczę i oglądam
się wystawy sklepów gdzie
to te oczy upatrzyć obiecałam w
drugim liście na upominek.
O 11 posłałam zwrot do Ks.
Grabowskiego by mi podał
nowe ze adres i datę wiecz
to co mi o Krypiakiewiczu
możesz uwiadomić moje ozmi
mienanie, radzę ci bym
się go pozbył a trzymał się
Ks. Adolfa jeżeli, jak najchętniej
obejdę się bez obu moje wyboru
go Bardelina który nic guda
gdy ja studiuję niebacę i nic

Które sobie pewn grzeczność
odpowiadać. – Potym powodem
do Domu Zwartowskiego by
powiał Ks. Proboszcza, zna
pewność Woja Tytusa – nadzwy
czaj mile zrobił mi wrażenie
ten starzec, przyjął mnie
uprzejmie i bardo mnie sobie
upodobał słodycz swoja – obiecał
mi ułatwić postępowanie w
Sandomirz i wyrobić wstęp
na audyencyę do Ojca Św. –
O pierwszej godzinie obiad z
Księdzem Proboszczem, który głodno
wszyscy mimo iż ostentacyjnie
niesłuchamy odmawiają się
pilnie w Breviarzu – a ou
czeka na nas odpowiedź.

Dopiero po obiedzie powiedział mi że mogę watykańskie kłóżewy zwiedzać może w sobotę zamkniętę, a kościoły teraz oglądać można to do wielkiej nocy wszystkie obrazy wtedy zakryte — minęło pojechali my do Św. Piotra obejrzeć go z grubsza, przechadzał mi tam nawarowane w marmurach nerb i rzeźbiony, dziwiłem mu się niemało. i przeciwnie bij nie mogę sobie zostawić bo ja najchętniej zwiedzam sam z Baedekerem w ręku — takowego ojca, Kat, a starożytności natarałem że dla zadnego skarba nie jestem w domu. J.

Dowiadywany się jestem po
miesiącu powodem Koło Twej
odsutki Antoniego Bosco.
co niebyło trudnem, mianowicie
nie znalazłem najtęższych,
ale mi powiedział portie-
rz obojga Cobbs na ulicy
Vecchi z Regnini wyjeżdżają
powracają dopiero wrzesniu
napisz mi do mnie żeby
jak godziny. — Zatrzej się do
orjentowni bez powiadomienia
mię w Neapolu, gdzie bardzo
zabawię, znajdę się raz przed
siebie, wkrótce albo na Corso
albo przy ciastkowniku jakiem
pomnikiem — od którego Tatko daleko
Kochani Cię drogą cała Twój Je

Rzym 6 - 4 - 81

Najwyższa. Niewiem potrzeby osadzać tymczasem Kapitułę w Słobódce, zdaje się wystarczy wszystko porządnie pozałatwiać, a potem zniknąć Kościołowi na Kaźmu by codzień obejrzał Jabłonk i Włodzi ey niema jakiej szkody, w czym go Bernardyni Kustosz tamtejszej prowincji. Pisana nadzieję oddalić choćby tylko za to że na samym wstępie was tak okłamał. Co do Franciszka i Nazi trudno mi z tąd rady dawać, bo wy możecie mieć z tąd kłopot który mnie nicdotknie bezpośrednio, rób więc jak uważasz, gdybym był w domu, obstawałbym za oddaleniem

Do serca Ci przyjaciołom i Wszystkim całą duszą Twój Ks

i nie kiedy zobaczę tak miejsc
to upragnionych — Nowości nas
dużo, uroczystości zaletami nie
ecbują, a nadto prędzej czy pó-
niej zmusi nas potrzeba, nowe
wdzięki w chorobie która nam
będzie najprzedogodniejsza.

Razu zwiedziłam galerję Borghese,
najbogatszą z tutejszych, mówią,
mniej Watykanu co do ilości,
co do jakości posiada ona
wiele arcydzieł, ale brakuje
części z jej perel malowanej por
artystów niesympatycznych
mi; Andrea del Sarto i Correggio
za to malarze których mało

który obraz mi się podoba, Domenichina lubię w pojedynczych postaciach - ale uważam za jego najlepszy obraz, zawarty w tej galerji położenie Dawida, wypada mi się wyrzec pasikowania, mieszania się o Albanu, Carlo Dolce i t.d. który na mnie robią wrażenie podobne jak gips w plastyce najpiękniejsza głowa, jeśli z gipsu, jeśli we mnie wstręt budzi, za to kochamy się w kwiatach poezji, uczuciach, grantach, wreszcie lubię marmur, a tych cennych klamek, ni mówiąc to na dalszym kroku.

Prawdziwe skarby zastałem w Watykańskiej galerji rzeźb, tu jeśli i ja

Neapol w kat, lea pod urzędem
obrony, katedrym galerjom do
Wiedeńskich z, Drodeńskiej i
Monachijskiej ~~niemcow~~ daleko,
daleko, niemowlęce pir o Luore
Watykańskich pysznych nieb ew,
Vrtem tylko z tale, tak tam
zimno ziew nieskat ogrzewcz
w ciepłowilgotnym powietrzu ~~na~~
drzewe — ale z balkonu w pałac
Kim ogrodzie widziałem drzewa
płaszcz drzewo obrane w zimowych
we szaty szpiczące w zazielonych
spokojnych warkoczach. — Wasia
serdecznie wszelkiej odmienne za
jego pamięć — mnie też serdecznie pa
tzekuje do was — Dzieciom moim
pocałuj z bicy — a panienkom po
ptaszku.

Rzym 7- kwietnia 81

Najdroższa: Za 8 tygodni.
Tomcio widać niemieścić się,
pamiętam wybornie jak przed
15 laty mnie pożyczał 100 złr. bym
miał czym grać, graczem przeto
nie ostatecznem, prawda że nayczę-
ściej przegrywał co mnie zniechęcić
mogło; gorzej że Tomcio wygrał na
początek, wolałbym by go był obe-
rwał na parcie złr. choć i to nie
rozstrzyga, Felix 86. przed kilkuna-
stu laty tylko co wypuszczony z
opieki, wygrał w Stromibabach zna-
czną summę, gdy jednak potym zna-
czną przegrał, powstał grać w hazardy,

i zależy to od woli, i siły jakąś kto ma nad sobą, ufam Tomcia rozsądkowi że zachowa miarę, Tomiś vam potępia gre i wygrałby gdyby miał wolę, ale on jak piórko leci tam gdzie go wiatr zaniesie i uległa acty wpływom chwili. — Okropny wypadek miałem tej nocy, „une horreur": budzę się o owartej z gwałtownym przymieniem wypróżnie„ nia, stoki commodo a na ręce niema, mydło (tym razem) jest na dziedzińcu, trzeba się było iść do głiny paloncj której nawet rozwiązyć zagadkę i pilnie zajęta z uwagą cie. miedzy mną wstręt do gipsu i głiny wszelkiej — wśród gwałtownego aktu pokłonił na twoje ręce — wyobraź sobie nieurządzie moje. wszystko na dywanie. —

i. Niespałem już do rana, wstałem z chorobą Milenę którą mi kazała, i domu siedzieć, wyjechałem minuty na chwilę do Watykanu ale wkrótce musiałem wracać jak niepyszny, opaska i szklanka wina gruzego wyleczyły mnie, ale już cały dzień siedziałem w domu, ani wieczorem wyszedłem by kupić zapas wódki Kolonskiej. —

Wczoraj zwiedziłem takie domy bonamum którego bank leży Villa Lazini mi jej od dnia teraźniejszego odkopują coraz dalej ponyżej najniższej dwie kolumny, torsów kapitelów – i dwa myśli kamienie. —

Ojciec św. miesza sobie bardo Tadzię, z chłopcem i ogrodu na

Słońcy widok na zielone Tak,
Kawałek Rzymu i góry sabini,
skie, wcześ prześlo kwadrans
wpatrywałem się w to panorama
wroce. — Niema miasta które by
w swoich murach i na bliższej okolicy
miało tyle i tak pięknych ogrodów
i will, mało które ma tak obfi,
tość i tak dobrej wody — wreszcie
zabytków tyle starożytnych i średniowie,
cznego Rzymu — co krok trafiasz
o pomnik którejś dziedziny
niemałby równego starożytnościa,
gdyby nie dzisiejsze miasta, byłoby
bardzo mało miejsca w Rzymie —
można być Kaiżej chwili w mieście,
albo na wsi. — Kocham tę bardzo

Rzym 8-4-81 461

Najdroższa! Mimo iż tak
wcześnie Mama pisze o dziecinie
w liście który mi zatęsknia
mieniego z niego wypowiedzieć
czy warto wkład korystny
czy nie, wreszcie gdy zwarz
piękne kolory którymi Mama
lubi malować -
Co do ściągania wina powoli
sobie zauważam że dobre korki
za dwieścianym wamerikiem,
jakoteż powtarzam o co prosiłem
Jadwigę by najpierw napełnić
wszystkie flaszki wodą a resztę
dopiero do dwóch ściągnąć, o

/

i kaplice mniejsza, ale bardzo piękna kopuła nad kaplicą. —
Dziś znów z godziny spędziłem w watykańskiej galerii nieb starożytnych, obejrzałem pozostałe wiadomości jak wszystkie watykańskie zbiory do których jest wstęp wolny tylko w czwartkowej kaplicy niebyłem jeszcze, ale mamy ty będę musiał jeszcze ze 3 razy wrócić by je przejść jakoteka. — Przed zwiedzaniem Watykanu byłem u naszego Papasza i kardynała nuncjusza zajęte sobie za obowiązek

Literij mu moje uranowanie,
przyjął mnie uprzejmie ale
po panicku — żyrai w nim
człowieka de l'ancien régime,
wyraz inteligentny, wynowa
trai obcym, a przedewszyst.
Nim powiem pozwalam sobie
wymawiać à la Bunyńska,
który zrobi wrażenie jakby ce
dzi słowa — i, wymawia się ani
jakby ţi — pisanem się to wy,
razi nieda — bardo mijmi,
to bydo zrobić panskij znajomi
powiedział mi na pożegnanie;
podobał mi się bardo cobre,
tan jego Eminencyi Ks. Mos,
anielski — wesoły rozmowny

i. i uprzejmy Victoryna.
Beatę dnia pnevalszatem, wrócił
wczy zastałem bilet. d. Brow. w
którym mi zapowiada wizytę
ewą jutro o 10tej. —
Dosłowi powiedz że zapewne na
Stobódce byłto mieć będziemy i
pćmu niezabronię pani swoje
pny nacym, ale wrakie moda
wno domagać się pańsko koło
ypsiénca na pustowisko dla wszyst
kich tychże nickaratem zasadzaj
ale stary po lewej stronie drogi
będzie Zaraczony. —
Żal mi bija że go na starość bude
sprawami którymi nienawidzi.
Pozdrawia Cię bardo Twój Ja

Rzym 9-4-81.

Najdroższa. Dziś nieotrzymawszy
listu Twego, mam wrażenie jakbym
był bez obiadu, tak mi ciągle czegoś
brakuje. — Cała ludność Rzymu
która choćby najdalszy udział
bierze w sprawach publicznych
jest w emocji, dziennikki
rozchwytują, na ulicach, w
omnibusach, wrażenia się
interpelują: Kto ma dostać nowy
gabinet? Kto obejmie zarządzanie?
i. t. p. wrzawy bowiem całkiem
niespodziewanie, silnie dotąd
stojące ministerjum Cairolego
dostało w żebra votum nieufności

i w Skutek zajść między Anglicami a Turkami – król przyjął dymisję ministrów dotychczasowych, zmartwiły się nie Włochy, nagle wobec bry, zys gabinetowej. Mimo zajścia jakie sprawa ta powzięła tu burzy, niebytbym o niej wiedział za żydzieli, niesy tąże dziennikowi tutej, szych, gdyby nie Ad. Bow. który mnie odwiedził o wtej i udzielił rozmowa, pner godzinę, będąc na wieczornym posiedzeniu izby, mógł mi dać z niej dokładne sprawozdanie, rozmowny, uprejmy, swobodny, dobre mówi po francusku – dziwił się pod 2 miesiącami z Włoską wakacyami dokąd wraca się w końcu t. m.

ma mi napisać kiedy mnie swojej
żonie będzie mógł przedstawić.
Po jego wyjściu pojechałem do Lata,
zastałem zwierzchnika go domu, pobrałem
ale domu widziałem Tadeusza nasze,
wół zajmują nieby stancyjkę,
1 piętro zamiast ~~cały~~ cztery
izby nieb. obawiam mieszkań
napisów wypełniają w Lata,
Kowalach, a u wejścia z białego
marmuru siedzący Chr. P. w postaci
wielkiej nie naturalnej, pomer
Samochodzący. Po obiedzie zabrałem
do fotografa ~~Pana~~ z Nadziei po kilku
wyprzedzeniu naczyniowy domu
Tadeusza fotografii, głównie nieb.
Tutejszych - w domu spotkałem
Arbejewicza, który ich wodził z

z chłopem który wybierawszy trochę grosza do Żółkwi, z Żółkwi do Brzeżan dojechał, a z Tarnopola piechotą tu przyszedł, ma jeszcze 12 zł w kieszeni, nie wiem jak wracać będzie. —
Josiowi można przysłużyć kartkę na 2 lata by sobie nawodził pustki.
Zacumbickiemu żałuję że właściwej będzie zapłacić razem po skończonej kuracji, bo widzę się to tak na długie leczenie zanosiło. —
Jutro po mszy u nio. Klaudyna wybierała się do mnie na Capistrana kiedyś w niedzielę wstąpi bezpłatny, popołudniu zapewne przyjdzie za miasto razem.
Kochani Ci dzieci cały Twój Ty

Rzym 10-4-81

Najdroższa. Śpieszę wypuścić
temu który najwięcej daje
tj: Wnaulowi a nuż gdyby
inny dawał tyle, mi bojdaj
pierwszeństwo temu który
już jest, gdyż do 15 tu
rocznicę nadejdzie wiernie
go. Rybarstwa na mity
nowce wypuszczanie nietrzeba,
choćby dla zniszczenia szkód
w polu które by pod pozorem
łowienia ryb robili, zresztą
niemoże to przynieść zwłaszcz
kwoty. A niechtam biorą

i wiadomi o obsadzaniu
placków brzegów nad rzeką, min
toza potrac będzie — Tomcia zaś
prosę by w czasie świąt wa-
kacyjnych przy tyle dni będzie
wolnych od roboty nakazał
Romanowi chustować dokładnie
obie kosiarki, by wreszcie zamó-
wić potrzebne części, jest tam coś
w zapasie nożów i paluszek ale
niekiedy by kowal tam zakła-
wiek dorobił, tylko wewnętrzne
palczaki żelazne Buckeye nowe
wyłączyć na nowo, wszystkie in-
ne części naprawione niewyjmuja
muterek, wóz sprowadzić z fabryki
Claytona; — drukowane cyfry pojedyń

cych części obu mamy za w bibli-
tece koło pieca w teczce tekturowej
wraz z innymi commitami. —
Kapitolińskie muzeum jest naj-
wygodniej urządzone z tych które
tu dotąd zwiedzałem, najpierwo
ciepło w nim jest bo stoi ca
wchodzi prawie wszędzie, a tem
piwnicami chłód po innych zbio-
rach jest uciążliwy; Kardynał
przełożył pan musza do ogrodu
na spacer, (bo za miasto nie wy-
jeżdża) mówi że się zawsze bawi
tego rodzaju przejścia. Dalej jest
tam wszędzie wygodne siedzenia, tak
iż zwiedzanie nie tuba się zanudzi,
a przedtem Kapitolińskie bogactwo obrazów
Tadrych, dziś sobotę tylko, potem

i cenatorów zwiedzieli, zostawiając
Kapitolińskie pałace na raz drugi.
Między biustami znakomitych ludzi
stoi na widocznym miejscu
biust Mickiewicza ubrany w biały
i granatowe wstęgi z napisem
wykonany i pozłacany tudzież pod
Brodzkiego. Pana chciałem być
na mszy u św. Claudiusa ale
tak długo tam djakonowie napiew
mali śpiewali, kiedy biskup po
rozpoczęciu mszy stał pontyfikalnie
że wyszedłszy blisko godzinę
wypadłem bezemnie. Ze spowiedzi
zastosuję się do Twego życzenia
we czwartek tedy choć oddalony, spod
kamy się w myśli i uściskach —
Kocham Cię sercem całym Twój Dz

Rzym 11-4-87

Serdecznie Ci dziękuję najprzód za
moją za szczegółowy opis podróży
godzin w jakim spędzenie dnie
tak pożytecznie, a też nie bez przyjem-
ności, zazdroszcze wam, a razej żałuję
że nie jestem między wami; zwiedzilbym
chętnie Rzym, Florencyę, Neapol i
wszystkie piękności najpiękniejszych
miast, gdybym mógł w tym każdym raz-
kładnie czasu nie uniknął pożytecznej za-
mknąć wam być przykrość i ciężarem,
czego się potrochę obawiam.-
Tymczasowi powrócę by nie chciał na moją
wspaniałomyślność, w interesie woli
mieć do czynienia z każdym innym
niż z takim jak on niedbałcem, a
jeśli mu nadal wypuszczam to jedynie
dla tego że więcej niż duszy ojcowskiej,
niechce zarazić kolery ich do Kancyi.

Tuż i Włodzimierz wszystkich całuje. Tuż. 87

i. którą zowocześnie jako zadatek
uważać mam prawo, co w kommentarz
wymienić należy, gdyby raz pewnemu
innemu, to mieli sobie obejrzy małym
i Karolinę przed odebraniem jéj od
Kmaula i potrzebne reparacje wyesce,
golić, gdyż por objęciu areudy robionych
pretensyi niemożebnemy. —
Przy obsadzaniu brzegów mieli Biernacki
obsadzić
nie zapomnieć a wyspę naprzeciw Kawa
Ty przez którą w r. z. wprowadzono
bélip granicing. — Tomcio mieli z
Taki swojéj sprawy Kosiarek nie kładą,
bo niektóre czyści mnie sprowadzić
z głównych stron co czasem parę
tygodni potrwać może, żeby nas wie
ziano Kocy nie stały bez Kosiarek.
Ks. Semenenko jest tak grubiańsk

i zwolennikiem homeopatii że
do wrócenia mowy się o mej chorobie
i że niejakem beneficium medy-
cznej homeopatycznej gnieciuszym,
wierzał mnie dziś do siebie na
godz. 4 tą - spodziewam się rozmowie
z nim bardzo miłą godzinę,
widzenie człowieka rozumnego i
uczonego, ale doktryner zawsze ty.
Mówił mi że mając lat 30 miał
suchoty tak dalekie posunięte że
go dla przedłużenia życia kilkoletniego
nie nad 6 miesięcy uleczono,
wyprawiono do Turinu, tam mu
wpadła książka o homeopatii Da
Paryskiego, pojechał do niego, po
roku wrócił ulgi, a w 3 lata był

z zupełnie wyleczonymi; bardzo racjonalnie zbija zarzuty powszechne homeopatii czyniące, twierdzi że na cholerę homeopatją Hahnemanowską ludziom życie uratować, że najlepsze wybornie hom. leczy, itp.

Poleca mi udać się do Tubonu do naszego znakomitego obecnie homeopaty Dra Charge który choć jeszcze mało praktyki zaciągnął, jednak zdaje się udziela swojej rady, tu w Rzymie wskazał mi adres P. Pompili którego zachowanie się niema być przyjemnym - ale mu przypisuje dużo nauki i doświadczenia. -

Za wyrażenia woli Ks. Feneratowi uczynię. Dra Pompili który jest jego przyjacielem jego jako homeopata serdecznie całuję. Słuszne rzeczy

Rzym 12-4-887

Najdroższa. Wprawdzie to jeśli się nieuda to urodziny mojej Ty i przypadają tego roku w samą niedzielę wielkanocną – życzę jej by się starała całe życie być miłą i pożyteczną, zawsze ustępować jak przystoi grzecznej i rozumnej dziewczynce, a będzie pociechą rodziców i sama cieszyć się szczęśliwą; na wiązanie posłałem jej rzymski obrazek, którego wygląd spotykha się tu obecnie w różnych galerjach i muzeach.

Perevoi powiedz że jeśli nie
dwie płacie dalej tyle o dział
to niech odda Arendę a znajdzie
się wkrótce taki co da więcej,
Barowca obu nie wydzierać,
wiś, ale moje wypuszcić Pere
stawę na pastwisko jeśli zbory
za nią 120 złr. i przyjmie
krowy swoje, kulorycką,
pobercinika, Dmytra Petryny
i prowodnika – przy czym
należy zastrzec że wołów na
to pastwisko przyjmować
nie wolno, tylko krowy
jałowniki. –
Kiedy ten list do wojdzie, będzie

Zapowie albo w sobotę przy
ustawionym już świeconym
odpoczywała po trudach które
dlań poniósł musiała, a dzieci
będą z ciekawością biegały
lustrować wszystkie baby
z których im się wtenczas
najwięcej podobają i obliczywać
się na smak mazurków
które dopiero jutro nadjeść
im wolno; — albo też wyjdzie
Ci w niedzielę, kiedy panie
Francuzowie (kiedy sami święcą
ją święta Ji Emilowie
przyjadą by ten tradycyjny

dzieci w rodzinnym kole
spędzić – jakże bym rad
tam był z Wami! ——
Niewątpię że dziś cały
dom serdecznym pacierzem
pomyśli o mnie – ja
też pomnę cały ten dzień z
Wami będę sercem i myślami.
Kochani Cię drogą całą
Twój

Rzym 13-4-81 481

Najdroższa. Pytałaś mnie niedawno o adres Nowosielskiej na co dotąd zapomniałem odpowiedzieć, więc Nowosielska bez Nowolecka ma biuro wydawnicze przy ~~ulicy~~ w Krakowie, ~~przy~~ ulicy Gołębiej, między N. 183. ~~adres jej mieszkania ale ja w Krakowie znajdą bez tego.~~ Biuro u którego ja ogłaszałem bowiem w jesieni prowadzi Pani Dembowska przy ulicy Mikołajskiej, można pisać do obu gdy mówią kogo do polecenia, ale ponieważ się uważnie że na ich zdanie wcale a wcale zpuścić się niemożna.

A może bym ja zboczył wracając do Nizzy, tam pogorzał teatr, mamy więc być chorzyńki wygodne bez zajęcia, możeby się trafiła jaka przystojna. Choć i tu w Rzymie spotykam dużo ponsytojnych twarzy, aż sam na siebie zły jestem że mimo powodzenia moje wcale nie chcę nawiązać znajomości w której - zauważam chyba na żadnię do której mam upowarzinienie specjalne, wiem, mimo siebie, oni teraz są w Neapolu i niewiedzieć czy jeszcze mnie zastaną w Rzymie, przyszła mi bowiem myśl przez sympatię dla Lenormanda Ricyo wstąpić na tydzień lub 2 do Fontenhofa, napić się mleka, i przypomnieć pro[illegible] ceder termoterapeutyczny, zaś wróciwszy do domu wrócę na comptoirowe pawie Rôże i przestudiowawszy Tahma homeopatyę będę mógł dawniej wesół allegrati nie[illegible] zalecają mi żadnych lekarstw tylko wino

odzywiać się przy malowaniu,
mogą się też zmiatło zgodzić na środki
homeopatyczne w tym wypadku. —
Rano [illegible] Freski Giovio Rewizyo
przedstawiający Apollina z muzami
który za najlepszy jego obraz, może
słusznie, uchodzi — nie ustępuje on w
nim Rafaelowi i bardzo go przypomina,
malowane w twardszy mur i przez
ale całego obrazu — malowanego na
suficie w galeryi Rospigliosi, ale
na dole umieszczono włosiane zwierciadło
tak dobrze że cały obraz widzi się
wyborznie przed sobą siedząc przy
zwierciadle. —
Po obiedzie zwiedziłem Palatyn i pałace
Cesarów, których ruiny pokrywają go,
ruiny znów pokryte są ogrodami który
tam Pap. Paweł III Farnese założył, z tąd
nazwa horti Farnesiani. —

Wyjdziemy się na Kilkadziesiąt wyso-
kich i stromych schodów starożytnych ale
mi to nagrodzi widok jaki się z tej góry
przed mymi oczyma rozłoży, podamuje
na Kilkadziesiąt sążni Forum romanum
z kolumnami świątyń, łukami, bazylikami;
wszystkie 8 kolumny dość tak od siebie od-
legle widziałem rzeźwocenia i Najśw. Panny
św. Piotra i Pawła umocnione się na nich
ponad miastem; Kopuła św Piotra,
stare wieże i wszystkie prawie kościoły
Rzymu leżały przedemną jak na dłoni;
na koło Colosseum, widzi mi się całą
mgłą świecące góry pozłocone zorzami
wschody - a około mnie róże kwitnące
i krzewy pełne zapachu - cicho-
wrzewa i palmy żółtawe, i w całej
okolicy Kwiatu pyszne aralie. —
Załączam Ci suchy pokarm Lunkowi i odeślij
ją do Lwowa bip. —
Kochana Cię bardzo Twój

Rzym 14-4-81

Najdroższa. Dziś rano tedy w kościele św. Klemensa połączyłem myśli moje, nawrócenia i modlitwy z Twojemi przy spowiedzi której roku poprzedniego w Wojnilowie odbyłem miałeś. — Modliłem się żarliwie za Ciebie i za dzieci, bo pewien was tak mało mnie do świata tego więże. Potym spędziłem kilka godzin w galerji Corsini gdzie to cał dzieje zapełniają obrazy między którymi kilka dziesiąt ~~obrazów~~ cennych a i żadnych kilkaset; — bardzo wiele malarzy zastałem stale kopiujących; radbym widzieć pracownię Siemiradzkiego

Tu i wszędzie mam [illegible]

a nieviem jak sie do tego
wziąść, nieviem gdzie bym go
mógł pomacej, ani nieznamy nieznam
ochoty. —
Mychole nieno vim dawać pieniędzy
naprzód, dotąd ile razy wziął
pare zł. zawsze przepił, jakie
potrzebuje sobie co sprawić nieb
pner pare niedzieły niebieże
to mu sie udziera. —
Stonę wolałby in naturalnie powie-
czyć, bo niepredam jej po tej
cenie po jakiej by pnyszło teraz
ja płacić; — pod bydło nieda
Tomcio kazć wozić suchy piasek,
gdyby sie był oblicył wcześniej
i zredukował ziółka, bytaby może
wystarczyła stoma jak może do
Czerwca. —

Pisałaś mi niedawno że o
Stryjence nicatworzone nevy
gadają, o której to Stryjence?
kto i co mówił? ciekawym
bardzo. —
Co do Francuzki, obliczam że
nawet odesłanie w razie
gdybyśmy źle trafili kontrowa„
toby zmiej, nie moje zboże„
nie na szczęście, wolę wziąć
wracać drogą ile możności
prostą. W Rzymie chciałem
zabawić do końca bm. a do
11 maja spodziewać dziecinę dni
między Florencją i Wenecją

—

ale jeśli otrzymam od Berenów
słowo odpowiedź pomyślnego,
wyjadę z tąd zapewne 25. by w
Fürstenhofie zabawić z tygodni
w każdym razie chcę 11 maja
stanąć w Wiedniu gdzie mam
pare interesów załatwić, pewną
mniej powierzonej się w nich
wskazuję, i radbym odwiedzić
znajomych których liczbę pomno
żyli teraz Wujostwo, Elżbietowscy,
Dzierżanscy, Rittnerowie itd.
niektóre Kawalerów. —
Chwała Bogu że Franus przywykł do
lekarstw, może go restauryją —
moi homeopaci piorunują tu na
nowiutkie recepty — a ja im potrafię
śmiejąc się w duszy. Reszki
Twe Słońce serdecznie całuję

Rzym 15-4-81

Najdroższa. Aż mi wstyd gdy pomyślę że tam takie petersburskie mrozy jeszcze trwają kiedy tu o 7 rano 16° R. notują. Przy pełnym kwiecie i mnóstwo innych drzew i krzewów kwitnie a na ulicach obrywnie takie ty różnych kwiatów a woźna mieć za 1 Ranunculi A. — Dziś oglądałem tamy Kara Kalli, olbrzymie mury, łuki, kolumny powalone

w większej części, wiadoma
o pompie i ogromie tych
budowli — Kazdy prawie
cesarz co trochę dłuższej panowań
stawiał sobie tamy osobne,
niedaleko dzisiejszej ruiny
termów Tytusa i — po nad
Kolicem Trajana widać ruiny
Akwiduktów które do termów
Caracalli wodę prowadziły.
Jedna z starożytnych via Appia
na której grobowce piękne
my tylko jeszcze podziwiamy —
Po drodze obejrzeliśmy w 8 wielkich

zdobiony
wielką ołtarz ~~[illegible]~~
obwięty kościół sam. Stefanowski
robi wrażenie stopni, tak jest
obecnie ozdobiony z ozdób swych.
Po tym bytem w kościele sam. Piotra
in vincoli gdzie na grobie pap.
Juliusza II siedzi słynny Mojżesz
dzieła Michelangela; — W tym
kościele przechowują też łańcuchy
którymi Ap. św. Piotr był
skuty, dziś właśnie pokazują
je ludowi. — Dziś też zawiozą
jak wczoraj i onegdaj prowadzi
się mnóstwo ludzi w kościele.

ś. św. Piotra, w katedralnym
ś. Marcelego dla słuchania
~~słowa~~ i widzenia razu czwartego
mi wielotygodniowych w którym
celebruje Kardynał Baronius
a wieczorem do tej sprawy
myśl komentuje które o tej
Mszy się słyszy mierze.
W pierwszych z Nocy celebruje
Kardynałowie, a do trzeciego
dnia się amatorowie muzyki
bo jak twierdzą niemieccy nasi
pasterze śpiewacy tam śpiewają. —
List ten dojdzie was już po świętach,
czy też Tomuś wyrazy mnie nalepi
w obchodzeniu poniedziałku?
Kochani Cię wszyscy cała Twój Ja

Rzym 16-4-881

Najdroższa. Kaz kamienicznik
porobić zmiany w szpitalu
jakie uważasz za potrzebne,
później trzeba by przetarować par-
kan w miejscu gdzie wyrzucony
został od ogródka
zamkniętego, pomyśl we-
dług życzenia Twego mieć
przeniesić furtkę z bata
na środek - wreszcie cały
długi parkan od kuchni stajni
do wejściowej potrzebuje być
pokryty dachówką gontowym,
na wiór K. roboty idą do mego
przyjazdu po czym będzie pomocny

i przy stawianiu domu, ale nie napisałeś mi jakim procentem bym mu dogodził z Wiednia. Na telegram Tomcia który otrzymałem dzisiaj odpowiadam że Latchenowi wcale niepozwoliłem zostawać w Sobótce po 15/4 termin ten on sam sobie wyznaczył bo ja żądałem by już 1/4 nastąpił, jednak jeśli Tomciowi w niczym niewadzi a prosi się, to pozwolić mu zostać jeszcze pare tygodni jednak z terminem oznaczonym, jeśli się obowiąże po wyjściu tego terminu za każdy dzień zwłoki w wyprowadzeniu się płacić 2 złr.

Przy odbieraniu dziennika należy
pamiętać że miał on odjąć
i pług - coś broni, taśki, taśi,
cuch, cober — na okucie bram
stajennych trzeba zrobić uwagę,
deski w powałach, cegły w
okrach, klinie w ramkach —
bo o to wszystko upomni się
następca. —

Dzieciom dziękuję za ich listy
i życzenia świąteczne — zwłaszcza
że poprawiło się ich pismo
ale dobrze by było by Sasiadki
zgóry miał literami; — na
osobną odpowiedź nie staje
mi humoru — cieszę się

—

ich radości z powodu świąt
i uciechy jakie w nich będą
przygotowania do świętowania
Serdecznie bym rad uściskał
Was, tęskno mi coraz bardziej,
mimo Bóg da że tych 6 tygodni
zejdzie również dobrze jak 5 miesięcy
którymi zdala od siebie już
przebyli i że Was zastanę
wszystkich w zdrowiu i pomyślności. —
Uściskam Cię drogą całą
Twój B

Rzym 17-4-81

Najdroższa - Zamiast ciągłego
pisania które by w tej chwili między
sobą przy życzeniach dzielącie
zapewne otrzymałem razu Twój
list który myśli mię przy was
utwierdził i dodał mi otuchy do
znoszenia cierpliwie mego po-
łożenia. -
Wychodząc z mieszkania spotkałem
Ant. Rozw. który mnie
uprzedził w której restauracji
za miastem zbiera się dziś
rodzina i towarzysze jego na wspól-
ne śniadanie, zapraszając mnie
do udziału - obiecałem się na pół

bo przyjemnie by mi było oraz
dziejszy spędzić w jakim zyskownym
towarzystwie choćby mieszanym osób;
odprowadził mnie do św. Piotra gdzie
zostałem na mszy celebrowanej
przez Kardynała Boromeusza który w
złotej infule i ornacie siedział sobie
do ołtarza tyłem odwrócony a
godzinę jego tylko po długim ogrzaniu
pogasłym pozwać było można, słyszeć
tam też owe słynne chóry męskie,
sopranu nietyle razą gdy się tenory
mieszają, ale patrząc na roztwarcie
i miny jakie robią śpiewacy by
z gardła te wysokie dobyć tony,
przychodzi na myśl piania kogutów;
gdyś też niema tego dziecka co kobiecy:
Odjechałem potym do kadrić cały

Koziół, pomniki papieżów w nim
poetowanych, mozaikowe obrazy w ołta-
rach wdanych mię zwłaszcza bardzo które
rzadko kiedy spotyka się w olejnych
malowidłach — przypatrzyłem się też
Michelangela Buonarroti słoniu do grobu,
co włosi krótko nazywają „pietà" —
potym udałem sobie wzdół kościoła w
którym tamek niema na 12 dzie
kanoników i trafiłem tak wreszcie
że kard. po nabożeństwie o 3 godz
odemnie przechodził, dobrze mu wzię
przypatrzyć się mogłem i widziałem jak
go wszyscy z pontyfikalnych aż do
Noszeli którzy na purpurze zatrzymał.
Wieczór kości tego dnia dopiero kiedy
się wzdół tłum ludzi rozwarty w nim
ani do połowy zapełnił go nieuczony-
od wejścia nicodać co się przy ołtarzu dzieje,
śpiewów słuchanych też nicsłychać wcale.

i. O 1 szej wyjechałem szukać mojej Kompanii, w miejscu wskazanym zastałem bilet że się przepicili dalej za miasto, wsiadłem jak w omnibusie by jechać za nimi, ale że już była ciemna i głód mi dokuczał wróciłem do miasta, w restauracyi dostałem gratis śniadanie jaja i szynkę a dyskrecyi - jedno jajo zjadłem ze smakiem myśląc o Was, a po obiedzie pojechałem za miasto do San Paolo fuori le mura, piękna i ogromna bazylika, posadzka marmurowa, granitowy marmur, wszystkich papieży portrety w medalionach są tam umieszczone, jest jeszcze wolnych medalionów 36. Cztery olbrzymie kolumny nigdy dotąd są na 5 naw i robią wrażenie imponujące. Ale czas na dobranoc - Kochani

Rzym 18-4-87

Najdroższa. Jak się z Tobie
mamy potrzeć zrobić – widzi że
lepiej jak mężą mieć na obcu,
ja precinnie, jak mieć przy mnie
żony robiąc się tak oczywistym że
wieczorem idąc spać, późno wstając,
jeszcze w dzień czasem mu potrzeby,
obecność żony pobudza mnie do
życia i dodaje mi ochoty. —
Wracamy tedy wczoraj z San Paolo
fuori le mura zwiedziwszy jeszcze
sterorytem świątynię Herkulesa
i kościół Sta Maria in Cosmedin,
ześ byłam w Jezuitowie, jedzmy
obiad i zmyta. Wszystkie ber

ołtarz nawet, ozdobiony go a
jest jednym z najpiękniejszych
kościołów jakie znam, bardzo
mile i wesołe robi wrażenie
harmonijna prostota i pełnia
światła, wpadającego przez
duże okna do kościoła wpada a
na ustawione wilgoci są w
marmurowych płytach podłogi
otwory przez które woda spływa.
Jest tam skromny ale tadny
pomnik Papieża Leona XII
wzniesiony przez Leona XIII
wdzięczny Piusa VII którego
wyjątkowo pięknym pomnik w św.
Piotra - Wiktor Emanuel widzą
potąd pomniki, mają nawet trumny
o kilka sążni podziemi gdzie w 4.

ganie wyborem Tybr do niej zaglada.
Tedyny rymski gotyk Sauta Ma-
ria sopra Minerwa z Sarepiki i
rymskiej przerobiony, bogato
zdobny w marmury, niegdyski
ale tadny przez harmonijne
Kontrasty swe; — Byłem także dziś
rano w Nosci. Paul Ignacio, ogro-
mne cienie skleptsko a tak
zimne ciemne wnet nickad by
się niepomiędzi. — Po obiedzie
chciałem jechać za miasto do
siw. Wawrzyńca za murami
gdzie mają złotnje zwłoki Pisza
IX i grób jur jest przygotowany,
ale nie starczy czasu wiecz omnibusa

i zniszczeniu projektu odejmatem
podobieństwie kościoła w miejscu
Santa Maria degli Angeli który
Michelangelo urządzeniu ze
sklepień pozostałych z termów
Dioklecjana – jakie to musiały
być gmachy widzę zresztą po
stały dwa kościoły przedziwne
dwiema płaceu między zabudowa-
niami i na koło jeszcze dwie
olbrzymich ruin świeci – Narożnatem
tego kwa. jest wezwienski Kapinalo
a Ulica Houdona ladzy św. Bruna
Drugim kwa. krzyżym z tychże
termów jest św. Bernarda na wró
Pauleoru tylko mniejszy. – W Maryi
sopra Minerwa spoczywa grobowiec Sta
ki Konnanowej i biskupa Mana stryjskiego.

Rzym 19-4-81

Najdroższa. Dziś z 16 i 16 otrzymałam Twój ranny, dziękuję Ci serdecznie za wszystkie słowa miłości, które jakie mi przesłałeś, chociaż że przeczytanie niezasługuję na nie - niewiem który list Ci tak podobał, ale mnie mi obie wiem że wszystkie [illegible] że mnie Ty, a ja Ciebie, Kocha i pozna tak jak Ty. — O wielkim tygodniu wszystkim nie dowiem się nic odemnie, z wielkim żalem siedziałam cały dzień w pokoju wychodząc tylko na obiad, byłam niedziele w sobotę się to

skończyło i znów się
jak przedtym, prawie rzęsiście
dobrze. — Takżeby mi nad oczekiwanie z
Waszej tym wiosennym powietrzem,
brać udział w wiosennych pracach
Waszych i wielkiej siostrzenicy
za Boż przyjdzie ten czas że was
przyjmę do pieczy by się niczego
złego więcej na Niego. — Dziś składam
tedy wielkonocne życzenia Zmartwych
wstałemu i przyjmalem Ks. Jenerała
do za Rikka dni chcę wyjechać do
Florencyi w miarę jak się zbliża
Komunia moja ogłoszę, niemogę
wyjechać do miejsca i radbym
abyście bez tam gdzie mię jestem i
gdzie dopiero za Długodni bez mogę.
J.

I. Wczoraj uroczystem też bazylika Santa Maria Maggiore, najdawniejszy kościół w chrześcijaństwie bo jeszcze w 4 w. Konstanty chrześcijanom go oddał, w 5 w. odbudowano go świetnie mozaikami i marmurami i wszystkie te ozdoby uczasowane trwają do dziś — jestto niewyczerpane źródło z najpiękniejszych kamieni i najciekawszych pomników Rzymu. Obejrzałem także mały kościółek na Placu de Spagna w miejscu domu w którym Piotr św. przed prześladowaniem się ukrywał. — Dziś słyszałem ładny organ w swoim kościele ss. Serc[ów], jak zwykle tak i tu ich kościół zawsze przepełniony

i. dziś był ścisk taki że nawet
oglądać go nie mogłem należycie.
Po obiedzie zwiedzałem galerię
Barberinich gdzie Guido Reni
Beatrix Cenci i Rafaela Fornarina
Malotki portret córki Rafaela Mengsa
zrobiony ciekawy dla. Potym byłem w
Barylice św. Jana Laterańskiéj
oglądałem święte schody i ani koło
4 wróciłem do domu spotkawszy
na spacerze króla po cywilnemu
z królową osobno jadącą. —
Załączam list Tomasza, radzę go
Franiowi który w ogólności wyrazi
bardzo rozsądnie mi o nim
wspomniał. — Kochamy Cię dużo
całą Twoją Rodzinę

Rzym 20 - 4 - 81 509

Najdroższa. Dziś byłem w kościele sant Andrea della Valle gdzie za radą frati Domenikina, potym zwiedzałem francuski kościół św. Ludwika jeden z najlepiej utrzymanych i najwykończeńszych w Rzymie, mniej porównać go z kościołem Ś. Klaudiusza a mamy słonnick Francji w Polsce, czysto tu i tam i porządnie, ale o ileż więcej Ko imponujące i uroczyste.

Obejrzałem potym pałac
Farnezego w którego murach
dwie głowy z kolossalnemi
galerye spadły, ze zbiorów
nieb mniejszy którymi Farnezi
statua siedzącego Arystotelesa.
Przechodziłem przez Ghetto,
koło ruin teatru Pompejusza
zabudowanych nowymi
domami, koło portyku
Oktawii który przedtym
żydzi, do przywileiu z
Jerozolimy w niewolę dani
go budowali. Niejeden pomnik

/

i. architektury zawdzięcza
świat prawie cyfrów zaczerpnięty
od Pitagorasa, ale zacofanie musiało
być w tej pracy zmniejszone.
Pałac Dożów z ogromną
ramą ściany stanął, rozetka
teatru Marcella robi wrażenie
imponujące — tylko że ścieżniczy
w warkoczu ubiór kobiecy, siódmy
typu Fortuny, i tuk Tamara
były ostatnimi, które zwróciły
tam dwa razy spojrzenie
podniecającem się a wiecznie
dokonywanem myśli sprawom
kobiecym, mianowicie dokupiłem
kilka jasnych fotografii.

Do wrogiym napływie
mnóstwo rzeczy po dniu
po y listy, dziś mi wcale
nnnè żadne a y gazety
nie przyszły — rozpoczęte
się powodzi do pokonania
rozbijają nawy tak by
ze wszystkimi kupcami
po hotelach się mówiło
bez ich "ojca" w naszych
nach Kolejowych zostawał.
Kochamy Cię bardzo i pragnę
ekam do serca i ucałuję
całą Twój Józ

Rzym 26-4-87

Najdroższa! Zmartwiłem się że tyle przykrości masz z Bluszczem który miałabyś prawo choćby rok cały jeszcze zatrzymać w obowiązku, — jeśli to w gospodarstwie jest na z najtrudniejszych dnia do zatłumienia. — Nie ma wątpliwości że osobisty nadzór przyspiesza robotę, pomimo to należy tylko w wyjątkowych razach pilnować samemu — raz że to powszednieje i staje się przykrzejszym, drugie że nie

niepodobna dziecinie osobiście wszystkich robót a co się często przy jednej, często przy nic „biedzie" traci się przy drugiej, gdzie każdy do osobistego dozoru przywykł — zdaje się czynności taka jakkolwiek pożyteczna odrywa nas często od ważniejszych i niżeli kosztuje więcej pracy, drudzy i moralnie nie wadzą, na to są nastawnicy którzy także przywykłszy do nadzoru Pana, nienadzorują wcale gdy go niema — ale trudności w dobraniu dobrych nastawników, co się da

zrobić jedynie przez wiele co,
dzienne odbieranie wychowanych
robót, lecz na tym także trzeba
się znać, by słusznie umieć
pochwalić lub zganić. —
Poznałem dziś Pana Rowu. bardzo,
dobrą, śmiałą z oczyma czarnymi
mi jak onyx, równie czarnych
nieprzeniknionem myśly, nazywa
się Egipcjanką i podaje się
być popsutym dziecinnie cute,
go towarzystwa które ja zawsze
bliżnie i wróżbiarstwo i wróżki
oskarza. Zaprosiony wczoraj
przez Ant. Rowu. bym z nimi
dziś jechał do Ostii na Ribla
godzin, powstałem w godzinie

i innowierczej najpierw powiedział
stara babka jego córeczce Marysi.
Vitallian, pozwól mi rozmawiać
mnie do swatego zakonnika
gdzieś został i par niemca,
pomyłki mi osób, ale znalazł
nic się ich tylko tak Tatoe,
i przyjaciół tak upojnie —
żeu mieli mimo z przyjaciółmi
spodziewał pół godziny, dzieci popsuł
projekt wycieczki, zaprosili mnie
wizę na obiad jutro o 6 ½ -
Chwała Bogu że Pawła przychodzi
do siebie, kto go pozwolił zre
stenowac stanowczo. Trochau
Cię drogą całą Twój Ty

Rzym 27. 4-81

Najdroższa. Klin wypuszczam za 125 zł – ale że to cena trochę zbyt wysoka, wypuściłbym za 100 — biała kobyłę można dać za 120. Niedawno się dobrze robi Banio zamawiając kurtkę w Babinie kiedy może mieć za 10 fl. i tam spod z Niegowici czyta trzeci sporo, wiedzą z Anglii przez Bawego, prosić odessanie – powiedz mu to a gdyby sobie życzył kupić Dani i sprowadzę razem z tym którę dla nas jest zamówione. — Koniec pobytu mego w Rzymie zaczyna być bardzo przykrym

pod względem towarzyskim —
Przed 11 przyszedł młody Valmore,
ski; bawił blisko 4 godziny,
nagadaliśmy się wiele razy, pod,
dał mi się, widocznie dobry chłopiec,
mimo tem widział jego fotografję,
się wydobrzałem go sobie zupeł,
nie innym, gdyż że przy takowym
usposobieniu towarzyskim jakie
okazuje, dużo lekkomyślności
jego należy przypisać złemu
towarzystwu i brakowi kierunku.
Jutro o 4tej mamy ich odwiedzić. —
Po południu Hs. Arbijewicz który
za mojej audjencji bieżał przyszedł
mi powiedzieć że jedynym środkiem

i bym na jutrzejszą bardzo ograniczoną co do liczby mógł mieć wstęp, jechać natychmiast do Watykanu, co też uczyniłem, obiecano mi na pół, jeśli jutro skreślą mi, spieszmy się z nadzieją widzenia Papy. – O godzinie pożegnałem się do P.P. Paulucciich krewnych Ant. Rom. zastałem go z siostrą grającego na 4 ręce – obiad zaczął się dopiero przed 7mą a siadło nas razem osób 9 – para Rom. para Paulucciich, 3 starsze panie i panna niemka od towarzystwa, ja byłem 9ty – obiad był skromny ale smaczny, rozmowa łatwa i swobodna w 3 językach bo i po niemiecku mówiono prócz po francusku i po włosku

Dziękowałem za toast miłośny
za Twoje zdrowie i piłem na
ich pomyślność kieliszek dobrego
wina czerwonego Tokaiu. —
Wróciwszy pod wieczór do domu
spieszę by list mieć, a i
do Ciebie mamy napisać dziś
pierwsze. Kochamy Cię wszyscy
cała Twój Wodz

Rzym 28 - 4 - 87

[illegible] że tu żonie prawdę o swych
dolegliwościach dobrych, zawsze weta,
nicz burę i grozę taiss, kłamiesz,
napisz prawdę, bo inaczej pojadę się
przekonać o niej." Ow wa-
strach, ja pod wszystkiem wiary
małżeńskiej mam Damiano ay,
ste, [illegible] się przyjaźnie w y
mieni[illegible], brzeciwnie, bardo
się uradyś gdy ją wszystkom pier
wej niż myślałem. Dz[illegible] otrzymia
łem go Najdroższa moja powiedzieć
że wielkotygodniowa [illegible] spoczy
ęła moja była z rodzaj[illegible]
O opisałem [illegible] wszystkowo w

z dawniejszych listów, na których
mój wyrok tak źle wypadł, a
nadto dostatecznyt febry i doktor
zabronił mi wychodzić wiecz-
rami — widzisz więc jak różne
biédy na mnie się zwaliły.
Szkoda Twego pisania do Stryja Józefa,
on o tym wiedzieć niebędzie bo
z tych stosunków wyjechał, a choćby
wiedział, to mieć Tomcio niemyśli
by to tyto tatkowi dostać tak drie-
czącą, ubiega się o nie zawsze wiele,
a Tomcio nawet niema pojęcia ile
starań, zabiegów, środków różnego
rodzaju używać trzeba, a nasze
nawet dzisiaj uporowzeń by wszystko

i tamtą dzierżawę w dwóm kluczu. —
Dla Tomcia z wielu względów wskazany jest Babin, czy jako zarząd, czy jako dzierżawa, bo ja stanowczo niegospodarzę więcej; a on trudno by znalazł warunki korzystniejsze pod moralnym jak pod materjalnym względem. — Mam wreszcie bilet na audjencję papieską, a myślałem już że go niedostanę — Jeżeliby Tomcio niemógł być w Kłopocie niezawodnie co i jak robić u Annicha niech przeczyta uważnie Księgarza Schöffla „Buch vom Hopfen" w bibliotece koło pieca na najwyższej półce, gdzie zwięźle i jasno cały proceder jest opisany.

i. Przy sadzeniu kukurudzy mieradbym by się trymano dotychczasowego zwyczaju siania jéj, które to na uprawnéj roli leer zte na odłogu odwróconym, najlepiéj za pługami zaraz dobre wybronować a zaraz za bronami drugi rzędek by sadzić, jak na roli, a te co się widzi brud mieli zamiast kukurudzy nucają fasolę, a trzeba ten rozrzucić z nadtą nasienie. konopi które jest na strychu w szpichlerzu. Czy Biórnackie obliczył już sagi nasienne téj zimy za małą, bo to już mieszać jak powinien być zawsze robotę, ciekawym wiele ich jest. Kochani się dzieci całą Twój [illegible]

Rzym 29-4-57

Najdroższa. Dziś dopiero wraz z listem z 25 otrzymałam Twój list z 18 dnowany mi jak dwie fotografie ma przyjęty; pocztowa data jest z Wojnitowa 25go widocznie więc Franio go przez tydzień w Kiszeniu miał, ja zaś wiedząc że w tym dniu miałaś tyle gości i zajęcia, by, Tom pewny że Ci na list nieda, to wolnej chwili, — tymbardziej też wdzięczny Ci jestem za niego. Co do pany, jeśli Tomcio pozre w t. r. nowych 28 morgów mm. w. to można rozsądnie rentę wraz z Rzeszowcem wypuścić za 3500 złr w Gdle

ratach tj: 200 zadatku – 200, 5 maja; 200, 15 lipca; 200, 28 sierpnia; 200, 28 września (a ostatnie [illegible]) gdyby ofiarował 3300 złr. to pusić mu z każdej raty po 40 złr. (nawet 50) ale terminów nierniejaj pod żadnym warunkiem; kontraktów para egzemplarzów powinno być w kasi „ jice kontraktowej, w każdym razie należy zastrzedz że w razie niedo„ trzymania terminów wolno mi zaaresztować woły będące w parze, czyjej połowicz by były własnością. Zastrzedz postawienie za pierwszem dla bydła pomocnika i służby zarzecznej. – Dla kroś„ kowic telegrafowałem Wujowi że zosta„ je tu jeszcze tydzień, ale to nie„ prawda, jużnie pomieszczą za„ mier

wstąpienia do Finsterhofu i
odtąd tylko do niedzieli wyjazd
do Florencji" gdzie chcę zpodzie
cno pozostawany na Finsterhof,
a wszystko to z powodu tej febry
dla której wezwany Dr. Erhardt
niepozwolił mi wyjechać o wczo-
raju" i dodał zmienić mie-
szkanie koniecznie na połu-
dniowe. — Niemogę zrozu
być jaka straszna febra, tesame
drzewo które miewałem w domu
słoto południe i które przechodziły
po ogrzaniu i drzewce, wróciły
mi obecnie, w jesieni miałem
je takie, i dopiero w Latanii

zażywasz z porady Mamy
i proszki po 10 granów chininy
ustały mi, ale teraz wyjęłam
już 8 pr. po 15 granów a bólów
nie ustają, wczorajszy wizyt lekarza
który mi przez sąd powyższych
zapisał sodam salicylowy po 0.50 g.
co 1/4 godziny — pr. 12. Lekarstwo
ulży. Dopiero już, a zdaje się że
jutro to się rozpoczyna tak
że w niedzielę będę mógł zmiatać
zmiotkę miejsce i mieszkanie,
a nuż to zbliży się do Ciebie o
cały dzień drogi. Chcę zamówić
już pas na dyngarno Acciajoli
N. 10 jeśli tylko znajdę tam dobry
pokój. — Kochamy Cię wraz cała
Twój JK

Rzym 30-V-81

Najdroższa. Wskutek prośby
salezyanek jak wczoraj było mi
dziś lepiej, dziś mieniałem
ani Nerwów ani gorączki.
Korzystałem z wolnego dnia
by pójść na Ks. Grabowskiego
A. Rom. i być w Kapitolu,
skąd mamy Koloseum i
całe miasto jasne
wcale. – Dziś piękny tak
jak we Włoszech jeszcze widzia-
łem włoskie niebo, dotąd
było zawsze podobne do naszego

Dziś dopiero przy słonecznym
choć nierbyt ciepłym dniu
nabrało tego koloru ciemno
rafirowego przejrystego i
pełnego jakiego między niemi,
dzialem dotąd i zauważałem
wątpię by Riedykolorek i
gwiekolorek mogło być tak
piękne. – Ostatnich kilka
dni było słotnych, przy 8° R
od strony wiatr północny który
nie sprowadził takiej katar
w dniu audjencyi papieskiej,
ale już i przestałem kichać.

I wiedzę tedy wśród kufrów
całkiem spakowanych one,
które tylko Ks. Arcybiskupa
który miał ponyżej pożegnać
mnie. Żal mi trochę Pegmu
który na wyjeździe wydaje
mi się tak piękny. –
Jutro będziesz już zapewne
miała list z Florencji a
być może że razem z tym
Cię dojdzie mapa bliższej drogi.
Nowy kłopot spadł na ciebie
z odjęciem klucznicy, ale miałaś
bardzo dobry wpływ wpływ w tym

Stanki – i mnie ona się wy-
data najlepsza kandydatka by
wkrótce Klucznicą zostać, jak
tylko się dowiedziałem że Kasia
odchodzi; mnie być kontenta
z takiego awansu; gdyby to po-
twarto jakby to Wojtek Stefan
wyglądał powróciwszy z wojska
czy w czyścu robota zaczęta?
Kochamy Cię drogą całą

Twój

Florencja 1-5-87

Najdroższa. Spieszę donieść Ci że odjechałem tu dziś rano i zamieszkałem pokój na lungarno. Acciajoli 10 – z 2 łóżkami duży, jasny z 2 oknami na południe, ale na 3 piętrze. Tymczasem zostaję tu, zobaczę czy wysokość to bardzo mi szkodzi będzie. —

Dzień podróży miałem ładny, przejechałem Brenner z słynną katedrą, Arezzo widziałem zdala, nie Petrarkę i Laurę poznał jeszcze Trasymeńskie błonia —

przeciwnym kierunku, nad którego
brzegami w r. 217. p. Chr.
Hannibal zabił w zasadzce
15000 Rzymian i całą 7ch
armię rozproszył.
Wzorzec z pagórka Kapitolińs,
który wyszedłem do kos,
ciół Ara coeli, kawał starego,
cyklopowego, 22 kolumn granito,
wych różnej grubości i dłu,
gości dwojgiem porządku, na
niewielu są napisie między
nimi z różnego Kapitele,
każdy inny. Tytuł Kardy,

„Walki Wosz". tego ma Ks. Sedlakowski.
Widzi z listu Wuja że Wuj Tytus sam
teraz do Wiednia pojechać zosta„
wiąże cotty na gospodarstwie
w Kostrowie — powoli biorą
sobie że mnie przykład
nawet tak powarzni mężowie
jak Wuj Tytus. —
Koniec bo pióro jest i spać
mi się chce —
Kochamy Cię Drogi całą

Twój Jg

Florencya 2-5-887

Najdroższa. Nienapisałem Ci
wczoraj jak wspomniałem być
dla mnie Ant. Pow. zachciało
go na dworcu, powyjechać poczę
mnie chce koniecznie być w
mnie z progmanicem. Bo
także idzie do Neapolu jakaś
mat z żoną a z Lantaj za
parę dni do Aleksandryi Valej.
Zostaję w tym miesz[illegible]
dla uniknienia zbędnych
starań się wyżej tak
by tylko raz na dzień je

przebywać – dziś mi się to
udało. – Ranek zeszedł
mi na przypominaniu
kościołów gdzie dla wygłuchnię,
nia starszy czas spędzający,
Jeżli bytem tylko w 2. Lau
Michaele in Bto i w Katedrze,
którą witałem jak stary znajo,
my na której zawsze nowe
odkrywam wdzięki, dziś
szło na utrzymanie jej i
restaurację – roboty przy
tym czynione postępują. – Dziś
to powtórzę, ale gdyby mi

dat Kto do wyboru bazyliki
św. Piotra i katedry tutejszej
razem z wizytą u papieża
wybranym ostatnią. —
Chciałem potym iść do galerji ale że
dzień pochmurny był, latem się
czy tam niebędzie chłodno; mi
mi nic jest ale tak się boję po-
wrotu Dziadów i tak szkoda
żeby mnie przyjechał między was
zdrów i zdrowszy, że nigdy jeszcze
niewidziałem tak każdego kosztu
który mam zrobić — Wie
popołudniu spodziewam kilka
godzin w Casino — tutejszym

bois de Boulogne który wśród
klombów szpalerów drzew
stanęły ma równoległemi
ulicami ciągnąc się w nieskoń-
czoność. Lśniące kity drzew
których mienią, z liścmi do
Catalpy podobnymi, (Acacje biały)
stare obwite bluszczem (Akacje)
grube konary do połowy
wpity mi się w drzewo, dęby
już rozwinięte i ciemniejące
chłone - wielki gubiąc resztę
starych liści - wyprostowują
się i pączek cienkimi i świeżości
Nowemi rączkami liście całujące
drzew całą Twoją Prowadzą

Florencja 3-5-881.

Najdroższa. Najpierwo interesa by
na nic przy końcu nie zabrakło miejsca.
Na wszystkich pastwiskach tarowych
będziemy pasli sami, tarowno w Babie
nie jak w Stobodce przyjmując krow
i jałowizny ile się da, nie tamuj
jak 6 złr od sztuki - 4 od cielęcia
bez rogów. - Tacurybowi wypuść
czyściutko za 40 złr, wzór jest w
Kielcach - bez zadatku. —
Z Bogą zrób jak pisałem, a Bóg ci
wszystko wynagrodzi. Dziś przyszły Twe
listy z 27 i 28 z Rzymu, serdecznie
Ci za nie dziękuję - ze oddychamy lżej
po ich otrzymaniu.
Przecie w potrzebnych stosunkach Dzio

więcej Polaków się spotyka
niż na południu, i słusznie, bo
dopiero dziś przepaciorowawszy
się przez 2 godziny przez cyfry gal.
Cyfrzi przekonałem się jak po-
wierzchownie tylko wrażenie mi
zostało po-jesiennym zwiedzaniu,
Marbów które ten zbiór zawiera
niepamiętałem wcale. Spodziewszy
rauck na zimnie w Santa Croce
i obejrzawszy znowu mi pomniki
siadłem w restauracji tuż obok z
młodych ludzi wyglądających na
Niemców lub pochłanianych Anglików
wsłuchawszy się w rozmowę potym
pomiatem Polaków a że jedna mia-
nowicie, prawie każdemu z wchodzą-

i lub wychodzących tatko jakiś
przyjmował – zagadałam do niéh i z
rozmowy dowiedziałam się z braci
z Włoszstwa Klimy Kardynała o 2
miesiący po których podróży, nie-
wiem ich nazwiska ale znalezionej
kilku znajomych wspólnych w
Włoszech. – O 4tej kiedy zamknięto
galerye zastałem wyprzedzony przez
tak ukochany ten cień pod kolumnadą
żeby go powitać – idzie zdaleka
ped. gar. dosad. znajomy dawny
choć z daleka, zatrzymałem go i z
pół godziny rozmawiałem ze
rzeczą nadstat. dałem mu adresu Nr.
jego gar. za który spodziewam, a jutro
o 1 mamy się spotkać w restauracji.
Wieczór Soły bardzo mi przyjemnie jest

mieszkanie to, choć wysoko, z okien
mam widok wenecki: bo powszechnie
domy wyrastają z wód Arno jak
tam te z morskich łon; pomiędzy
domami wyziera pałac Pitti cały
i ogromny, będę w nim jutro i obiad
mój sobie umówię codziennie za do
wyjazdu 2 godzin spędzicie w tych
olbrzymich zbiorach arcydzieł, bo
warte tego. — Pokus mam dużo, przy
wielkich spotykam niebrydkie sale
obrazy, tak tanie! — ale „nie ma
głupich" — Rosa już zamówiła; chyba
tylko dla kilku fotografii dla uzupeł
nienia kolekcji, zrobię w niej jeszcze
szparkę — i nie marmurek jaki
i ogród la tyle la duch — ale nie, tam
ne się w dodze — nie mozaikowa szpileczka.
Nie nie nic, i tak zawsze się wyekspensuje

Florencja 4 - maja 887

Najdroższa mamo już od 3 dni gdzie odprawiają majowe nabożeństwo ściągają tłumy dziewek i chłopaków do oświetlonego ganku.

Pytasz mnie kiedy powyjadę do Lwowa, zapewne 2 czerwca w czwartek o 11 rano bo na wyjeździe z Rzymu czytałem w dzienniku ogłoszenie że ogólne zgromadzenie towarzystwa ogn. zwołują na 30 bm. tj. ponie- działek - zobaczę te zajmę 2 dnie a być na nich jest moim obowiązkiem, więc dopiero 1/6 mógłbym wyjechać na noc do Przemyśla a z tamtąd rano do Lwowa nadciągnąć - choć być

mnie ze sie uda urwać /
dzień i jiri / go w środę rano do
Lwowa wyjechać, — tj. od dziś za
1 tydzień — to chyba jiri po-
winny mnie nam przed-
tem. Z pogody źle trafiłem, dzisiaj wieje
leje a nóka, cysta oncyba, dziś
wygląda jak zim marmoryzo-
wany kawowo i czekoladowo,
skamie, stony i smieszna miesz
dziś a wygląda jiri ze sztarszej
od tybru. — To co mi pisesz o
Tomcin mieciny mnie, że mi takie
towarzystwo smakuje — ekonomowi
miodzinię ich, ale z dzieci oni
byli oboj że powołali Fr. i Kasi
pokrasc tyle nerwy i odjeć ber

o Dacia Klerów i rachunku z wszystkiego co im powierzonym było — szczególnie mają w ręku tak wygodny zastaw jak Ks. K. o. — Jaki ze skutkiem były tak pełne że palca mierzy czyby wtorzyć niebyło można, tylko z 10 kareciarzych zostało z a 3 uciążliwy w lecie. —

Trochę mi to podejrzane że Maja Knauf dał o 15 ctr. kwartalnie więcej, to musi kupować rzeczy nam pokrewne. —

Dziś pewnie mnie list Twój niedojdzie bo 30 miesiąca zadzierzenie w dobre, ale w tym dniu powinien być nadejść od Wuja mój telegram który znowu do Rymn adres Cieszkarad, jutro więc powinienem mieć list znowu.

Kiedy tak po ulicach wałęsam
się przeważnie przypatruję wy-
stawom wpadł mi w oko kamień kło-
rego niewidzialem pierwej, na ja-
snym tle ma blask podobny do topasu
na ciemnym przebija cień jaspisu,
nazywa się Safiryn ma być obec-
nie bardzo modnym w Paryżu a
że go esa przykładka obok brylantów
w znacznej znajduję ilości, tak jest
tani że kolja z kamieni tak drogich
jak kwiecie oczy, oprawna w srebro a
pozłocie - tylko 120 fr. kosztuje, gdybym
był kupił tylko i zmusił kradzie-
żą bym tu tę kolję wziął, ale tak
nie wolno. — przestaję na opisie.
Kocham Cię drogi cały Twój J. Z.

Florencja 7 maja 887

Najdroższa. Dziś otrzymałem Twój list z 4 – żal mi że mężczyzny tobie studnia towarzyska, ale może to i lepiej, opisać nie zaręczyła dobrze zdecydować ciężko. – Więc tedy ani jutro ani we wtorek w Wenecji nie będę miał Twych listów, dziś piszę do Cerodzińskiego by mi odesłał do wiedni ten który tam adresowałaś. Co do grypki to była dość silna, była i potem ale mniej ostrzej, od Rittera dziś po mi nadeszła słowo honoru że dziś powinien zupełnie zdrowym.

Z towarzystwie Łozińskiego zwidzi tam dziś więcej niż przez tydzień sam. Rano przyjdą była pewnikiem przedtem do Fiesole po węgorza

wspinającym się gościńcem spalone z
góry na Florencji odsłaniające się
w dolinie Arno ze całymi zwoi
blasku jakby zanurzona z lekka
odsłoną gaj [illegible] z [illegible].
Lwowskiej Katedrę starożytną którą
chcą wyrestaurować, z gruntu
przerobić cały przebudowywać mnóstwo
zabytków stare posadzki całości
i szczątków. — Po śniadaniu
zwiedziliśmy przy dyr. Klasztor św. Mar
ka gdzie zachowała się [illegible]
gdzie wielki Savonarola mieszkał i
[illegible] spalon patrząc, z św. Anto
niuszu odbywał rekolekcje, obecnie
zmienione Klasztor w muzeum
zawierające freski i obrazy wy
łącznie przeniesione ze Angelica Fie
rego autorów fotografie posiadam
D. 2 Lutego. W Kadej co i

jest jakiś obraz roku tego samego,
który mistrza w refektarzu
w sali Kapitulnej z antydeistami
utrzymywanie, nabarwienie mu
słów przez 2 aniołów. — Potym ze-
wnętrzny akademię ut. p. gdzie stare,
zistni malane 14 w. poprzedzały
wiekuiste rozwoje malarstwa —
Cimabue, Giotto, Fancia, Perugino,
Coedi, i inni bar na filarach wszyst
dziełach przedstawieni są - prócz
tego słynny Dawid Michałangela Bo-
rego fotografię też one mieli.
Potym zewnętrzny Borgello,
bytto Florenki ratusz, pełen
nerbiorych sobet dawnych wieków,
w którego wnętrzu przechowuje
się Rafaelowy oryginał Sprzeczki
koło Korego fotografię z dowo-
wej Kopii mam takie, z który

Tak śmier lid Florencki mądrzy
być wielbionymi ale Brukselski
Marmor pisz. Natura zamie-
niony dziś teraz muzeum
brons w której kocha się tozi
ski i wyjmuje mięsky ma-
rmur z helmy polskich bu-
sery. Jest tam i drzewnów i
bronzów dużo, między marmurami
Michelangela Brutus, Venecja M. B.
David Donatella, Bachus Sansovina,
portret Machiavella — z bronzów
bardzo ładny David Benvenuta Cellini
Bust Los. Medici — i wiele innych
starożytnych bardzo cennych... Cmuję jak
on dobre zrobi otoczenie radzimo, dopiero
poczuję skutki złe, bo już teraz to
nystwo tak mnie oziębiło że dawno
się tak żywawym i lekkim nie czułem
jak dziś po kilku spędzonych tak czynnie
Kocham Cię bardzo całą duszą Twoją Ty

Florencja 8 maja 881

Najdroższa. Galerje o których Ci wczoraj pisałem, zwiedzałem tutaj i przede bo Łozinski ma je z Kilkakrotnego pobytu we Florencji we mi wskazywał co oglądać i opowiadał mnie więcej przez co oszczędzałem dużo czasu niepotrzebnie studjować przewodnika drukowanego. Wogóle upłynęło mi on pobyt tu, rozmaicie, widziałem dużo o stosunkach krajowych, i zdaje się że jutro razem z tad wyjedziemy, aż do Wiednia razem trzymać się będziemy. — Wyjechałem wczoraj w gniewie że Wuj Stanisław dotąd widać Cesarz pamiętał o jego winnościach i przysłał mi wizytę — Jeszcze pojedzie

zwrócił do Wiednia drogowaj, ale czy z tąd realny pożytek wynieść? Zawsze może używać tytułu Komandora. Dobrze to że samych starych dekorują, bo młodzi mogli by się kiedy znaleźć w kolizji między względami jakie ordery honory i tytuły otrzymane za sobą ciągną, a narodowym interesem i patryotycznym obowiązkiem. —

Po śniadaniu poszedłem raz jeszcze dziękować galerję Uffizii i Pitti, powtórnie Medycę Leonarda da Vinci z Medyą Caravaggia, zwróciłem więcej uwagi na bardzo ładny obraz Fra Bartolomeo piętą, wzięty Ro sobie w kamienicy ukończoną, staraliśmy się — a o Bacej wróciłem

I do siebie by wpisać ten list
i pakować się; niewiele mam
do pakowania, bo z kufry mniej
potrzebne w codziennym użytku zostają
wiem w magazynie kolejowym,
paski ze sprawunkami stoją nie
otwierane, więc tylko umywalnię
żelazko i zawiniątko, a będę gotów.
Jutro o ¼ na 8 będę już znowu
na Wenecji gdzie mamy stanąć
przed 8-tą wieczór. We wtorek
przyślemy sobie śniadanie
rano dyliżans, odbierzesz w pawilonie
głównej kolejowej i zbiory by i
Tobie wróciwszy może przypomnieć
to lub owo z piękności tutejszych
podziwiali razem. —
Dziwno mi o które się tak szczegółowo
wypytujesz miały najgęściej zupełnie
ten charakter co te które mi prawie

codzień w domu koło południa i wieczo-
rem dokuratę a po nabrzeniu się
ciepłym i próżnice mijały, zostawa-
jąc mnie rozgrzanego z lekką trawy-
racją, lub bez potu, a usposobieniu
swobodnym i wesołym – za to
przy tej zasypiałe – radbym uciec
od światła przed tym niemożnym
zimnem; zdaje się że te pyszne
dnie stoworzą, jakie tu nastały
od niedawna, stanowczo mnie
podrestauro-waty w tym względzie.
Atmosfera dzisiejsza pokoje ponypom-
nata mi dom rodzinny, to tak
to czuć zadys z komina, jak u nas
we gorące letnie. –
Serdecznie Cię Kochamy i całuję
słodkie usta moje drogie –
Cała duszą Twój Jg

Wenecya 10 maja 81

Najdroższa! Ranek dziś zimny był, wcale nie wtoskij, a po południu z piorunami deszcz, mimo tego nieoziębiło się, choć się wyspogadza. — Byłem w akademii św. p. przypatrując się Tycjanowi wniebowzięciu Matki boskiej, i ofiarowaniu jéj przez tegoż, obu tych obrazów fotografie mamy, przytym napatrzyłem się na Tedne chrzcinny Giov. Bellinego i przypomniałem sobie ze mmiéj znanych świątu

weneckich malarzy jak Palma, Carpaccio, Bonifazio i Marco Basaiti, takie lekceważyć mi nalezy. — Tintoretta gnieb pierworodny całkiem byłem zapomniał, a to jeden z tadniejszych obrazów jego — Święta Weronese Paola Chr. P. w domu Leo i przypomniała mi ojczyzne wesele w Kanie będąc w Lwowie — i dużo innych porównań na myśl mi się nasuwało. Wśród wyniosłych z okien mi chłat Jezus pałac Dożów pnącą sale, pięć go

5

Zaunyrali, zjadłem tedy
obiad, Kupitom Kufer by
mnyc biene paski pred
rewizją dową uchronić i
zabieram się do pakowania
się – a że jutro o pół do 3
mam wstać by o Kidenbaum
na 5ta pospieszyć do
Wiednia mogę, więc jak
tylko skończę ten list, pakuję
mamę, i wszystko zabiorę
będę się starał spać by to
rano wstanie zbyt prędko
Krym mi nic było.
Jutro odezwę tedy w Wiedniu

spodziewam się zastać
listy Twoje z domu i z Pur-
stenhofu jakoteż od Was
dwóch ze Lwowa. Serce mi
rośnie na myśl że od jutra
za 3 tygodnie usłyszę
Cię — wszak to już 25 tygo dni
jak wyjechałem z domu.
Gdybym ja był Ty do Lwowa
napewno mnie niewypuścił
bo się o Twoje zdrowie (za) nadto obawiam
ale jeśli tak zechcesz napisz mi
przynajmniej kiedy z domu wyjdą
i kiedy we Lwowie stanie bym
się do tego ilemożności zastosował.
Kochanu Cię bardzo cały dzień
Twój J. Z.

Wiedeń 12 maja 881

Najdroższa. Dnia tego wiedy przejeżdżałem lagunę między Wenecją a Mestre – o pół do 5tej widziałem pięć ludzi pracujących w polu, orzących i kopiących – ci mogą zamiennie pracować się w południe. Prawie każdej stacji kolejowej narysuję ci mój pomnik jakiegoś malarza dla niego dwóch osób, dziś zakochanych pewnych emancypowanego, Correggiowo, Pordenone, prawdziwego amatora nienawidzi by tych miasteczek by nierobaczyć w kościołach ich obrazów malowanych przez artystów którzy od swych rodzinnych miast zimowa swoje nazwiska. – Towarzystwa miałem nie sympatyczne z włochów z których 1 kryt się jakby mi co bardzo dokuczał, drugi cygara cenił mimo napisu

wzbraniającego patrzeć, to znów „To
wielka jakaś jadąca do Lublany,
przyjęcia wszystkimi językami na
administracyi kolejowej w obawie
że jej pociągi się mieszają, póki jej
nie wierzali do zmiany trzeba;
postwierałem od strony pałacyku włoska
tak więc żym mi niewadził, a inne
wszystkie dobre przymioty wybić im
z umysłu widok skalistych alp
zimowych których szczyty złocą
słońce kiedy doły wszystkie jeszcze
w pomroce cieniu tkwiły. Widok
taki ma w sobie coś nadziemskiego,
zewsze mnie wyrywa choć na chwilę z
poziomego widnokręgu, pociąga mnie ku
sobie i napełnia piersi poważaniem wie-
czności i pogardą świata; olbrzymie
skały o wyniosłych wierzchach, podnoszące
się szczyty gór to portrece natury w

i w których się chroni przed chciwością
otoczenia którymby ją uczynić rad
opiekuje, do swych celów urzyć, i w
ciasne granice swoich pojęć wtłoczyć,
ale góry choć porwane zdała, choć
przebite tunelami i siecią żelaznych
szyn w dole opasane, opierają się zawsze
zachciankom jego woli; i zawsze
świadczyć będą o wyższej potędze istoty
której wiekuiste jest zywiołem a której
niepojęcie między stworzenie wchodzące
drogowy swój byt w ciasnych granicach
czasu i przestrzeni. — I Wdina piękna
z godziną nam, uradziłem się tak
odpowiednio wyjeżdżenia na papier
wszy na pół do czytania a napół
do snu się sposobiąc, ale już w Villach
wytrącono mnie z tej tak wygodnej
pozycji. — Tylkom przejechał austr.
granicę spotkałem dawnego znajomego

którego przeszło rok już nie widziałem,
biały śniegu wypadł gęsto w okolicy
Lokomotywowej naszej i aż do
Semmeringu nam towarzyszył. Z
nad w krótce w lewowy dzień
przeszedł. Prace w tym roku wyda-
tnie zimowy prawdziwie widok
wszystko białe, a zwierzęta i ludzie
rzadkie modnie ubrane pod
ciężarem białej wełnianej,
gałęzie przypominały żywo wo-
kiego narodzenia, jak je malują.
Otwierając okno wagonu różnie miary
włochami kolejami a potrzebnie auto-
jakby z boku na asfalt przejechał
powozem, tak uciekł turkot a
tunele bez najmniejszego hałasu
przejeżdżaliśmy. Wtedy we wozach
często zatrzymywano nam z obawy by
niezgłuchnące wjeżdżając do tunelu. –

W Wilnie tedy zastałem do tamtejszej 6 osób, ubogą jakąś matkę z córką Waszego, płaczącą, widocznie mocno chorą i pełną obawy wybuchu, tworzyły mi miejsce vis a vis.—
Z drugiej strony chory Wiśniewski wtedy wracał z Moranu, a żona jejmości jakaś widocznie znajoma Kurazyjska ogarowała go uwięzłe się głosno dokuratem ber dowcipu— na co on tylko cukał spod brwi by cmokać w rączkę— jejmość ta miała czyrka z solą gletniego z inteligentną twarzą ten zawiązy do niej podobieństwo z którym mówiła po polsku z akcentem rosyjskim, po rosyjsku też biegle wyborne z J. mym pasażerem rudym Rosjaninem z tytułem doktora dla którego życia miejsca tylko w Petersburgu lub Monte Carlo z Rad wraca.—

Ona się spowiadała że ojciec
jej był katolikiem, wygląda
też na Włocha rozpiętej miś,
mowinę wzrost i układu; ro,
macowali głośno i wyraźnie tak
że ze rozpiętej rozmowy ich
dało rozumieć, mnie brali za
Węgra. — W karawanie stoi o
zimny wiatr przybywszy na
dworzec niezastałem fiakra rad,
nego, rad bytem nie wziął zimo,
wy paltot i rad miałem a
kocem nogi sobie okryć mogłem.
Za dwoiłę sprowadzono mi do,
rożki — w której zebrawszy rok,
trzysta z zawiniątka abrawia,
oneytem ku mieście; ujechałem
ze 200 kroków, stanął, zadrżałem
że myto, ale gdy koń do okna mi

zajmał, wysiadam patrzę, mój furman bery na ziemi ~~stoi~~ niemowa gre ustał ma tamanej szyi, jak się to stało nicnie wiem, ale wiem że mi się to bardzo niepodobało, ii w nocy – ulica pusta, dosyć jak zebra, błoto i latarnie, ja w cieniach trzewiach, co robić? niebyło rady, wróciłem piechotą na dworzec, wziąłem z poczty, ~~wozu~~ który wsadził batiuszkę do powozu i oddali policmanowi by go odwiózł do więzienia, ja zaś znów piechotą wydrowałem na dworzec gdzie około północy jechała dorożka która mnie do hotelu tegothoff odwiozła – gdzie byłem i zemną – wypiłem szklankę mleka, a jak zasnąłem

Tak dziś wyjeżdżam o południu
obudzitem się. — Za chwilę
pójdę do Krausowej powiedzieć
się o listy. — Tymczasem kochaj
serdecznie całuję Cię mocno raz
całą duszą Twój

Loni na wizytowe powitanie
niemieckie Kozale. —

mieszkam hotel Tegetthof

Wiedeń 13 maja 81

Najdroższa. Zdziwiło mnie i zaniepokoiło prawie cienie niestał te listów Twoich, był list od Wuja, od Romera, a z domu nic — i ani jeszcze nie mam wiadomości, czekam jeszcze 48 godzin, a niedziele telegrafuję — co się dzieje? Byłem wczoraj u Wuja Tytusa zakabarowany, tylko na powitania jéżdżi i na obiad, zresztą pilnuję domu i pali w piecu U Branowej mieszkania niestatecznie — Chwilę przed moim przyjściem

---

wyjechał był od Wuja Wrzesiorowski,
pojechał wczoraj do Pallanzo gdzie
Emilka znów się na górze,
wróciła jej gorączka, nawet
na zimno, hotel i widok, wie
ma ją zabrać z tamtąd niewia-
domo jeszcze gdzie – Genewa
mówi z dawnem byłaby teraz
najstosowniejsza, lub inne
jakie miejsce nad Leman.
Wuj Stanisław spodziewany tu
lada dzień; od Wuja Tytusa
powiedziałem się o śmierci Wuja
Nowej – jeszcze 3 maja umarła.
Pani Stefcia chora w Krakowie,
pojechała tam ciotka Królikowska.
Ściskam rączki całuję i Kochamy
bardzo Twój Ty

Wiedeń 14 - maja 881

Najdroższa! Przed chwilą otrzymałem Twój list z 12 który mnie uspoko-
it bo już nieumiałem sobie wy-
tłumaczyć tak długiej pauzy. —
Nic niewiedziałem o śmierci Włodzi-
mierza — lepiej im tam będzie niż
tu było. —
Wczoraj spotkałem w Kawiarni
dużo znajomych Łozia, Domaszewskiego,
Chłędowskiego, Starzyńskiego i
innych, a w sali było Polaków
znanych mi i nieznanych więcej
niż Niemców, całe Kasyno bawo-
lskie się tam przeniosło, z Roma-
nkami, Bąkowską, Rajkowską
Wolańską etc. — /

Dziś zaprosił mnie Chłędowski do siebie na herbatę — obaj z żoną bardzo są zadowoleni z Dziedzica i towarzystwa tutejszego w którym nieczynności tyle panuje, było do mnie polskiego że się bez niemieckich znajomości prawie obejść można. —

Wuj Tytus mocno zakatarzony pójdę go odwiedzić przed wojną. —

Bocian cię dziwna cała

Twój Dr

Wiedeń 15 maja 881

Najdroższa. Wczoraj Zosia przy-
niosła nam dziś trochę słońca,
może się wypogodzi i ustanie
ten wiatr zimny i deszcz
który jeszcze wczoraj ograniczał
ruchy moje do koniecznych potrzeb.
Poznałem tu Dominikiego przyszłego
zięcia Z. Zosia obecnie kolegę
Romera w Serajewie, bawi tu chwilowo
dla egzaminów, narzeka na Bośnię
i twierdzi że pensy tamtejszej dwojgu
pensja która biorą wystarczać im nie może

Emilia Urbanowa w Lwowie

Wieczór spędziłem u P. Chłędowskich, bardzo tatwi ludzie i przyjemnie prócz mnie był tylko Domaniewski; rozmowa swobodna i ożywiona miała najczęściej za przedmiot Włochy i szczegóły mego niezabawnego pobytu tamże prze zimę. –

Staram się tu o zamianę pożyczki banku hip. ciążącej na Lemieszowie i Szarpanicach, coby Mamie z 1000 złr rocznie oszczędziło – dlatego też przybyłem, że mój pobyt w Wiedniu, miałem wyjeżdżać jutro by 17 odwidzić Romera na wsi, ale tym razem muszę sobie odmówić tego – doniosłem mu też już

by niewypełnił po mnie rzeczy jak było
między nami umówionem. —
W tej chwili otrzymałem Twój list z 13,
jakkolwiek pragnę uściskać Cię jak
najprędzej ale wolę być niejechała do
Lwowa nietylko naprzeciw mnie, ale
wcale, jeśli niema koniecznej potrzeby,
uważaj, uważaj bardzo na swe zdrowie,
choćby tylko przez wzgląd na dzieci nasze.
Majstrów odprawiam do mego przyjazdu
jeśli Ci tylko jakikolwiek sprawiają
kłopot, i w ogólności uniwaj się
od wszelkich gospodarskich przykrości,
bo straty drobne jakie z tąd wynikłać
mogą nic zrównoważą nigdy grozy

niemieckich na które narażałabyś
nas wszystkich trudząc się z bytnością.
Wiec Emilowic na 2 tygodnie do
Budzynina Moskowa i Spasowa
urlop biorą, - wtenczas jego czas
od zajęć służbowych z pewnością
wybrać niewoglí. U Włodzimira
byłem wczoraj w winie, niedobrze mu
się trafiło bo od wczoraj najął mieszkanie na poli, tutejsze wypowie.
Dziewczy, mieszkał wiec jiri wczoraj
w zimno i słotę wynosić się tam sam
jeden bo towarzysz jego wola tu jone
zostać te biédy - ale da Bóg niedzielna
pogoda zakończy stanowczo te powiewy
zimowej natury. Kochani się bardo

Wiedeń 16 maja 81

Najdroższa. Jaki dzień nam tu wczoraj św. Zofia przyniosła, we włosach by go napróżno szukać, ciepło a mięgorąco, przeciwnie a bez silnego wiatru, a zieleń ta, ta bujność liści i traw jakby tu spot„ kałem wytnyma porównanie z naj„ piękniejszym rozwojem wiosennej roślin„ ności; pełne kilabrii różnobarwnych a zawsze jaskrawych tulipanów chwytają za oczy w Volksgarcie, między ostro przebiegiony z drew i krzewów Stadtpark świeci tylko prawdziwym kwiatem wiedeńskiej młodzieży.

Banck wczorajszy zaczął mi na dowiadywanie się o warunkach zamiany pożyczek banku hipotecznego ciężących na Leszczatowie i „Szarpańcach; gdyby się to powiodło mi po myśli, wyciąga by Mama na tej zmianie około 8000 złr w gotówce, (byłaby zapłacona najbliższa rata Aberdama) i blisko 400 złr rocznie płaciłaby mniej – więc by niepotrzebowała nadal potrzeb swych tak bardzo ograniczać. Po obiedzie wziąłem mnie niedyecbie tutejsze pisaryki i ograły mnie w wista, widzi że takiej gry amatorom niepiastom – więc w tym humorze powróciłem do Krawiarni

wieczór, wzięcz tam jednak niepójdę
bo obok porządnej, przychodzi tam
i podłej dużo połowi, znajomości
nowych mikuje trudno, (milkliwym i)
mym być niemiłem (wielki brak)
a mówiąc do niejednego przychodzi
mi potym na myśl przypowieść
Chr. P. o miotaniu pereł przed wieprze,
którą w mych stosunkach mogłaby
zastosować podstawiając w miejsce
pereł Kiełbasę i psa. —
Dziś miałam listu Twego, przypuszczam
że winna tamże Siostka Król. która
jak mi mówił Wuj w tych czasach
odwiedzić Cię miała, pojmuję że nie

/.

chcesz stracić ani chwili z towarzystwa Jej i pożebnam Ci to, ale zresztą niedamy się, jak przyjdę do Lwowa niepoorlę Ci ani słowa tylko Twoja towarzystwem cieszyć się będę, ale prawda, Twój pali, więc od czasu do czasu wyjedzi mnie do drugiego pokoju, może by i Gósia chciała wypalić choć i cygaretko? Bo przez tem czas skleja się ze słów do mnie. Dziś skręcę Kufer do Kalinia może będzie taniej niż z sobą go wziąć — wygodniej w każdym razie. Twój — do śmierci

Wiedeń 18 maja 881

Najdroższa. Karta Twoja z 16 otrzy-
małem wczoraj wieczór – chwała
Bogu że dojechałaś szczęśliwie –
Ja pomału jeszcze prawie
wszystkie interesy i sprawun-
ki jakie tu miałem ~~a jutro~~ i
wyjeżdżam jutro do Krakowa i
tylko z bronią do końca dopie-
ro trudno, Miss Brie pomyliła
mi 3 słowy które mi się
niepodobały, z bonne przysła
jedna Szwajcarka z Genewy
gruba Dziewczyna silna o poczci-
wych rysach, uczciwa zdaje

ale mówiąca rozsadnie
akcentem trochę szwajcarskim
jak Adela ale poprawnie —
żadna zbo tu nieodmówiłem
wprost, ale zadałem świadectw
których mi dotąd nie przysłała.
Wczoraj jadłem obiad z P. Grochowskim
który mi o zdrowiu stryja Leonarda
bardzo dobrych udzielił wiadomości —
więcej nasłi mnie niepokoi, nie
wychodziłem nigdzie wcale. —
Dziś rano zastał mnie list Tytusa
w którym jeszcze — zmartwiony
śmiercią P. K. Brzozowskiego którego
serdecznym przyjacielem mogłem być

mieni. — Z ciotką mieniałaś
się zjeżdżał we Lwowie.
Ta buna o której ci marzyła
piszczyła wszystkie na wieś
pan co ożenił się z pannę Vaginowską — była druga w
tej chwili z Sabaudji — ta
miejsce przyjąć na siebie
skutków podróży w 300 kroków
jeszcze — na przyjęcie jeszcze
jedna i jeszcze jedna wieczór
która rekomenduje Brie
wyjechała ta baba z pół godziny
przypomniała mi tę grabę
którąśmy mieli w jesieni. —
Teat jedna która zdaje się przystawać

Julia Valhottaur z Kantora
Vaiid była jeden 8 lat w
Wiedniu a z domu 1 lat 30
300 ale zostało — koszta
podróży powrót zamu —
tak bardzo, niedna mi
się nie podobała, ale ta jeszcze
najwięcej. —
Kochamy Cię bardzo
Twój

Kraków 20 - maja 81

Najdroższa. Wczoraj o gtej
przyjechałem tu bez przygody,
do Oderbergu była podróż męcząca
i nudna gdyż z żydów z
których 1 cuchnął jechało się
mnie i mimo strasznego
gorąca i tylko okno moim
mieć otwarte, wreszcie
się też był do Kamieńki -
gdy wysiedli, otworzyłem
drugie okno - przez co zaraz
i mniej się odychało i wyjść
gnijty na Kampie aż do

Krakowa jechałem, zresztą to
jest o tym pociągu codziennie
że nikt o klasy nie do
drugiej wcale lecą łapserdaki.
Nie przypałem wyborne, nikogo
jeszcze nie widziałem - a powie
dziano mi Dzieci dobry moje
ślicznej Panienie idą na
śniadanie - odkładając
na popołudnie konie listu.
Na zebraniu komisji spotka
łem Bonocza, Stoneckiego
Dembowskiego i Trzinskiego
siedzieliśmy do 1 wy a po

południu miechcimy się zjeść
o 4tej tymczasem na zapas
tamte moje kroki zastaną w
domu hr. A. Tarnowskiego
dostaliśmy zaproszenie na obiad
o 5tej – pouczono tam
ustnie do mnie tylko
była Rura — mimo serdeczności
z jaką mnie przyjęli miałam
bym kłopotliwie w towarzystwie
stoic ich bawić się przyjemnie,
choć czas schodzi na rozmowie
powinnie takiej i miłej i
naturalnej jest między nami a
nimi barjera — oni się mają

nadto Panowie ja nadto ubogi
chciałem. Który wyższości Panów
tylko w teorji uznaję. —
Wróciłem o 1/2 do 8mej by do-
kończyć ten list który według
polecenia Twego do Wuja
adresuję — pójdę jeszcze
do ulicami na Mszalkę
mleka z Cognakiem a potym
spać. — Ale widzisz Ci ciężko
u Parandlego znalazł nie płatną
mniej zajęte - ale wyglądanie
gorzej niż w pieniądzach co pomyślisz
tym z mniejszem ostatnim które
mnie Rotatay. Pocieszam się że
w domu odzyskę się lepiej mi nie
wiodło - tylko robić i nabyć nie -
to już nie nie moja - odwdzięczam

Kraków 21 maja 81

Najdroższa. Dziś nic no-
wego niemamy. Co do wo-
jenia, tamo i owie,
crór rachujemy, tabrano
nam zejdzie jutro i po-
jutrze bez odmiany aż
do środy, w tym dniu
zaczną się posiedzenia
Rady, będzie nas więcej
i więcej mocy będzie
wprowadzenia.

Kiedyśmy przystała Wry-
tyka mego planu domu
którego razem ci postałem
i Francia opinię o tymże,
tyś odrzucił, ani myślałeś
zmieniać go, uważając go
za resultat tylokrotnie
przerabianych i ostatecznych
projektów, tym bardziej
że miałeś go już wyro-
bionym prawie w ca-
łości, ale uwaga

Twoja w moją myśl rzu-
cona ~~była~~ działała jakby
drożdże które porosnie, na
razie nieskutkując powoli
cały płyn na inny pre-
rabiają; tak i ja bezwiednie
prawie zaczęłem przypuszcze-
nia robić, a gdyby to, albo
tamto zmienić, w ten lub ów
sposób wypracowałem kilka
szkiców szczegółowych które
zaraz odrzuciłem, zdjęcie
w drodze do Wenecji i do Włoch

pryszła mi myśl którą zaraz
w Wiedniu na papier rucić
rozy, teraz Tobie posłałem byś
o niéj moc zdanie sobie wyro-
bita, bo mogłoby się zdarzyć
że zaraz po powrocie do domu
zabieremy się do budowy.
Mam symetryczne okna i
piąterko jak chciałaś, mnie
siebiem was coś mi Ty moch
mocz?
Kochamy Cię bardo i do serca
przyciskam całą duszą Twoją

Twoja ręce całuj odemnie

Krakow 22 maja 881

Najdroższa. Więc jutro wieczór
będziesz już w domu, ja zaraz
jeszcze ten list na rękę Wisła poślę,
Tam może Cię dojdzie we Lwowie.
Biedny Franuś wiedy mu źle,
bicki tak dopiekł, żeby choć
te bolesne operacje wypuły mu
na dobre; może się mylę ale
zdaje mi się że przy poradzie
Dzikowskich można było starą
metodą może nie tak prędko
ale bez takich bolów wygoić tę

rance, i myślę że to się da
zrobić jak mu ten wróż na
rączce dojrzeje. -
Ja niepisałem, rano bowiem
byłem w Wiedniu zajęty a wie-
czorem w Krakowie było mi
mało pilno do łóżka, tymbardziej
że żadnego iż pisany z Wie-
dnia list 18, i 20 z Krakowa
spodziewy się dziś dojść wiele po dniu.
O bonach miałem dziś list
od Brie którym załączam, jeśli
się zdecydujecie na tę Julię
Valhottan o której li pisałem,

wewo ją by przyjechała bo ta
jedna przystawała na stawianie
jej warunki, jeśli nie, powiada,
nie mam tylko jedna droga
tj. sprowadzić sztuczna z
Szwajcarji na 150 tr rocznie
i w domu go uczynić.
Po codziennym ugale salonym
dziś zimno i słota, tak że trzeba
myśleć kalosze lub ciepłe brać,
żeby choć nietrwała długo bo dziś
jak miliony tych dziwów.
Jutro jak będę adresować do Babina
skąd sam siebie jakiej przyjemności

wyekspedjować bym rad, bo
mi i tęsknio i smutno bez
Was i wdomu odejść pragnę
i spowiewam się - bo jakbym
tak został dłużej, niedługo bym
już płatał nogami.

Kocham Cię bardzo - całą duszą

Twój Józio

Ręce całuję. —

Kraków 23 maja 887

najdroższa. Wyobrażam sobie rozczarowanie Zosi kiedy zoba„ czyła, korałami wewnętrznimi nazwane paciorki, choć ona może się na tym zna jeszcze tak mało że pewne szkła mogły się jéj także podobać, podobnego rozczarowania musiałaś i Ty doznać otrzymawszy na wią„ zanie w dzień urodzin por„ tret który Ci przysłać przy„ rzekłem z łatami; cóż robić, na comiejszy niestać mnie.

Biblioteka Jagiellońska

Mylnie sądzisz myśląc że
ja się tu mędzę, bardzo wygod-
nie sobie urządzam robotę,
dym mnie jakoś mierzi, a
koledzy moi obarczają mi wiele
względności choć prawie wszyscy
starsi są odemnie; zaś kiedy się
zmęczonym czuję, idę bez ceremo-
nii do siebie gdzie zamykam
wszystkie wypoczywam leżąc.
Rozbieranie tego i odwalenia które
już przeszło 6 miesięcy trwa
niemiłym ja gdybym był
silniejszy, dawno bym już był

przy was, mais je suis un moribond
i choć serdecznie cieszę się że was
zobacze i uściskam wkrótce,
psuje mi radość tą myśl, że wam
ciężarem będę. — A może, może
Bóg da, że przy was odejdę, a
przeciwnościami i kurierstami tu
tym biada jak przyjadę — odzyskam
dawne siły — czego li w dzień
urodzin życzę, bo wiem że stan
mój bez porównania więcej cierpi
Tobie drogą, niż mnie samemu.
Pneumatycznej kuracji niechcę mi
Doradzili przez wzgląd na nią stłum
ność do wybuchów, choć w tym kierunku

/.

czuję się teraz lepszej skłonnym
niż przedtym co przypisuję zawar
łodowym okładom przez Dzikowskiego
mi ordynowanym. — Zgadzam się
najchętniej na przeniesienie Pani
Bieranowej do kancelarji tylko
proszę być nie bytą przy prze-
niesieniu kasy; wybrawszy z niej
wszystko i wskazawszy miejsce
gdzie ma stanąć odejdź do gabine-
ciku a ekonom z 10 ludźmi niech
ją przeniesie, najlepiej na waltkach.
Sądzę że najlepiej będzie prosić Ro-
życkiego by nam zarekomendował
jakąś porządną damę. — Kocham
Cię bardzo całą duszą Twój Dr

Kraków 24 maja 881

Najdroższa! Dziś odbyło się pierwsze posiedzenie rady nowe. Brakuje Kilku, niema jeszcze P. Wiktora i innych, od Zdzisia wiem o przebiegu licytacji wsi i podobno dobrym resultacie tejże choć wam i szczegółów powiedzieć mi nieumie. —

Spieszno mi do was i radbym jeźli tylko się da, wyjechać

po sesjach rady, nie czekając
ogólnego zebrania, miałem
projekt pospieszyć wyjść,
chać w sobotę i nie dostępując
do Lwowa, w niedzielę przed
południem was uściskać, ale
niemogę ominąć Wieja, zapo-
wie wpaść w sobotę wieczór
przyjadę do Lwowa a w niedzielę
do piero wieczór w domu stanę;
wszystko to, jeśli się da, bo mogą
zajść okoliczności które by mi
do ogólnego zebrania tj. do

wtorku zostać tu kazały.
Z tamtąd chciałbym się wi-
dzieć ~~abo~~ w niedzielę rano
we Lwowie jeżeliby pobytu mego
w Babinie do 31 przedłużyć
niemogł. — Z przeciwnemi
mamy mnie się wstrzymać do
mego powrotu, bo, tak w nie-
dzielę trudno ludzi do tej roboty
zaprzęgać, pani Białowąsa niech
sobie zostanie jeszcze i noc
w gabineciku a ja choć jut
do mieszkania jeszcze, przynajmniej
jednego na tak długą

rozdzielenie przyspiesz chwile obok najdroższej mojej, przytulenie się oddechom dzieci śpiących tam; kędzierzawej się mogli nagadać swobodnie i wszystkiemu pozałować tego błota który po szczęście wyjeżdżając, i pocieszyć po smutnych dniach którzy w oddaleniu spędzili. — Kocham cię bardzo i serdecznie do piśnia przyjaciółkam — cały dzień

Twój Józef

Kraków 25 maja 881

Najdroższa. Dziś wygadałem com miał do powiedzenia, przy następnych pozicdzeniach będę już pewnie niczym, niepotrzebuję się więc obawiać by mnie te zebrania zmęczyły, ale i bez tego zmęczonym jestem dość; bardzo często mię mam ochoty do niego i z obojętnością patrzę na nowy który mnie jeszcze w jesieni

zajmowały, cuję się bezsilnym,
i jeśli mnie nie wzmocni
wypoczynek zupełny przy Twoim
boku — to chyba nic mi już
nieporadzi. W miejsce Wrocławia
dał mi Bar. receptę na arszenik,
dobrze mi to robi, straciłem
zgagę, kaszlę i pluję mniéj,
ale czuję niby głód i żołądek
próżny, do jedzenia przymus,
rad się potrzebuję. Jutro mamy
dzień wolny, dla ścięcia, mówiem
czym go zajmę, chyba będę

rysował profile domu według
nowego wzoru, bo i towarzystwo
mnie mocno. Wczorajszy wieczór
spędziłem na wsi u P.P.
Tarnowskich, prócz gospodarstwa
był jego szwagier Myciński
i ks. Paweł którego dawniej
we Lwowie spotykałem, Panna
hrabina musi mieć swego Labussa
na którego P. wygląda w cyrkule.
Widziałem ciekawą rzecz bo wła-
snoręczny manuskrypt Mic-
kiewicza do Pana Tadeusza,
pismo drobne bez czytelne,

i wszystko mnie że w strofach
bardzo mało poprawek i prze-
kreśleń się znajduje, niekiedy
cała strona i jednej poprawki
niema. — Talentu towarzyskiego
et Baństwo niemają i często potrze-
bowałem silić się na rozmowę.
Dziś przyjechał pan Wiktor, jak
wygląda, może go podróż nocna
zmęczyła, odwiedzi was w Marcu
będzie a nam dwa parę tygodni
w Karlsbadzie jeszcze, mówił mi
że Marynia Fr. wczoraj
ze Lwowa wyjechała. Dziś mnie
jeszcze niedoręczył list od Ciebie może
będzie wieczór — Kochamy Cię bardzo
i przyciskam do serca Ja

Kraków 26 maja 881

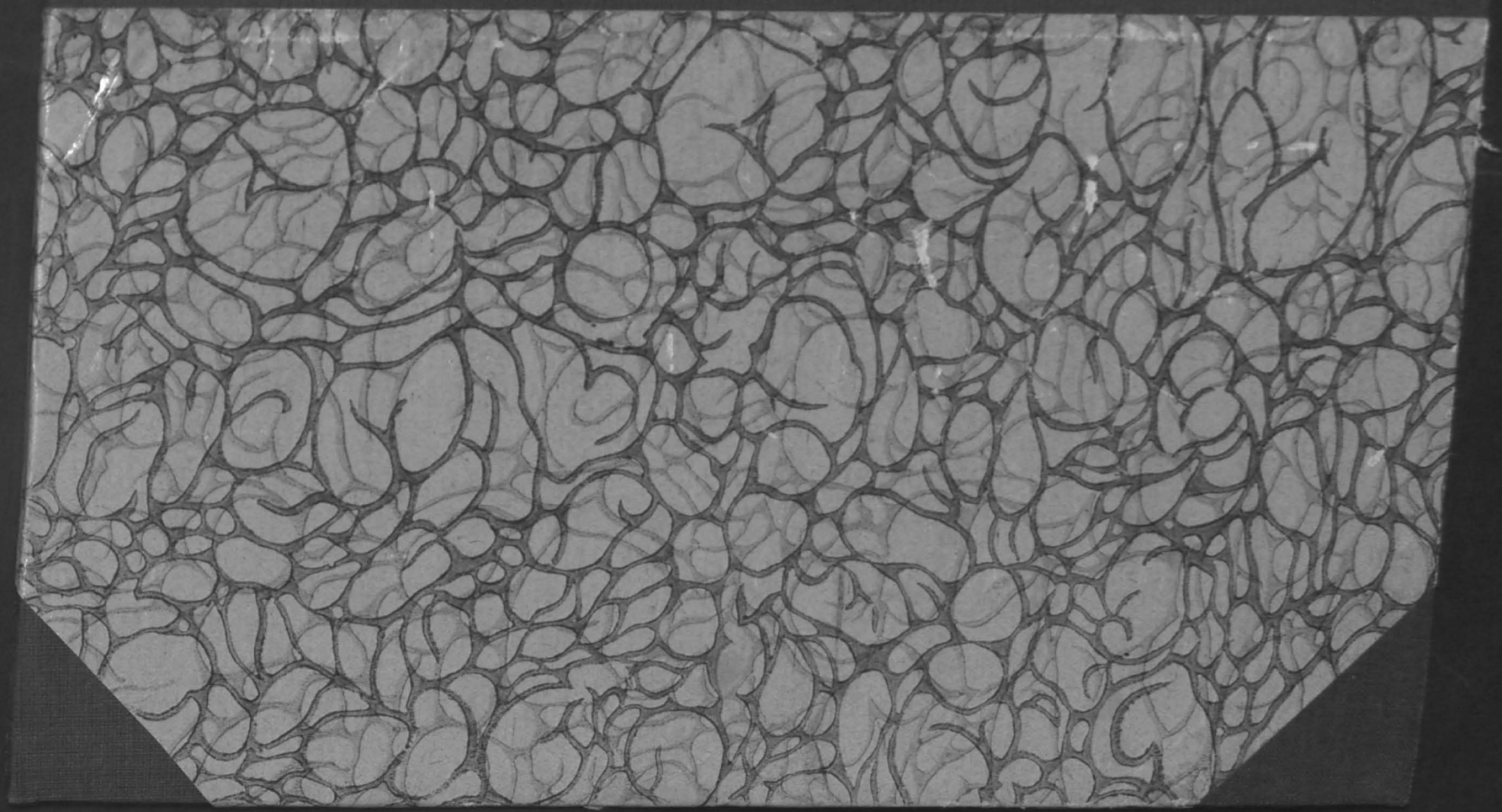
Najdroższa. Dziękuję za
kawalkę, dziwi mnie że
w liście z 24 niema jasnej
wzmianki o kuferach i
parce które z Wiednia
Chaluza wyprawiłem.
Wychodząc dziś z hotelu
spotkałem Gorajską która
tu z Bonnowa na parę
dni przyjechawszy za ~~visite~~
zprawom mi Rauni bizya,

Mieszkam się że zdrowia
i dobre wyglądu, karata
Cię serdecznie pozdrowić.
Śniadanie piłem w cukierni,
mi z Tadią panną zgniadłą,
od Mamy dowiedziałem
się że w Wiedniu był i
konkurent, przyjechał
z zamiarem, oświadczył
się i wrócił z kwitem.
Bardzo dobrze się w Wiedniu
bawiły, ale do Lwowa jest

wstręt, mają z tąd bez
wątpienia skłonność w
przechowaniach bo żyć mrina
tyskie w Więcurin albo w
Swarzewie. — Co to za mnie
tam Swarzewie. Zapytał Tę na
to Kontrowski który się
wcale podobał. Z Chęcią by
Ją jeszcze zaprowadził bo
obie zimiać się lubią, —
Ta jak pojrzała na nas, aż
jej wyłazą oczy. —

616.

W projektach powrotu
mego trwam i cieszy
się na myśl że w niedzielę
będę widział waszmości Was.
Do Bóg aby się ziścił
zdrowszym i silniejszym,
zdaje się że to skutki ar,
mumbu którym mnie
Pareński karmi. Kochamy
się bardzo i pozdrawiamy
Was serca

Skanowanie i opracowanie graficzne na CD-ROM :

ul. Krzemowa 1
62-002 Suchy Las
www.digital-center.pl
biuro@digital-center.pl
tel./fax (0-61) 665 82 72
tel./fax (0-61) 665 82 82

Wszelkie prawa producenta i właściciela zastrzeżone.
Kopiowanie, wypożyczenie, oraz publiczne odtwarzanie w całości lub we fragmentach zabronione.

All rights reserved. Unauthorized copying, reproduction, lending, public performance and broadcasting of the whole or fragments prohibited.